

**Archiwum Partii Politycznych
Instytut Studiów Politycznych
Polskiej Akademii Nauk**

Sygnatura:

1.1/2

Tytuł:

Akcja Wyborcza "Solidarność" - 1997 r.

Sygn. 1.1/2 - Akcja Wyborcza "Solidarność" - 1997 r.

Spis zawartości:

l.p.	nazwa	nr karty początkowej
1	Komunikat prasowych w/s powołania Porozumienia Prawicy AWS, 16.01.1997, s. 1;	1
2	Oświadczenie Porozumienia Prawicy AWS w/s ogłoszenia programu AWS, 22.01.1997, s. 1;	2
3	Oświadczenie Porozumienia Prawicy AWS w/s projektu budżetu, 23.01.1997, s. 1;	3
4	Ogólnopolska Konferencja Programowa Porozumienia Prawicy AWS (broszura), 02.02.1997, s. 7;	4
5	Oświadczenie Porozumienia Prawicy AWS w/s powołania jednej partii politycznej w oparciu o porozumienie wyborcze AWS, 17.02.1997, s. 1;	11
6	List otwarty do Ministra Zbigniewa Siemiatkowskiego w/s agenturalnej działalności ludzi należących do PZPR przed rokiem 1989, 17.02.1997, s. 1;	12
7	Komunikat prasowy Biura Prasowego AWS nr 1 w/s parytetów, jakimi dysponują ugrupowania wchodzące w skład AWS, 01.03.1997, s. 2;	13
8	Informacja dla dziennikarzy w/s obrad Tymczasowego Zespołu Koordynacyjnego AWS, 13.03.1997, s. 1;	15
9	Informacja dla dziennikarzy w/s posiedzenia przedstawicieli ROP-u i AWS-u, 18.03.1997, s. 1;	16
10	Umowa o powołaniu bloku politycznego Porozumienie Prawicy, 21.03.1997, s. 1;	17
11	Oświadczenie AWS w/s sytuacji w Stoczni Gdańskiej, 21.03.1997, s. 1;	18
12	Informacja dla dziennikarzy w/s obrad Rady Krajowej AWS wraz z dwoma załącznikami: 1. Skład Zespołu Koordynacyjnego AWS; 2. Oświadczenie w/s/stosunku do NATO i Unii Europejskiej, 26.03.1997, s. 3;	19
13	Program Gospodarczy AWS /wersja wyjściowa/, 02.04.1997, s. 33;	22
14	Uchwała Krajowego Zespołu Koordynacyjnego AWS w/s Referendum Konstytucyjnego, 03.04.1997, s. 1;	55
15	Uchwała nr 1/97 Porozumienia Prawicy w/s powołania Rady Politycznej Porozumienia Prawicy, Rad Okręgowych PP oraz wstępowania i występowania z PP, 05.04.1997, s. 2;	56
16	Uchwała nr 2/97 Porozumienia Prawicy w/s powołania Zespołu Wyborczego PP, 05.04.1997, s. 1;	58
17	Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS w/s przebiegu procesu dotyczącego śmiertelnego pobicia Grzegorza Przemyka, 10.04.1997, s. 1;	59
18	Stanowisko Rzecznika Prasowego AWS w/s ustawy lustracyjnej przyjętej przez Sejm, 11.04.1997, s. 1;	60
19	Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS w/s konstytucji, 17.04.1997, s. 1;	61
20	Uchwała w/s zatwierdzenia list kandydatów ugrupowań PP do Sejmu i Senatu na listy AWS w wyborach parlamentarnych 1997 r., 27.04.1997, s. 1;	62
21	Krzysztof Kawęcki, „Ideowe fundamenty Porozumienia Prawicy (tezy referatu)", 27.04.1997, s. 2;	63
22	Ryszard Opara, "Stan bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce (tezy referatu)", 27.04.1997, s. 4;	65

23	Krzysztof Król, „Elektorat Porozumienia Prawicy (tezy referatu)”, 27.04.1997, s. 1;	69
24	Leszek Moczulski, „Zadania Porozumienia Prawicy w kształtowaniu i rozwoju AWS (tezy referatu)”, 27.04.1997, s. 6;	70
25	Bogusław Kowalski, „Obiektywne i pluralistyczne środki społecznego komunikowania (tezy referatu)”, 27.04.1997, s. 2;	76
26	Program Akcji Wyborczej Solidarność (dokumenty AWS), maj 1997, s. 8;	78
27	Program AWS, broszura Krajowego Komitetu Wyborczego AWS, maj 1997, s. 25;	86
28	Program AWS, druk Okręgowego Sztabu Wyborczego w Warszawie, maj 1997, s. 8;	111
29	Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS w/s pobicia uczestników demonstracji 1 i 3 majowych, 08.05.1997, s. 1;	119
30	Oświadczenie AWS w/s udziału w prawyborach we Wrześni, 15.05.1997, s. 1;	120
31	Stanowisko Krajowego Zespołu Koordynacyjnego AWS, w/s używania znaku <AWS>, 22.05.1997, s. 1;	121
32	Decyzja Krajowego Zespołu Koordynacyjnego AWS w/s regulowania przez ugrupowania AWS zaległości finansowych, 22.05.1997, s. 1;	122
33	Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS w/s agitacji politycznej Włodzimierza Cimoszewicza w TVP w/s/ referendum konstytucyjnego, 22.05.1997, s. 1;	123
34	Stanowisko ZK AWS w/s restrukturyzacji wietnamskiej stoczni Ha Long, 22.05.1997, s. 1;	124
35	Komunikat AWS w/s/ założeń programowych dotyczących oświaty, 02.09.1997, s. 6;	125
36	„Raport o stanie ochrony zdrowia w Polsce”, AWS Podzespół Ochrony Zdrowia, wrzesień 1997, s. 48;	131
37	Stanowisko Zespołu Politycznego AWS w/s funkcjonowania AWS, 1997, s. 1;	179
38	Lista kandydatów AWS do Sejmu z Warszawy, 1997, s. 1;	180
39	Komunikat w/s spotkania zespołu negocjacyjnego AWS i ROP, 1997, s. 1;	181
40	„Założenia programowe Porozumienia Prawicy (propozycje)”, 1997, s. 18;	182
41	„Tezy w sprawie reformy samorządowej”, Biuro Prasowe AWS, 1997, s. 6;	200
42	Informacja o Porozumieniu Prawicy, 1997, s. 4;	206
43	Oświadczenie Porozumienia Prawicy w/s nowej Konstytucji RP, 1997, s. 1;	210

Stan na styczeń 2023 r.

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Komunikat Prasowy

Po doświadczeniach kilkuletnich rządów obecnej koalicji mamy prawo stwierdzić, że coraz większa część polskiego społeczeństwa dostrzega, że rozwój kraju oparty o gospodarkę wolnorynkową gwarantującą zaspokojenie uzasadnionych oczekiwań społecznych może zagwarantować formacja polskiej patriotycznej i narodowej prawicy. Hasła doktrynalnego liberalizmu lub postkomunistycznego socjalizmu ulegają erozji i dewaluacji. Tracą wiarygodność społeczną niezbędną dla sprawowania władzy.

Dokonana się zaprojektowana przez SLD reforma „centrum” rządu, trwa zawłaszczanie majątku narodowego przez funkcjonariuszy byłej PZPR. Kończą się prace nad konstytucją, której kształt odbiega od oczekiwań narodu. Kuleje reforma ubezpieczeń społecznych. Polska nadal potrzebuje programu reform, które zaprezentują nowoczesny program zmian gospodarczych i ustrojowych.

Dlatego my, przedstawiciele partii prawicowych i bloków partii, współtworzących AWS, założyciele i uczestnicy Akcji podejmujemy prace nad powołaniem politycznego i programowego

Porozumienia Prawicy AWS.

Wspólne działania łączy nas. Część z nas w oparciu o kontrakt programowy popierała kandydaturę Lecha Wałęsę w wyborach prezydenckich 1995 r. Tworzyliśmy Obóz Patriotyczny, a następnie Zespół Polityczny i Grupę Roboczą w ramach AWS. Obecnie chcemy kontynuować te działania wspólnie w ramach Porozumienia Prawicy stanowiącego poszerzenie dotychczasowej współpracy. Gwarancją realizacji naszych zamiarów programowych będzie kontrakt polityczny zawarty z NSZZ „Solidarność”. Opracowaliśmy zasadnicze założenia programowe i w najbliższym czasie przedstawimy je na zwołanej **Ogólnopolskiej Konferencji Porozumienia Prawicy AWS.**

Ponadto będziemy wspólnie:

występować z inicjatywami programowymi i politycznymi,

zglaszać kandydatów do władz AWS,

typować i zgłaszać kandydatów na listy wyborcze AWS.

Uważamy, że wszystkie te działania pomogą w określeniu politycznego i programowego oblicza AWS kształtując Akcję jako profesjonalną i merytoryczną alternatywę dla obecnie rządzącego układu.

Warszawa dn. 16.01.1997r.

Za Zespół Polityczny

Romuald Szeremietiew

Andrzej Łuszczewski

Mariusz Dzierżawski

Za Grupę Roboczą

Jerzy Gwiżdż

Bogusław Kowalski

Jacek Lipiński

Za Obóz Patriotyczny

Lech Jęczmyk

Wojciech Dobrzyński

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Oświadczenie

Od chwili powołania AWS, środowiska polityczne Akcji, pracowały nad obliczem politycznym, programowym i ideowym Akcji Wyborczej Solidarność.

Ugrupowania polityczne, skupione w **Porozumieniu Prawicy AWS**, na konferencji 2 lutego 1997 r. przedstawia propozycje programu dla AWS oraz ideowe imponderabilia.

Porozumienie Prawicy AWS deklaruje swoje przywiązanie do nurtu Chrześcijańsko-Demokratycznego i Narodowego.

Porozumienie Prawicy AWS będzie tworzyć zespoły, powoływać inicjatywy parlamentarne, na rzecz wypracowania jak najszerszej platformy dla zadeklarowanego nurtu ideowego i tworzyć warunki do programowej koegzystencji jak największej ilości podmiotów w AWS.

Warszawa 22. 01. 1997 r.

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

Warszawa 23.01.97 r.

OŚWIADCZENIE

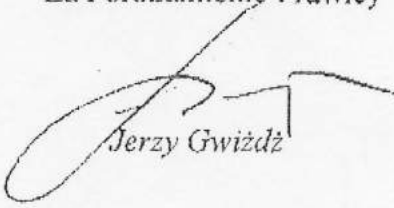
Porozumienie Prawicy (w AWS) uważa iż projekt budżetu nie ma charakteru prorodzinnego i proobywatelskiego, ale przede wszystkim jest to projekt kompromisu wyborczego SLD z PSI..

Budżet drastycznie uderza w finanse ochrony zdrowia, edukacji i nauki, nie sprzyja budownictwu mieszkaniowemu i niedostatecznie dba o eksport i konkurencyjność towarów polskich na światowym rynku.

Porozumienie Prawicy popiera te wszystkie wnioski opozycji parlamentarnej, które zmierzają do maksymalnego wyeliminowania luzów budżetowych pozwalających na swobodne traktowanie budżetu przez Rząd wedle swoich politycznych potrzeb i te postulaty, które zmniejszają obciążenia finansowe ludności.

Porozumienie Prawicy w AWS ma nadzieję, że jest to ostatni projekt budżetu opracowany przez rząd obecnej koalicji.

Za Porozumienie Prawicy

Jerzy Gwiżdż

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA PROGRAMOWA

POROZUMIENIA PRAWICY AWS

(Założenia programowe)

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

WARSZAWA 02 LUTY 1997 ROK.

POROZUMIENIE PRAWICY AWS

00-567 Warszawa, Al. Ujazdowskie 13

tel. (0-22) 625-44-53, 625-44-32, 625-45-38, 621-48-07, fax. (0-22) 621-47-62

POROZUMIENIE PRAWICY (AWS)

Polska odzyskała wolność, ale procesy odbudowy kraju, tworzenie prawa i realizacja interesów obywateli budzą uzasadnioną krytykę i niepokój. Wiele środowisk, obserwując poczynania rządzących stwierdza, że w Polsce dokonuje się swoista rekomunizacja, opanowanie stanowisk w państwie, gospodarce i finansach przez ludzi, którzy nie tak dawno czynnie zwalczali polskie dążenie wolnościowe, działali w sprzeczności z polskim interesem narodowym. Ponownie tworzy się swoiste państwo „partyjne”, w którym interes partii staje się ważniejszy od interesu państwa.

Jest dla nas oczywistym, że powinniśmy przyjąć w nasze szeregi każdego, kto chce szczerze służyć Państwu Polskiemu i chronić jego interesy. Nie możemy tolerować ludzi, którzy popełnili przestępstwa na szkodę kraju i jego obywateli będąc funkcjonariuszami komunizmu, a dziś nadal chcą zachować władzę i wpływy w niepodległej Polsce.

Niekorzystny rozwój sytuacji musimy zatrzymać i odwrócić. Współtworząc Akcję Wyborczą Solidarność chcemy przekształcić ten sojusz wyborczy w trwałą formację polityczną, zdolną do utworzenia rządu, którego polityka utwierdzi i umocni wszystko co dobre i zlikwiduje zjawiska niepokojące.

Polsce jest potrzebne bezpieczeństwo, rozwój i dobrobyt. Konieczna jest polityka gwarantująca obywatelom bezpieczeństwo, spokój i pewność jutra.

Porozumienie Prawicy tworzą ci wszyscy przedstawiciele ugrupowań prawicowych, i osoby bezpartyjne które budując Akcję Wyborczą Solidarność, chcą kreować opcję programową dzięki której zostanie zachowana równowaga pomiędzy stabilną i otwartą gospodarkę wolnorynkową, a zaspokajaniem uzasadnionych potrzeb społecznych, powodowanych trudnościami czasu przebudowy państwa i gospodarki.

Projekt

Warszawa, 1997.02.02

UCHWAŁA KONFERENCJI PROGRAMOWEJ POROZUMIENIA PRAWICY AWS

Zagadnieniem o podstawowym znaczeniu dla jedności i spoistości AWS jest pilne opracowanie i przyjęcie wspólnego programu. Ten program powinien wskazywać kierunki działania umacniające państwo, chroniące interes narodowy, odpowiadające na potrzeby polskiego społeczeństwa. Programy uczestników AWS zawierają takie wskazania. Powinniśmy je zsumować w naszym programie wyborczym.

Porozumienie Prawicy przyjmuje wspólne Założenia Programowe. Traktujemy je jako nasz wkład do programu AWS. Jesteśmy przekonani, że w ten sposób przyczynimy się do pobudzenia prac programowych naszego sojuszu wyborczego. Wyrażamy też przekonanie, że wspólny program będzie istotną gwarancją wewnętrznej spoistości AWS.

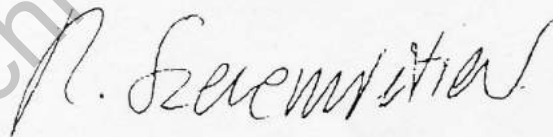
Chcemy, aby ugrupowania tworzące AWS wyraźnie oświadczyły, że ich celem jest powołanie jednej wspólnej formacji politycznej. Uważamy, że takie jednoznaczne oświadczenie powinno być zawarte w kontrakcie z NSZZ „Solidarność”.

Jesteśmy gotowi zawrzeć taki kontrakt.

Za uczestników Konferencji

Romuald Szeremietiew

Jerzy Gwiżdż

POROZUMIENIE PRAWICY AWS

00-567 Warszawa, Al. Ujazdowskie 13

tel. (0-22) 625-44-53, 625-44-32, 625-45-38, 621-48-07, fax. (0-22) 621-47-62

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

1. Konieczne jest przeprowadzenie głębokich przekształceń i zmian w funkcjonowaniu państwa, władz i urzędów publicznych oraz w polityce społecznej, gospodarczej, obronnej i zagranicznej państwa.

2. Działalność publiczną Porozumienia Prawicy wyznacza:

* obrona i umacnianie polskiej tożsamości narodowej, kulturowej i historycznej, zagrożonej szczególnie przez działania sił i środowisk propagujących wzory zachowań sprzeczne z polską tradycją i moralnością chrześcijańską;

* rozwój systemu demokratycznego przy respektowaniu odpowiedzialności i powinności państwa wobec obywateli i obywateli wobec państwa.

3. W ramach przemian ustrojowych uchwalona zostanie konstytucja RP szanująca nasze dziedzictwo narodowe i kulturowe, w której zachowana będzie oczywista nadrzędność prawa naturalnego nad prawem stanowionym.

4. Zostanie zreformowany wymiar sprawiedliwości i organy ścigania w celu przywrócenia sądom szacunku i autorytetu oraz usprawniona praca prokuratury.

5. Zostaną pilnie podjęte działania zmierzające do przywrócenia praworządności, likwidacji korupcji i zahamowania fali przestępczości, zwłaszcza zorganizowanej i aferowej. Istotnym składnikiem wprowadzenia rządów prawa jest pociągnięcie do odpowiedzialności zbrodniarzy okresu komunistycznego oraz winnych przestępstw gospodarczych popełnionych na szkodę Państwa Polskiego. Życie publiczne powinno być oczyszczone z osób skorumpowanych.

6. W zakresie gospodarki zostaną podjęte działania na rzecz:

- * pełnej realizacji zasady, że pierwszym celem gospodarowania jest dobrobyt obywateli, a nie realizacja jakiegokolwiek doktryny;

- * powszechnego uwłaszczenia obywateli polskich i reprivatyzacji tak, aby każdy miał szansę stać się właścicielem, z jednoczesnym przeprowadzeniem bilansu zamknięcia gospodarki RP;

- * wprowadzenia mechanizmów pro inwestycyjnych ograniczających bezrobocie;

- * preferowania rodzimych przedsiębiorstw i inicjatyw gospodarczych i wprowadzenia cywilizowanych mechanizmów wolnorynkowych ze sprawnym systemem bankowym, podatkowym i celnym;

- * reformy finansów publicznych, likwidacji nadmiernego opodatkowania, drenażu przedsiębiorstw i zahamowanie powtórnej „nomenklaturyzacji” gospodarki;

- * ochrony polskiego rolnictwa przed nieuczciwą konkurencją zagraniczną;

- * dopuszczania na rynek polski kapitału zagranicznego zgodnie z interesem gospodarczym Państwa Polskiego, a szczególnie tego, który wnosi nowoczesną technologię wzmożenia produkcji i nowe miejsca pracy;

- * traktowania wszelkich roszczeń majątkowych państw i obywateli obcych oraz zagranicznych podmiotów prawnych zgodnie z polskim interesem narodowym;

- * ochrony polskiej własności rolnej;

7. Polityka społeczna Państwa Polskiego będzie zgodna z zasadami chrześcijańskiej nauki społecznej i dlatego będziemy:

- * realizować politykę prorodzinną w szczególności poprzez wprowadzenie prorodzinnego systemu podatkowego i ochrony socjalnej najuboższych rodzin;

- * pilnie reformować ubezpieczenia zdrowotne

* dbać o ludzi w podeszłym wieku, emerytów i rencistów, tworząc solidną podstawę finansową przez utworzenie rzeczywistych funduszy Ubezpieczeń społecznych.

8. W zakresie nauki, oświaty i kultury będziemy dążyć do:

- * zahamowań degradacji oświaty i nauki polskiej;
- * dokonania oszacowania naukowej i kulturalnej spuścizny totalitarnego komunizmu i jego wpływu na społeczeństwo;
- * zapewnienia rozwoju kultury narodowej zachowując należyte proporcje pomiędzy działalnością twórczą, a kulturą masową.

9. Współpraca z zachodem, nie może oznaczać przekazywania suwerenności państwowej na rzecz zagranicznych struktur międzynarodowych. Dlatego będąc konsekwentnymi zwolennikami wejścia Polski do Unii Europejskiej opowiadamy się za formułą „Europy Ojczyzn”, to jest za zachowaniem suwerennych państw i narodów.

10. W zakresie bezpieczeństwa narodowego będziemy dążyli do szybkiego przyjęcia Polski do sojuszu obronnego NATO uważając za konieczne:

- * zwiększenie nakładów na obronność państwa do 3% PKB;
- * gruntowne zreformowanie i modernizację armii oraz podniesienia standardu uzbrojenia wyprodukowanego głównie przez polski przemysł obronny;
- * obrony dobrego imienia Sił Zbrojnych RP, ich kadry dowódczej oraz przeciwstawienie się działaniom osłabiającym obronność państwa;
- * podjęcie środków prawnych i finansowych celem poprawy stanu bezpieczeństwa obywateli;
- * zapewnienie skutecznej obrony granic i walkę ze zorganizowaną przestępczością, w tym międzynarodową.

11. W dziedzinie polityki zagranicznej uważamy za niezbędne:

* przestrzeganie w stosunkach z wszystkimi państwami suwerenności politycznej i gospodarczej Państwa Polskiego przy rozwijaniu dobrych stosunków z Zachodem oraz wypracowaniu i realizowaniu spokojnej polityki wschodniej zapewniającej stabilne stosunki polityczne i gospodarcze z sąsiadami na Wschodzie;

* rozwijanie zaniedbanej współpracy politycznej i gospodarczej z sąsiadami na południu i północy i wschodzie;

* prawne uporządkowanie kwestii obywatelstwa polskiego, w tym problemu obywatelstwa Polaków zamieszkałych poza granicami kraju, na skutek zaszczości historycznych;

* współpracę z Polakami zamieszkałymi poza granicami RP, pomoc tam gdzie to konieczne i przyznanie im prawa osiedlenia się w Polsce. Pilnie zostaną uregulowane sprawy majątkowe tych obywateli, którzy w wyniku zdarzeń historycznych zmuszeni byli do pozostawienia swoich dóbr na wschodzie.

Postanowienia końcowe

1. Tezy programowe ujęte w niniejszych założeniach programowych stanowią płaszczyznę współpracy środowisk prawicowych tworzących Porozumienie Prawicy w ramach Akcji Wyborczej Solidarność.
2. Założenia programowe zostaną przedłożone NSZZ Solidarność jako zasadniczy element politycznego kontraktu, który ma zespolic w jeden trwały organizm polityczny Akcję Wyborczą Solidarność.

Porozumienie Prawicy

00-567 Warszawa, Al. Ujazdowskie 13

Warszawa, dnia 17 lutego 1997

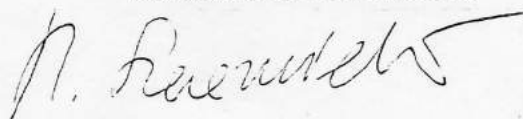
Oświadczenie

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Porozumienie Prawicy w pełni popiera decyzję przewodniczącego Mariana Krzaklewskiego o podjęciu prac dla powołania jednej partii politycznej w oparciu o porozumienie wyborcze AWS. Na I Ogólnopolskiej Konferencji Programowej Porozumienia Prawicy w dniu 2 lutego br. wezwaliśmy ugrupowania tworzące AWS do podjęcia takich działań. Decyzję przewodniczącego Krzaklewskiego traktujemy jako pozytywną odpowiedź na nasze wezwanie. W związku z tym podejmujemy prace, aby w ciągu najbliższych dwu tygodni opracować i przedstawić projekt kontraktu w tej sprawie oraz plan działań zapewniających realizację decyzji przewodniczącego AWS.

Za Porozumienie Prawicy
Romuald Szeremietiew

Archiwum Partii Politycznych

Porozumienie Prawicy

00-567 Warszawa, Al. Ujazdowskie 13

Warszawa, dnia 17 lutego 1997

Archiwum Partii Politycznych

Minister Zbigniew Siemiatkowski

List Otwarty

W związku z Pańskimi wypowiedziami wskazującymi na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i interesów RP oczekujemy, że przedstawi Pan Sejmowi RP rodzaje tych zagrożeń i podjęte kroki zaradcze.

Politycy ugrupowań prawicowych wiele razy ostrzegali przed groźbą agenturalnej działalności ludzi należących przedtem do PZPR, byłych funkcjonariuszy PRL. Kierownictwo Pańskiej partii zaprzeczało temu nazywając te ostrzeżenia grą polityczną prawicy oczerniającą SLD. Nasze zarzuty dziś potwierdził Pan swoimi wypowiedziami. Jednak obok tego usłyszeliśmy, że zarzut współpracy agenturalnej dotyczy także polityków opozycji. Oczekujemy potwierdzenia tego zarzutu. Wzywamy Pana do przedstawienia dowodów na posiedzeniu klubu parlamentarnego Porozumienia Prawicy.

Za Porozumienie Prawicy
Romuald Szeremietiew

KOMUNIKAT PRASOWY nr 1 (dla regionów)

Podczas sobotniego (1 marca br.) posiedzenia Rady Krajowej Akcji Wyborczej Solidarność w Warszawie ustalono parytety, czyli liczbę głosów, jakimi dysponują ugrupowania wchodzące w skład AWS. Od parytetów uzależniona jest m.in. wysokość składek członkowskich (1 udział - 1000 zł).

Podział parytetów jest obecnie następujący:

„Solidarność” - połowa wszystkich udziałów AWS

Porozumienie Centrum - 12

Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe - 12

Konfederacja Polski Niepodległej-Obóz Patriotyczny - 9

Rodziny Katolickie - 9

Ruch Stu - 8

BBWR/Solidarni w Wyborach - 7

Konfederacja Polski Niepodległej - 7

Niezależne Zrzeszenie Studentów - 6

PSL-Porozumienie Ludowe - 5

Liga Krajowa - 5

Ruch dla Rzeczypospolitej-Obóz Patriotyczny - 4

Instytut L. Wałęsy - 4

Stronictwo Demokracji Polskiej - 3

Partia Chrześcijańskich Demokratów - 3

Nowa Polska - 2

Stronictwo Narodowo-Demokratyczne - 2

Chrześcijańska Demokracja Stronictwo Pracy - 2

Związek Zawodowy „Kontra” - 2

Koalicja Konserwatywna - 2

Koalicja Republikanów - 1

PC Inicjatywa Integracyjna - 1

Zjednoczenie Polskie - 1

Prawica Narodowa - 1

Stronictwo Polityki Realnej - 1

Polski Związek Zachodni - 1

Ruch dla Rzeczypospolitej - 1

Forum Polskie - 1

Polska Partia Ekologiczna Zielonych - 1

Polskie Forum Patriotyczne - 1

Ruch Opcji Ludowo-Agrarnej ROLA - 1

Fundacja Bezpieczna Polska - 1

Polski Ruch Patriotyczny - 1

Polskie Przymierze Narodowe - 1

Przyjęto nowych członków AWS: Stowarzyszenie Kresowe i Polski Ruch Patriotyczny. Uchwalono też, że organizacje, które rozwiązują swoje ugrupowania i jednocześnie łączą się w nowe podmioty polityczne, automatycznie pozostają członkami AWS. Dotyczy to m.in. Stronictwa Konserwatywno - Ludowego. Wniosek o przyjęcie do AWS Związku Zawodowego Rolników Związku Wsi

Polskiej „Piast” rozpatrzony zostanie po przedstawieniu przez to ugrupowanie niezbędnych dokumentów.

Na posiedzeniu dyskutowana była także sprawa zarzutów Ruchu dla Rzeczypospolitej Stanisława Węgłowskiego, kierowanych do władz AWS. Przewodniczący Marian Krzaklewski zapowiedział spotkanie z przedstawicielami RdR w celu wyjaśnienia konfliktu.

Powołano 5-osobowy zespół do rozmów z Ruchem Odbudowy Polski w sprawie ustalenia wspólnych list kandydatów do Senatu. Zespół tworzą: Janusz Tomaszewski, Marian Piłka, Krzysztof Król, Tomasz Wójcik i Andrzej Anusz.

Uczestnicy posiedzenia zapoznali się z Regulaminem Rady Krajowej AWS, który ostatecznie ma być zatwierdzony 13 marca br. na następnym posiedzeniu Rady.

Na początek czerwca przewidywana jest Konwencja Krajowa AWS.

BIURO PRASOWE AWS

1 marca 1997 r.

Akcja Wyborcza Solidarność Biuro Prasowe

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Warszawa, 13 marca 1997

INFORMACJA DLA DZIENNIKARZY

Obradował Tymczasowy Zespół Koordynacyjny Akcji Wyborczej Solidarność

13 marca br. w Warszawie odbyło się kolejne spotkanie Tymczasowego Zespołu Koordynacyjnego Akcji Wyborczej Solidarność. Podczas obrad przyjęto Stanowisko Tymczasowego Zespołu Koordynacyjnego AWS w sprawie sytuacji w Stoczni Gdańskiej.

Stanowisko Tymczasowego Zespołu Koordynacyjnego AWS w sprawie sytuacji w Stoczni Gdańskiej

AWS wyraża zdecydowany sprzeciw wobec działań rządu SLD-PSL dotyczących likwidacji kilku tysięcy miejsc pracy w Stoczni Gdańskiej i w zakładach kooperujących. Traktujemy to jako brak elementarnej troski o pracowników i ich rodziny.

Działania te są aktem odwetu politycznego za dokonania stoczniowców w walce z komunizmem. Zakład z przyczyn politycznych skazano na klęskę ekonomiczną w momencie, gdy realny program naprawczy został przygotowany i zaakceptowany przez załogę.

AWS uważa, że przemysł stoczniowy jest jedną z wielkich szans gospodarki polskiej, co jest uwzględnione w programie Akcji. Jego wspieranie powinno być jednym z priorytetów gospodarki narodowej.

Solidaryzujemy się w walce o utrzymanie miejsc pracy i ratowanie zakładu.

Stąd przyłączamy się do apelu NSZZ „Solidarność” o społeczną akcję zbiórki na rzecz stoczni i stoczniowców.

Ponadto podczas obrad TZK AWS:

przyjęto uzupełnienia w regulaminie działalności pełnomocników zagranicznych AWS.

Opracowano jednolity tekst ankiety dla kandydatów na posłów i senatorów. Dyskutowano także sprawę wspólnych list ROP i AWS do Senatu oraz podsumowano wizytę polityków AWS w Dowództwie NATO.

Następne spotkanie Tymczasowego Zespołu Koordynacyjnego AWS odbędzie się w Gdańsku 20 marca br.

Tomasz Tywonek
Rzecznik Prasowy Akcji Wyborczej Solidarność

Akcja Wyborcza Solidarność Biuro Prasowe

Warszawa, 18 marca 1997

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

INFORMACJA DLA DZIENNIKARZY

W Warszawie odbyło się posiedzenie przedstawicieli ROP i AWS w sprawie wyłonienia wspólnych kandydatów do Senatu.

W czasie spotkania ustalono, że ROP i AWS udziela poparcia wspólnym, uzgodnionym kandydatom do Senatu. Partnerzy wskazali na konieczność ustalania kandydatów na szczeblu regionalnym.

Uzgodniono także zasady współpracy przy powoływaniu mężów zaufania w komisjach wyborczych.

Wskazano także na potrzebę wspólnego zbierania podpisów pod wnioskiem o przeprowadzenie referendum konstytucyjnego nad dwoma projektami: obywatelskim i parlamentarnym.

Następne spotkanie przedstawicieli ROP i AWS odbędzie się 16 kwietnia.

ROP

[Handwritten signature]
Wojciech W. Lypka
Krzysztof Nowak

AWS

[Handwritten signature]
M. Piłcha
Andrzej AWSZ

- ODPIS -

**Umowa
z dnia 19 marca 1997 roku
o powołaniu bloku politycznego p.n. Porozumienie Prawicy.**

\$1. Ugrupowania polityczne:

- 1) Konfederacja Polski Niepodległej reprezentowana przez Leszka Moczulskiego,
- 2) Ruch Solidarni w Wyborach i BBWR reprezentowany przez Jezrego Gwiżdża,
- 3) Ruch dla Rzeczypospolitej - OP reprezentowany przez Romualda Szeremietiewa,
- 4) Stronnictwo Narodowo - Demokratyczne reprezentowane przez Bogusława Kowalskiego,
- 5) Prawica Narodowa reprezentowana przez Krzysztofa Kawęckiego,
- 6) Forum Polskie reprezentowane przez Piotra Aszyka,
- 7) Partia Demokratyczna - Przedsiębiorczość Polska reprezentowana przez Zbigniewa Zyska,
- 8) Rola reprezentowana przez Tadeusza Bartolda,
- 9) PC - II - Wojciech Dobrzyński

powołują blok polityczny p.n. Porozumienie Prawicy.

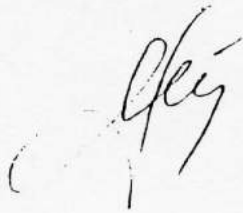
10) Fundacja Bezpieczne Państwo - Sygnalizacja Opinia

\$2. Porozumienie Prawicy powołuje Komitet Wyborczy.

\$3. W ciągu czterech tygodni od podpisania niniejszej umowy odbędzie się I Kongres programowy bloku politycznego Porozumienia Prawicy.

Obok 10-ciu podpisów czytelnych - 10 podpisów nieczytelnych.

Za zgodność odpisu z oryginałem:

Akcja Wyborcza Solidarność *Biuro Prasowe*

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Warszawa 21 marca 1997

OŚWIADCZENIE AKCJI WYBORCZEJ SOLIDARNOŚĆ

Stocznia pada. Tysiące ludzi straciło pracę, pozostając bez środków do życia. Tym samym rządzący postkomuniści zrealizowali polityczny testament Mieczysława Rakowskiego, który rozpoczął dzieło likwidacji Stoczni jeszcze w 1988 roku. W istocie był to akt zemsty politycznej na przedsiębiorstwie, w którym narodziła się „Solidarność” i rozpoczął się odwrót komunizmu.

Stwierdzamy jednoznacznie, że korzenie katastrofalnej sytuacji Stoczni Gdańskiej oraz wielu innych strategicznych przedsiębiorstw, na przykład przemysłu zbrojeniowego, górnictwa, energetyki, tkwią w decyzjach sprzed 1989 roku oraz działaniach rządów po 1993 roku.

To w 1993 roku SLD-owscy ministrowie zmienili zasady kredytowania przedsiębiorstw (Inwestycji Centralnych), powodując ich horrendalne zadłużenie do budżetu i kontrolowanych przez SLD banków komercyjnych. Zabieg ten, jak to wynika z analiz ekspertów, podyktowany był jedynie ekonomicznym interesem banków kredytujących, wydzielonych na przełomie 1988/89 z NBP.

Robotników walczących o miejsca pracy brutalnie rozprężyła policja. Uważamy, że protesty stoczniowców i górników są słuszne, natomiast niedopuszczalne jest użycie siły wobec ludzi broniących miejsc pracy. Traktujemy to jako przedwyborczą prowokację, mającą na celu świadomą destabilizację Państwa i obarczenie winą za to antykomunistycznej opozycji.

Konieczne są głębokie zmiany systemowe, do których niezdolna jest rządząca koalicja, skoncentrowana na obronie własnych interesów. Akcja Wyborcza Solidarność, opierając się na przygotowanym pakiecie ustaw systemowych: konstytucyjnej, o finansach publicznych, o powszechnych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych potrafi przełamać pogłębiający się rozkład polskiej gospodarki. Będzie to możliwe po odsunięciu postkomunistów od władzy decyzją Wyborców w najbliższych wyborach parlamentarnych.

Dziś dramatyczna sytuacja stoczniowców upoważnia nas do zwrócenia się do wszystkich środowisk politycznych, samorządowych i biznesowych, tworzących i wspierających AWS o aktywne włączenie się do akcji sprzedaży cegiełek, z której pieniądze przeznaczone zostaną na pomoc stoczniowcom i ich rodzinom.

Akcja Wyborcza Solidarność ***Biuro Prasowe***

Warszawa, 26 marca 1997

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

INFORMACJA DLA DZIENNIKARZY

W Warszawie obradowała dziś Rada Krajowa Akcji Wyborczej Solidarność. Wybrano 21-osobowy Krajowy Zespół Koordynacyjny AWS, w tym 4 wiceprzewodniczących (nazwiska w załączeniu). Do Krajowego Zespołu Koordynacyjnego AWS wszedł automatycznie przewodniczący Rady Krajowej AWS - Marian Krzaklewski.

Rada Krajowa AWS przyjęła oświadczenie w sprawie wstąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej (tekst w załączeniu).

Podczas obrad dyskutowano również stanowisko AWS w sprawie konstytucji.

Ostateczna wersja stanowiska przedstawiona zostanie na następnym posiedzeniu Rady Krajowej.

Tomasz Tywonek
Rzecznik Prasowy AWS

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Załącznik nr 1 do informacji dla dziennikarzy z 26 marca 1997 r.

SKŁAD ZESPOŁU KOORDYNACYJNEGO AKCJI WYBORCZEJ SOLIDARNOŚĆ

Przewodniczący:

Marian KRZAKLEWSKI

Wiceprzewodniczący:

Kazimierz KAPERA

Marian PIŁKA

Adam SŁOMKA

Janusz TOMASZEWSKI

- Polska Federacja Stowarzyszeń Rodzin Katolickich
- Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe
- Konfederacja Polski Niepodległej-Obóz Patriotyczny
- NSZZ „Solidarność”

Członkowie:

Gabriel JANOWSKI

Andrzej ANUSZ

Stanisław IWANICKI

Paweł ŁĄCZKOWSKI

Jacek JANISZEWSKI

vacat

Romuald SZEREMIETIEW

Krzysztof KRÓL

Czesław BIELECKI

Jacek RYBICKI

Tomasz WÓJCIK

Maciej JANKOWSKI

Marek KEMPSKI

Andrzej SZKARADEK

Stanisław ALOT

Maciej TYRNA

- Polskie Stronnictwo Ludowe-Porozumienie Ludowe
- Nowa Polska
- Instytut Lecha Wałęsy
- Partia Chrześcijańskich Demokratów
- Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe
- Porozumienie Centrum
- Ruch dla Rzeczypospolitej-Obóz Patriotyczny
- Konfederacja Polski Niepodległej
- Ruch Stu
- NSZZ „Solidarność”
- NSZZ „Solidarność”
- NSZZ „Solidarność”
- NSZZ „Solidarność”
- NSZZ „Solidarność”
- NSZZ „Solidarność”
- NSZZ „Solidarność”
- NSZZ „Solidarność”

Akcja Wyborcza Solidarność - Biuro Prasowe

00-151 Warszawa, ul. Dzielna 7

tel./fax: (0-22) 635 26 16, (0-22) 635 86 89

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Akcja Wyborcza Solidarność *Biuro Prasowe*

Załącznik nr 2 do informacji dla dziennikarzy z 26 marca 1997 r.

OŚWIADCZENIE

Rady Krajowej Akcji Wyborczej Solidarność w sprawie stosunku do NATO i Unii Europejskiej

Rozwój demokracji i wzrost dobrobytu nie jest możliwy w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Polska, która w II Wojnie Światowej walczyła w zwycięskiej koalicji aliantów, nie mogła uczestniczyć - zniewolona komunizmem - w budowaniu systemu bezpieczeństwa zachodniego świata.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1989 roku uzyskaliśmy jako państwo prawo samostanowienia, także w zakresie obrony narodowej. Dzisiaj jedyną siłą w Europie zapewniającą realne i skuteczne bezpieczeństwo swym członkom jest Sojusz Północnoatlantycki z wojskami amerykańskimi stacjonującymi na kontynencie.

Rada Krajowa Akcji Wyborczej Solidarność zdecydowanie opowiada się za jak najszybszym uzyskaniem przez Polskę pełnoprawnego członkostwa w NATO. Oznacza to między innymi zintegrowanie polskich sił zbrojnych ze strukturami wojskowymi Sojuszu oraz rozmieszczenie na polskim terytorium infrastruktury obronnej NATO niezbędnej do zapewnienia bezpieczeństwa jego członkom.

Odrzucamy jednocześnie propozycje formacji postkomunistycznej rozpisania referendum w sprawie przystąpienia Polski do Sojuszu. Traktujemy tę propozycję jako poddającą w wątpliwość jedynomyślność narodu polskiego w dążeniu do NATO oraz zgodny z intencjami rosyjskimi plan odsuwający w czasie uzyskanie przez Polskę członkostwa w Sojuszu.

Koniec naszego wieku charakteryzuje się rosnącą rolą organizacji łączących suwerenne narody, gdzie w drodze negocjacji i kompromisów wypracowuje się skoordynowaną politykę opartą na zasadzie jedności w różnorodności. Podzielamy wizję Unii Europejskiej, wyrastającą z tradycji cywilizacji chrześcijańskiej, jako związku ekonomicznego i politycznego państw narodowych, które wewnętrzne kwestie polityczne i społeczne regulują w zgodzie z własną tradycją. Z taką Unią Europejską chcielibyśmy się zintegrować. Naszym zdaniem stworzy to realną możliwość uzyskania przez Polskę na równych prawach bezpośredniego wpływu na kształtowanie nowego porządku Europy. Przyczyni się ona także do zdynamizowania wzrostu gospodarczego i podniesienia standardu cywilizacyjnego Polski.

Krytycznie natomiast oceniamy przyjętą przez rząd koalicji SLD-PSL tzw. Narodową Strategię Integracji z Unią Europejską jako nie spełniającą charakteru wymogu dokumentu wytyczającego kierunki działania w tej fundamentalnej dla Polski sprawie.

**Rada Krajowa
Akcji Wyborczej
Solidarność**

Do użytku wewnętrznego

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

PROGRAM GOSPODARCZY AKCJI WYBORCZEJ SOLIDARNOŚĆ (wersja wyjściowa)

Przygotowanie:

Janina Kraus, Koordynator Podzespołu: Strategia gospodarcza i polityka przemysłowa oraz grupa ekspertów Zespołu Redakcyjno-Programowego Podzespołu - z wykorzystaniem materiałów Podzespołów:

1. Uwłaszczenia i Skarbu Państwa - Koordynator Adam Biela;
2. Zbiorowych Stosunków Pracy - Koordynator Bogdan Narożny;
3. Budownictwa i Gospodarki Mieszkaniowej - Koordynator Krzysztof Diduch
4. Polityki Gospodarczej i Integracji Międzynarodowej - Koordynator Andrzej Tadeusiak

Warszawa, 2 kwietnia 1997 roku

Przesłanki wyjściowe

Pierwszą przesłanką wyjściową programu gospodarczego nie są założenia teoretyczne lecz realna sytuacja Polski w 1997 roku i wynikające z niej potrzeby polskiego społeczeństwa i jego państwa. Duże obszary biedy i zubożenia polskiego społeczeństwa oraz wielomilionowe bezrobocie, tak jawne, jak i ukryte, wraz z niepewnością i możliwością utraty tysięcy miejsc pracy w okresie najbliższych miesięcy i lat, to główna potrzeba społeczeństwa. Zacołanie techniczno-technologiczne i infrastrukturalne gospodarki kraju oraz niska wydajność pracy polskiej gospodarki, to zasadnicze wyzwanie rozwojowe polskiego państwa. I program gospodarczy AWS ma zaspakajać tę główną potrzebę i rozwiązywać to zasadnicze wyzwanie rozwojowe.

Drugą przesłanką wyjściową programu jest oparcie realizacji programu gospodarczego na wewnętrznych siłach gospodarczych kraju i możliwościach twórczego kapitału polskiej pracy. Ograniczoność napływu kapitałów zagranicznych przy skali wyzwań gospodarczych kraju tworzy konieczność oparcia się na siłach wewnętrznych. Zacołanie krajowego kapitału technicznego i ograniczoność rodzimych kapitałów finansowych, powoduje konieczność oparcia się na narodowym kapitale pracy. Twórcze możliwości i zdolności, tkwiące w polskim kapitale pracy ludzkiej są wyjściową przesłanką realizacji tego programu. Przesłanka ta jest konkretyzacją społecznej nauki Kościoła, a nade wszystko filozoficznej myśli społecznej Ojca Świętego Jana Pawła II o prymacie pracy przed kapitałem, a szerzej prymacie człowieka wobec rzeczy (Jan Paweł II "Laborem Exercens", 1981 r.). "Niegdyś - stwierdza Jan Paweł II - decydującym czynnikiem produkcji była *ziemia*, a później *kapitał*, rozumiany jako wyposażenie w maszyny i dobra służące jako narzędzia, dziś zaś czynnikiem decydującym jest *sam człowiek*, to jest jego zdolności poznawcze, wyrażające się w przygotowaniu naukowym, zdolności do uczestniczenia w solidarnej organizacji, umiejętność wyczuwania i zaspokajania potrzeb innych ludzi." (Jan Paweł II, "Centesimus Annus", 1991 r.)

1. Wprowadzenie

Dokonana w Polsce transformacja ustrojowa doprowadziła do wykształcenia niedoskonałego typu gospodarki rynkowej. Jej niedoskonałość wynikała z faktu narzucenia metodami politycznymi realizowanych kryteriów ekonomicznych, będących w większym stopniu kompromisem pomiędzy interesami międzynarodowych instytucji finansowych a krajowymi elitami politycznymi, niż kompromisem pomiędzy koniecznościami i warunkami ekonomicznymi a oczekiwaniami większości naszego Narodu.

Mimo, że gospodarka po głębokiej zapaści odzyskała zdolności wzrostowe odbyło się to ogromnym kosztem społecznym polegającym głównie na:

- znacznej utracie zasobów Skarbu Państwa;
- niewydolności Budżetu Państwa;
- wzroście bezrobocia znacznie wyższego niż w porównywalnych krajach;
- spadku realnym dochodów i siły nabywczej ludności;

- dramatycznym zwichnięciu równowagi w wymianie handlowej z zagranicą;
- braku zadawalającego postępu w ukonkurencyjnieniu i modernizacji gospodarki i infrastruktury kraju;
- autonomizacji szeregu instytucji rynkowych, w tym głównie systemu bankowego, w stosunku do potrzeb Narodu i służeniu przez nie interesom wąskiej grupy oligarchii polityczno-gospodarczej.

Możliwości tego etapu transformacji zostały wyczerpane i **niezbędna jest jakościowa zmiana polityki gospodarczej**, zarówno w aspekcie jej preferowanych kryteriów oraz celów rzeczowych, jak i narzędzi oraz form instytucjonalnych. Niezbędne też stanie się zrealizowanie zaniedbanych fundamentalnych zmian ustrojowych odnośnie: ubezpieczeń emerytalno - rentowych, zdrowotnych czy

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Przyjęte zostaną różnorodne formy organizacyjno-prawne łączenia kapitału z pracą, nie tylko w postaci firm czysto prywatnych lecz również spółek pracowniczych, spółek pracowniczych z powierniczymi udziałami Skarbu Państwa, spółdzielni opartych o udziały pracownicze udostępnione w ramach powszechnego uwłaszczenia. Forma spółdzielczej własności zostanie restytuowana. Szczególnym poparciem cieszyć się będą małe i średnie przedsiębiorstwa osób prawnych, zwłaszcza o charakterze rzemieślniczym. W handlu i usługach poparcie uzyskają małe przedsiębiorstwa o charakterze rodzinnym. Żywiłowa ekspansja dużych centrów handlowych, opartych o kapitał zagraniczny, zostanie zahamowana. Forma jednoosobowych spółek Skarbu Państwa zasadniczo zostanie zlikwidowana, jako rodząca patologiczne i nieformalne związki między aparatem państwa a sferą gospodarczą.

2. Kapitał ludzki i społeczne stosunki przemysłowe

Uczynienie z polskiego kapitału pracy głównej siły przebudowy i rozwoju gospodarki kraju wymaga tworzenia warunków rozwoju podmiotowości i kreatywności pracy, jak i podmiotowej roli pracy w społecznych stosunkach przemysłowych. Podmiotowość i kreatywność pracy oznacza przy tym nie tylko podmiotowość pracowniczą, lecz również wszelką zdolność do przedsiębiorczości i inicjatywy gospodarczej.

Inwestycje w kapitał ludzki są kluczowym czynnikiem realizacji programu gospodarczego. Dlatego szybka koncentracja sił i środków na takich działach jak oświata i kształcenie, nauka i badania naukowe oraz wdrożenia a także kultura. W pierwszej kolejności nastąpi skokowo finansowe i techniczne doinwestowanie szkolnictwa wyższego i nauki.

Uruchomienie twórczego kapitału pracy ludzkiej wymagać będzie zasadniczych przemian na rynku pracy. Te zmiany stworzą realne możliwości konkurowania talentami i zdolnościami profesjonalnymi na wszystkich polach i wszystkich szczeblach podziału pracy. Uruchomiony zostanie nowy system promocji kadry oraz wdrożony zostanie oraz stymulowany system konkursowego obsadzania stanowisk pracy wymagającej szczególnych zdolności twórczych i kwalifikacji zawodowych.

Stworzony zostanie system kształcenia ustawicznego i przekwalifikowania, jak również system promocji kadr specjalistycznych dla kształcenia poza granicami kraju. Organizacyjnym zabezpieczeniem systemu promocji kadr będzie bank danych lub banki danych o specjalistach, ekspertach i menedżerach. Obejmie on również dane o firmach i organizacjach specjalizujących się w ekspertyzach i konsultacjach. Rozbudowany zostanie za pośrednictwem oświaty, nauki i kultury, system stypendialny, od szkolnictwa podstawowego poczynając, a na uczelniach wyższych i placówkach naukowo-badawczych kończąc. Ma on ułatwiać rozwój szczególnie uzdolnionych i utalentowanych jednostek, a zarazem zapobiegać drenażowi talentów i mózgów.

Właściwe stosunki pracy, wynikające z pierwszeństwa pracy przed kapitałem, traktujemy jako fundament ładu gospodarczego i zasadniczy składnik strategii.

Uważamy za niezbędne, aby stosunki gospodarcze, a zwłaszcza przemysłowe między kapitałem i pracą miały charakter niekonfliktogenny. Podmiotowość i

kreatywność pracy stać się ma istotnym czynnikiem i impulsem rozwoju gospodarczego, a inwestycje w kapitał ludzki - pierwszoplanowymi.

Swoboda działania związków zawodowych i ustawy służące zapewnieniu godziwych warunków pracy to warunki fundamentalne ustanowienia właściwych stosunków pracy, ponadto jednak służyć temu powinna taka realizacja transformacji gospodarczej, która udostępnia rzeczywistą partycypację pracowników w rozwiązywaniu problemów ich przedsiębiorstwa. Kształtowane tak stosunki pracy sprzyjać będą samorealizacji pracowników, a zarazem będą przyczyniać się do zwiększenia efektywności przedsiębiorstw, stabilizacji i spokoju społecznego. To zaś traktujemy jako konieczny warunek osiągnięcia potrzebnego wzrostu gospodarczego.

Prawo do realizacji zachowań właściwych gospodarzowi przedsiębiorstwa uznajemy więc za jedno z istotnych praw pracowniczych. Będziemy je realizować m.in. poprzez prywatyzację pracowniczą. Zmierzamy do zapewnienia podmiotowości pracownikom również w przypadkach, gdy nie są oni właścicielami. Potrzebne jest tam odpowiednie uregulowanie udziału pracowników w radach nadzorczych.

3. Główne kryteria i cele polityki gospodarczej

Polityka gospodarcza nie jest prostą sumą działań podmiotów gospodarczych. Ceniąc dyscyplinującą, porządkującą i motywującą rolę rynku, **należy kształtować zjawiska i osiągać długookresowe cele gospodarcze**, w realizacji których **rynek nie jest wystarczający**. Organy państwa działając w ścisłym porozumieniu z samorządowymi przedstawicielstwami branżowymi i regionalnymi podmiotów gospodarczych, związkami zawodowymi, zrzeszeniami pracodawców, będą określały świadomie długookresowe programy gospodarcze, determinujące główny nurt gospodarki narodowej. Tylko w ten sposób może dochodzić do pogodzenia nie zawsze zbieżnych z rachunkiem makroekonomicznym, podmiotowych decyzji przedsiębiorstw oraz sprzecznych interesów włączonych w proces gospodarczy. Ten mechanizm zastosowany u nas wzorem takich potęg gospodarczych jak Japonia, Niemcy, Austria, kraje skandynawskie będziemy nazywać **gospodarczym korporatyzmem**.

Państwo będzie wykorzystywać wszystkie dostępne mu narzędzia interwencji makroekonomicznej dla realizacji wspólnie ustalonych celów i programów gospodarczych. Interweniowanie państwa w obszarze pieniądza, wysokości stóp procentowych, kursów, podstawowych cen, ceł, podatków i płac minimalnych, odbywać się będzie z uwzględnieniem konwencji z UE i OECD. Narzędzia te i instrumenty ekonomiczne będą użyte w sposób respektujący i wzmacniający mechanizm rynkowy w gospodarce. Państwo będzie aktywnie używać wszystkich zasobów rzeczowych, kapitałowych i płynnych Skarbu Państwa **wspomagając, na zasadach konkurencyjności warunków i ekwiwalentności świadczeń**, producentów, których działania mieszczą się w kryteriach i celach narodowego programu gospodarczego. To samo odnosi się do zasobów banków państwowych, zasobów państwowych funduszy oraz agencji rządowych.

Analiza stanu społeczeństwa i gospodarki oraz potrzeby rozwojowe w nadchodzącym okresie nakazują uznać za wiodące następujące kryteria określania celów i porządkowania programów gospodarczych:

- a) **Kryterium absorpcji zatrudnienia** w produkcyjnych sektorach gospodarki; (budownictwo, w tym mieszkaniowe; przemysł, w tym przetwórczy i rolno-spożywczy; transport, usługi materialne, inwestycje publiczne infrastrukturalne). Koniecznym jest, aby w okresie ok. 2 lat udział zatrudnionych wzrósł z obecnych 38% do 45%, a bezrobocie spadło z 16% do 7%. Znaczący to, iż **osiągnięte zostaną średnie wielkości** krajów OECD. W następnym okresie za właściwe należy uznać ograniczenia dzisiejszego bezrobocia strukturalnego do wielkości bezrobocia frykcyjno-naturalnego. Realizacja tego kryterium łączy się, według szacunków Instytutu Pracy, ze zwiększeniem dochodów ludności o 10 - 15 mld USD rocznie. Spowoduje jednocześnie mnożnikowy wzrost PKB i proporcjonalnie wpłynie na zwiększenie dochodów budżetowych.
- b) **Kryterium nadwyżki w wymianie handlowej z zagranicą**, zarówno w obrotach przemysłowych jak obrotach rolno-spożywczych, **według skali odwrotnych wartości** niż to miało miejsce w okresie od 1993 do 1997r. Łączne saldo wyniesie ok. od 30-35 mld USD. Realizacja kryterium b) w sposób organiczny spleciona jest z maksymalizacją kryterium a), na skalę przyrostu ok. 1 miliona miejsc pracy. Kryterium b) będzie efektywnościowo weryfikować dokonywaną restrukturyzację sektorów produkcyjnych oraz prowadzonych regionalnych polityk gospodarczych we współpracy ze strefami ekonomicznymi. Wzrost PKB będzie traktowany jako wynikowa wielkość wyspecyfikowanych w opracowaniu i realizowanych kryteriów. Proste maksymalizowanie PKB nie musi wpływać na zwiększenie zatrudnienia ani prowadzić do równowagi w handlu z gospodarkami zewnętrznymi.
- c) **Kryterium wzrostu bezpieczeństwa państwa**, zwiększające udział w programach rozbudowy: infrastruktury transportowej, łączności, informatyki, energetyki i własnych źródeł energii, budownictwa mieszkaniowego, ochrony środowiska, a także modernizacji sił zbrojnych i przemysłu obronnego, służb specjalnych i rozbudowy infrastruktury granicznej. Kryterium c) wpłynie na zdecydowanie na realizację kryterium a) oraz mnożnikowymi efektami wpłynie na zdynamizowanie PKB. Jest ono bezpośrednio związane z realizacją narodowej racji stanu.
- d) **Kryterium nowoczesności i konkurencyjności**, zwiększające w programach przedsięwzięcia chłonne na postęp technologiczny, innowacje i licencje zagraniczne, wysokokwalifikowaną pracę, nakierowanie na produkcję wyrobów i usług o wysokim stopniu przetworzenia i charakteryzujących się ponadprzeciętnym poziomem rentowności, zdolne do konkurencji w skali globalnej. Zmuszać będzie do inwestycji w kapitał ludzki (nauka, badania, szkolnictwo), importu wysokiej klasy licencji i technologii, przyczyni się do realizacji kryterium b). Biorąc pod uwagę wysoki stopień chaotyźacji spraw gospodarki i państwa, konieczne jest natychmiastowe zwiększenie sprawności regulacyjnych funkcji państwa.

4. Uwarunkowania realizacji strategii

Podstawowe warunki realizacji strategii gospodarczej tworzą uwarunkowania demograficzne, międzynarodowe, strukturalne i finansowe.

Uwarunkowaniem demograficznym do 2010r., jest dochodzenie do wieku produkcyjnego i reprodukcyjnego roczników kolejnych wyżów demograficznych. Oznaczać to będzie nasilenie się społecznych potrzeb mieszkaniowych i potrzebę tworzenia dużej liczby nowych miejsc pracy.

Podstawowym **uwarunkowaniem międzynarodowym** realizacji strategii jest proces integracji z Unią Europejską. Dotychczasowa strategia integracji z Unią Europejską była zbyt jednostronnym podporządkowywaniem się Polski wymaganiom Unii i traktowaniem jako autonomicznych celów - takich metod i narzędzi stabilizacji gospodarczej jak: szybkie zmniejszanie inflacji, ograniczenie deficytu budżetowego i redystrybucyjnej funkcji budżetu, a także liberalizacja handlu zagranicznego i prywatyzacja. Celem zaś głównym musi być zmniejszanie dystansu ekonomicznego Polski w stosunku do poziomu siły ekonomicznej krajów już zintegrowanych. Proces niwelowania tych różnic będzie podporządkowany w pierwszej kolejności narodowym potrzebom, interesom i możliwościom Polski.

Uwarunkowania strukturalne to zarówno struktura dochodów ludności jak i struktura zatrudnienia. Konieczny jest wzrost dochodów ludności i zwiększenie ich roli zarówno w ożywieniu rynku wewnętrznego w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych i reformy systemu zabezpieczenia społecznego. Stopniowej zmiany wymaga struktura zatrudnienia poprzez zmniejszanie zatrudnienia w rolnictwie i silne zwiększanie zatrudnionych w usługach.

Uwarunkowania finansowe

Cele strategii gospodarczej i rozwoju infrastruktury zostały określone we współmierności z możliwymi do wygenerowania zasobami finansowymi, bez zagrożeń dla potrzeb zachowania niezbędnej stabilizacji. Podstawowym elementem będzie wszechstronne włączenie - biernych obecnie - zasobów kapitałowych Skarbu Państwa w procesy rozwojowe kraju. Drugim elementem będzie przesunięcie dostępnych zasobów bankowych i instytucji finansowych na cele rozwojowych kredytów inwestycyjnych oraz inne kredyty gospodarcze. Trzecim elementem - wykorzystanie mechanizmów giełdowych, przepływów kapitałowych oraz zasobów kapitałowych NFI i podobnych instytucji rynku kapitałowego. Czwartym wreszcie - strumieniem kapitałowe (m.in. napływające w miarę wdrażania reformy ubezpieczeń emerytalnych). Istotnemu przeobrażeniu ulegnie tradycyjnie pojmowana rola banku centralnego w jego celach, metodach i środkach oddziaływania na zjawiska pieniężne w Polsce.

5. Główne kierunki strategii gospodarczej.

Osią strategii gospodarczej jest **strategia przemysłowa**, ze względu na rolę przemysłu w rozwoju gospodarczym początku XXI wieku. Podstawą zaś jej realizacji jest **strategia rozwoju infrastruktury**.

Głównym kierunkiem strategii przemysłowej jest uzyskanie maksymalnie wysokiego szczebla przetwórstwa przemysłowego, przede wszystkim własnych surowców i produktów wyjściowych. Za ogólną regułą strategii przyjmuje się taki rozwój istniejących i tworzących się podsektorów przemysłowych, aby finalizować w kraju produkcję przemysłową w postaci finalnych towarów produkcyjnych i

konsumpcyjnych. Stymulować się będzie i wspierać przetwarzanie przemysłowe maksymalnej ilości polskich bogactw naturalnych i wytwarzanych produktów wyjściowych, uzupełnionych przemysłowym przetwórstwem surowców i wyrobów importowanych, z jak najszerszym wykorzystaniem krajowej myśli technicznej, rozwojem zakupionych licencji, a także szerokim importem zaawansowanych i poprawiających naszą konkurencyjność technologii.

Głównymi elementami strategii rozwoju i infrastruktury kraju są modernizacja i rozwój infrastruktury transportowej i mieszkaniowej. W obszarze transportu wykorzystane zostanie położenie Polski jako zwornika europejskich i azjatyckich połączeń śródlądowych na osi Południe-Północ oraz Zachód-Wschód. Szczególny interes i racja stanu Polski związane są ze szlakami transportowymi Północ-Południe. Ich filarem będzie rozbudowa szlaku wodnego Odry i połączenie jej kanałem z Dunajem, z kluczową rolą zespołu portowego Szczecin-Świnoujście. Stworzy to szczególnie korzystne warunki długofalowego rozwoju Górnego i Dolnego Śląska, jak i aktywizacji regionalnej województw zachodnich, wpływając korzystnie na gospodarkę morską państwa.

Należy podkreślić, że polityka rozwoju tak rozumianej infrastruktury, obok oczywistych zalet związanych z racją stanu Państwa i jego rozwojem cywilizacyjnym, wpłynie zasadniczo na ożywienie gospodarcze kraju w jego wielorakich aspektach.

5.1. Strategia i polityka przemysłowa

Polska strategia i polityka przemysłowa opierać się będzie na generalnej zasadzie, jaką sformułował Eugeniusz Kwiatkowski jeszcze w 1931 roku następująco: "Bogactwo narodów łączy się przede wszystkim z procesem przeróbki surowców na produkty ostateczne i z organizacją wymiany towarowej, postawionej na wysokim poziomie." (Eugeniusz Kwiatkowski, "Dysproporcje", 1931 r.) Strategia i polityka przemysłowa państwa tworzyć będzie warunki dla uzyskiwania takiego właśnie maksymalnie wysokiego technologicznie szczebla przetwórstwa przemysłowego rodzimych surowców i produktów wyjściowych, uzupełnianych surowcami i produktami importowanymi.

W tym celu niezbędna jest długofalowa jak i krótkookresowa polityka państwa stymulująca pożądane zmiany w strukturze wytwórczo-technologicznej, własnościowo-kapitałowej i organizacyjnej polskiego przemysłu. Osiąganie tych zmian wymaga tworzenia warunków prawnych, finansowych, własnościowych, organizacyjnych, technologicznych, naukowych i kwalifikacyjnych dla uzyskiwania wyższych szczebli techniczno-technologicznych przetwórstwa przemysłowego. Jest to podstawowy warunek zwiększania rentowności ekonomicznej i wydajności społecznej w produkcji przemysłowej.

Tak realizowana strategia i polityka przemysłowa będzie stopniowo zamykać w obszarze polskiej gospodarki coraz wyższe fazy przetwórstwa przemysłowego, tak aby wytwarzać produkty końcowe stale rozwijane i różnicowane. Będzie następowało wydłużanie cyklu techniczno-technologicznego produkcji przemysłowej i tworzenie nowych jej podsektorów dla przetwórstwa rodzimych i importowanych surowców i produktów wyjściowych. Oznacza to w skali całego przemysłu polskiego rozwijanie pionowych struktur przemysłowych i dopiero poprzez ich końcowe szczeble przetwórstwa rozwijanie powiązań międzynarodowych o integracyjnym charakterze. Tym samym ograniczać się będzie i stopniowo redukować bezpośrednio powiązania

z międzynarodowym otoczeniem oparte na wczesnych technologicznie fazach przetwórstwa.

Na szczeblu przedsiębiorstw i poszczególnych branż będą inicjowane i utrwalane procesy podnoszenia wewnętrznej innowacyjności oraz procesy wydłużania cykli przetwarzania przemysłowego.

Na szczeblu całej gospodarki kraju stymulowany będzie rozwój branż i gałęzi będących nośnikami wzrostu społecznej wydajności pracy. Drogą nowych inwestycji rodzimych i zagranicznych, prywatnych i publicznych, a ułatwianych i umożliwianych przez państwo, tworzone będą stopniowo nowe branże i gałęzie decydujące o jakościowym skoku we wzroście społecznej wydajności pracy. Równocześnie wygaszać się będzie stopniowo rozwój, a następnie ograniczać istnienie branż i gałęzi niskiej wydajności społecznej pracy.

Tak stymulowany rozwój i rekonstrukcja przemysłu krajowego ma służyć przetwarzaniu maksymalnej ilości polskich bogactw naturalnych i już wytwarzanych wyrobów wyjściowych, uzupełnianych przetwarzaniem surowców i wyrobów importowanych. Za kluczowe bogactwa naturalne konieczne do maksymalnego przetworzenia, uznaje się przede wszystkim miedź, srebro i metale rzadkie, cynk i ołów, aluminium, węgle i minerały. Za zasadnicze natomiast produkty wyjściowe, które należy maksymalnie przetworzyć na dobra finalne uznaje się energię elektryczną, produkty chemiczne i produkty rolne. Produkty rolne są tymi, których głębokie przetwórstwo przemysłowe wymaga jak najszybszych realizacji. Polityka przemysłowa stwarzać będzie więc warunki do stopniowego ograniczania eksportu bogactw i półwyrobów, na rzecz ich zróżnicowanego przetwórstwa finalnego w obszarze kraju.

Warunkiem kapitałowym i organizacyjnym takiej polityki przemysłowej jest stworzenie co najmniej dwu lub trzech krajowych koncernów o sile korporacji międzynarodowych, zdolnych do ekonomicznej i naukowo-technologicznej konkurencji na kluczowych rynkach świata. Krokiem wyjściowym będzie szybkie stworzenie takiego koncernu na bazie KGHM "Polska Miedź". Koncern ten ma rozbudować przetwórstwo przemysłowe miedzi, srebra i metali rzadkich, aż po produkcję wysoko przetworzonych i głęboko zróżnicowanych produktów finalnego użytku szczególnie wykorzystujących surowce wyjściowe. Ze względu na polskie zasoby surowcowo-produkcyjne, należy utworzyć koncerny w podsektorze produkcji chemicznej oraz rolno spożywczej.

5.2. Strategia i polityka rozwoju infrastruktury

Rozwój i modernizacja infrastruktury kraju tworzyć będzie ogólne warunki realizacji strategii i polityki gospodarczej. Zarówno przez zmianę ekonomicznych warunków rozwoju i funkcjonowania poszczególnych działów gospodarki oraz regionów kraju, jak i tworzenie wewnętrznego rynku inwestycyjnego i głębokiego, długofalowego popytu inwestycyjnego. Rozwój infrastruktury, zwłaszcza transportowej i mieszkalnictwa, stanie się poprzez długofalowy efekt mnożnikowy istotnym czynnikiem przyspieszenia rozwoju gospodarczego Polski.

Rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej będzie podporządkowany maksymalnemu wykorzystaniu narodowej szansy rozwoju Polski jakim jest jej położenie jako zwrótnika europejskich i azjatyckich połączeń śródlądowych na osi Południe-Północ oraz Zachód-Wschód.

Szczególnie ważne znaczenie ma dla rozwoju kraju rozbudowa infrastruktury transportowej na osi Południe-Północ. Jeszcze przed 2000 rokiem rozpocznie się realizacja programu Eugeniusza Kwiatkowskiego budowy szlaku wodnego Odry, z połączeniem jej z Dunajem i kluczową rolą międzynarodową portu w Szczecinie. Pierwszym etapem będzie uczynienie Odry żeglowną na całym jej biegu po wybudowaniu raciborskich zbiorników wodnych. Etapem drugim natomiast będzie budowa kanału Odra-Dunaj i utworzenie europejskiej osi rozwojowej Skandynawia-Kanał Sueski. Otworzy to drogę krajom Europy Środkowo-Wschodniej z Bałtyku na Morze Śródziemne i wzmocni procesy współpracy oraz integracji gospodarczej.

Oś rozwojowa Odry stanie się silnym bodźcem dla polskiej gospodarki morskiej. Stworzenie na terenie Polski i Czech połączenia Odra-Dunaj a tym samym utworzenie osi transportowej Bałtyk-Morze Śródziemne oznacza uczynienie z zespołu portowego Szczecin-Świnoujście kluczowego portu morskiego Europy. Jest to równocześnie klucz do zapewnienia trwałej opłacalności polskiego eksportu węgla kamiennego i zasadniczego potaniaenia transportochłonnych produktów ciężkiego przemysłu Górnego Śląska. Tym samym stworzy to jakościowo korzystniejsze warunki ekonomiczne dla całego regionu.

Oś rozwojowa Odry będzie silnym bodźcem dynamizującym rozwój gospodarczy polskich ziem zachodnich. Ekstensywny rozwój tych ziem w okresie PRL-u oraz destrukcja gospodarcza a latach 90-tych byłych PGR-ów, wywołała lawinowy proces degradacji gospodarczej tych ziem. Trwa proces wyludniania się tych terenów. Narasta drastyczna różnica potencjałów między wschodnimi landami Niemiec a zachodnimi i zachodnio-północnymi województwami Polski. Jest to wyzwanie dla narodowej racji stanu. Dlatego tak pilne jest uruchomienie programu aktywizacji gospodarczej polskich ziem zachodnich i północno-zachodnich. Oś rozwojowa Odry odegra w tym programie decydującą rolę.

Drugim kierunkiem strategicznym rozbudowy infrastruktury transportu będzie modernizacja i budowa nowych połączeń przede wszystkim kolejowych na osi Zachód-Wschód, przede wszystkim z Ukrainą i Litwą. Priorytetem będzie rozbudowa i budowa szybkich linii kolejowych, zdolnych do masowego transportu towarowego. Jest to bowiem infrastrukturalny warunek niezbędny dla pełnego wykorzystania atutu położenia Polski na osi Zachód-Wschód. Jest to warunek wykorzystania położenia Polski, jako pośrednika między krajami Unii Europejskiej a krajami b. ZSRR, w tym zwłaszcza Ukrainy.

Priorytetem strategii i polityki rozwoju infrastruktury będzie więc infrastruktura transportu wodnego i szybkiego transportu kolejowego, z równoczesną modernizacją i rozbudową sieci dróg, w tym również autostrad.

Szybki rozwój infrastruktury wodnego transportu śródlądowego wynika również z cywilizacyjnego wyzwania, jakim jest pogłębiający się w Polsce i w całej Europie Środkowo-Wschodniej, brak wody. Już w 2010 roku Polska stanie się najbardziej zagrożonym drastycznymi niedoborami wody krajem tej części Europy, jeśli nie zostaną podjęte jeszcze przed 2000 rokiem duże inwestycje wodne.

Drugim kluczowym elementem strategii i polityki rozwoju infrastruktury będzie rozwój i modernizacja infrastruktury mieszkalnictwa dla potrzeb rozwoju sieci osadniczej, zgodnie z krajowym planem zagospodarowania przestrzennego. Państwo skoncentruje swą rolę w rozwoju budownictwa mieszkaniowego na wspomaganie i ułatwianie tworzenia infrastruktury zasilania w ciepło, gaz i elektryczność oraz infrastruktury transportowej, w tym aglomeracyjnego transportu zbiorowego.

5.3. Strategia finansowa i niezbędne regulacje prawne.

Istotne przewartościowanie celów gospodarowania związane będzie ze zmianą źródeł finansowania i wygenerowania nowych środków finansowania rozwoju, dotychczas uważanych za zbyt „niekonwencjonalne”. W strategii sfinansowania zwrotu restrukturyzacyjnego kluczową rolę odegrają krajowe środki i źródła finansowe.

5.3.1. Wiodące spośród nich będą następujące:

- Przeformowanie zasobów banków krajowych i instytucji rynku finansowego na cele kredytów inwestycyjnych.
- Użycie zasobów Skarbu Państwa na cele aktywnej polityki gospodarczej.
- Przekształcenie polityki pieniężnej banku centralnego w taki sposób, aby sfinansowane zostały programy powszechnego uwłaszczenia i nastąpiło finansowe wyposażenie funduszy emerytalno - rentowych i ubezpieczeń zdrowotnych.
- Bank centralny zostanie upoważniony do gospodarczego zastosowania znacznej części rezerw dewizowych Państwa na cele wydatków na zakupy wyposażenia, linii technologicznych, licencji związanych z modernizacyjnymi inwestycjami krajowymi.
- Stworzenie systemu zachęt podmiotom gospodarczym i rodzinom aby ich oszczędności były opłacalnie przeznaczone głównie na inwestycje w obszarach produkcyjnych, tworzących dochód i miejsca pracy oraz w budownictwo mieszkaniowe.
- Pozyskanie przez Skarb Państwa znaczących kredytów i pożyczek na tanich rynkach międzynarodowych na cele inwestycji infrastrukturalnych i modernizacji zakładów sektorów strategicznych, realizowanych w okresie preakcesyjnym do UE.

5.3.2. Równoległe zostaną dokonane:

- Przegląd zasad działania tzw. agencji i funduszy rządowych w aspekcie finansowych potrzeb i celów rzeczowych programów gospodarczych.
- Analiza i zbilansowanie środków kredytowych międzynarodowych instytucji finansowych i obcych rządów oraz dokonanie ich rekonwersji na cele narodowego programu gospodarczego (głównie to: MFW, EBOR, Bank Światowy).
- Zweryfikowanie przydatności dotychczasowych kredytów i środków pomocowych z ośrodków zagranicznych, głównie Komisji Europejskiej, pomocy obcych rządów i dokonania ich rekonwersji na cele narodowego programu gospodarczego.
- Zrekonstruowanie systemu podatkowego w aspekcie sprzyjającym inwestycjom gospodarczym w produkcji, przy powołaniu instytucji kredytu podatkowego, przysługującego dynamicznym inwestorom i producentom, dla wszystkich form własności, w tym podmiotom zagranicznym.
- Wydzielony zostanie bank państwowy, o możliwie szeroko rozbudowanej sieci placówek, którego głównym zadaniem będzie finansowanie narodowego programu budownictwa mieszkaniowego.
- Zasadnicze pociągnięcia zmniejszające tzw. szarą strefę w gospodarce, zainicjowany zostanie program abolicji podatkowej, w zamian za 100%

przeznaczenia kwot nieopodatkowanych w przedsięwzięcia objęte narodowym programem gospodarczym.

- Weryfikacje i windykacje należności z tytułu uszczupień wpływów skarbowych z prywatyzacji i innych zdarzeń aferowych.

5.3.3. Podstawą polityki gospodarczej Państwa będzie Skarb Państwa (nie budżet), działający na dwóch płaszczyznach jako centralny i jako wydzielone skarby wojewódzkie. Odpowiednio zafiliowane z nim zostaną tzw. agencje i fundusze rządowe. Skarby wojewódzkie współdziałać będą w określonych formach z regionalnymi (tworzonymi ze środków gmin, zainteresowanych przedsiębiorstw i innych), agencjami rozwoju regionalnego, centralami kapitałowymi, strefami ekonomicznymi itp. Skarby wojewódzkie kształtować i realizować będą w porozumieniu z rządem i siłami lokalnymi, regionalną politykę rozwojową zorientowaną głównie na realizację Kryterium a i b.

5.3.4. Skarb Państwa zostanie wydzielony w formie odrębnej instytucji formalno - prawnej, prowadzącej pełną rachunkowość i sporządzający własny bilans. Odpowiednio będzie zorganizowany, zarządzany i kontrolowany w formie instytucji „Prokuratorii Generalnej”. Sprawozdanie i bilans Skarbu Państwa ex post i ex ante zatwierdzane będą ustawami sejmowymi. Skarb Państwa doprowadzi do wykształcenia w ramach swego programu działania, na bazie NFI i innych firm, do utworzenia kilku holdingów o sile ekonomicznej i potencjale dorównującej międzynarodowym kompaniom gospodarczym. Skarb Państwa jako podmiot zarządzający wszystkimi aktywami rzeczowymi, kapitałowymi, finansowymi, należnościami Państwa - zobowiązany zostanie do przejęcia w swe pasywa wszystkich strukturalnych zobowiązań Państwa: długów krajowych i zagranicznych, zobowiązań prywatyzacyjnych i reprivatyzacyjnych, emerytalnych i rentowych. Związek Skarbu Państwa i Budżetu Państwa będzie polegał na ustawowo nakazanych transferach nadwyżek płynnych bądź kompensatach deficytów.

5.3.5. Budżet Państwa stanowił będzie odrębne od Skarbu Państwa zestawienie dochodów podatkowych w danym roku oraz preliminarz wydatków na utrzymanie głównych służb i usług publicznych oraz administracji państwowej. Budżet Państwa nie będzie pełnił funkcji aktywnych w obszarze polityki gospodarczej i jako taki nie będzie finansowany z długów zaciągniętych u ludności, w bankach krajowych lub zagranicznych.

5.3.6. Realizacja powyższych założeń kierunkowych związana jest z koniecznością zmian lub uzupełnień treści formalno-prawnych w obszarze następujących głównych ustaw bądź umów międzynarodowych:

- Zasadniczego przekształcenia obecnych ustaw o Skarbie Państwa (prawo budżetowe).
- Zmian funkcji i zasad działania banku centralnego (ustawa o NBP) oraz ustawy tzw. prawa bankowego.
- Uzupełnienia ustawy o ministerstwie gospodarki w kierunku rozwiązań korporatystycznych i niekonfliktownego rozwiązania sporów pomiędzy obfitością celów a ograniczonością środków ich realizacji.
- Dokonania przeglądu przepisów prawa podatkowego w aspekcie stworzenia zachęt prorozwojowych dla podmiotów gospodarczych.

- Renegocjacji, w duchu partnerskiej i harmonijnej współpracy, dotychczasowych zasad współdziałania z MFW i Bankiem Światowym, Londyńskim i Paryskim Klubem Wierzcycieli, z Komisją Europejską w kilkuletnim okresie preakcesyjnym przed wejściem do UE.

Wyżej wymienione działania, tak w aspekcie pozyskania środków jak i dostosowania głównych instytucji gospodarczych państwa do nowych potrzeb, winny zapewnić - jeśli zostaną zrealizowane w średnio zadawalającej skali i wdrożone z początkiem programu - wzrost gospodarczy na poziomie średniorocznym ok. 10 - 15%. Taka dynamika jest decydującą w osiągnięciu minimalnego progu siły ekonomicznej na wejściu do UE.

6. Strategiczne priorytety sektorowe

Rozwój gospodarki rynkowej i decentralizacja państwa wraz z towarzyszącym jej rozwojem samorządności terytorialnej i gospodarczej powodować będą wzrost roli lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości. Rola państwa w programowaniu i stymulowaniu tego rozwoju będzie miała charakter coraz bardziej ogólny i będzie polegała głównie na stosowaniu odpowiednich instrumentów prawnych oraz finansowych. Znacznie szerszy zakres i bardziej konkretny wyraz strategia i polityka państwa musi zachować w odniesieniu do sektorów czy branż o szczególnym znaczeniu dla całej gospodarki kraju oraz społeczeństwa.

6.1. Sektory strategiczne

Następujące grupy przedsiębiorstw należałoby uznać za strategicznie ważne dla gospodarki narodowej i państwa:

- przedsiębiorstwa będące surowcowo-materiałowym zabezpieczeniem gospodarki: górnictwo, hutnictwo, energetyka, petrochemia, cementownie - stanowiące gwarancje utrzymania na elementarnym poziomie samodzielności surowcowo-materiałowej i energetycznej gospodarki;
- przedsiębiorstwa związane z infrastrukturą kraju: koleje, drogi, energetyczna sieć przesyłowa, rurociągi, systemy telekomunikacyjne - ze względu na potrzebę utrzymania drożności całego układu gospodarczego,
- przedsiębiorstwa dostarczające znaczących dochodów budżetowi: przemysł spirytusowy, tytoniowy, paliwowy, itp. - ze względu na potrzeby finansowania sfery budżetowej państwa;
- przedsiębiorstwa będące szczególnymi centrami nowoczesnych technologii - ze względu na zapewnienie dopływu do gospodarki nowoczesnych technologii i materiałów, a także możliwości szybkiej aplikacji krajowego i zagranicznego postępu technicznego.

Aktywna kapitałowo rola państwa w obszarach strategicznych gospodarki jest niezbędna nie tylko ze względu na potrzebę prowadzenia określonej polityki gospodarczej, ale również z uwagi na słabość prywatnego kapitału krajowego, który nie jest w stanie spełniać funkcji generowania rozwoju w tych dziedzinach gospodarczych. W obszarach strategicznych będzie występować (tam, gdzie jest niezbędne) całkowita lub częściowa własność państwa, angażująca dostępne kapitały krajowe lub nawet zagraniczne, przy zapewnieniu jednak pozycji dominującej państwa.

Z uwagi na dokonane już, w części nieodwracalne zmiany własnościowe i restrukturyzacyjne, zachodzi potrzeba dokonania szczegółowej analizy możliwości zrealizowania przez te wszystkie sektory przypadającej im roli w warunkach nowej strategii i realizowania ustalonych przez nią celów, a w szczególności zdynamizowania wzrostu gospodarczego, rozwoju sektorów przyszłościowych oraz rozwoju rynku wewnętrznego. Chodzi przede wszystkim aby:

- w odniesieniu do sprywatyzowanych i poddanych niewłaściwej restrukturyzacji sektorów wypracować zasady, metody i środki skutecznego stymulowania przez państwo pożądaných zasad ich funkcjonowania oraz tempa i kierunków dalszego rozwoju,
- w odniesieniu do przemysłu zbrojeniowego - dokonać oceny długotrwałych skutków dla tego sektora w warunkach przystąpienia Polski do NATO i UZE oraz wykorzystania przez ten sektor zwiększonych szans rozwoju w oparciu o przewidywany w strategii rozwój rynku wewnętrznego,
- w odniesieniu do sektorów będących w trakcie prywatyzacji (np. hutnictwo) nie dopuszczać do tego, aby mające systemowy charakter ciągi technologiczne były prywatyzowane przez różnych inwestorów strategicznych; niedopuszczalne jest też prywatyzowanie oddziałów stanowiących naturalne lokalne monopole,
- wykorzystywać możliwości stwarzane przez klauzule ochronne i restrukturyzacyjne przewidziane Układem Europejskim.

6.2. Rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy.

Polska zeszła w produkcji rolnej do poziomu poniżej samowystarczalności - proponuje się taki rozwój rolnictwa, by nie tylko zachować samowystarczalność (per saldo), ale utrzymać znaczne nadwyżki eksportowe. Polskie rolnictwo powinno pozostać oparte o gospodarstwa rodzinne ze specjalizacją w produkcji zdrowej, ekologicznej żywności. W eksporcie należy nastawić się na wysoko przetworzone produkty rolne konkurencyjne na rynkach światowych, w oparciu o odpowiednio zorientowany rozwój przemysłu rolno-spożywczego.

Zasadniczej sanacji wymagają polskie lasy oraz poszerzenia powierzchni zalesień (grunty tymczasowo nieużytkowane). Jednym z zadań jest poprawa jakości wód śródlądowych i pełniejsze ich wykorzystanie dla celów rybołówstwa. Należy wdrożyć wykorzystanie produktów rolnych dla produkcji paliw płynnych (oleje rzepakowe, spirytus odwodniony). Realizacja tych oczekiwań wymaga:

- restrukturyzacji i dostosowania poziomu techniczno-technologicznego gospodarstw rolnych przemysłu rolno-spożywczego do norm UE;
- stworzenia i wprowadzenia systemu podatkowego i kredytowego będącego stymulatorem przedsięwzięć modernizacyjnych i proekologicznych w rolnictwie oraz w przemyśle rolno-spożywczym (m.in. preferencje kredytowe dla krajowych podmiotów gospodarczych).
- uregulowania sytuacji własnościowej użytkowników gruntów na terenach północnych i zachodnich RP w kierunku zamiany użytkowania wieczystego na prawo własności.
- rozwiązania problemów wynikłych z działalności Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa poprzez korektę programu działania tej Agencji oraz sposobu dotychczasowej realizacji celów, zadań, kompetencji i uprawnień;
- dostosowania polityki celnej do potrzeb wynikających z ochrony polskiego rolnictwa i przemysłu przetwórczego;

- oszacowania kosztów dostosowania polskiego rolnictwa i przemysłu przetwórczego do norm i kontyngentów UE oraz wynegocjowanie maksymalnego ich pokrycia ze środków UE;

Generalnym trendem rozwojowym powinna być zamiana pierwotnych funkcji wyżywieniowych rolnictwa do całego zespołu funkcji gospodarki żywnościowej i agrobiznesu wraz z szeroko rozwiniętymi usługami (m.in. agroturystyka.)

Dążyć się będzie do zmniejszania dystansu w poziomie życia ludności wiejskiej w stosunku do ludności miejskiej. Respektowana będzie ochrona prawna ziemi jako dobra wspólnego całego narodu i następnych pokoleń.

6.3. Budownictwo

Pogłębia się zapaść budownictwa mieszkaniowego w Polsce. Wymaga to podjęcia radykalnych działań na rzecz takiego zdyktowania budownictwa mieszkaniowego, aby w ciągu najbliższych kilkunastu lat każda rodzina polska mogła posiadać samodzielne mieszkanie. Oznacza to konieczność zwiększania co roku liczby oddawanych do użytku mieszkań tak, aby od roku 2000 budować ich ok. 300 tys. rocznie. Do roku 2010 powinno zostać wybudowanych w sumie ok. 3 mln. 800 tys. mieszkań. Zrealizowanie tego zadania wymaga wprowadzenia nowego systemu finansowania i kredytowania budownictwa mieszkaniowego oraz zwiększenia rozmiarów pomocy państwa ze środków publicznych. Przy obecnym i spodziewanym poziomie dochodów ludności rozwój budownictwa nie może się odbywać na zasadach czysto komercyjnych i liberalno-rynkowych, traktujących mieszkanie jako klasyczny towar. Konieczne jest przyjęcie modelu społeczno-rynkowego, w którym rodziny o dochodach niższych od przeciętnych, korzystałyby z wydatnych subsydiów państwa i samorządów wzorem wielu krajów zachodnioeuropejskich. Pomocy publicznej wymaga również użytkowanie mieszkań przez rodziny najbiedniejsze. Wielkość tej pomocy będzie ograniczana w miarę wzrostu dochodów najuboższej ekonomicznie części społeczeństwa. W realizacji polityki dynamizowania budownictwa mieszkaniowego poważną rolę powinny odgrywać lokalne kompleksy produkcyjno-usługowe. Rozwój budownictwa mieszkaniowego w powyższym wydaniu jest uzasadniony nie tylko potrzebami społecznymi. Będzie on stymulować rozwój rynku pracy i międzyregionalnego transferu pracy (wzrost zatrudnienia w budownictwie o 1 osobę skutkuje wzrostem zatrudnienia w innych działach gospodarki - w przemyśle mineralnym, drzewnym, chemicznym, hutniczym o 3 osoby).

Szczegółowe omówienie: vide pkt.8 „Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo” (s.24)

6.4. Sektor paliwowo-energetyczny

Istnieje potrzeba zrewidowania przyjętych przez Sejm II kadencji „Założeń polityki energetycznej państwa do 2010 roku” i niekorzystnej wersji prawa energetycznego - szybkiej jego nowelizacji. Podstawowym założeniem powinna być samowystarczalność elektroenergetyki Polski (per saldo). Produkcja energii elektrycznej powinna pozostać oparta w decydującej mierze nadal o węgiel kamienny i brunatny, ze zwiększaniem udziału energii odnawialnych. Gaz ziemny, jako źródło energii pierwotnej w energetyce zawodowej, dopuszczalny jest tylko w elektrowniach szczytowych. Istnieje konieczność rozwijania produkcji

uszlachetnionych form węgla w postaci opału niskoemisyjnego (ecocoal) oraz rozwijanie w oparciu o zintensyfikowane studia i badania - podjęcia w drugiej dekadzie przyszłego stulecia wykorzystania węgla do produkcji paliw płynnych.

Realizowany obecnie program restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, zakładający zmniejszenie wydobycia węgla do roku 2000 o 20 mln ton, m.in. kosztem kilku miliardów złotych z budżetu państwa doprowadzi w perspektywie (do 2020 r.) do prawie całkowitego zaniechania eksportu tego surowca i powstania luki w zaopatrzeniu energetyki w to paliwo rzędu 20 mln ton. Zrealizowanie tego programu oznaczałoby więc albo konieczność podjęcia już w pierwszej dekadzie XXI wieku budowy nowych kopalń kosztem ok. 4 mld dolarów, albo wzmożonego importu gazu z rurociągu jamalskiego - na co Polska nie ma i nie będzie miała dostatecznych wolnych środków dewizowych, a co wiązałoby się ze zwiększeniem jej gospodarczego i politycznego uzależnienia od Rosji. W związku z tym pilnym zadaniem jest wstrzymanie likwidacji kopalń węgla kamiennego posiadających złoża nadające się do eksploatacji, których dotychczasowa nierentowność była wynikiem niekorzystnej dla górnictwa węgla kamiennego polityki cenowo-kosztowej i kursowej państwa oraz programowego wpędzania tego sektora w pułapkę zadłużeniową. Rozwiązany w związku z tym musi zostać problem niezawinionego zadłużenia górnictwa.

Dla Polski wiele realnych zagrożeń stwarza planowany przez rząd udział Polski w globalizacji europejskiego rynku energetycznego. Po pierwsze - zrealizowanie jej w pełnym zakresie oznaczałoby nie tylko zmniejszenie polskich rezerw energetycznych, ale także likwidację wielu elektrowni i związane z tym redukcje zatrudnienia. Po drugie - prywatyzacja oraz możliwość utraty nad nią kontroli państwa. Po trzecie - niekorzystna dla konkurencyjności całej polskiej gospodarki, konsekwencja tych zamierzeń, to szybki i wydatny wzrost cen energii elektrycznej, gazu dla polskiego przemysłu, a jeszcze bardziej dla odbiorców indywidualnych.

Największym jednak niebezpieczeństwem jest przyjęcie zasady TPA (dostępność dla strony trzeciej) co umożliwia w połączeniu z zasadą TAKE OR PAY („Bierz albo płać”) włączenie się do procesu przesyłu i dystrybucji sieciowych nośników energii pośredników o wyłącznie handlowym charakterze. Nie do przyjęcia jest zasada regionalizacji cen, będąca wynikiem doktrynalnie pojmowanej demonopolizacji i konkurencji, przy oparciu całego procesu kształtowania cen wytwarzania, przesyłania i dystrybucji sieciowych nośników wyłącznie na prostym rachunku ekonomicznym. Wymaga to zachowania dla niektórych elementów tego sektora nowoczesnie rozumianego statusu użyteczności publicznej. Trzon tego sektora powinien pozostać własnością państwa, z dopuszczeniem udziału własnościowego pracowników i ewentualnego przeznaczenia części własności na fundusze emerytalno-rentowe. W tym sektorze powinna być wykluczona forma prywatyzacji w postaci joint-venture.

Długofalowy rozwój tego sektora powinien być programowany z uwzględnieniem interesu przyszłych pokoleń.

6.5. Hutnictwo żelaza i stali

Głównym celem restrukturyzacji przestarzałego technicznie hutnictwa żelaza i stali, jest stworzenie do roku 2002 - 2005 hutnictwa zdolnego do konkurowania z hutnictwem światowym bez dumpingu i ceł zaporowych, przy utrzymaniu eksportu

tylko wysoko przetworzonych produktów hutniczych. Za zasadnicze kierunki restrukturyzacji techniczno-technologicznej uznaje się produkcję stali tylko w liniach ciągłego odlewania, budowę nowych linii i likwidację przestarzałych procesów odlewniczych, oraz zwiększenie asortymentów stali specjalnych w ogólnej produkcji stali z 5-8% obecnie do 20-25% w latach 2002 - 2005, z szerokim wprowadzeniem stali specjalnych „trzeciej generacji”, z użyciem metali „ziem rzadkich”. Zakłada się szybkie zamknięcie krajowego cyklu produkcji stali do wysoko przetworzonych wyrobów, z całkowitą likwidacją eksportu półproduktów oraz rozbudową mocy eksportowych produktów wysoko przetworzonych, opartych na stalach specjalnych.

Po odłużeniu hut i przedsiębiorstw hutniczych, po transformacji własności państwowej, nastąpi szybkie przekształcenie samodzielnych formalnie hut w jeden hutniczy holding lub koncern. Całość procesów restrukturyzacji techniczno-technologicznej będzie koordynowana i kierowana za jego pośrednictwem.

6.6. Przemysł elektroniczny i elektrotechniczny

Przemysły te charakteryzują się malejącym udziałem w produkcji krajowej oraz odpływem wysoko wykwalifikowanych pracowników. Polska stała się z producenta w zasadzie wyłącznym importerem wyrobów tych przemysłów. Tendencje te będą zahamowane, a podjęte działania doprowadzą do wyrównania obrotów tymi wyrobami z zagranicą.

Kierunki programu odbudowy roli tego strategicznie ważnego sektora przemysłu w Polsce będą zakładały:

1. Utworzenie branżowego biura Skarbu Państwa i powołanie holdingu odpowiedzialnego za zaspakajanie potrzeb krajowych, w tym obronności i infrastruktury oraz potrzeb gospodarstw domowych na elektronikę użytkową z produkcji krajowej.
2. Podjęcie działań oficjalnych i nieformalnych skłaniających zainteresowanych wielkich producentów światowych, w tym głównie eksporterów na rynek krajowy, tak elementów kooperacyjnych, jak i wyrobów gotowych w celu przemieszczenia produkcji do Polski.
3. Uchylenia, w ramach doraźnych działań, cła i podatku granicznego na import kooperacyjny, uszczelnienie granic w celu zahamowania przemytu wyrobów gotowych, wprowadzenie opłat przeciwdziałających zjawisku dumpingu, egzekwowanie wymogu 50% udziału produkcji krajowej w budowanych w Polsce systemach, a także wzmocnienie pozataryfowych instrumentów oddziaływania.
4. Dokonanie kontroli realizacji zobowiązań inwestorów strategicznych w sprzedanych zakładach, pod kątem wniesienia nowych technologii i utrzymania skali produkcji gwarantującej właściwy poziom zatrudnienia.
5. Uzyskanie przez sektor badań oraz wdrożeń nowych technologii i wyrobów wspomaganie ze środków funduszy zewnętrznych, głównie w formie zamówień publicznych.

6.7. Gospodarka morska

Gospodarka morska obejmuje stocznie produkcyjne, stocznie remontowe, żeglugę, rybołówstwo, porty oraz administrację morską, uczelnie morskie oraz instytuty morskie. Mają one silne związki wzajemne a ponadto charakteryzują je następujące wyróżniki:

- duży udział eksportu w całości sprzedaży;
- bezpośredni dostęp do rynków międzynarodowych;
- wysokie wymagania jakościowe sprzedawanych produktów i usług;
- wysoki stopień uzależnienia od wahań koniunkturalnych;
- wysokie wymagania co do kwalifikacji pracowników i zarządów;
- istotny udział w transferze nowych technologii do gospodarki;
- kreatywne oddziaływanie na jakość i solidność kooperantów i poddostawców;
- szerokie oddziaływanie na rozwój działalności proeksportowej;
- wysoki udział importu i kosztów zagranicznych;
- relatywnie wysoka kapitałochłonność inwestycji;
- poziom rentowności produkcji i usług uzależniony od międzynarodowych uwarunkowań.

Stocznie produkcyjne powinny podnieść poziom sprzedaży, w tym eksportowej (nie dotyczy Stoczni Szczecińskiej) przy istniejącym potencjale produkcyjnym. Należy zwiększyć zaangażowanie polskiego kapitału w finansowanie produkcji stoczniowej i zaopatrującej stocznie. Stocznie muszą wykorzystać swe rezerwy produkcyjne na budowę statków dla krajowych armatorów handlowych i rybackich oraz rozpocząć procesy dywersyfikujące produkcję, a także zostać ukierunkowane na nowe technologie.

Stocznie remontowe winny zwiększyć sprzedaż usług remontowych dla floty krajowej oraz rozszerzyć zakres produkcji kooperacyjnej dla przemysłu stoczniowego. Należy również zagospodarować niewykorzystane składniki majątku na inne cele gospodarcze.

W żegludze należy zatrzymać proces likwidacji polskiej floty morskiej - reflagowanie statków pod tanie bandery, przenoszenia majątku narodowego (statków) do tworzonych za granicą spółek. Polska musi podjąć program odnowy tonażu floty handlowej w oparciu o możliwości produkcyjne krajowych stoczni i zasoby kapitałowe polskich banków na warunkach porównywalnych z żegluga na zagranicznych rynkach. Powinny zostać stworzone instrumenty motywujące wzajemnie armatorów, porty, stocznie remontowe i gestorów ładunków, mające na celu równoczesny wzrost przewozów z polskich portów polskimi statkami, wzrost przeładunków w portach polskich oraz zwiększenie innych usług wokółportowych, w tym remontów statków. Rozwijane byłyby przewozy przez porty morskie wysoko opłacanych ładunków skonteneryzowanych w systemie multimodalnym, przy wykorzystaniu istniejącego potencjału przewozowego polskich kolei, jednostek żeglugi śródlądowej i transportu drogowego. Wymagana jest koordynacja i współdziałanie krajowych przewoźników morskich uzależnionych od państwa, celem zapobiegania przypadkom szkodliwej konkurencji. W zakresie rybołówstwa należy zapewnić i utrzymać połowy dalekomorskie i przetwórstwo w morzu na łowiskach prawnie dostępnych i ekonomicznie uzasadnionych, a także wykorzystać zasoby ryb we własnej strefie Morza Bałtyckiego. Do tego trzeba zapewnić odtworzenie i modernizację kutrów rybackich oraz skup ryb. Należy zmodernizować - zgodnie z wymaganiami UE - przemysł przetwórczy ryb na lądzie.

Należy zredukować niekorzystne różnice pomiędzy warunkami funkcjonowania polskich portów morskich a warunkami ich bezpośrednich konkurentów na rynku międzynarodowym. Powinny być stworzone warunki stymulujące i wspomagające rozwój infrastruktury portowej w oparciu o spójną lądowo-morską politykę transportową, tranzytową, taryfową, współdziałanie z

podmiotami i uczestnikami procesu transportowego przy uwzględnieniu integracji portów z aglomeracjami regionalnymi i innymi sektorami gospodarczymi.

6.8. Transport kolejowy, samochodowy i drogownictwo

Celem polityki transportowej jest stworzenie spójnego systemu zaspokajającego w optymalny sposób potrzeby transportowe gospodarki narodowej. Wymaga to doprowadzenia do zgodności mikroekonomicznych interesów przedsiębiorstw funkcjonujących na rynku transportowym z makroekonomicznymi celami państwa.

W transporcie lądowym tkwią znaczące rezerwy. Należy je uruchomić wprowadzając równe warunki konkurencji pomiędzy transportem kolejowym i samochodowym, z uwzględnieniem pełnego rachunku ekonomicznego przy uwzględnieniu tzw. kosztów zewnętrznych transportu (koszty dewastacji środowiska, skutki wypadków, terenochłonność i kongestię).

Oznacza to, że rozdział potoków przewozów pomiędzy gałęzie transportu powinien być zgodny z technicznymi i ekonomicznymi właściwościami tych gałęzi. Dla usprawnienia transportu kolejowego zalecane jest finansowe (ale nie organizacyjne) rozdzielanie infrastruktury dróg żelaznych od przewozów towarowych i przewozów pasażerskich. Należy wprowadzić ujednoczone zasady finansowania infrastruktury dróg żelaznych całej krajowej sieci kolejowej.

W miarę możliwości budżetu państwa i budżetów lokalnych, należy przystąpić do odbudowy i rozbudowy sieci dróg kołowych traktując to zdanie jako narzędzie pobudzenia gospodarki i przeciwdziałania bezrobociu.

W międzynarodowym transporcie drogowym należy stworzyć rodzimym przewoźnikom prawne warunki umożliwiające konkurencję z przewoźnikami zagranicznymi.

Narodowy przewoźnik powietrzny - LOT - powinien mieć wsparcie rządu polskiego.

W międzynarodowej polityce transportowej należy stosować zasadę: tyle otwarcia dla konkurencji zagranicznej, ile wymagają umowy międzynarodowe, w tym dyrektywy UE. Obowiązującą powinna być zasada wzajemności i równych korzyści ze współpracy.

Celami polityki rozwoju infrastruktury drogowej Polski powinny być:

- dążenie do zaspokojenia potrzeb transportu drogowego przez dostosowanie sieci drogowej do krajowego modelu motoryzacji, w którym największe natężenie ruchu i przewozów ma miejsce w głównych aglomeracjach centrum i południa kraju oraz na drogach krajowych łączących te aglomeracje,
- racjonalne wykorzystanie dla transportu drogowego całej istniejącej sieci dróg z uwzględnieniem również alternatywnego stosowania innych środków transportu np. kolei, metra, transportu rzecznoego itp.
- potraktowanie budownictwa drogowego jako narzędzia interwencji państwa w rozwój gospodarczy i ochronę krajowego przemysłu.

Powyższe cele oznaczają następującą strategię działań:

- integrację krajowej infrastruktury drogowej przez wspólne planowanie w odniesieniu do podstawowej sieci układów komunikacyjnych wielkich miast, głównych połączeń dróg krajowych (ok. 6500 km) i połączeń krajowych o znaczeniu regionalnym (łącznie ok. 20 tys. km). Planowanie techniczne i ekonomiczne powinno uwzględnić alternatywne środki transportu, funkcjonowanie komunikacji zbiorowej w aglomeracji opartej na zintegrowanym rozkładzie jazdy, opracowanym przez instytucje tylko do tego celu powołaną, niezależną od gmin.

Model układu komunikacyjnego winien być oparty na kryteriach: spełnienia oczekiwań klientów oraz minimalizacji energochłonności w przeliczeniu na pasażerokilometr, co implikuje zastosowanie zróżnicowanego sprzętu (mikrobusy, minibusy, autobusy zwykłe, przegubowe, itd.),

- stworzenie jednolitego systemu finansowania budowy i utrzymania sieci drogowej z podatku drogowego proporcjonalnego do użytkowania dróg (procentu od ceny paliw), środki gromadzone w Funduszu Drogowym dzielono by na poszczególne kategorie dróg w proporcji do ich obciążenia ruchem i wymogów technicznych eksploatacji,
- aktywne oddziaływanie na model motoryzacji poprzez wspieranie drogowego transportu publicznego, przekazanie przewozów wielkotowarowych, wprowadzanie atestowania pojazdów ze względu na techniczne wymogi ochrony środowiska oraz wprowadzanie rozwiązań inżynierii ruchu,
- tworzenie rządowych programów inwestycyjnych, w tym programu budowy autostrad, przy wykorzystaniu kredytów z międzynarodowych organizacji finansowych,
- poprawę warunków dla zwiększenia konkurencyjności krajowych przedsiębiorstw budowlanych, tak by one głównie uczestniczyły w realizacji rządowych programów inwestycyjnych, w tym uelastycznienie systemu kredytowania przedsiębiorstw budowlanych.

6.9. Przemysł lekki

Przemysł lekki w porównaniu do innych charakteryzuje się stosunkowo niską kapitałochłonnością, jeśli chodzi o niezbędne inwestycje. Jest to również przemysł dóbr finalnych, rynkowych, w znacznej części eksportowanych. Mógłby więc on odegrać rolę napędzającą koniunkturę w gospodarce i stworzyć znaczną ilość miejsc pracy. Polityka kursowa prowadząca do deficytu w handlu zagranicznym szczególnie dotkliwie uderzyła w rynkowe i eksportujące przedsiębiorstwa przemysłu lekkiego.

Nastąpił zalew naszego rynku towarami o niskiej jakości z innych krajów. W dużej części były one niewłaściwie lub w ogóle nieocłone. Stosowano też często ceny dumpingowe. Skutkiem tego była upadłość wielu przedsiębiorstw, a także zdecydowane pogorszenie kondycji ok. 300 przedsiębiorstw w szczególności branż: jedwabniczej, pończoszniczej, bawełnianej i dziewiarskiej.

Część przemysłu lekkiego, np. Iniański czy obuwniczy posiada naturalną bazę surowcową w kraju. Przemysłem tym import komponentów niezbędny jest w ilościach marginalnych. Paradoksalnie, właśnie te przemysły, praktycznie kończą działalność wytwórczą w kraju. Szczególnie dotyczy to Iniarstwa.

Proponuje się w polityce przemysłowej rozważyć następujące działania:

- przeprowadzenie korekty kursów walut;
- uszczelnienie granic;
- umożliwienie w większym zakresie stosowania cen antydumpingowych.

Potrzebne jest podpisanie przez rząd kontraktów z obszarami szczególnej koncentracji przemysłu lekkiego. Dotyczyć to powinno szczególnie regionu łódzkiego. (Wzorem byłby kontrakt dla województwa katowickiego). Podstawą kapitałową tego rodzaju polityki regionalnej byłby Skarb Państwa oraz inne środki centralne i lokalne.

6.10. Sektor poprzemysłowy

Równoległe z restrukturyzacją przemysłów zaliczonych do sektora pierwszego (procesy wydobywcze, głównie górnictwo węglowe) i drugiego (procesy wytwarzania, głównie przemysł przetwórczy) następować będzie przyspieszony rozwój sektora trzeciego gospodarki (procesy przetwarzania, regeneracji i obsługi regeneracji). Sektor ten, nazywany poprzemysłowym, obejmuje podsektor tercjalny (transport, inwestycje użyteczności publicznej), sektor czwartorzędny (handel, finanse, ubezpieczenia, obrót nieruchomościami) i - najważniejszy dla przyspieszenia procesów rozwojowych i modernizacyjnych - sektor pięciorzędny (zdrowie, badania naukowe i wdrożenia, kształcenie i oświata, kultura oraz administracja publiczna). Obiektywną podstawą jego przyspieszonego rozwoju musi być wszakże wzrost rentowności sektora przemysłu przetwórczego.

Szczególne znaczenie w proefektywnościowej restrukturyzacji odgrywać będzie sektor pięciorzędny, a zwłaszcza takie jego działy jak oświata i kształcenia, nauka i badania naukowe z wdrożeniami oraz kulturą. Przyspieszona koncentracja sił i środków w tych dziedzinach, ściśle wszakże związana z kierunkami i polami długookresowej transformacji przemysłu jest długookresowym warunkiem powodzenia całego procesu. Jest bowiem przesłanką rozszerzenia reprodukcji twórczego kapitału ludzkiego - kapitału polskiej pracy.

Uruchomienie twórczego kapitału pracy ludzkiej, reprodukowanego w sposób rozszerzony przez przyspieszony rozwój sektora pięciorzędnego, wymaga zasadniczych przemian w rynku pracy. Transformacja rynku pracy musi stworzyć realne możliwości konkurowania talentami i zdolnościami profesjonalnymi na wszystkich polach i wszystkich szczeblach podziału pracy. Uruchomiony zostanie nowy system promocji polskiej kadry oraz wdrożony zostanie system konkursowego obsadzania stanowisk pracy wymagającej szczególnych zdolności twórczych i kwalifikacji profesjonalnych. Stworzony zostanie system kształcenia ustawicznego i przekwalifikowania, jak również system promocji polskich specjalistów dla kształcenia zagranicznego. Instytucjonalnym zabezpieczeniem systemu promocji kadr, będzie bank danych o specjalistach i ekspertach oraz menedżerach. Obejmuje on również dane o firmach i organizacjach specjalizujących się w ekspertyzach konsultacjach. Rozbudowany zostanie za pośrednictwem oświaty, nauki i kultury, system stypendialny od szkolnictwa podstawowego poczynając, a na uczelniach wyższych i placówkach badawczo-naukowych kończąc. Ma on ułatwić rozwój szczególnie uzdolnionych i utalentowanych jednostek, a zarazem zapobiegać ucieczce talentów i mózgow.

7. Uwłaszczenie i przekształcenia własnościowe.

7.1. Motywy uwłaszczenia.

Należy pamiętać, że mienie państwowe powstało w okresie powojennym jako wynik wspólnej pracy dwóch pokoleń Polaków - w drodze przymusowej akumulacji kapitału oraz narzucanego podziału dochodu narodowego, a także z majątku przejętego przez władze komunistyczne w wyniku dekretów nacjonalizacyjnych. Dlatego też, aktualni obywatele Rzeczypospolitej Polskiej są pełnoprawnymi dziedzicami tego mienia i sprawiedliwie domagają się prywatyzacji na swoją rzecz, czyli powszechnego uwłaszczenia. Jego istotą jest przeniesienie własności

wiodącego do gospodarczego upodmiotowienia obywateli, umożliwiając im podejmowanie decyzji lokacyjnych zgodnie z ich potrzebami i celami.

Ze względu na społeczny sprzeciw wobec dotychczasowych form prywatyzacji NSZZ „Solidarność” przygotowała Program Powszechnego Uwłaszczenia, który był przedmiotem referendum w dniu 18.02.1996 roku. Za uwłaszczeniem opowiedziało się 98% obywateli uczestniczących w referendum tj. ok. 9 mln ludzi.

Dla pomyślnego sfinalizowania demokratycznych przeobrażeń ustroju politycznego i gospodarczego Polski potrzebny jest udział w nich szerokich kręgów społeczeństwa. Siły społeczne zainteresowane przeprowadzeniem przeobrażeń muszą być większe od tych, które chciałyby mu się przeciwstawić. Potrzebny jest więc mechanizm szeroko zakrojonego kreowania współgospodarzy, skłonnych do wyrzeczeń w imię własnych długofalowych interesów. Potrzebna jest ponadto powszechna motywacja do solidnej pracy i pomysłowości. Pokonywania wymaga frustracja wynikła z odczucia degradacji społecznej pracowników po roku 1989, wynikająca m.in. z braku możliwości bezpośredniego, aktywnego uczestnictwa w przemianach gospodarczych i w rozwoju Kraju, postępującego wywłaszczenia większości obywateli z majątku narodowego, który współtworzyli.

Upowszechnienie własności powinno doprowadzić do pobudzenia aktywności gospodarczej i obywatelskiej większości mieszkańców Polski, wyrównania szans wszystkich obywateli uczestniczących w procesie przekształceń własnościowych, realizacji programów restrukturyzacji przedsiębiorstw, reformy systemu ubezpieczeń społecznych, pobudzenia innowacyjności w gospodarce oraz rozwoju polskiego rynku kapitałowego do poziomu porównywalnego z krajami zachodnimi.

Uwłaszczenie wiążemy jednak przede wszystkim z powinnością realizacji głównych zasad prowadzenia naszej polityki gospodarczej. Wynikają stąd dwa istotne cele uwłaszczenia. Za nadrzędny uznajemy zwiększenie efektywności gospodarowania, poprzez pobudzenie przedsiębiorczości i zwiększenie sprawności funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Jako drugi z głównych celów traktujemy intensyfikację przemieszczania sił wytwórczych odpowiednio do zapotrzebowania systemu społeczno-gospodarczego, co prowadzi do eliminacji zagrożeń wywodzących się z niedostosowania jakichś ogniw gospodarki do stanu pozostałych ogniw. Realizacja tego celu równoznaczna jest z rozwojem rynku kapitałowego. Jesteśmy w stanie zbudować suwerenne i demokratyczne państwo gdy poprzez uwłaszczenie większość majątku narodowego będzie własnością jego obywateli.

7.2. Przedmiotem uwłaszczenia stać się mają państwowe podmioty gospodarcze, w tym również banki państwowe i zakłady ubezpieczeń społecznych, a także użytki rolne oraz inne grunty i nieruchomości stanowiące własność Państwa. Część mienia państwowego przeznaczoną do uwłaszczenia określamy mianem kapitału uwłaszczeniowego. Za podstawowy instrument prywatyzacyjny przyjmujemy imienne bony uwłaszczeniowe. Bon uwłaszczeniowy będzie papierem wartościowym wystawionym na nazwisko właściciela, który upoważnia do zakupu części mienia z kapitału uwłaszczeniowego.

Warunkiem koniecznym uzyskania przez obywatela istotnych korzyści przez obywatela jest znacząca wartość dobra, które mu przypada. Wartość akcji czy też udziałów wzrastać będzie w miarę poprawy sytuacji ekonomicznej Kraju. Służyć temu będzie upowszechnienie przedsiębiorczości, rodzące się z wyzwolenia postaw

właścicielskich. Aby jednak ugruntować takie postawy zapobiegać musimy dużemu rozdrobnieniu własności.

Za konieczne uważamy wprowadzenie właściwej procedury integrującej właścicieli kapitału uwłaszczeniowego. Zapleczem społecznym i edukacyjnym dla przygotowania i realizacji programu uwłaszczeniowego w Polsce są m.in. obywatelskie stowarzyszenia uwłaszczeniowe. Wykorzystać tu należy bogate tradycje korporacyjne i doświadczenia rzemiosła polskiego. Dbać będziemy o przygotowanie programu ekonomicznej społeczności, który sprzyjać będzie zagospodarowaniu kapitału uwłaszczeniowego w polskich gminach i regionach.

Jedną z dróg integracji właścicielskiej wiedzie poprzez fundusze powiernicze. Dotychczas w Polsce droga ta napotyka jednak bariery wynikające z aktów związanych z prawem o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych. W tych aktach zawarto szereg postanowień działających powstawaniu afer gospodarczych, ale stworzono przy tym faktyczną zaporę dla wyłonienia potrzebnej liczby funduszy m.in. z indywidualnego sektora gospodarki. Konieczne jest wprowadzenie rozwiązań godzących powyższe względy. Konieczne jest przy tym uniknięcie wad programu NFI. Realizacja tego programu wiąże się ze złamaniem podstawowej zasady podejmowania decyzji alokacyjnych, tam gdzie jest najlepszy dostęp zarówno do sygnałów z produkcji jak i do sygnałów z rynku - czyli w przedsiębiorstwie. Wydzwignięta zostaje zarazem w gospodarce nowa mianowana struktura o charakterze urzędniczym, sprzyjająca obsadom personalnym według kryteriów politycznych.

Dużą wagę przywiązujemy do prywatyzacji na rzecz spółek pracowniczych, w których procedura integrująca rodzi się z naturalnych więzi koleżeńskich, a także z obejmowania akcji w sposób sprzyjający procesowi decyzyjnemu. Spółki pracownicze uzyskały szeroką akceptację wśród załóg, które decydują się na spłaty przejmowanego mienia. Konieczne jest wspieranie tych działań odpowiednimi rozwiązaniami prawnymi i finansowymi.

Przejęcie przedsiębiorstwa przez spółkę pracowniczą nie wyklucza uczestnictwa innego inwestora strategicznego w działalności spółki, co przeprowadzane jest poprzez późniejsze, po prywatyzacji, łącznie w nowy podmiot gospodarczy. Prywatyzacja pracownicza powinna być podporządkowana całościowym rozwiązaniom procesu powszechnego uwłaszczenia.

7.3. Podział kapitału uwłaszczeniowego.

Uważamy, że kardynalną zasadą podziału kapitału uwłaszczeniowego jest następująca kolejność przejmowania akcji jednostek gospodarczych: fundusze emerytalne - bony prywatyzacyjne i udziały pracownicze - inwestor strategiczny.

Zakładamy, że w podziale kapitału uwłaszczeniowego uczestniczyć będą:

- ⇒ pracownicy przedsiębiorstw prywatyzowanych oraz pochodzący z nich emeryci i renciści, jak również rolnicy lub rybacy będący dostawcami prywatyzowanych przedsiębiorstw,
- ⇒ pozostali obywatele - poprzez bony prywatyzacyjne,
- ⇒ fundusze emerytalne,
- ⇒ fundusz reprivatyzacji,
- ⇒ inne fundusze celowe.

Jako najważniejszego beneficjenta prywatyzacji traktujemy fundusze emerytalne. Do nich przede wszystkim trafić powinny kontrolne pakiety akcji dużych dochodowych

organizmów gospodarczych ważnych dla gospodarki Polski. Tworzenie funduszy stanowić może przy tym jedną z dróg powstawania dużych grup kapitałowych, które będą w stanie konkurować z podobnymi ugrupowaniami gospodarczymi w UE. One właśnie powinny stać się inwestorami strategicznymi, jeśli przedsiębiorstwa polskie nie mają być kontrolowane z zagranicy. Dotyczy to zwłaszcza takich przedsiębiorstw jak: KGHM Polska Miedź, Polska Nafta, elektrownie, huty, Telekomunikacja Polska.

Za absolutnie niezbędne, z powodów tak ekonomicznych, jak i moralnych, uważamy przeprowadzenie, w ramach uwłaszczenia, reprivatyzacji mienia. Będzie to - pomijając już inne efekty - akt sprawiedliwości względem ludzi, którym dotychczasowe rządy nie zapewniły minimum rekompensaty za zgrabioną po wojnie własność. Polska jest obecnie jedynym państwem pokomunistycznym o nie przeprowadzonej szeroko akcji zwrotu takiego mienia.

Zamierzone przez nas uwłaszczenie drogą rozpowszechnienia bonów uwłaszczeniowych wymaga pokonania dwóch przede wszystkim trudności:

⇒ określenia wartości mienia, które ma być podzielone między obywateli,

⇒ przeciwdziałania ewentualności wywołania zagrożeń inflacyjnych.

W szczegółowym programie przedstawimy drogę rozwiązań tych problemów.

8. Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo.

8.1. Stan aktualny.

1. Ilość nowobudowanych mieszkań spada systematycznie od połowy lat 70, dochodząc w 1996 roku do najniższego poziomu od 1950 roku. Okres ten charakteryzuje stały spadek nakładów publicznych na budownictwo i remonty budynków mieszkalnych (3,5% budżetu Państwa w 1996 roku). W konsekwencji spowodowało to ujemny przyrost mieszkań (- 5 tys. za 1996 rok).
2. Około 1,5 mln rodzin w miastach nie posiada samodzielnego mieszkania, a drugie tyle zamieszkuje w budynkach nie posiadających instalacji wodnej i kanalizacji.
3. Nie rozwiązano problemu stworzenia mechanizmów finansowania budownictwa mieszkaniowego, oraz remontów substancji mieszkaniowej w sytuacji braku możliwości finansowych ze strony najemców mieszkań i właścicieli budynków (gminy, spółdzielnie mieszkaniowe i właściciele prywatni).
4. Powyższe zjawiska zostały spowodowane w okresie PRL-u w istniejącym wówczas systemie nakazowo-rozdzielczym rabunkową gospodarką zasobami mieszkaniowymi oraz małoefektywnym, materiało- i energochłonnym budownictwem mieszkaniowym wielorodzinnym, gdzie otrzymujący mieszkanie nie miał żadnego wpływu na rodzaj i jakość otrzymanego mieszkania.
5. Rządząca od 1993 roku koalicja nie tylko nie powstrzymała negatywnych tendencji, ale pogłębiła je doprowadzając budownictwo i mieszkalnictwo do stanu agonii i balansowania na krawędzi katastrofy budowlanej.
6. Praktycznie funkcjonuje jeszcze budownictwo jednorodzinne, hamowane ciągłymi zmianami przepisów podatkowych oraz inflacyjnym wzrostem kosztów materiałów i robocizny. Niestety, w obecnym stanie dochodów ludności stać na nie ok.10% potrzebujących. Pozostała część pozostaje praktycznie bez żadnych szans w perspektywie najbliższych 20-30 lat na kupno lub wynajęcie mieszkania.

8.2. Program działań, które spowodują znaczny wzrost ilości budowanych mieszkań i poprawę stanu technicznego istniejących (remonty i modernizacje).

1. Warunki prawne.

- a) Zapis konstytucyjny, iż zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych obywateli jest zadaniem Rządu i Samorządu Terytorialnego.
- b) Powstanie zasad umożliwiających państwu i samorządom wspieranie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych i remontowych. Ustawa powinna zobowiązywać także rząd do udzielenia pomocy finansowej w tym zakresie samorządom. Wiąże się to z decentralizacją Państwa (w tym budżetu).
- c) Regulacja prawna stosunków własnościowych poprzez modyfikację ustawy o własności lokali, modyfikację prawa spółdzielczego, dokończenie reprivatyzacji zawłaszczonych przez PRL nieruchomości.
- d) Modyfikacja ustaw zmierzających do skutecznego i sprawnego działania wymiaru sprawiedliwości, co spowoduje pełną możliwość realizacji praw i obowiązków właścicieli mieszkań i nieruchomości; n.p.: przyspieszenie rozpoznawania spraw sądowych, skrócenie do minimum czasu oczekiwania, automatyczny wpis do księgi wieczystej.
- e) Ustawowe wzmocnienie roli nadzoru budowlanego mające na celu powstrzymanie dekapitalizacji starych zasobów i budowanie nowych z zachowaniem norm europejskich.

2. Warunki finansowe.

- a) Działalność kas mieszkaniowych na zasadach analogicznych jak w Unii Europejskiej, umożliwiających uzyskanie kredytu niskooprocentowanego (n.p. w wysokości 1/2 oprocentowania kredytu refinansowego) na budowę lub kupno mieszkania - spłacanego w okresie 20-30 lat.
- b) Analogiczny dostęp do takich kredytów Towarzystw Budownictwa Społecznego, osób prawnych (spółki, gminy, spółdzielnie mieszkaniowe), osób prywatnych, pod warunkiem budowy mieszkań na wynajem.
- c) Uruchomienie budownictwa socjalnego przez gminy subsydiowanego przez Państwo. Jest to budownictwo socjalne dla najuboższych, którzy nie mogą skorzystać z innych form finansowania. W krajach Unii Europejskiej grupa ta stanowi ok. 10-15% ludności.
- d) Powstanie i utrzymanie przez gminy schronisk dla bezdomnych oraz matek z dziećmi (także ojców z dziećmi) zagrożonych warunkami patologicznymi panującymi w rodzinach, przy współpracy z organizacjami religijnymi i charytatywnymi.
- e) Działania rządu mające na celu pozyskanie środków kredytowych i pomocy finansowej z zagranicy (Fundusze Europejskie, Bank Światowy itp.) oraz właściwe ich wykorzystanie (środki takie były przyznawane Polsce w latach 90 i z przyczyn biurokratycznych nie zostały wykorzystane).
- f) Pobudzanie budownictwa przez stabilny system podatkowy tzn. - utrzymanie ulg podatkowych na budownictwo, modernizację i remonty przez okres 15-20 lat - zachowanie przez ten sam okres stawki podatku VAT w wysokości 7% na usługi budowlane i produkcję materiałów budowlanych.
- g) Opracowanie przez rząd programu termorenowacji i modernizacji budynków mające na celu wyjście z 50-letniej zapaści remontowej oraz radykalne

zmniejszenie kosztów eksploatacji. Mieszkania w Polsce zużywają 3-4 razy więcej energii na ogrzewanie (w przeliczeniu na 1 m³ kubatury) niż w Europie Zachodniej.

8.3. Wnioski.

Przedstawione w programie założenia programu były realizowane w latach 50 i 60 w Europie Zachodniej, USA i Kanadzie. W okresie powojennym szczególnie w Europie stopień zamożności społeczeństwa był zbliżony do naszego obecnie. Programy te były w większości realizowane przez rząd o orientacji zdecydowanie prawicowej n.p. Niemcy Zachodnie - rządy Adenauera, Francja - rządy de Gaulle'a, Wielka Brytania - rządy Mc Millana. We wszystkich tych krajach programy te spowodowały znaczący wzrost koniunktury gospodarczej (Reguła 1:7).

Jedna jednostka monetarna przeznaczona na budownictwo, wywoływała wzrost 6-7-krotny zapotrzebowania na inne dobra. Powodowało to także zmniejszenie inflacji (n.p. Francja). Istotnym problemem w Polsce będzie znalezienie źródła finansowania. Jednakże w przypadku realizacji programu gospodarczego AWS nastąpi znaczne zmniejszenie dotacji budżetowych do przedsiębiorstw. Zwolnione w ten sposób środki finansowe można będzie przeznaczyć na rozpoczęcie realizacji programu. Przeznaczenie przez Sejm w 1998 roku kwoty 4200 mln zł na kredyty preferencyjne budowlane (oprocentowanie roczne 10%, okres spłaty 20 lat) wystarczyłoby na sfinansowanie budowy 50 tys. mieszkań o powierzchni 70m² każde. Koszty dopłaty budżetu do oprocentowania tego kredytu wyniosłyby ok. 6000 mln zł przez okres 20 lat, co daje roczny koszt ok. 315 mln zł. Przybliżone efekty gospodarczo-finansowe tego przedsięwzięcia byłyby następujące:

1. Wpływy z tytułu podatków VAT

- podatek VAT (7%) od kwoty 4200 mln zł wyniesie **275 mln zł**;
- podatek VAT (22%) wynikający ze wzrostu zapotrzebowania na artykuły konsumpcyjne przy zastosowaniu reguły 1:7 wyniesie

$$4200 \text{ mln zł} \times 7 \times 0,18 = 5292 \text{ mln zł}$$

Razem 5567 mln zł

- #### 2. Oszczędności wynikające z tytułu wzrostu zatrudnienia przy budowanie nowych mieszkań ok. 150 tys. pracowników, przy produkcji art. Konsumpcyjnych (spowodowane wzrostem zapotrzebowania jak w pkt.1) ok. 600 tys. pracowników. Razem daje to wzrost zatrudnienia ok. 750 tys. osób.

Koszt wypłacenia zasiłku dla jednego bezrobotnego w okresie 1 roku wynosi:

$$[310 \text{ zł (zasiłek)} + 150 \text{ zł (składka ZUS)}] \times 12 \text{ m-cy} = 5520 \text{ zł}$$

Zatrudnienie 750 tys. osób zaoszczędzi budżetowi

$$750 \text{ tys.} \times 5,52 \text{ tys.} = 4140 \text{ mln zł}$$

Oszczędności + wpływy podatkowe dadzą łączny efekt finansowy w postaci kwoty

$$5567 \text{ mln zł} + 4140 \text{ mln} = 9707 \text{ mln zł}$$

Powyższe obliczenia wykazują, że już po roku od wprowadzenia programu budżet Państwa uzyska znaczne korzyści, których wartość przekroczy przeznaczone na ten program środki. W następnych latach program stanie się samofinansujący, przyczyniając się znacząco do wzrostu gospodarczego kraju oraz obniżenia inflacji.

Niebagatelny skutkiem będzie również zaspokojenie jednej z najważniejszych potrzeb materialnych społeczeństwa tj. własnego mieszkania.

Umocni także politykę prorodziną zakładaną przez AWS.

Rozwój budownictwa spowoduje także duży wzrost potencjału wykonawczego polskich firm budowlanych i ma szansę stać się naszą specjalnością eksportową, przyczyniając się do zmniejszenia ujemnego bilansu handlowego Państwa.

9. Stosunki gospodarcze z otoczeniem międzynarodowym.

9.1. Główne założenia

- Polska powinna pozostać suwerennym państwem, nie izolującym się od Unii Europejskiej, ale współpracującym ze Wspólnotami Europejskimi oraz z innymi krajami w Europie i w Świecie. Bezcenną wartością i rzeczywistym atutem Polski w procesach integracji gospodarczej z innymi krajami jest jej 39 milionowy rynek (dla UE piąty co do ilości w roku 96).
- Korzystając ze swego położenia geopolitycznego Polska powinna stawać się zwornikiem dla krajów bałtyckich i skandynawskich, wciągając w to również Białoruś. Z położenia Polski wynika również możliwość wykorzystania tego dla korzystnego gospodarczo i politycznie tranzytu komunikacyjnego i telekomunikacyjnego wzdłuż osi: kraje nordyckie - Słowacja oraz Ukraina - Słowacja - dalej do krajów basenu Morza Śródziemnego i do Zach. Europy. Ustalenie rozsądnych, nie ideologicznych stosunków gospodarczych z Rosją, może przyczynić się do podniesienia naszej roli politycznej w oczach Zachodu, tradycyjnie mającego respekt w stosunku do mocarstwowej Rosji i pragnących ułożenia z nią stosunków.
- W hierarchii priorytetów, bezpieczeństwo Polski wynikające z utrzymania i unowocześnienia własnej siły zbrojnej, wzmocnionej powiązaniem z obronnymi strukturami atlantyckimi, stawiać należy wyżej i w pierwszej kolejności czasowej, niż integrację z europejskimi strukturami gospodarczymi.
- Nie możliwe jest utrzymanie suwerenności Kraju bez właściwego finansowania edukacji, oraz badań naukowych i technologii, korzystając jednocześnie z intelektualnego dorobku światowego.

9.2. Problemy w integracji z Unią Europejską

Fakty:

- Istnieje niepełne wykorzystanie mocy produkcyjnych gospodarek krajów członkowskich UE, a nawet w tej sytuacji są nadwyżki produkcyjne (już strukturalne w rolnictwie).
- Istnieje stale powiększający się stopień bezrobocia.
- Postanowienia Traktatu Stowarzyszeniowego są niejednokrotnie interpretowane w sposób jednostronny na korzyść UE
- Wewnątrz UE toczy się bezpardonowa walka, łamiąca ustalone zasady unijne, o dotacje, poziom produkcji, jej zbyt i utrzymanie zatrudnienia.

Obserwuje się praktykę: po pierwsze - korzyści na dziś. Raz, w sposób świadomy łamane są Zasady przez Komisję Europejską przez udzielenie zgody na dotowanie np. przemysłu stoczniowego w Niemczech, Hiszpanii i Grecji, lub dwa, przez ponadnarodowe koncerny np. Renault zamykający fabrykę w Belgii i przenoszący produkcję do Hiszpanii gdzie jest ona wspomagana inwestycyjnie przez Rząd.

Wnioski:

Już teraz włączenie się Polski we wspólny rynek UE, chociażby tylko w ograniczonej, limitowanej kwocie, stoi w jaskrawej sprzeczności z interesami krajów WE. Ten problem uległby powiększeniu w przypadku, gdyby Polska rozwiązała pozytywnie swoje strukturalne problemy gospodarcze i społeczne, stając się konkurencyjna we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego.

W interesie UE leży zatem jak najszybsze włączenie Polski w tych dziedzinach, gdzie ma UE przewagę i niedopuszczenie w tym przypadku do długich okresów dostosowawczych. Zamykanie natomiast przed Polską dostępu w UE do tych dziedzin, w których Polska jest konkurencyjna (przemysł stalowy, włókienniczy, rolnictwo, rynek pracy i przepływ siły roboczej), jest rzeczą mało prawdopodobną, że Polska otrzyma, co by wynikało z dotychczasowej praktyki przyjmowania np. Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Portugalii, fundusze na restrukturyzację rolnictwa, ponieważ musiało by to odbyć się kosztem tych właśnie krajów.

Wymuszone, niesymetryczne otwarcie polskich rynków już spowodowało w roku 1996 deficyt wymiany ok. 10 mld dolarów, co należy w naszym rozumowaniu uzyskiwania korzyści krótkoterminowych nad długoterminowymi, uznać za dotowanie tamtejszej gospodarki, zwłaszcza RFN.

9.3. Cele i kierunki polskiej polityki gospodarczej

1. Głównym celem polityki gospodarczej Polski w aspekcie jej integracji międzynarodowej staje się utrzymanie priorytetu interesu narodowego ponad innymi.

Jest to rozumiane (w kategoriach ekonomicznych), jako poprawa warunków życia Polaków, w powiązaniu z zapewnieniem (w kategoriach politycznych), bezpiecznego bytu Narodu. Niedopuszczalne są koncesje Polski na rzecz innych krajów w sferze ekonomicznej, opierające się tylko na przewidywanych przyszłych korzyściach, bez zapewnienia realnych i rzeczywistych korzyści bieżących. Wszystkie, tradycyjne gałęzie polskiej gospodarki, które utrzymały się w nowych warunkach ekonomicznych, muszą podlegać ochronie. Dotyczy to zarówno przemysłu surowcowego, rolnictwa jak też produktów o wysokim stopniu przetworzenia oraz tzw. drobnej wytwórczości.

Obecnie można stwierdzić, że nastąpiło wyczerpanie pro eksportowych możliwości polskiej gospodarki oraz możliwości przyrostu handlu wynikających z procesów globalizacji. Wzrost eksportu do UE w 96r. o 0,7% zaś importu aż o 2,6% świadczy o niedoinwestowaniu technologicznym gospodarki i załamywaniu się jej konkurencyjności.

W dążeniu do perspektywicznej integracji europejskiej należy przyjąć następujące zasady:

- a) Przyjęcie opcji „waiting option” co zapewni, w połączeniu z zasadą pt. 4, harmonijne dostosowanie polskiej gospodarki do wymogów konkurencyjności i zapobieganie „załaniu” kolejnych gałęzi przez towary unijne, a więc w efekcie ich likwidacji.
- b) Konieczność uzyskiwania korzyści (lub równowagi) krótkoterminowych, w powiązaniu z długoterminowymi.

c) Liczenie i finansowanie w budżecie Państwa, kosztów integracji wewnątrz gałęzi, jak też kosztów w (tym społecznych) wynikających z przewidywanej pełnej integracji.

Przykład: straty opłat celnych na rzecz Unii, do tej pory będących pokaźnym składnikiem wpływów budżetowych, czy konieczność ograniczenia polskiej produkcji: stalowej, włókienniczej i rolnej wobec permanentnego stanu nadwyżek Unii w tym sektorze.

d) Przyjęcie dla integracji polskiej gospodarki zasady naczyń połączonych polegającej na dostosowaniu poszczególnych działów gospodarki do poziomu analogicznych gałęzi w Unii i dopiero po tym otworzenie polskiego rynku w tym sektorze.

Ta zasada wiąże się również z koniecznością żądania od Unii wsparcia technologicznego, w tych gałęziach wytwórczości, które tego wymagają, przy okazji inwestowania w Polsce. Niedopuszczalne jest likwidowanie od presją Unii, dochodowych działów gospodarki ogólnego spożycia, (np. elektronika użytkowa, telewizory ELEMIS).

e) Uwzględnianie w kosztach integracji faktu nakładania przez Unię podatków bezpośrednich na towary np. na paliwo, energię, co może zahamować już w latach następnych konkurencyjność naszej gospodarki wobec dużej obecnie różnicy cen paliw.

f) Uwzględnienie faktu brutalnego wkraczania już Unii w interesy polskie z krajami trzecimi, przez np. wydawanie przez Unię ocen co do warunków transportu czy handlu, niemożliwych do spełnienia, a wynikających z założeń ideologicznych, a nie gospodarczych (np. obecnie w warunki przewozu zwierząt), lub mających na celu zlikwidowanie korzystnych kooperacji np. Deawoo.

2. Integracja polityczna i gospodarcza Polski z innymi krajami czy też organizacjami międzynarodowymi (jak np. UE) nie może być celem samym w sobie, (jest nieprawdą i nadużyciem, przedstawienie tego jako panaceum na problemy gospodarcze i społeczne), ale musi spełniać jako minimum warunki z punktu 1. Musi przy tym pozostać nienaruszona tożsamość narodowa dająca poczucie więzi duchowej i materialnej Polaków, żyjących od pokoleń na swoim terytorium.

3. Celem wewnętrznie realizowanej polityki gospodarczej jest i pozostać musi, *budowa gospodarki wolnorynkowej*, opartej na efektywnie prowadzonej działalności gospodarczej przy ograniczaniu interwencjonizmu państwa do niezbędnego minimum. Taki kierunek transformacji polskiej gospodarki jest sprzeczny z praktyką UE, opartą o wysoki poziom regulacji centralnych i limity produkcji oraz brutalne egzekwowanie tego np. przez nakładanie kar płaconych bezpośrednio przez producentów, lub nawet obywateli.

4. Należy nawiązywać i utrzymać współpracę ekonomiczną z wszelkimi ugrupowaniami integracyjnymi jak CEFTA oraz z NAFTA i ASEAN, ale też z WNP, czy też pojedynczymi krajami, e celu otwierania ich rynków na polskie towary. Zachowana musi być przy tym, oprócz korzyści ekonomicznych również polska racja stanu.

Należy wykorzystywać dla polskich interesów, istniejące między krajami i ugrupowaniami sprzeczności interesów gospodarczych, bądź też politycznych.

Dotyczy to również handlu bronią, korzystną dla utrzymania potencjału produkcyjnego polskiego przemysłu.

5. Brak rodzinnego kapitału w dostatecznej ilości powoduje konieczność jego sprowadzania do Polski w postaci inwestycji, dla których niestety, głównym atutem pozostają obecnie niższe płace oraz niższy poziom pracowniczych świadczeń socjalnych. Świadczenia socjalne muszą być prawnie chronione i pozostawać na poziomie zapewniającym godziwy poziom życia rodzin zwłaszcza pracowniczych (robotniczych i chłopskich) oraz umożliwiać im awans cywilizacyjny a także pokoleniowy. Konieczna jest ratyfikacja europejskiej Karty Praw Socjalnych, w zakresie pożytecznym dla pracowników, w zgodzie z polską racją stanu, tak by nie stawiać sobie barier konkurencyjności z UE.

Należy zwrócić uwagę, że założone przez Unię cele społecznego np. poziom życia rolników, czy ogólny poziom bezrobocia, nie tylko, że nie zostały osiągnięte w założonym czasie, a nawet obserwuje się wzrost tendencji negatywnych.

6. Przedsiębiorstwa zagraniczne wchodzące na polski rynek muszą mieć takie same warunki podatkowe jak polskie. Prawo musi być równe dla wszystkich podmiotów gospodarczych, lub też przychylić się na korzyść polskich firm. Preferencje nie mogą dotyczyć inwestycji typu handlowego, w których firmy z UE liczą na późniejsze otwarcie polskiego rynku (np. Renault inwestujący nie w produkcję a tylko w stacje obsługi), a powinny dotyczyć sektorów produkcyjnych ważnych społecznie, wyznaczonych przez politykę narodową państwa, jak np. związanych z budownictwem rodzinnym.

7. Sektorem gospodarki polskiej najbardziej zdrowym ekonomicznie było i pozostaje rolnictwo, w swej dużej mierze naturalnej, ekologicznej produkcji. Należy w sposób ewolucyjny dokonywać zmian w rolnictwie przez sprzyjanie podnoszenia areалу gospodarstw i jednocześnie dokonywać ich wsparcia technicznego/. Należy sprzyjać wzrostowi cywilizacyjnemu jego mieszkańców, przez wyrównanie szans edukacyjnych i kulturowych. Restrukturyzacja polskiego rolnictwa wg. polityki UE, zmieniłaby go w sektor wysoce nieefektywny i wymagający dotacji, przy jednoczesnym ograniczeniu ilościowym produkcji (która już obecnie nie zapewnia samowystarczalności Kraju), kontyngentowania eksportu oraz kreowaniu olbrzymiego bezrobocia.

Tutaj należałoby posłużyć się przykładem Węgier, które promują swoją politykę rolą zgodnie z interesem narodowym, zakładającym plan 10-cio letni wzrostu jego produkcji i eksportu.

Należy zwrócić uwagę, że mimo przyjętych i realizowanych od wielu już lat takich zasad polityki rolnej UE takich jak:

- a) Community preference - polegającym na protekcjonistycznym traktowaniu rynku UE wobec świata;
- b) Single market - swobodnym przemieszczaniu produktów w krajach Unii i centralnym zarządzaniu tym rynkiem;
- c) Financial solidarity - centralne i ręcznie sterowanym funduszu dla realizacji wspólnej polityki rolnej;

Nie tylko, że nie osiągnięto założonych celów, ale obecnie mają miejsce następujące niekorzystne zjawiska:

- Przejście WE z pozycji importera produktów rolnych na pozycje eksportera, co stawia na wstępie w niekorzystnej pozycji nowe kraje pretendujące do wejścia, w tym szczególnie Polskę;
- Rosną nierozdysponowane nadwyżki produktów rolnych i związane z tym koszty;
- Następuje ogólny spadek dochodów farmerów oraz rosną rozpiętości w ich dochodach mimo protekcjonizmu;
- Nadmierne korzyści wynikające z restrukturyzacji rolnictwa uzyskują regiony i tak stosunkowo dobrze rozwinięte;
- Ponad połowa budżetu Unii przeznaczona jest na wsparcie rolnictwa.

8. Przemiany zachodzące w polskim przemyśle polegające na przystosowywaniu go do wymogów wolnego rynku są korzystne. Przemiany własnościowe natomiast, przez brak powszechnego uwłaszczenia, dyskryminują ekonomicznie i politycznie szerokie rzesze Polaków jako pierwotnych właścicieli przedsiębiorstw i majątku narodowego. W sferze rozwiązań makro korzystne wydaje się stymulowanie przemian w kierunku tworzenia silnych kapitałowo holdingów mogących konkurować na rynkach międzynarodowych.

Konieczne staje się wyznaczenie priorytetowych dla Polski gałęzi gospodarki niesurowcowych (o wysokim stopniu przetworzenia) np. przemysł stoczniowy powiązany z hutnictwem, farmaceutyczny, tekstylny, elektronika użytkowa, rolnictwo i przetwórstwo rolne, co do których muszą zostać opracowane wieloletnie programy ochrony, począwszy od finansowania badań, aż do odpowiednich ulg celnych na import surowców stosowanych w produkcji. Jest niedopuszczalne, jak to jest obecnie, stawianie własnych barier celnych np. dla przemysłu farmaceutycznego, co jest w interesie firm importujących leki. Wyznaczony racjami medycznymi import leków winien być w zakresie nie przekraczającym 30 % (wartościowo).

9. Sektor energetyczny powinien zapewnić sumaryczną samowystarczalność Polski, a import produktów naftowych i gazu musi pochodzić z wielu kierunków, eliminując uzależnienie ekonomiczne czy też szantaż polityczny.

Przykład Czech jest tu znamienity, gdzie podjęto decyzje zakupu dużo droższego gazu z Norwegii via Niemcy, odrzucając korzystniejszą ekonomicznie, ale uzależniającą politycznie ofertę Rosji. podobne jest stanowisko Komisji Europejskiej o konieczności dywersyfikacji dostaw.

10. *Gałęzie strategiczne jak telekomunikacja, energetyka, miedź, muszą być traktowane specjalnie, wg. zaleceń zawartych w opracowaniu Podzespołu ds. gałęzi strategicznych.*

11. Obronność Kraju musi bazować na polskim przemyśle, kooperującym technologicznie z dostawcami sprzętu z krajów będących w orbicie NATO i sprzedającym broń również do innych krajów, przy zachowaniu polskiej racji stanu. Tylko własne Siły Zbrojne oparte w podstawowym uzbrojeniu na produkcji krajowej są w stanie utrzymać odpowiedni poziom obronności Polski.

12. Zadania dla Służb Dyplomatycznych: równie ważne jak tworzenie pozytywnego obrazu polityczno - gospodarczo - kulturalno - cywilizacyjnego Polski, jest aktywne współdziałanie tych służb dla międzynarodowej integracji polskiej gospodarki przez:

- dokonywanie bieżących ocen w krajach działania, stanu gospodarki (ekonomii i technologii), dla podejmowania przez Polskę właściwych strategicznych decyzji integracyjnych i kooperacyjnych
- dokonywanie działań dla międzynarodowej integracji w sferze intelektualnej, przez tworzenie możliwości rzeczywistego dostępu dla Polaków w zdobywaniu wiedzy w innych krajach wg. standardów światowych. Przez tworzenie dla polskiej nauki i gospodarki dostępu do nowych technologii. Wymaga to ustalenia dla polskich Służb Dyplomatycznych nowych zadań w sferze ekonomii, nauki i technologii oraz usytuowania priorytetu gospodarczego co najmniej na równi z priorytetami politycznymi.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

SPIS TREŚCI**STR.**

Przesłanki wyjściowe	2
1. Wprowadzenie	2
2. Kapitał ludzki i społeczne stosunki przemysłowe	4
3. Główne kryteria i cele polityki gospodarczej	5
4. Uwarunkowania realizacji strategii	6
5. Główne kierunki strategii gospodarczej	7
5.1 Strategia i polityka przemysłowa	8
5.2 Strategia i polityka rozwoju infrastruktury	9
5.3 Strategia finansowa i niezbędne regulacje prawne	11
6. Strategiczne priorytety sektorowe	13
6.1 Sektory strategiczne	13
6.2 Rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy	14
6.3 Budownictwo	15
6.4 Sektor paliwowo-energetyczny	16
6.5 Hutnictwo żelaza i stali	17
6.6 Przemysł elektroniczny i elektrotechniczny	17
6.7 Gospodarka morska	18
6.8 Transport kolejowy, samochodowy i drogownictwo	19
6.9 Przemysł lekki	20
6.10 Sektor poprzemysłowy	21
7. Uwłaszczenie i przekształcenia własnościowe	22
7.1 Motywy uwłaszczenia	22
7.2 Przedmiot uwłaszczenia	23
7.3 Podział kapitału uwłaszczeniowego	24
8. Gospodarka mieszkaniowa	24
8.1 Stan aktualny	24
8.2 Program działań	25
8.3 Wnioski	26
9. Stosunki gospodarcze z otoczeniem międzynarodowym	27
9.1 Główne założenia	27
9.2 Problemy integracji z Unią Europejską	28
9.3 Cele i kierunki polskiej polityki gospodarczej	28

Archiwum Partii Politycznych

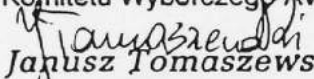
nr inw.

UCHWAŁA**Krajowego Zespołu Koordynacyjnego
Akcji Wyborczej Solidarność**

Krajowy Zespół Koordynacyjny Akcji Wyborczej Solidarność zobowiązuje Przewodniczących Rad Regionalnych AWS do wprowadzenia przedstawicieli Akcji Wyborczej Solidarność jako członków i mężów zaufania do wszystkich komisji wyborczych na terenie danego regionu w czasie Referendum Konstytucyjnego 25 maja 1997 roku.

Krajowy Zespół Koordynacyjny AWS

Warszawa, 3 kwietnia 1997 r.

PEŁNOMOCNIK
Komitetu Wyborczego AWS
Janusz Tomaszewski

Uchwała 1/97
z dnia 5 kwietnia 1997 roku
w sprawie powołania Rady Politycznej Porozumienia Prawicy,
Rad Okręgowych Porozumienia Prawicy
oraz wstępowania i występowania z Porozumienia Prawicy.

W celu usprawnienia i skoordynowania działań politycznych w ramach bloku politycznego pod nazwą Porozumienie Prawicy, sformalizowanego umową z dnia 19 marca 1997 roku, postanawia się:

\$1.

1. Powołuje się Radę Polityczną Porozumienia Prawicy.
2. Radę Polityczną Porozumienia Prawicy tworzą przewodniczący wszystkich ugrupowań politycznych, które powołały Porozumienie Prawicy sformalizowane umową z dnia 19 marca 1997 roku.

\$2

1. Radzie Politycznej przewodniczą współprzewodniczący Klubu Poselskiego Porozumienia Prawicy i osoba wyznaczona przez przewodniczących ugrupowań pozaparlamentarnych spośród siebie, a Sekretarzem Rady jest Sekretarz Klubu Poselskiego, zaś Rzecznikiem Prasowym jest Rzecznik tego Klubu.
2. Osoby wymienione w ustępie poprzedzającym podejmują bieżące decyzje polityczne i wyrażają na zewnątrz stanowiska polityczne w imieniu Porozumienia Prawicy.

\$3

1. Radę Okręgową Porozumienia Prawicy stanowią przewodniczący ugrupowań tworzący Porozumienie Prawicy w danym okręgu.
2. Przewodniczącym Rady Okręgowej Porozumienia Prawicy jest Pełnomocnik wyznaczony odrębną uchwałą o powołaniu Zespołu Wyborczego Porozumienia Prawicy, zaś jego zastępcami pozostali przewodniczący o których mowa w ustępie poprzedzającym.
3. Rada Okręgowa Porozumienia Prawicy może powoływać miejskie, międzygminne, gminne Rady Porozumienia Prawicy.

\$4.

1. Uchwały w Radzie Politycznej Porozumienia Prawicy i Radach wymienionych w \$3 ust. 1 i 3 zapadają zwykłą większością głosów przy uczestnictwie conajmniej połowy aktualnej liczby członków Rady, z wyjątkiem określonym w \$5.

\$5.

Przyjęcie nowego ugrupowania do Porozumienia Prawicy wymaga zgody conajmniej 2/3 uczestników Porozumienia Prawicy.

-2-

\$6

1. Wystąpienie z Porozumienia Prawicy następuje za pisemnym powiadomieniem skierowanym przez przewodniczącego występującego ugrupowania do współprzewodniczącego lub sekretarza Porozumienia Prawicy.
2. Ugrupowanie, które wystąpiło z Porozumienia Prawicy nie może być ponownie do niego przyjęte.

\$7

1. Nazwa Porozumienia Prawicy przysługuje tym podmiotom, które z Porozumienia Prawicy nie wystąpiły i może tą nazwą posługiwać się nawet jeden podmiot pozostający w sytuacji, gdy ewentualnie wszystkie inne ugrupowania wystąpią z Porozumienia Prawicy.
2. Z nazwą związane jest logo Porozumienia Prawicy, którego wzór stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
3. Nazwa Porozumienia Prawicy i logo zostaje prawnie zastrzeżone.

\$8.

Ugrupowania tworzące Porozumienie Prawicy zachowują swoją podmiotowość z tym, że:

- 1) zobowiązują się w zasadniczych kwestiach politycznych reprezentować jednolite stanowisko oparte na założeniach programowych z dnia 2 lutego 1997 roku.
- 2) występują jako jeden podmiot w koalicji wyborczej lub jako jeden samodzielny podmiot wyborczy.
- 3) ustanawiają wspólne biuro partyjne, prasowe, i.t.d. oraz prowadzą w zakresie wspólnych przedsięwzięć wspólną działalność finansową.

\$9

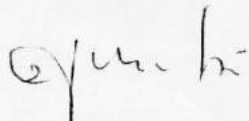
Reprezentantem parlamentarnym Porozumienia Prawicy jest Federacyjny Klub Poselski Porozumienia Prawicy.

\$10

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przyjęto jednogłośnie na posiedzeniu Porozumienia Prawicy w Warszawie w dniu 5.04.1997 r.

Za zgodność

UCHWAŁA 2/97
z dnia 5 kwietnia 1997 roku
w sprawie powołania Zespołu Wyborczego
Porozumienia Prawicy

W związku z wyborami parlamentarnymi, które odbędą się w 1997 roku i na podstawie §2 umowy z dnia 19 marca 1997 r. o powołaniu bloku politycznego p.n. Porozumienie Prawicy, ugrupowania polityczne tworzące Porozumienie Prawicy postanawiają:

§1. Powołać Zespół Wyborczy Porozumienia Prawicy i jego struktury terenowe.

§2. Zespół Wyborczy Porozumienia Prawicy tworzą:

- a) przewodniczący ugrupowań politycznych, które wchodzi w skład Porozumienia Prawicy,
- b) pełnomocnicy - przewodniczący 52-ch okręgowych Zespołów Wyborczych Porozumienia Prawicy.

Skład Zespołu Wyborczego Porozumienia Prawicy określa załącznik do niniejszej uchwały.

§3 1. Powołuje się Zespół Negocjacyjny w składzie:

- 1. Jerzy Gwizdź: (BBWR i SwW)
- 2. Leszek Moczulski : (KPN)
- 3. Bogusław Kowalski (SND i SwW)
- 4. Krzysztof Kawęcki (PN)
- 5. Zbigniew Zysk (SwW)

2. Zadaniem Zespołu Negocyjnego jest ustalenie pozycji Porozumienia Prawicy w ewentualnej koalicji wyborczej.

3. Udział Porozumienia Prawicy w koalicji wyborczej wymaga zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami Porozumienia Prawicy wyrażonymi w uchwale z dnia 2.02.1997 roku, umowy z partnerem /ami/ określającej kwestie programowe, polityczne, personalne i zasady współdziałania po wyborach.

§4. 1. Powołuje się struktury Zespołu Wyborczego Porozumienia Prawicy we wszystkich 52-ch okręgach wyborczych.

2. Pełnomocnikami - przewodniczącymi struktur wymienionych w ust.1. są osoby o których mowa w §2 pkt b wyznaczone na mocy ustalenia zawartego przez przewodniczących ugrupowań tworzących Porozumienie Prawicy.

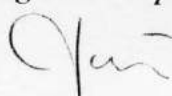
Każde ugrupowanie ma w tej strukturze prawo do obsadzania stanowiska wiceprzewodniczącego.

Odwołanie pełnomocnika może nastąpić w każdym czasie na mocy uzgodnienia przewodniczących ugrupowań politycznych.

§5. Zadania i harmonogram działań Zespołu Wyborczego Porozumienia Prawicy zostanie ustalony przez osoby wymienione w §3 ust1. i wybrane na posiedzeniu w dniu 5.04. 1997 r. spośród pełnomocników o których mowa w §2 pkt b,

§6. Uchwała obowiązuje z dniem jej podjęcia.

Przyjęto jednogłośnie na posiedzeniu Porozumienia Prawicy w Warszawie w dniu 5.04.1997r.
Za zgodność

Akcja Wyborcza Solidarność *Biuro Prasowe*

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

STANOWISKO

Zespołu Koordynacyjnego Akcji Wyborczej Solidarność w sprawie przebiegu procesu dotyczącego śmiertelnego pobicia Grzegorza Przemyka.

Przebieg procesu sądowego w sprawie zabójstwa Grzegorza Przemyka odsłonił część przestępczego procederu aparatu władzy PRL, który za wszelką cenę starał się zatrzeć ślady własnej zbrodni. W wyniku tych działań prawdziwi mordercy są nadal na wolności, a inspiratorzy tego haniebnego czynu pozostają bezkarni.

Wyrażamy nadzieję, że ponowne rozpatrzenie tej sprawy przez Sąd Apelacyjny ujawni wszystkie okoliczności tej zbrodni i prawdziwych jej sprawców, którzy poniosą karę adekwatną do popełnionego przestępstwa.

Jednocześnie jesteśmy zaniepokojeni faktem pobicia w Radomiu (w trakcie procesu) głównego świadka oskarżenia Cezarego F. Może to świadczyć o istnieniu w Polsce sił nadal zainteresowanych w ukryciu prawdy zbrodni zabójstwa Grzegorza Przemyka. W związku z tym wzywamy Prokuraturę do podjęcia zdecydowanych działań w celu wykrycia sprawców pobicia świadka. Nie rozwiązanie tej sprawy świadczyłoby naszym zdaniem o niezdolności obecnego kierownictwa organów ścigania do wyjaśniania przestępstw, które w przeszłości zostały popełnione przez ich przedstawicieli.

Warszawa, 10.04.1997 r.

Akcja Wyborcza Solidarność *Biuro Prasowe*

Warszawa, 11 kwietnia 1997 r.

Stanowisko Rzecznika Prasowego Akcji Wyborczej Solidarność w sprawie ustawy lustracyjnej przyjętej przez Sejm 11 kwietnia 1997 r.

Przyjęta przez Sejm ustawa „*O ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944 - 1990 osób pełniących funkcje publiczne*”, zwana potocznie ustawą lustracyjną, faktycznie uniemożliwia przeprowadzenie rzetelnej lustracji, zgodnej z powszechnie stosowanymi w krajach NATO standartowymi procedurami weryfikującymi osoby piastujące urzędy państwowe i mające dostęp do tajemnic państwowych.

Podstawowym mankamentem przyjętej ustawy jest brak przepisów regulujących postępowanie wobec osób uwikłanych w agenturalną współpracę bądź służbę w aparacie bezpieczeństwa PRL. Nie ma także mowy o zakazie pełnienia funkcji publicznych przez te właśnie osoby.

Brak wyodrębnienia z obecnych struktur MON, MSWiA oraz UOP akt operacyjnych po byłych służbach specjalnych PRL i powołania administrującej nimi instytucji nadal zamyka obywatelom dostęp do ich własnych „teczek”. Oznacza to także ubezwłasnowolnienie tzw. Sądu Lustracyjnego, którego prace będą uzależnione od decyzji urzędów państwowych, zdominowanych obecnie przez ugrupowania postkomunistyczne.

Ustawa przyjęta przez Sejm spowoduje przewlekłość postępowania lustracyjnego co jest równoznaczne z fiaskiem lustracji w Polsce. Ma przekonać społeczeństwo o definitywnym rozwiązaniu tego problemu tymczasem sankcjonuje swobodę publicznego działania osób, które - z racji swej agenturalnej przeszłości - stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa i niepodległości Polski.

Tomasz Tywonek
Rzecznik Prasowy AWS

P.S.

Konkludując, jest to lustracja bez lustracji. Funkcjonariusze i współpracownicy peerelowskiej bezpieki śpijcie spokojnie - SLD czuwa.

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Warszawa, 17 kwietnia 1997 r.

Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS w sprawie konstytucji

Zespół Koordynacyjny AWS uznaje, że dokument przyjęty przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 roku nie spełnia wymogów stawianych przed konstytucją nowoczesnego, suwerennego i sprawnego państwa - nie realizuje postulatów zgłaszanych przez obywateli.

Z głębokim niepokojem obserwujemy wykorzystywanie instrumentów władzy i autorytetu państwa do promowania jednej tylko koncepcji Konstytucji Rzeczypospolitej. Wzywamy Państwową Komisję Wyborczą do zajęcia jednoznacznego stanowiska wobec postępowania Kancelarii Prezydenta RP. Oczekujemy, że urzędy i instytucje centralne pozostaną neutralne w toczącym się sporze o kształt polskiej konstytucji. Mamy nadzieję, że media publiczne stworzą rzeczywiste warunki do pełnej prezentacji poglądów, również krytycznych wobec przyjętego dokumentu, a głosujący obywatele będą mogli dokonać w pełni świadomego wyboru, odrzucając dokument pośpiesznie przyjęty w kampanii wyborczej przez dzisiejszą większość parlamentarną.

Uchwała

z dnia 27 kwietnia 1997 roku I-go Kongresu Porozumienia Prawicy
w sprawie zatwierdzenia list kandydatów ugrupowań Porozumienia Prawicy do Sejmu i Senatu
na listy Akcji Wyborczej Solidarność w wyborach parlamentarnych 1997 roku.

Kongres Porozumienia Prawicy, mający w części zamkniętej dla publiczności i dziennikarzy charakter konwencji wyborczej Porozumienia Prawicy w Akcji Wyborczej Solidarność, po wysłuchaniu uwag i zastrzeżeń oraz dokonaniu wnioskowanych zmian do propozycji przedstawionych Kongresowi kandydatów do Sejmu i Senatu ze strony ugrupowań tworzących Porozumienia Prawicy na listy wyborcze Akcji Wyborczej Solidarność, postanawia:

§ 1

W wyniku głosowania jawnego zatwierdzić kandydatów do Sejmu i Senatu ze strony ugrupowań Porozumienia Prawicy według załącznika do niniejszej uchwały, na listę wyborczą Akcji Wyborczej Solidarność. Lista kandydatów Porozumienia Prawicy ustalona jest w/g preferencji miejsc na listach wyborczych Akcji Wyborczej Solidarność.

W głosowaniu uczestniczyło 627 delegatów na Kongres - konwencję wyborczą, spośród których według ustaleń Komisji Skrutacyjnej 602 delegatów opowiedziało się za ustaleniem kandydatów jak w załączniku, 2 -ch delegatów było przeciwnych a 23-ch wstrzymało się od głosu.

§ 2

1. Kongres - konwencja wyborcza upoważnia Przewodniczącego Rady Politycznej i Przewodniczącego Zarządu Porozumienia Prawicy do wspólnego dokonania ewentualnych korekt na liście kandydatów w uzgodnieniu z odpowiednim pełnomocnikiem okręgowego zespołu wyborczego.
2. Pełnomocnik okręgowego zespołu wyborczego Porozumienia Prawicy nie może dokonać żadnych zmian na liście kandydatów ustalonej przez Kongres dla jego okręgu chyba, że uzyska na to wspólną zgodę przewodniczących wymienionych w ust. 1.
3. Odmowa uwzględnienia któregośkolwiek z kandydatów Porozumienia Prawicy na liście wyborczej Akcji Wyborczej Solidarność lub umieszczenie kandydata na liście wyborczej w innym niż proponowanym okręgu wyborczym albo zmiana preferencji wyborczej, może nastąpić tylko w przypadku uzgodnienia tego faktu przez Akcję Wyborczą Solidarność z Przewodniczącym Rady Politycznej i Przewodniczącym Zarządu Porozumienia Prawicy oraz pełnomocnikiem okręgowego zespołu wyborczego.

§ 3

Lista kandydatów ze strony Porozumienia Prawicy o których mowa w §1 zostanie przedłożona Przewodniczącemu Krajowego Komitetu Wyborczego Akcji Wyborczej Solidarność i Przewodniczącym Rad Regionalnych tej Akcji.

§ 4

W przypadku nieuwzględnienia przez Akcję Wyborczą Solidarność kandydatów Porozumienia Prawicy zatwierdzonych przez Kongres - konwencję wyborczą lub niezachowania przez władze AWS zasad określonych w §2 ust.3, Rada Polityczna Porozumienia Prawicy jest upoważniona do podjęcia wszelkich decyzji związanych z udziałem Porozumienia Prawicy w wyborach parlamentarnych w 1997 roku.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Za Kongres - konwencję wyborczą:

Jerzy Gwiżdż

Przewodniczący Rady Politycznej PP

Leszek Moczulski

Przewodniczący Zarządu PP

27.04.1997

1997

AWS

Krzysztof Kawęcki

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

Ideowe fundamenty Porozumienia Prawicy

(tezy referatu na Kongres Porozumienia Prawicy)

W ramach szerokokorozumianej prawicy wyodrębnić można kilka nurtów: liberalno - konserwatywny, chadecki - zarówno ten bardziej „europejski” jak i tradycyjny „polski” oraz tworzący się nurt syndykalistyczny.

Jest wreszcie nurt, który kształtuje Porozumienie Prawicy. Celem, który przyświecał zawiązaniu Porozumienia Prawicy było doprowadzenie do powstania wewnątrz AWS, bloku łączącego ugrupowania niepodległościowe, narodowe, propaństwowe. Strategicznym celem Porozumienia Prawicy jest utworzenie wielkiej formacji politycznej, której ideowe fundamenty stanowią:

- uznanie nadrzędności prawa naturalnego nad stanowionym
- polityka prorodzinna
- interes narodowy i racja stanu państwa polskiego

1. Nadrzędność prawa naturalnego.

Uznanie tej zasady stwarza możliwości, że III Rzeczypospolita będzie państwem doceniającym znaczenie ładu społeczno - politycznego naszej cywilizacji, ładu rozróżniającego Prawdę od fałszu, Piękno od brzydoty, Dobro od zła. Uznanie prymatu prawa naturalnego najskuteczniej chroni godność i wolność jednostki przed omnipotencją państwa. Oznacza uznanie wartości, które nie podlegają arytmetyce i relatywizmowi ocen i sądów jak wiara, rodzina, wolność, niepodległość, ojczyzna, honor.

2. Rodzina.

Realizacja polityki na rzecz rodziny nie może być zredukowana do prorodzinnej polityki podatkowej. Należy przede wszystkim uznać prawo rodziców do wychowania dzieci, ich naturalne uprawnienia do decydowania o formach, zakresie i celach kształcenia swych dzieci.

Radykalnego odrodzenia wymaga system edukacyjny, który przywróci szkole jej obywatelski i etyczny charakter.

3. Naród i państwo.

Naród jest wspólnotą historyczno - cywilizacyjną a nie stowarzyszeniem kontraktowym ('umowa społeczna').

Stąd też państwo, jako organizacja polityczna nie może być moralnie neutralne, jak chcą liberałowie, ale winno służyć dobru wspólnemu.

Porozumienie Prawicy to synteza wartości narodowych, niepodległościowych, konserwatywnych na rzecz wielkiej formacji politycznej, wielkiego ugrupowania prawicowego, który powinien wprowadzić nasz Kraj w nowe stulecie, w Europę XXI wieku, która oby była, czasem Polski i Polaków.

Stan bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce

(tezy referatu na Kongres Porozumienia Prawicy)

Jedną z podstawowych funkcji demokratycznego państwa prawa jest zapewnienie bezpieczeństwa obywateli i skuteczne przeciwdziałanie zjawiskom przestępczości oraz zagrożeniom porządku publicznego. powszechnym jest odczucie, że przeciwdziałanie tym zjawiskom jest niewystarczające, a społeczny wizerunek instytucji ścigania i wymiaru sprawiedliwości kształtuje się niekorzystnie.

Znaczna część zagrożeń bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w państwie ma ścisły związek ze zmianami struktury funkcjonowania państwa oraz gospodarką przechodzącą transformację w kierunku gospodarki wolnorynkowej. Dokonane przemiany gospodarcze i społeczne spowodowały, iż obok tradycyjnych czynników kryminogennych pojawiły się nowe - związane ze sferą ekonomiczną, takie jak :

- * szybki wzrost liczby podmiotów gospodarczych,
- * Szeroki margines ubóstwa i bezrobocia,
- * Wielokierunkowe migracje umożliwiające wzrost międzynarodowych powiązań przestępczych,
- * wpływ tendencji światowych na rozwój przestępczości,
- * zmiana zasad funkcjonowania policji i służb bezpieczeństwa

Marginalne lub nieznane rodzaje przestępstw występujące przed 1990 r. w ostatnich latach charakteryzują się silną tendencją wzrostową i wszystko wskazuje na to, że ten niekorzystny proces będzie się pogłębiał. Do szczególnie niebezpiecznych zagrożeń przestępczych zaliczyć należy :

- * przestępczość zorganizowaną,
- * napady zorganizowane przy użyciu broni palnej,
- * przestępczość związaną z sex-biznesem,
- * nielegalną produkcję i obrót narkotykami,
- * fałszerstwa i oszustwa,
- * kradzieże samochodów,
- * uprowadzenia w celu wymuszania okupów.

Nowe formy przestępczości to akty terroru kryminalnego przejawiającego się głównie w użyciu materiałów wybuchowych i środków pirotechnicznych, używaniu broni palnej i podpalaniu obiektów.

Podobne uwagi można odnieść do skali zagrożenia przestępczością o charakterze międzynarodowym, występującą w obrocie pieniężnym, bankowym, zagarnięciami mienia w związku z prywatyzacją przedsiębiorstw i przekształceniem ich w spółki oraz likwidacją i wyprzedają całości lub części minia.

Rośnie zagrożenie zorganizowanym przemytem, nadużyciami podatkowymi na wielką skalę oraz naruszaniem praw autorskich, producentów i konsumentów.

W świetle dotychczasowych doświadczeń można mówić o trzech rodzajach przestępczości gospodarczej :

- * o charakterze aferalnym,
- * w formie działalności zorganizowanej,
- * o charakterze kryminalnym.

Skuteczność działania policji

Zgodnie z ostatnimi informacjami przestępczość wzrosła w pierwszych miesiącach tego roku o blisko 9 % . Tymczasem ledwie co drugie przestępstwo jest ujawniane przez policję. Chociaż Polska na tle innych krajów ma jeden z niższych wskaźników przestępczości, to jednak nasze poczucie bezpieczeństwa jest niskie.

Co dwusetny Polak padł w ostatnich trzech miesiącach ofiarą bandytów - wynika z danych policji. Liczba przestępstw wzrosła w tym czasie o 8,2 % . O 8,6 % wzrosła liczba kradzieży rozbójniczych, rozbojów i wymuszeń. Aż o 15,2% pospolitych kradzieży i o 6,4 % kradzieży samochodów. Spadła natomiast wykrywalność. Dodatkowo policja ujawniła jedynie 55,5 % przestępstw kryminalnych, o 1,8 % mniej niż w pierwszych trzech miesiącach ubiegłego roku.

Przestępczość wzrosła najbardziej w Sieradzkim, Piotrkowskim, Zamojskim, Włocławskim, Ostrołęckim, Toruńskim, Olsztyńskim i Białostockiem.

Wysokie jest również w Polsce poczucie zagrożenia przestępczością. W 1993 r. aż 76 % społeczeństwa odczuwało strach przed bandytami, 67 % ludzi nie zauważało jednak zagrożenia w okolicach swego domu.

W 1994 r. wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw wybranych kategorii kryminalnych wynosił 35,2 % . Wykryto 60 % sprawców rozbojów, 39 % sprawców kradzieży mienia prywatnego, 30 % sprawców kradzieży z włamaniem, 88 % sprawców zabójstw.

Jedną z podstawowych przyczyn niezadowolającego procesu wykrywczego jest praktyczne wyczerpanie się możliwości organizacyjnych i funkcjonalnych jednostek policyjnych, w tym przede wszystkim służb

operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych. Z ww. przyczyn nie można oczekiwać, aby najbliższej perspektywie czasowej nastąpiły zdecydowane zmiany w aktywności wykrywczej policji. Bez systematycznego zwiększania sił i środków na zagrożonych odcinkach przestępczości, policja nie jest w stanie w pełni zapanować nad sytuacją porządkowo-kryminalną kraju.

Analiza stanu zagrożenia i organizacja walki z przestępczością zorganizowaną

Bieżąca analiza sytuacji operacyjnej wskazuje na wzrastający stan zagrożenia przestępczością graniczną. Należy tu wymienić nielegalny przerzut osób przez granicę państwową {głównie z Azji, Afryki, b. ZSRR} i przestępstwa o charakterze przemytniczym {samochodów, narkotyków, alkoholu, papierosów}.

Podstawowe działania w zakresie zwalczania tego typu przestępczości dotyczą :

- * organizacji zaostrożonej kontroli samochodów na wytypowanych przejściach granicznych,
- * uzupełnienia stanu etatowego strażnic,
- * zorganizowania grup alarmowych do działań granicznych,
- * zorganizowania bazy technicznej i wprowadzenia śmigłowców.

W celu usprawnienia procesu wykrywania przestępstw, a także przeciw działania przestępczości zorganizowanej, konieczne jest :

- * dokonanie pilnych zmian legislacyjnych,
- * funkcjonalne zbliżenie struktur i metod pracy operacyjnej i działalności śledczej,
- * ukierunkowanie działalności operacyjnej,
- * usprawnienie przepływu informacji,
- * koncentracja całości informacji o przestępczości zorganizowanej w jednej jednostce operacyjnej,
- * ukierunkowanie jednostek techniczno-kryminalistycznych UOP i PP na realizację zadań operacyjnych i śledczych,
- * zreformowanie struktur Komendy Głównej Policji z przesunięciem etatów do jednostek terenowych,
- * dokonanie przeglądu kadry kierowniczej UOP i PP pod kątem efektywności i jakości działania,
- * podjęcie działań dla zwiększenia liczby policjantów zgodnie z przyjętymi w Europie standardami.

Zagadnienia finansowe warunkujące funkcjonowanie policji

Systematycznym kryterium oceny możliwości sprawnego funkcjonowania Policji są możliwości finansowe. Minimalne potrzeby Policji wykraczające ponad planowany na 1995 r. budżet określono wstępnie na 150 mln. zł. Komenda Główna Policji uznaje za konieczne zwiększenie tej kwoty o 25 mln. zł. na zakup niezbędnego sprzętu łącznie i wyposażenia osobistego policjantów.

Kierunki działań o charakterze doraźnym

1. Określenie kompetencji i zakresu współdziałania pionu przestępstw zorganizowanych z pionem prewencyjno-rozpoznawczym i przestępstw gospodarczych.
2. Skorelowanie działań operacyjnych w skali kraju z jednoczesnym wzmocnieniem akcji o charakterze kontrolno-represyjnym.
3. Dokonanie koncentracji sił i środków na ściganiu sprawców przestępstw najgroźniejszych i bulwersujących opinię społeczną.
4. Zwiększenie koordynacji działań policji z prokuraturą, sądami i innymi instytucjami zaangażowanymi w ochronę bezpieczeństwa publicznego.
5. Koordynowanie prac ujednociających krajową sieć informatyczną we wszystkich jednostkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.
6. Umożliwienie dostępu do baz informacyjnych pozapolicyjnych.

Obiektywne uwarunkowania skuteczności realizacji zadań

Są nimi:

- * bariery procesów legislacyjnych,
- * bariery możliwości ekonomicznych,
- * bariery świadomości społecznej.

Kryteria wykonawcze

Miernikiem poprawy bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego będą :

- * zahamowanie wzrostu przestępstw,
- * zwiększenie wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw, w szczególności w dużych aglomeracjach,
- * skrócenie postępowania przygotowawczego, szczególnie w sprawach dotyczących poważnych afer gospodarczych.

1997

Krzysztof Król

nr inw.

AWS

Elektorat Porozumienia Prawicy

(tezy referatu na Kongres Porozumienia Prawicy)

1. Porozumienie prawicy łączy ugrupowania o sporej sile oddziaływania. Ugrupowania wchodzące w skład PP w 1993 roku uzyskały wynik ponad półtora miliona głosów. Po odliczeniu osób, które odeszły (Słomka, Gąsiennica-Makowski i inni) elektorat ten nie mógł zmniejszyć się więcej niż do jednego miliona dwustu tysięcy głosów wyborców. Powoduje to, że PP jest najsilniejszym wyborczo składnikiem Akcji Wyborczej „Solidarności”, obok samego związku.
2. Osoby, które zamierzają zgłosić ugrupowania wchodzące w skład Porozumienia Prawicy jako kandydatów na posłów uzyskiwały na ogół bardzo dobre osobiste wyniki wyborcze, zarówno w roku 1991 jak i w 1993. Szacunkowa siła wyborcza samych kandydatów wynosi około 400 tysięcy głosów. Najlepsze wyniki spośród Porozumienia Prawicy uzyskali m.in.: Moczulski Leszek Robert 48400 głosy, Król Krzysztof 22943, Wójcik Dariusz 14862, Ostoja-Owsiany Andrzej 14557, Wuttke Jerzy 9259, Gwiżdż Jerzy 8422, Aszyk Piotr 7266, Cygonik Grzegorz 5641, Kamiński Krzysztof 5391, Adamczyk Zbigniew 5211.
3. Porównanie siły głosów jakie uzyskali kandydaci PP w porównaniu z działaczami innych partii prawicowych również potwierdzają tezę o sile wyborczej Porozumienia. W 45 okręgach wyborczych (na 52) nasi kandydaci znajdowali się na pierwszym lub drugim miejscu pod względem ilości osobiście uzyskanych głosów w danym okręgu. Kandydaci PP pokonywali nie tylko miejscowych liderów poszczególnych ugrupowań, ale i kandydatów o popularności ogólnopolskiej: marszałka Sejmu, ministrów, wojewodów, liderów ugrupowań.

Podsumowanie: Zarówno wyniki poszczególnych ugrupowań wchodzących w skład PP, jak też wyniki osobiste naszych kandydatów oraz możliwość zgłoszenia do 40-tego dnia przed wyborami listy kandydatów bez podpisów - powodują, że Porozumienie Prawicy jest bez wątpienia najsilniejszym ugrupowaniem w AWS.

1997

AWS

Leszek Moczulski

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Zadania Porozumienia Prawicy w kształtowaniu i rozwoju AWS

(tezy referatu na Kongres Porozumienia Prawicy)

1. Pokonanie lewicy i przejęcie przez prawicę odpowiedzialności za Polskę wymaga zjednoczenia wszystkich sił. Akcja Wyborcza Solidarność jest najlepszą formułą zjednoczenia. Pozwala na wygranie wyborów, uzyskanie większości parlamentarnej, stworzenie nowego rządu i wprowadzenie w czyn programów ratujących Rzeczypospolitą, oraz wyprowadzających nasz kraj z kryzysu.

2. AWS nie może być tylko porozumieniem wyborczym. Polsce potrzebna jest silna, nowoczesna formacja prawicowa. Prace nad jej formowaniem zostały już podjęte, lecz prowadzone są z ograniczoną intensywnością. Przygotowania wyborcze, a zwłaszcza przygotowania do stworzenia wspólnej listy kandydatów do Sejmu i Senatu siłą rzeczy pochłaniają większość naszej energii.

3. Wielkie, nowoczesne formacje polityczne są zarówno wyraziste politycznie, jak pluralistyczne wewnętrznie. Wyrazistość dotyczy kwestii zasadniczych, pluralizm zapewnia masowe poparcie wyborców. W granicach szeroko pojętego programu prawicy występują różne opcje. Łączą je to samo założenie podstawowe, różni podejście do wielu kwestii szczegółowych. Również w AWS, złożonej z ponad 50 osobnych pomiotów politycznych, spaja nas wspólne przekonanie o konieczności budowy silnej i sprawiedliwej Rzeczypospolitej, opartej o mocny fundament moralności chrześcijańskiej i

tradycji narodowej, stanowiącej własność ogółu obywateli, zaspakajającej ich potrzeby i aspiracje, co wymaga odsunięcia od władzy pogrobowców PZPR i PRL oraz rozliczenia ich niechlubnej, a często zbrodniczej przeszłości. Równocześnie W AWS występują wyraźne często różnice, jak wykonać nasz wspólny program.

4. Współcześnie, w demokratycznych krajach Zachodu, głównym, konstytucyjnym zadaniem wielkich formacji politycznych jest przedstawienie obywatelom alternatywnej propozycji, obejmującej zarówno program, jaki ma zrealizować przyszły parlament i rząd, jak listę ludzi, którzy zobowiązują się ten program wykonać, obejmując stanowiska parlamentarne i rządowe. Oznacza to, że gros wysiłków wielkich formacji politycznych skupia się na kadrowym i merytorycznym przygotowaniu propozycji wobec społeczeństwa oraz doprowadzeniu do akceptacji tej propozycji przez większość obywateli. Praca odbywa się więc prawie wyłącznie pod kątem wyborów i w rytmie ich przeprowadzania. Ekipy, które uzyskały poparcie większości wyborców, otrzymują - na określony konstytucyjnie czas - całkowity mandat na sprawowanie rządów oraz wykonanie zaaprobowanego przez wyborców programu. Czynią to samodzielnie, a obowiązki rządowe i parlamentarne wykonują zgodnie z wolą obywateli, a nie pod dyktando sztabów partyjnych.

5. Ponieważ jednak wszystkie wielkie formacje polityczne są siłą rzeczy pluralistyczne wewnętrznie, rozstrzygnięcie wyborcze następuje na dwu poziomach.

- Jest to przede wszystkim rozstrzygnięcie między alternatywnymi propozycjami przedstawionymi przez wielkie formacje, reprezentujące z reguły prawicę albo lewicę. Obywatele decydują, która z nich ma przejąć odpowiedzialność za państwo.

- Równocześnie jest to wybór między opcjami występującymi w ramach wielkich formacji. Obywatele decydują, który ze szczegółowo

sprecyzowanych programów, występujących w danej wielkiej formacji powinien być realizowany i kto konkretnie to zadanie otrzymuje.

6. Takie podwójne rozstrzygnięcie jest możliwe dzięki nowoczesnym ordynacjom wyborczym, obowiązującym w większości demokratycznych krajów Zachodu. Tak ordynacje oparte o zasadę większościową, jak ordynacje uwzględniające w równej mierze czynniki proporcjonalny i większościowy, pozwalają na wybór zarówno wielkiej formacji, jak konkretnej osoby, reprezentującej pewną opcję programową. Obok technicznych, główne różnice dotyczą kolejności postępowania wyborczego: w niektórych krajach wyborcy najpierw określają, która opcja powinna reprezentować daną wielką formację polityczną, a dopiero potem wybierają między tymi formacjami (tak jest w USA); w innych krajach kolejność może być odwrotna. W Polsce obowiązuje ordynacja wyborcza, w której wyborcy, oddając swój głos na wybraną listę, decydują o rozdziale mandatów między główne formacje polityczne, ale stawiając krzyżyk przy nazwisku - wybierają konkretną osobę, a tym samym szczegółową opcję programową.

7. Obok nowocześnie pomyślanej koncepcji wielkiej formacji politycznej, stosowanej szeroko w dobrze rządzonych demokracjach, występują jeszcze dwie inne koncepcje, już wyraźnie archaiczne: totalitarna oraz sejmokracji.

■ W koncepcji totalitarnej potężna partia stoi ponad państwem i narodem, wykonując władzę przy pomocy podporządkowanych jej organów konstytucyjnych: rządu i parlamentu. Jest ona jednolita nie tylko organizacyjnie, lecz przede wszystkim ze względu na całkowitą uniformizację przekonań. O żadnym pluralizmie nie może być mowy. Dysponując monopolem władzy, totalitarna partia nie musi zabiegać o poparcie wyborcze obywateli, a więc jej działania skupiają się na wykonywaniu rządów. Dlatego zorganizowana jest jednolicie, różnice

poglądów są niedopuszczalne, a kierownictwo całej formacji sprawuje biurokracja partyjna - aparaczczy. Utworzenie takiej zuniformizowanej i zbiurokratyzowanej struktury oznacza likwidację demokracji i zniewolenie narodu.

■ W koncepcji sejmokratycznej występuje mnogość partii politycznych, idąca nieraz w setki. Wszystkie one starają się o miejsce w parlamencie, co umożliwiają im ordynacje proporcjonalne, w których wyborcy wybierają tylko listę, a sztaby partyjne decydują, kto wchodzi do Izby. Jest to raj dla partyjnictwa i wszelakich partykularyzmów. Ugrupowania, które weszły do Sejmu, a raczej ich sztaby partyjne, toczą następnie grę parlamentarną, kto ma rządzić. O programie i składzie rządu nie decydują wyborcy, a zgnile kompromisy, do których dochodzi w ramach zmieniających się koalicji. Państwo staje się nieskuteczne, a żadnego programu nie można konsekwentnie wykonać. Łatwo natomiast zabiegać o partyjne i prywatne interesy. Cenę, wysoką często, płaci za to naród i obywatele.

8. Po obaleniu systemu totalitarnego, postkomuniści uczynili wszystko, aby zastąpić go systemem sejmokracji. Zdają sobie sprawę, że prowadzi to do kompromitacji demokracji, a słabe państwo nie będzie w stanie jej obronić, co stwarza możliwości powrotu do przeobrażonego nieco systemu totalitarnego. Wiele osób przyzwyczajone jest do modelu monopartii i bezwiednie go naśladuje. Inni, jest to szczególnie silne na prawicy, odrzucając zdecydowanie model monopartii i tworząc liczne często małe partie - wpadają w sidła sejmokracji.

9. Najgłębszy interes narodowy Polski i Polaków wymaga całkowitego odrzucenia zarówno totalitarnego modelu monopartii, jak też anarchizującej, lewicowej z ducha sejmokracji. Powinniśmy iść sprawdzoną drogą, opartą o nasze doświadczenia historyczne i potrzeby współczesności - drogą, która w

ostatnich dziesięcioleciach zdała egzamin w dobrze rządzonych, demokratycznych państwach zachodu. W tym celu powinniśmy zbudować nowoczesną, wielką formację polityczną. AWS, który znajduje się we wstępnej fazie formowania, powinien ukształtować się świadomie i wspólnym wysiłkiem, tworząc taką formację.

10. Przyszłego kształtu wielkiej formacji politycznej prawicy nie da się narzucić z góry. AWS składa się z kilkudziesięciu podmiotów, przy czym odrębność i przekonania każdej z nich należy uszanować. Jedyna realistyczna droga polega na integrowaniu się osobnych podmiotów we wspólne bloki programowe. Porozumienie Prawicy jest jednym z takich bloków. W pierwszej fazie, która powinna nastąpić przed rozpoczęciem właściwej kampanii wyborczej, dotychczasowe kilkadziesiąt podmiotów, działających w AWS - a przynajmniej ich większość - powinna połączyć się w bloki programowe, biorąc dobry przykład z Porozumienia Prawicy. Każdy z tych bloków, działając w myśl wspólnych założeń, jakie zostały określone w Karcie AWS i dotychczasowych decyzjach Rady Krajowej AWS, powinien przygotować własny szczegółowy program i wysunąć swoich reprezentantów na wspólną listę wyborczą AWS. Ułatwi to bardzo zarówno prace programowe AWS, jak skonstruowanie listy, przy pełnym zachowaniu zarówno zasad demokracji, jak skuteczności działania.

W drugiej fazie, podczas kampanii wyborczej, AWS przedstawi Polakom swoją propozycję programową i personalną. Mamy prawo przypuszczać, że 30 do 40% aktywnych wyborców wybierze AWS, zapewniając nam zwycięstwo wyborcze. Równocześnie, głosując na konkretne osoby, wyborcy wskażą, który szczegółowy program powinien w ciągu najbliższych czterech lat wykonać Sejm, Senat oraz rząd. Opierając się o podstawowe założenia wspólnego programu AWS, kandydaci wysunięci przez Porozumienie Prawicy będą przedstawiać wyborcom nasz program szczegółowy - podobnie, jak będą to

czynić zwolennicy innych opcji, występujących w AWS. Każdy z biorących udział w wyborach będzie mógł oddać głos na tego kandydata, który reprezentuje opcję mu odpowiadającą. Wymaga to, aby na listach AWS w każdym okręgu w równym stopniu reprezentowani byli przedstawiciele wszystkich opcji, istniejących w AWS. W ten sposób doprowadzimy do tego, że wszystkie podstawowe decyzje zostaną podjęte przez Naród, a nie w drodze sekretnych przetargów walczących o swe partykularne interesy grup i grupek.

W trzeciej fazie, już po wyborach, powinno nastąpić ostateczne ukształtowanie AWS jako nowoczesnej formacji politycznej. Nie jesteśmy w stanie dokonać tego przed wyborami, bowiem całą energię na leży skierować na zwycięstwo wyborcze.

11. Głównym zadaniem naszego Kongresu jest przyjęcie wspólnego programu Porozumienia Prawicy oraz listy przedstawicieli Porozumienia Prawicy, wysuniętych przez nas na listę wyborczą AWS w każdym okręgu wyborczym oraz na listę krajową. Działając wspólnie i solidarnie z całą AWS oraz innymi blokami i ugrupowaniami wchodzącymi w skład AWS, rozpoczniemy niebawem kampanię wyborczą, przedstawiając Polakom naszą ofertę programową i personalną.

12. Kongres Porozumienia Prawicy jest istotnym wkładem w rozwój i ukształtowanie się AWS. Wspólnie wyrażamy przekonanie, że tylko konstruktywne, konkretne działania, w przeciwieństwie do jałowej, niekończącej się gadaniny, służą wielkiej sprawie tworzenia nowoczesnej formacji politycznej, reprezentującej tą ogromną większość Polaków, którzy po potępieniu zbrodni komunistycznych i socjalistycznych mrzonek - pragną rzetelnych, uczciwych i rozumnych działań, w następstwie których rozkwitnie Rzeczypospolita, a moralne i materialne warunki bytowania Polaków stawać się będą coraz lepsze.

Obiektywne i pluralistyczne środki społecznego komunikowania

(tezy referatu na Kongres Porozumienia Prawicy)

1) Chcemy, aby media publiczne cechowały się obiektywizmem przekazu, czyli zamiast bycia na usługach aktualnej władzy lub lansowania różnorodnych ideologii mówiły Polakom prawdę o otaczającym nas świecie. Chcemy, aby media prywatne nie powstawały w warunkach „ukrytego monopolu”, ale mogły być pluralistyczne, czyli odzwierciedlać zapotrzebowania różnych grup społecznych..

2) Uważamy, że Polsce potrzebne są silne media publiczne: radio i telewizja, które realizować będą narodową politykę kulturalną określaną tyleż przez Ministerstwo Kultury, co będącą wynikiem debaty społecznej z udziałem ludzi kultury, środowisk twórczych i kościoła katolickiego oraz innych wspólnot chrześcijańskich. Rzecz w tym, by Trzecia Rzeczpospolita wносиła w życie narodowe trwałe wkład kulturowy i przemogła świadomościowe bariery pozostawione w umysłach przez półwiecze komunizmu, a także broniła polskiej kultury w zmieniającej się Europie.

3) Pragniemy usprawnienia pracy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji tak, aby mogła ona realizować swe ustawowe obowiązki. Należy tak zmienić ustawę o radiofonii i telewizji, by zobowiązywała ona KRRiT do wymierzania stosownych kar wobec nadawców łamiących prawo (np. demoralizujących przez szerzenie wybujałego seksualizmu i nieuzasadnionej przemocy). Należy też nadać członkom KRRiT tzw. Prawo admonicji, czyli możliwość zwracania się do nadawców z prośbą o wyjaśnienie wraz z zobowiązaniem tych ostatnich do odpowiedzi. Należy ustawowo wyłączyć możliwość łączenia funkcji członka w Krajowej Radzie ze sprawowaniem mandatu poselskiego lub senatorskiego.

4) Wprowadzimy do ustawy o radiofonii i telewizji kategorie nadawcy społecznego, czyli takiego nadawcy prywatnego, który nie będzie emitował programu o charakterze komercyjnym, ale wychowawczym, kulturalnym, charytatywno-opiekuńczym lub religijnym. Zapewnimy takim nadawcom

pierwszeństwo w procesie koncesyjnym, radykalne zmniejszenie opłaty koncesyjnej, ulgowe opłaty telekomunikacyjne, możliwość uzyskania dotacji na cele i cykle programowe i , w najbliższej możliwej przyszłości , udział w abonamencie radiowo - telewizyjnym . W zamian zobowiązujemy nadawców społecznych do przestrzegania wyżej opisanego charakteru programu i ograniczymy ilość reklam w ich programach.

5) Będziemy dążyć do unarodowienia abonamentu, czyli do dania jego płatnikom możliwości takiego nim dysponowania, by tylko część obowiązkowo przeznaczana była na finansowanie mediów publicznych , a część mogła być przeznaczana na wybranego nadawcę społecznego (szczegóły propozycji w osobnym opracowaniu).

6) Wprowadzimy prawo regulujące zasady nadawania programu przez polskojęzyczne stacje telewizji satelitarnej nadające spoza obszaru Rzeczypospolitej Polskiej. Spowodujemy by nadawcy satelitarni poddani byli prawom obowiązującym w naszym kraju tak, jak poddani są im nadawcy krajowi.

Archiwum Partii Politycznej APP ISP PAN

DOKUMENTY AKCJI WYBORCZEJ SOLIDARNOŚĆ

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

Program

Akcji Wyborczej Solidarność

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

maj 1997

Polska stoi przed wielką szansą. Możemy stworzyć nowoczesne, sprawiedliwe i suwerenne państwo.

Możemy zbudować Rzeczpospolitą, która znajdzie się wśród wolnych i zamożnych państw świata.

Musimy ostatecznie zerwać z komunistyczną przeszłością.

Nie możemy dopuścić do zacierania różnic między prawdą a kłamstwem.

Musimy zapobiec rozszerzaniu się ubóstwa.

Przed ośmiu laty, pod znakiem Solidarności, rozpoczęliśmy budowę wolnej i suwerennej Polski.

Postkomuniści zaniechali zasadniczych reform prowadzących do nowoczesności.

Na naszych oczach powstaje kapitalizm „dla swoich”, umacnia się nomenklaturowa oligarchia.

Tylko ludzka solidarność, solidarność wolnych ludzi, pozwoli nam zbudować Polskę przyszłości.

Polska stoi przed wielką szansą. Możemy stworzyć nowoczesne, sprawiedliwe i suwerenne państwo. Państwo budowane na patriotycznych i chrześcijańskich wartościach, na umiłowaniu wolności. To one od tysiąclecia określają naszą narodową tożsamość.

Mamy szansę stworzenia prawej Polski silnych rodzin i solidarnych pokoleń. Możemy zbudować Rzeczpospolitą gospodarki rynkowej, partnerstwa i dialogu. Rzeczpospolitą chroniącą skutecznie swych obywateli przed przestępstwami. Zapewniającą ludziom dobrą opiekę zdrowotną, godziwe emerytury i renty. Możemy zbudować Rzeczpospolitą, która znajdzie się wśród wolnych i zamożnych państw świata, będzie bezpieczna dzięki członkostwu w NATO, zajmie godne miejsce w jednoczącej się Europie.

Wkraczając na tę drogę musimy ostatecznie zerwać z komunistyczną przeszłością; nie dopuścić do zacierania różnic między prawdą a kłamstwem, dobrem a złem, skutecznie przeciwdziałać patologii społecznej i przestępczości. Nie możemy pozostawić rodzin samym sobie w ich codziennej walce z trudnościami życia, pozbawić znacznej części młodego pokolenia szans na udany start zawodowy i własny dach nad głową. Musimy zapobiec poszerzaniu się w społeczeństwie sfery ubóstwa oraz tworzeniu przez postkomunistów oligarchii: zamkniętej, uprzywilejowanej grupy, która próbuje podporządkować sobie kraj.

Przed ośmiu laty, pod znakiem Solidarności, rozpoczęliśmy budowę wolnej i suwerennej Polski. Staliśmy się na nowo społeczeństwem obywateli. To dzięki pokojowej rewolucji Solidarności armia sowiecka opuściła nasze ziemie, a Polska odzyskała niepodległość i szanse na normalny rozwój społeczny i gospodarczy.

Wielkie koszty przemian ustrojowych powiększone o spłatę rachunków pozostawionych społeczeństwu przez komunizm, a także błędy polityków i partii sprawujących władzę w latach 1989–93, spowodowały, że nasza wspólnota osłabła. Jesienią roku 1993 rządy w Polsce objęła koalicja SLD–PSL. Postkomuniści zaniechali zasadniczych reform prowadzących do nowoczesności. Nie uzdrowili wielkiego przemysłu, nie uwłaszczyli społeczeństwa przez prywatyzację i reprivatyzację. Doprowadzili do głębokiego kryzysu w służbie zdrowia, nauce, oświacie i kulturze. Doprowadzili także do zubożenia wsi. Choć naród, mimo wielkich wyrzeczeń, nie zdążył jeszcze spłacić długów PRL, postkomuniści zaciągają już nowe długi: rośnie deficyt w handlu zagranicznym, zwiększa się wewnętrzne zadłużenie państwa. Wzmacniają się struktury nomenklaturowej oligarchii. Na naszych oczach powstaje kapitalizm „dla swoich”.

Tylko powrót do społecznej solidarności, solidarności wolnych ludzi, odwróci ten bieg wydarzeń. Pozwoli nam zbudować Prawą Polskę, Rzeczpospolitą XXI wieku.

Równe szanse dla wszystkich rodzin

Naród jest rodziną rodzin, społeczeństwo jest silne energią, zorganizowaniem i pracą obywateli oraz ich niezależnych organizacji. Podstawą ładu Rzeczypospolitej jest prawo naturalne, w tym prawo do życia każdego człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, prawo do wolności, prawo do własności prywatnej.

Rodzina jest podstawą społeczeństwa, to w niej człowiek wychowuje się i rozwija. Dlatego będziemy sprzyjać samodzielności ekonomicznej rodzin. Wprowadzimy prorodziną politykę podatkową i zwiększymy pomoc dla matek wychowujących małe dzieci. Szczególną opieką otoczmy rodziny wielodzietne. Państwo musi tworzyć warunki społeczne i ekonomiczne sprzyjające harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin. Musi gwarantować prawa rodziców do wychowywania swoich dzieci.

Wprowadzimy rzeczywistą ochronę interesów konsumentów i umożliwimy odbudowę ruchu spółdzielczego.

Będziemy działać na rzecz zrównania szans wszystkich społeczności lokalnych. Chcemy, by jasne perspektywy rozwoju mieli i mieszkańcy metropolii, i mniejszych miast, i wsi. Służyć temu powinny budowa silnego samorządu terytorialnego oraz odpowiednia polityka społeczna, gospodarcza i regionalna państwa.

Bardzo ważnym zadaniem naszej polityki społecznej jest przeciwdziałanie bezrobociu przez wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych, rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz infrastruktury kraju. Mamy świadomość, że o faktycznym spadku bezrobocia decyduje wzrost gospodarczy.

Zasadniczej zmiany wymaga system ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza emerytalno-rentowych. Stopniowo oddzielimy ubezpieczenia od budżetu państwa, obniżymy koszty i stworzymy stałe, niezależne źródło finansowania funduszy ubezpieczeniowych. Wprowadzimy również ubezpieczenia od bezrobocia.

Głęboko zreformujemy służbę zdrowia, równocześnie zwiększając przeznaczane na nią nakłady. Wprowadzimy takie ubezpieczenia zdrowotne, które zapewnią równy dostęp do świadczeń medycznych dla pacjentów poprzez wolny wybór lekarza, szpitala i instytucji ubezpieczeniowej. Stworzymy stabilne fundusze zarządzane przez samorządne Kasy Chorych, co poprawi warunki leczenia, zagwarantuje poszanowanie praw pacjentów, pozwoli zdecydowanie zwiększyć wynagrodzenia lekarzy i pozostałych pracowników służby zdrowia. Zreformujemy także system pomocy społecznej.

Najlepszą inwestycją w przyszłość jest dobre wykształcenie nowych pokoleń. Przeprowadzimy radykalną reformę edukacji, która

Podstawą ładu Rzeczypospolitej jest prawo do życia, wolności i własności.

Będziemy sprzyjać samodzielności ekonomicznej rodzin, zwiększymy pomoc dla matek.

Będziemy chronić interesy konsumentów.

Będziemy działać na rzecz zrównoważenia szans wszystkich społeczności lokalnych. Chcemy, by jasne perspektywy rozwoju mieli i mieszkańcy metropolii, i mniejszych miast, i wsi.

Będziemy przeciwdziałać bezrobociu.

Zreformujemy system ubezpieczeń emerytalno-rentowych.

Zapewnimy równy dostęp do świadczeń medycznych poprzez wolny wybór lekarza, szpitala i instytucji ubezpieczeniowej.

Stworzymy samorządne Kasy Chorych.

Przeprowadzimy reformę, która dostosuje szkoły podstawowe, zawodowe i średnie do potrzeb współczesności.

Wyrównamy szanse startu naszej młodzieży.

Zwiększymy wydatki na edukację na wsi i w małych miastach.

Doprowadzimy do tego, by szkoły wyższe były dostępne dla coraz szerszych kręgów społeczeństwa.

Będziemy popierać rozwój nauki.

Wesprzemy kulturę i sztukę poprzez mecenat prywatny i państwowy.

Będziemy wyrównywać dostęp do kultury.

Utrzymamy zerową stawkę podatku VAT na książki i prasę.

Zapewnimy rozwój sportu i turystyki.

Będziemy wspierać ochronę środowiska.

dostosuje ją do potrzeb współczesności i wyrówna szanse startu naszej młodzieży. Upowszechnimy szkolnictwo średnie na terenie całego kraju, zreformujemy szkolnictwo zawodowe, unowocześnimy system kształcenia nauczycieli. Podniesimy wyraźnie ich płace. Poprzez wprowadzenie bonów oświatowych i możliwość swobodnego wyboru szkoły przywrócimy rodzicom prawo do decydowania o kierunku wychowania i kształcenia dzieci oraz umożliwimy rozwój różnych form szkolnictwa. Zwiększymy wydatki na edukację, zwłaszcza na wsi i w małych miastach.

Doprowadzimy do tego, by nauka w szkołach wyższych była dostępna dla coraz szerszych kręgów społeczeństwa. Wprowadzimy system stypendiów i kredytów, który pozwoli studiować młodzieży z rodzin uboższych.

Będziemy popierać rozwój nauki. Zwiększymy udział wydatków na nią w dochodzie narodowym.

Zapewnimy ochronę dziedzictwa narodowego. Wesprzemy kulturę i sztukę poprzez mecenat prywatny i państwowy. Kultura obok oświaty pomoże ukształtować nowoczesnego Polaka, który sprosta wyzwaniom współczesnej cywilizacji.

Będziemy wyrównywać dostęp do kultury wspierając inicjatywy społeczności małych miast i wsi. Będziemy promować kulturę polską za granicą.

Aby zrealizować te cele wprowadzimy odpowiednie regulacje prawne, finansowe i podatkowe, m.in. pozyskując środki z monopolu loteryjnego i usuwając bariery na rynku sztuki. Utrzymamy zerową stawkę podatku VAT na książki i prasę.

Zapewnimy właściwe warunki rozwoju sportu i turystyki, które będą sprzyjać zdrowiu i sprawności fizycznej społeczeństwa.

Będziemy wspierać ochronę środowiska przeznaczając środki z budżetu państwa zwłaszcza na gospodarkę wodną, lasy i parki narodowe.

Nowoczesna gospodarka

Celem naszej strategii gospodarczej jest przekształcenie Polski w państwo sprawne i silne ekonomicznie. W kraj zamożny, umięjący sprostać międzynarodowej konkurencji gospodarczo-technologicznej, zachowujący równowagę pomiędzy rozwojem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym. Rozwój ten zapewni dobrobyt obywatelom oraz siłę i bezpieczeństwo państwu.

Podstawą gospodarki jest własność prywatna i mechanizmy rynkowe. Przeobrażenie gospodarcze Polski musi się odbywać w porozumieniu z głównymi siłami społecznymi, przy ich akceptacji

i współdziałaniu. Współdziałanie pracy i kapitału, pracowników i przedsiębiorców, to ważny warunek rozwoju kraju.

Ograniczymy funkcję państwa jako właściciela i centralnego regulatora gospodarki. Będziemy dążyć do zmniejszenia centralnych subwencji, koncesji i zezwoleń. Za gospodarowanie majątkiem państwowym będą odpowiadać instytucje Skarbu Państwa oraz Prokuraturii Generalnej. Rola państwa polegać powinna na tworzeniu warunków rozwoju gospodarczego, inspirowaniu określonych jego kierunków, przeciwdziałaniu patologiom i praktykom monopolistycznym, działaniu na rzecz bezpieczeństwa ekonomicznego kraju.

Zapewnimy upowszechnienie własności prywatnej przez uwłaszczenie społeczeństwa z zachowaniem hierarchii potrzeb. Zasadą będzie przekazanie kapitału uwłaszczeniowego w następującej kolejności: fundusze emerytalne, bony prywatyzacyjne oraz udziały pracownicze i udziały producentów rolnych. Podstawowym instrumentem prywatyzacyjnym będą imienne uwłaszczeniowe bony inwestycyjne. Za absolutnie niezbędne, zarówno z powodów ekonomicznych jak i moralnych, uważamy przeprowadzenie reprivatyzacji.

Za najważniejszego beneficjenta prywatyzacji uważamy przyszłe fundusze emerytalne. Do nich przede wszystkim trafić muszą kontrolne pakiety akcji ważnych organizmów gospodarczych, tworząc krajowe grupy kapitałowe.

Zapewnimy stabilne prawo gospodarcze i finansowe. Utrwalimy mocną, wymierną złotówkę. Polityka finansowa państwa będzie wspierać wzrost gospodarczy. Będziemy przeciwdziałać inflacji także przez kontrolę deficytu budżetowego i długu publicznego.

Zreformujemy politykę podatkową ograniczając wysokość podatków i dążąc do zmniejszenia roli państwa w redystrybucji dochodów. Zdecydowanie uprościmy zasady obliczania podatków. Obciążenia podatkowe będą miały charakter prorodzinny. Podstawą opodatkowania będzie suma dochodów dzielona przez liczbę członków rodziny. Podatki nakładane będą wyłącznie ustawą.

Opowiadamy się za unowocześnieniem i przebudową polskiego rolnictwa, którego podstawą są gospodarstwa rodzinne. Polityka kredytowa, interwencyjna i kształtowanie cen będą wspierać rozwój gospodarstw, inwestycje w sferze obsługi rolnictwa i przetwórstwa spożywczego oraz cywilizacyjną przebudowę wsi. Zapewnimy ochronę polskiego rolnictwa przed nieuczciwą konkurencją z zagranicy.

Będziemy aktywnie wspierać konkurencyjność i nowoczesność krajowego przemysłu oraz jego proeksportową orientację. Będzie-

Naszym celem jest przekształcenie Polski w państwo sprawne i silne ekonomicznie, umięjące sprostać międzynarodowej konkurencji.

Zachowamy równowagę pomiędzy rozwojem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym.

Ograniczymy funkcję państwa jako właściciela i centralnego regulatora gospodarki.

Rola państwa polegać powinna na tworzeniu warunków rozwoju gospodarczego.

Upowszechnimy własność prywatną przez uwłaszczenie społeczeństwa.

Niezbędne jest przeprowadzenie reprivatyzacji.

Środki z prywatyzacji w pierwszej kolejności trafią do przyszłych funduszy emerytalnych.

Będziemy wspierać wzrost gospodarczy i przeciwdziałać inflacji. Umocnimy złotówkę.

Ograniczymy wysokość podatków i uprościmy zasady ich obliczania.

Wprowadzimy prorodziną politykę podatkową.

Opowiadamy się za unowocześnieniem i przebudową polskiego rolnictwa.

Będziemy wspierać rozwój krajowego przemysłu.

Zapewnimy dostęp do kredytów wszystkim podmiotom gospodarczym, w szczególności średnim i małym przedsiębiorcom.

Wdrożymy narodowy program budownictwa mieszkaniowego.

Będziemy wspierać kasy mieszkaniowe, a także budownictwo czynszowe, komunalne i socjalne.

Będziemy inwestować w ludzi, rozwój ich zdolności i wiedzy.

Będziemy utwierdzać suwerenność i bezpieczeństwo Rzeczypospolitej.

Stworzymy prawa zapewniające wszystkim Polakom bezpieczeństwo.

Ograniczymy rolę państwa do tych funkcji, które powinno spełniać nieodzownie.

my restrukturyzować kluczowe branże przemysłowe, umożliwiając przystosowanie ich do warunków rynkowych. Będziemy usuwać bariery ograniczające inwestycje krajowe i zagraniczne. Tylko niektóre strategiczne gałęzie przemysłu oraz infrastruktura państwa pozostaną pod jego kontrolą. Takie będą zasady naszej polityki przemysłowej i gospodarczej.

Zapewnimy dostęp do kredytów wszystkim podmiotom gospodarczym, w szczególności średnim i małym przedsiębiorcom, rzemieślnikom i kupcom. Wielkim, ciągle niewykorzystanym kapitałem jest indywidualna przedsiębiorczość Polaków. Wyzwolenie tej energii przez uwłaszczenie społeczeństwa i równy dostęp do kapitału przyspieszy wzrost poziomu życia.

Wdrożymy narodowy program budownictwa mieszkaniowego poprzez uruchomienie wszelkich dostępnych środków, w tym kredytów krajowych i zagranicznych. Pobudzimy budownictwo przez system podatkowy, dogodne warunki kredytowania i działalność kas mieszkaniowych zorganizowanych na zasadach sprawdzonych w krajach Unii Europejskiej. Będziemy wspierać budownictwo czynszowe, komunalne i socjalne. Uporządkujemy tytuły własności i ułatwimy nabywanie terenów.

Ożywi to budownictwo, które stanie się jednym z głównych czynników rozwoju gospodarczego kraju.

Inwestowanie w ludzi, w rozwój ich zdolności i wiedzy, zapewni nam nieprzerwany, wysoki wzrost gospodarczy i zmniejszy bezrobocie. Umożliwi to Polsce zajęcie w przyszłości godnego miejsca w międzynarodowym podziale pracy. Głównym celem integracji gospodarczej jest zmniejszenie dystansu ekonomicznego między Polską a krajami rozwiniętymi.

Silne, bezpieczne państwo

Budowa Rzeczypospolitej wymaga utwierdzenia jej suwerenności i bezpieczeństwa. Tylko sprawne, silne i obdarzone autorytetem państwo może utrzymać niepodległość oraz ochronić narodowe interesy.

Państwo musi zapewnić wszystkim swoim obywatelom bezpieczeństwo. Stworzymy prawa gwarantujące pokrzywdzonym respektowanie ich godności i należyte zadośćuczynienie za wyrządzoną krzywdę.

Z istoty demokracji wynika, że rola państwa demokratycznego musi być ograniczona tylko do tych funkcji, które powinno ono spełniać nieodzownie. Cała pozostała sfera działalności społecznej powinna należeć do zorganizowanych grup obywateli.

Państwo musi być sprawiedliwe, traktować równo wszystkich swoich obywateli. Jego urzędy i instytucje będą przeciwdziałać

wszelkim formom dyskryminacji i nietolerancji, stojąc na gruncie Deklaracji Praw Człowieka.

Ludzie władzy nie mogą stać ponad społeczeństwem. Ograniczymy immunitet parlamentarny wyłącznie do odpowiedzialności związanej ze sprawowaniem jego mandatu. Wprowadzimy przepisy zobowiązujące kandydatów do parlamentu i urzędów państwowych do składania oświadczeń o swoim osobistym majątku. Zmienimy prawo wyborcze tak, aby co najmniej 2/3 posłów było wybieranych w okręgach jednomandatowych. Zapewni to bliski kontakt wyborców z posłami.

Stosowanie praw przez urzędy, zwłaszcza wydawanie decyzji administracyjnych, musi być oddzielone od polityki. Służba cywilna, tak jak we wszystkich krajach rozwiniętej demokracji, musi być bezwzględnie wyłączona spod wpływów partii politycznych i parlamentu. Niezbędna jest lustracja kandydatów na ważne stanowiska w państwie pod kątem jego bezpieczeństwa, interesu publicznego i rzetelności obywatelskiej. Podstawą doboru kadr urzędniczych musi być konkurs.

Przywrócimy równowagę władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej. Wzmocnimy uprawnienia sądów i usprawnimy ich działania. Polepszymy prawo, aby skuteczniej karać zło. Ułatwimy dostęp obywateli do sprawnego i szybko działającego wymiaru sprawiedliwości. Zreformujemy prokuraturę. Zasadnicze znaczenie ma również wprowadzenie ostateczności orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

Poszerzymy jawność życia publicznego. Stworzymy nowe prawo prasowe. Zreformujemy Telewizję Polską i Polskie Radio, przekształcając je w instytucje prawdziwie publiczne, rzetelne i obiektywne. Prawo finansowania działalności ze środków pochodzących z abonamentu pozostawimy tylko niekomercyjnym stacjom radiowym i telewizyjnym. Podejmiemy działania na rzecz przywrócenia pluralizmu w mediach oraz podniesienia ich poziomu etycznego.

Polska skutecznie zarządzana to Polska samorządna i zdecentralizowana. Oznacza to budowę silnego samorządu — terytorialnego, gospodarczego i zawodowego. Podstawą samorządu jest gmina. Niezbędny jest także drugi stopień samorządu lokalnego i — co za tym idzie — przesunięcie środków z budżetu centralnego do budżetów samorządowych. Zbudujemy trwałe podstawy regionalnej polityki gospodarczej w ramach jednolitej struktury państwa.

Stworzymy warunki stałego dialogu pomiędzy pracownikami, przedsiębiorcami, samorządami lokalnymi i administracją państwową.

Podstawowym obowiązkiem państwa jest zagwarantowanie obywatelom wolności i bezpieczeństwa. Temu celowi będą służyć

Stworzymy państwo sprawiedliwe, traktujące równo obywateli, przeciwdziałające dyskryminacji.

Ograniczymy immunitet parlamentaryzisty. Ludzie władzy nie mogą stać ponad społeczeństwem.

Urzednicy muszą być apolityczni.

Podstawą doboru urzędników powinien być konkurs.

Przywrócimy równowagę władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej.

Usprawnimy działania sądów.

Poszerzymy jawność życia publicznego.

Podejmiemy działania na rzecz przywrócenia pluralizmu w mediach.

Polska skutecznie zarządzana to Polska samorządna i zdecentralizowana. Dlatego zbudujemy silny samorząd terytorialny.

Stworzymy warunki stałego, społecznego dialogu.

Wydamy walkę mafii i korupcji.

Polska armia będzie apolityczna, kompetentnie kierowana, poddana cywilnej kontroli.

Zdecydowanie opowiadamy się za jak najszybszym uzyskaniem przez Polskę pełnoprawnego członkostwa w NATO.

Integracja z UE stworzy możliwość uzyskania przez nas bezpośredniego wpływu na kształtowanie nowego porządku Europy.

Przystąpienie do NATO i Unii zdynamizuje wzrost gospodarczy i rozwój Polski.

Stworzymy w przyszłym parlamencie klub AWS.

Zbudujemy szeroką, nowoczesną formację łączącą tradycje narodowe, chrześcijańskie, ludowe, demokratyczne oraz niepodległościowe.

Zamienimy nasz program na konkretne decyzje parlamentu i rządu.

sprawne, profesjonalne, zreorganizowane policja oraz służby specjalne. Nie dopuścimy do szerzenia się struktur mafijnych. Wydamy zdecydowaną walkę korupcji.

Na straży naszych granic musi stać apolityczna, kompetentnie kierowana armia poddana cywilnej kontroli. Stworzymy narodowy system obrony państwa, zwiększając nakłady na obronę, modernizując wojska operacyjne i rozbudowując wojska obrony terytorialnej. Modernizację sprzętu i uzbrojenia armii wiążąc będziemy z rozwojem polskiego przemysłu zbrojeniowego.

Pełne członkostwo w NATO i integracja z Europą

Będziemy aktywnym uczestnikiem współpracy międzynarodowej, dążymy do stworzenia zjednoczonej Europy wolnych narodów jako Europy Ojczyzn. Zdecydowanie opowiadamy się za jak najszybszym uzyskaniem przez Polskę pełnoprawnego członkostwa w NATO. Integracja z Unią Europejską stworzy realną możliwość uzyskania przez nas — na równych prawach — bezpośredniego wpływu na kształtowanie nowego porządku Europy. W ten sposób, zachowując własną tożsamość, współtworzyć będziemy jedność systemu opartą na chrześcijańskich korzeniach naszej cywilizacji.

Przystąpienie do NATO i Unii zdynamizuje wzrost gospodarczy i rozwój Polski. Wspieranie reform demokratycznych i rynkowych będzie umacniać naszą pozycję na arenie międzynarodowej i sprzyjać stabilizacji w Europie Środkowej.

Tworząc trwale podstawy dla solidarnej wspólnoty krajów Europy i obszaru atlantyckiego, Polska, Europa i świat będą mogły wkroczyć bezpiecznie w XXI wiek.

* * *

W czerwcu zeszłego roku powołaliśmy Akcję Wyborczą Solidarność. Stworzymy w przyszłym parlamencie klub AWS. Podjęliśmy zadanie budowy szerokiej, nowoczesnej formacji politycznej, służącej obronie interesu narodowego w jego wymiarze obywatelskim, gospodarczym i politycznym. Formacji współpracującej z NSZZ Solidarność i łączącej tradycje narodowe, chrześcijańskie, ludowe, demokratyczne oraz niepodległościowe.

Silni Waszym poparciem będziemy zgodnie zamieniać nasz program na konkretne decyzje parlamentu i rządu.

Warszawa, maj 1997 roku.

PROGRAM

Skład Zespołu Koordynacyjnego Akcji Wyborczej Solidarność

Przewodniczący

Marian KRZAKLEWSKI

Wiceprzewodniczący:

Kazimierz KAPERA – Polska Federacja Stowarzyszeń Rodzin Katolickich

Marian PIŁKA – Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe

Adam SŁOMKA – Konfederacja Polski Niepodległej – Obóz Patriotyczny

Janusz TOMASZEWSKI – NSZZ „Solidarność”

Członkowie:

Stanisław ALOT – NSZZ „Solidarność”

Andrzej ANUSZ – Nowa Polska

Adam BIELAN – Niezależne Zrzeszenie Studentów

Czesław BIELECKI – Ruch 100

Stanisław IWANICKI – Instytut Lecha Wałęsy

Maciej JANKOWSKI – NSZZ „Solidarność”

Gabriel JANOWSKI – Polskie Stronnictwo Ludowe – Porozumienie Ludowe

Jacek JANISZEWSKI – Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe

Marek KEMPSKI – NSZZ „Solidarność”

Krzysztof KRÓL – Konfederacja Polski Niepodległej

Paweł ŁĄCZKOWSKI – Partia Chrześcijańskich Demokratów

Jacek RYBICKI – NSZZ „Solidarność”

Romuald SZEREMIETIEW – Ruch dla Rzeczypospolitej – Obóz Patriotyczny

Andrzej SZKARADEK – NSZZ „Solidarność”

Marcin TYRNA – NSZZ „Solidarność”

Tomasz WÓJCIK – NSZZ „Solidarność”

Tadeusz WRONA – Liga Krajowa

Program Akcji Wyborczej Solidarność

Polska stoi przed wielką szansą. Możemy stworzyć nowoczesne, sprawiedliwe i suwerenne państwo. Państwo budowane na patriotycznych i chrześcijańskich wartościach, na umiłowaniu wolności. To one od tysiąclecia określają naszą narodową tożsamość.

Mamy szansę stworzenia Prawej Polski silnych rodzin i solidarnych pokoleń. Możemy zbudować Rzeczpospolitą gospodarki rynkowej, partnerstwa i dialogu. Rzeczpospolitą chroniącą skutecznie swych obywateli przed przestępstwami. Zapewniającą ludziom dobrą opiekę zdrowotną, godziwe emerytury i renty. Możemy zbudować Rzeczpospolitą, która znajdzie się wśród wolnych i zamożnych państw świata, będzie bezpieczna dzięki członkostwu w NATO, zajmie godne miejsce w jednoczącej się Europie.

Wkraczając na tę drogę musimy ostatecznie zerwać z komunistyczną przeszłością; nie dopuścić do zacierania różnic między prawdą a kłamstwem, dobrem a złem; skutecznie przeciwdziałać patologii społecznej i przestępczości. Nie możemy pozostawić rodzin samym sobie w ich codziennej walce z trudnościami

Polska stoi przed wielką szansą. Możemy stworzyć nowoczesne, sprawiedliwe i suwerenne państwo

Możemy zbudować Rzeczpospolitą, która znajdzie się wśród wolnych i zamożnych państw świata

Musimy ostatecznie zerwać z komunistyczną przeszłością

Nie możemy dopuścić do zacierania różnic między prawdą a kłamstwem

Musimy zapobiec
rozszerzeniu się
ubóstwa

życia, pozbawić znacznej części młodego pokolenia szans na udany start zawodowy i własny dach nad głową. Musimy zapobiec poszerzaniu się w społeczeństwie sfery ubóstwa oraz tworzeniu przez postkomunistów oligarchii: zamkniętej, uprzywilejowanej grupy, która próbuje podporządkować sobie kraj.

Przed ośmiu laty,
pod znakiem
Solidarności,
rozpoczęliśmy
budowę wolnej
i suwerennej Polski

Przed ośmiu laty, pod znakiem Solidarności, rozpoczęliśmy budowę wolnej i suwerennej Polski. Staliśmy się na nowo społeczeństwem obywateli. To dzięki pokojowej rewolucji Solidarności armia sowiecka opuściła nasze ziemie, a Polska odzyskała niepodległość i szanse na normalny rozwój społeczny i gospodarczy.

Postkomuniści
zaniechali zasadniczych reform
prowadzących do
nowoczesności

Wielkie koszty przemian ustrojowych, powiększone o spłatę rachunków pozostawionych społeczeństwu przez komunizm, a także błędy polityków i partii sprawujących władzę w latach 1989–93, spowodowały, że nasza wspólnota osłabła. Jesienią roku 1993 rządy w Polsce objęła koalicja SLD – PSL. Postkomuniści zaniechali zasadniczych reform prowadzących do nowoczesności. Nie uzdrowili wielkiego przemysłu, nie uwłaszczyli społeczeństwa przez prywatyzację i reprivatyzację. Doprowadzili do głębokiego kryzysu w służbie zdrowia, nauce, oświacie i kulturze. Doprowadzili także do zubożenia wsi. Choć naród, mimo wielkich wyrzeczeń, nie zdążył jeszcze spłacić długów PRL, postkomuniści zaciągają już nowe długi: rośnie deficyt w handlu zagranicznym, zwiększa się wewnętrzne zadłużenie państwa. Wzmacniają się struktury nomenklaturowej

Na naszych oczach
powstaje kapitalizm
„dla swoich”,
umacnia się
nomenklaturowa
oligarchia

oligarchii. Na naszych oczach powstaje kapitalizm „dla swoich”.

Tylko powrót do społecznej solidarności, solidarności wolnych ludzi, odwróci ten bieg wydarzeń. Pozwoli nam zbudować Prawą Polskę, Rzeczpospolitą XXI wieku.

Tylko ludzka solidarność, solidarność wolnych ludzi, pozwoli nam zbudować Polskę XXI wieku

Równe szanse dla wszystkich rodzin

Naród jest rodziną rodzin, społeczeństwo jest silne energią, zorganizowaniem i pracą obywateli oraz ich niezależnych organizacji. Podstawą ładu Rzeczypospolitej jest prawo naturalne, w tym prawo do życia każdego człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, prawo do wolności, prawo do własności prywatnej.

Podstawą ładu Rzeczypospolitej jest prawo do życia, wolności i własności

Rodzina jest podstawą społeczeństwa, to w niej człowiek wychowuje się i rozwija. Dlatego będziemy sprzyjać samodzielności ekonomicznej rodzin. Wprowadzimy prorodziną politykę podatkową i zwiększymy pomoc dla matek wychowujących małe dzieci. Szczególną opieką otoczmy rodziny wielodzietne. Państwo musi tworzyć warunki społeczne i ekonomiczne sprzyjające harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin. Musi gwarantować prawa rodziców do wychowywania swoich dzieci.

Będziemy sprzyjać samodzielności ekonomicznej rodzin, zwiększymy pomoc dla matek

Wprowadzimy rzeczywistą ochronę interesów konsumenckich i umożliwimy odbudowę ruchu spółdzielczego.

Będziemy chronić interesy konsumentów

Będziemy działać na rzecz zrównania szans wszystkich społeczności lokalnych. Chcemy, by jasne perspektywy rozwoju mieli i mieszkańcy metropolii, i mniejszych miast, i wsi

Będziemy działać na rzecz zrównania szans wszystkich społeczności lokalnych. Chcemy, by jasne perspektywy rozwoju mieli i mieszkańcy metropolii, i mniejszych miast, i wsi. Służąc temu powinny budowa silnego samorządu terytorialnego oraz odpowiednia polityka społeczna, gospodarcza i regionalna państwa.

Będziemy przeciwdziałać bezrobociu

Bardzo ważnym zadaniem naszej polityki społecznej jest przeciwdziałanie bezrobociu przez wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych, rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz infrastruktury kraju. Mamy świadomość, że o faktycznym spadku bezrobocia decyduje wzrost gospodarczy.

Zreformujemy system ubezpieczeń emerytalno-
rentowych

Zasadniczej zmiany wymaga system ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza emerytalno-
rentowych. Stopniowo oddzielimy ubezpieczenia od budżetu państwa, obniżymy koszty i stworzymy stałe, niezależne źródło finansowania funduszy ubezpieczeniowych. Wprowadzimy również ubezpieczenia od bezrobocia.

Zapewnimy równy dostęp do świadczeń medycznych poprzez wolny wybór lekarza, szpitala i instytucji ubezpieczeniowej

Głęboko zreformujemy służbę zdrowia równocześnie zwiększając przeznaczane na nią nakłady. Wprowadzimy takie ubezpieczenia zdrowotne, które zapewnią równy dostęp do świadczeń medycznych dla pacjentów poprzez wolny wybór lekarza, szpitala i instytucji ubezpieczeniowej. Stworzymy stabilne fundusze zarządzane przez samorządne Kasy Chorych, co poprawi warunki leczenia, zagwarantuje poszanowanie praw pacjentów, pozwoli zdecydowanie zwiększyć wynagrodzenia lekarzy i pozostałych pracowników służby

Stworzymy samorządne Kasy Chorych

zdrowia. Zreformujemy także system pomocy społecznej.

Najlepszą inwestycją w przyszłość jest dobre wykształcenie nowych pokoleń. Przeprowadzimy radykalną reformę edukacji, która dostosuje ją do potrzeb współczesności i wyrówna szanse startu naszej młodzieży. Upowszechnimy szkolnictwo średnie na terenie całego kraju, zreformujemy szkolnictwo zawodowe, unowocześnimy system kształcenia nauczycieli. Podniesiemy wyraźnie ich płace. Poprzez wprowadzenie bonów oświatowych i możliwość swobodnego wyboru szkoły przywrócimy rodzicom prawo do decydowania o kierunku wychowania i kształcenia dzieci oraz umożliwimy rozwój różnych form szkolnictwa. Zwiększymy wydatki na edukację, zwłaszcza na wsi i w małych miastach.

Doprowadzimy do tego, by nauka w szkołach wyższych była dostępna dla coraz szerszych kręgów społeczeństwa. Wprowadzimy system stypendiów i kredytów, który pozwoli studiować młodzieży z rodzin uboższych.

Będziemy popierać rozwój nauki. Zwiększymy udział wydatków na nią w dochodzie narodowym.

Zapewnimy ochronę dziedzictwa narodowego. Wesprzemy kulturę i sztukę poprzez mecenat prywatny i państwowy. Kultura obok oświaty pomoże ukształtować nowoczesnego Polaka, który sprosta wyzwaniom współczesnej cywilizacji.

Będziemy wyrównywać dostęp do kultury wspierając inicjatywy społeczności małych

Przeprowadzimy reformę, która dostosuje szkoły podstawowe, zawodowe i średnie do potrzeb współczesności

Wyrównamy szanse startu naszej młodzieży

Zwiększymy wydatki na edukację na wsi i w małych miastach

Doprowadzimy do tego, by szkoły wyższe były dostępne dla coraz szerszych kręgów społeczeństwa

Będziemy popierać rozwój nauki

Wesprzemy kulturę i sztukę poprzez mecenat prywatny i państwowy

Będziemy wyrównywać dostęp do kultury

miast i wsi. Będziemy promować kulturę polską za granicą.

Utrzymamy zerową stawkę podatku VAT na książki i prasę

Aby zrealizować te cele wprowadzimy odpowiednie regulacje prawne, finansowe i podatkowe, m.in. pozyskując środki z monopolu loteryjnego i usuwając bariery na rynku sztuki. Utrzymamy zerową stawkę podatku VAT na książki i prasę.

Zapewnimy rozwój sportu i turystyki

Zapewnimy właściwe warunki rozwoju sportu i turystyki, które będą sprzyjać zdrowiu i sprawności fizycznej społeczeństwa.

Będziemy wspierać ochronę środowiska

Będziemy wspierać ochronę środowiska przeznaczając środki z budżetu państwa zwłaszcza na gospodarkę wodną, lasy i parki narodowe.

Nowoczesna gospodarka

Naszym celem jest przekształcenie Polski w państwo sprawne i silne ekonomicznie, umiejące sprostać międzynarodowej konkurencji

Celem naszej strategii gospodarczej jest przekształcenie Polski w państwo sprawne i silne ekonomicznie. W kraj zamożny, umiejący sprostać międzynarodowej konkurencji gospodarczo-technologicznej, zachowujący równowagę pomiędzy rozwojem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym. Rozwój ten zapewni dobrobyt obywatelom oraz siłę i bezpieczeństwo państwu.

Zachowamy równowagę pomiędzy rozwojem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym

Podstawą gospodarki jest własność prywatna i mechanizmy rynkowe. Przeobrażenie gospodarcze Polski musi się odbywać w porozumieniu z głównymi siłami społecznymi, przy ich akceptacji i współdziałaniu. Współdziałanie pracy i kapitału, pracowników i przedsiębiorców, to ważny warunek rozwoju kraju.

Ograniczymy funkcję państwa jako właściciela i centralnego regulatora gospodarki. Będziemy dążyć do zmniejszenia centralnych subwencji, koncesji i zezwoleń. Za gospodarowanie majątkiem państwowym będą odpowiadać instytucje Skarbu Państwa oraz Prokuraturii Generalnej. Rola państwa polegać powinna na tworzeniu warunków rozwoju gospodarczego, inspirowaniu określonych jego kierunków, przeciwdziałaniu patologiom i praktykom monopolistycznym, działaniu na rzecz bezpieczeństwa ekonomicznego kraju.

Ograniczymy funkcję państwa jako właściciela i centralnego regulatora gospodarki

Rola państwa polegać powinna na tworzeniu warunków rozwoju gospodarczego

Zapewnimy upowszechnienie własności prywatnej przez uwłaszczenie społeczeństwa z zachowaniem hierarchii potrzeb. Zasadą będzie przekazanie kapitału uwłaszczeniowego w następującej kolejności: fundusze emerytalne, bony prywatyzacyjne oraz udziały pracownicze i udziały producentów rolnych. Podstawowym instrumentem prywatyzacyjnym będą imienne uwłaszczeniowe bony inwestycyjne. Za absolutnie niezbędne, zarówno z powodów ekonomicznych jak i moralnych, uważamy przeprowadzenie reprivatyzacji.

Upowszechnimy własność prywatną przez uwłaszczenie społeczeństwa

Niezbędne jest przeprowadzenie reprivatyzacji

Za najważniejszego beneficjenta prywatyzacji uważamy przyszłe fundusze emerytalne. Do nich przede wszystkim trafić muszą kontrolne pakiety akcji ważnych organizmów gospodarczych tworząc krajowe grupy kapitałowe.

Środki z prywatyzacji w pierwszej kolejności trafią do przyszłych funduszy emerytalnych

Zapewnimy stabilne prawo gospodarcze i finansowe. Utrwalimy mocną, wymiennalną złotówkę. Polityka finansowa państwa będzie wspierać wzrost gospodarczy. Będziemy prze-

Będziemy wspierać wzrost gospodarczy i przeciwdziałać inflacji. Umocnimy złotówkę

ciwdziałać inflacji także przez kontrolę deficytu budżetowego i długu publicznego.

Ograniczymy wysokość podatków i uprościmy zasady ich obliczania

Zreformujemy politykę podatkową ograniczając wysokość podatków i dążąc do zmniejszenia roli państwa w redystrybucji dochodów. Zdecydowanie uprościmy zasady obliczania podatków. Obciążenia podatkowe będą miały charakter prorodzinny. Podstawą opodatkowania będzie suma dochodów dzielona przez liczbę członków rodziny. Podatki nakładane będą wyłącznie ustawą.

Wprowadzimy prorodziną politykę podatkową

Opowiadamy się za unowocześnieniem i przebudową polskiego rolnictwa, którego podstawą są gospodarstwa rodzinne. Polityka kredytowa, interwencyjna i kształtowanie cen będą wspierać rozwój gospodarstw, inwestycje w sferze obsługi rolnictwa i przetwórstwa spożywczego oraz cywilizacyjną przebudowę wsi. Zapewnimy ochronę polskiego rolnictwa przed nieuczciwą konkurencją z zagranicy.

Opowiadamy się za unowocześnieniem i przebudową polskiego rolnictwa

Będziemy wspierać rozwój krajowego przemysłu

Będziemy aktywnie wspierać konkurencyjność i nowoczesność krajowego przemysłu oraz jego proeksportową orientację. Będziemy restrykturyzować kluczowe branże przemysłowe umożliwiając przystosowanie ich do warunków rynkowych. Będziemy usuwać bariery ograniczające inwestycje krajowe i zagraniczne. Tylko niektóre strategiczne gałęzie przemysłu oraz infrastruktura państwa pozostaną pod jego kontrolą. Takie będą zasady naszej polityki przemysłowej i gospodarczej.

Zapewnimy dostęp do kredytów wszystkim podmiotom gospodarczym, w szczególności średnim i małym przedsiębiorcom, rzemieś-

lnikom i kupcom. Wielkim, ciągle niewykorzystanym kapitałem jest indywidualna przedsiębiorczość Polaków. Wyzwolenie tej energii przez uwłaszczenie społeczeństwa i równy dostęp do kapitału przyspieszy wzrost poziomu życia.

Zapewnimy dostęp do kredytów wszystkim podmiotom gospodarczym, w szczególności średnim i małym przedsiębiorcom

Wdrożymy narodowy program budownictwa mieszkaniowego poprzez uruchomienie wszelkich dostępnych środków, w tym kredytów krajowych i zagranicznych. Pobudzimy budownictwo przez system podatkowy, dogodne warunki kredytowania i działalność kas mieszkaniowych zorganizowanych na zasadach sprawdzonych w krajach Unii Europejskiej. Będziemy wspierać budownictwo czynszowe, komunalne i socjalne. Uporządkujemy tytuły własności i ułatwimy nabywanie terenów.

Wdrożymy narodowy program budownictwa mieszkaniowego

Będziemy wspierać kasy mieszkaniowe, a także budownictwo czynszowe, komunalne i socjalne

Ożywi to budownictwo, które stanie się jednym z głównych czynników rozwoju gospodarczego kraju.

Inwestowanie w ludzi, w rozwój ich zdolności i wiedzy, zapewni nam nieprzerwany, wysoki wzrost gospodarczy i zmniejszy bezrobocie. Umożliwi to Polsce zajęcie w przyszłości godnego miejsca w międzynarodowym podziale pracy. Głównym celem integracji gospodarczej jest zmniejszenie dystansu ekonomicznego między Polską a krajami rozwiniętymi.

Będziemy inwestować w ludzi, rozwój ich zdolności i wiedzy

Silne, bezpieczne państwo

Będziemy utwierdzać suwerenność i bezpieczeństwo Rzeczypospolitej

Budowa Rzeczypospolitej wymaga utwierdzenia jej suwerenności i bezpieczeństwa. Tylko sprawne, silne i obdarzone autorytetem państwo może utrzymać niepodległość oraz ochronić narodowe interesy.

Stworzymy prawa zapewniające wszystkim Polakom bezpieczeństwo

Państwo musi zapewnić wszystkim swoim obywatelom bezpieczeństwo. Stworzymy prawa gwarantujące pokrzywdzonym respektowanie ich godności i należyte zadośćuczynienie za wyrządzoną krzywdę.

Ograniczymy rolę państwa do tych funkcji, które powinno spełniać nieodzownie

Z istoty demokracji wynika, że rola państwa musi być ograniczona tylko do tych funkcji, które powinno ono spełniać nieodzownie. Cała pozostała sfera działalności społecznej powinna należeć do zorganizowanych grup obywateli.

Stworzymy państwo sprawiedliwe, traktujące równo obywateli, przeciwdziałające dyskryminacji

Państwo musi być sprawiedliwe, traktować równo wszystkich swoich obywateli. Jego urzędy i instytucje będą przeciwdziałać wszelkim formom dyskryminacji i nietolerancji stojąc na gruncie Deklaracji Praw Człowieka.

Ograniczymy immunitet parlamentarzysty. Ludzie władzy nie mogą stać ponad społeczeństwem

Ludzie władzy nie mogą stać ponad społeczeństwem. Ograniczymy immunitet parlamentarzysty wyłącznie do odpowiedzialności związanej ze sprawowaniem jego mandatu. Wprowadzimy przepisy zobowiązujące kandydatów do parlamentu i urzędów państwowych do składania oświadczeń o swoim osobistym majątku. Zmienimy prawo wyborcze tak, aby co najmniej 2/3 posłów było wybieranych w okręgach jednomandatowych. Zapewni to bliski kontakt wyborców z posłami.

Stosowanie praw przez urzędy, zwłaszcza wydawanie decyzji administracyjnych, musi być oddzielone od polityki. Służba cywilna, tak jak we wszystkich krajach rozwiniętej demokracji, musi być bezwzględnie wyłączona spod wpływów partii politycznych i parlamentu. Niezbędna jest lustracja kandydatów na ważne stanowiska w państwie pod kątem jego bezpieczeństwa, interesu publicznego i rzetelności obywatelskiej. Podstawą doboru kadr urzędniczych musi być konkurs.

Urzednicy muszą być apolityczni

Podstawą doboru urzędników powinien być konkurs

Przywrócimy równowagę władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej. Wzmocnimy uprawnienia sądów i usprawnimy ich działania. Polepszymy prawo, aby skuteczniej karać zło. Ułatwimy dostęp obywateli do sprawnego i szybko działającego wymiaru sprawiedliwości. Zreformujemy prokuraturę. Zasadnicze znaczenie ma również wprowadzenie ostateczności orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

Przywrócimy równowagę władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej

Usprawnimy działania sądów

Poszerzymy jawność życia publicznego. Stworzymy nowe prawo prasowe. Zreformujemy Telewizję Polską i Polskie Radio przekształcając je w instytucje prawdziwie publiczne, rzetelne i obiektywne. Prawo finansowania działalności ze środków pochodzących z abonamentu pozostawimy tylko niekomercyjnym stacjom radiowym i telewizyjnym. Podejmiemy działania na rzecz przywrócenia pluralizmu w mediach oraz podniesienia ich poziomu etycznego.

Poszerzymy jawność życia publicznego

Podejmiemy działania na rzecz przywrócenia pluralizmu w mediach

Polska skutecznie zarządzana to Polska samorządna i zdecentralizowana. Oznacza to

Polska skutecznie zarządzana to Polska samorządna i zdecentralizowana. Dlatego zbudujemy silny samorząd terytorialny

budowę silnego samorządu – terytorialnego, gospodarczego i zawodowego. Podstawą samorządu jest gmina. Niezbędny jest także drugi stopień samorządu lokalnego i – co za tym idzie – przesunięcie środków z budżetu centralnego do budżetów samorządowych. Zbudujemy trwałe podstawy regionalnej polityki gospodarczej w ramach jednolitej struktury państwa.

Stworzymy warunki stałego, społecznego dialogu

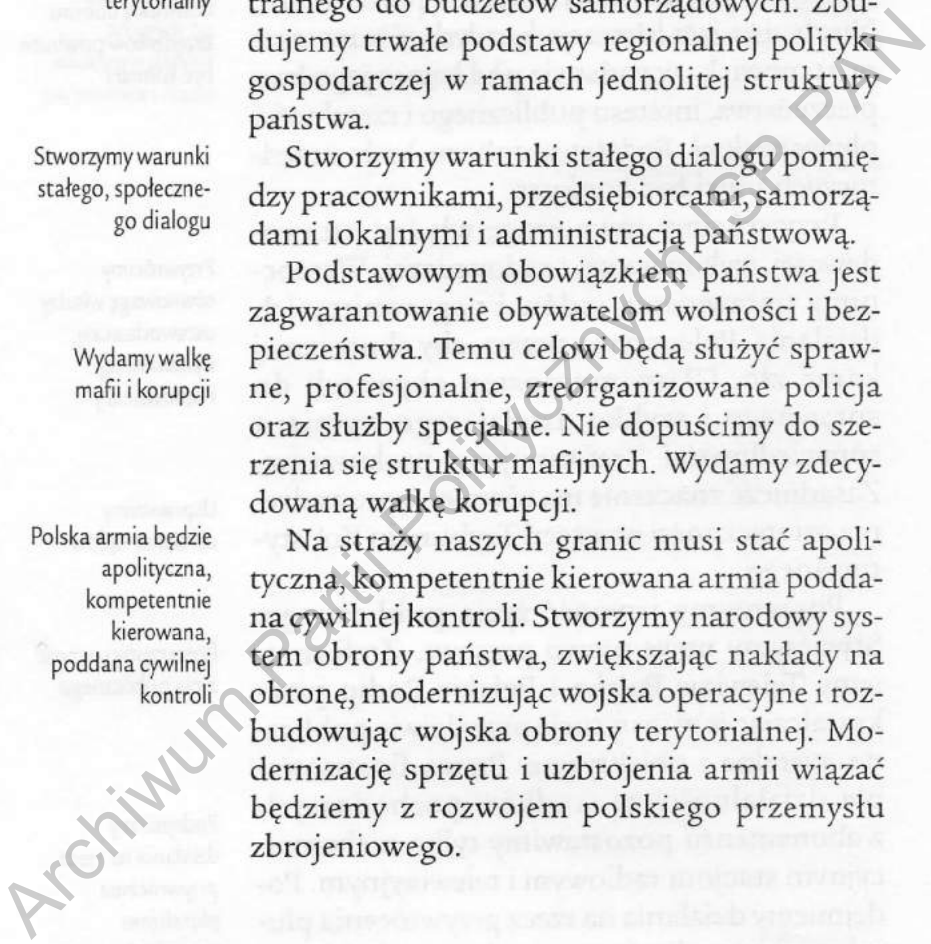
Stworzymy warunki stałego dialogu pomiędzy pracownikami, przedsiębiorcami, samorządami lokalnymi i administracją państwową.

Wydamy walkę mafii i korupcji

Podstawowym obowiązkiem państwa jest zagwarantowanie obywatelom wolności i bezpieczeństwa. Temu celowi będą służyć sprawne, profesjonalne, zreorganizowane policja oraz służby specjalne. Nie dopuścimy do szerzenia się struktur mafijnych. Wydamy zdecydowaną walkę korupcji.

Polska armia będzie apolityczna, kompetentnie kierowana, poddana cywilnej kontroli

Na strazy naszych granic musi stać apolityczna, kompetentnie kierowana armia poddana cywilnej kontroli. Stworzymy narodowy system obrony państwa, zwiększając nakłady na obronę, modernizując wojska operacyjne i rozbudowując wojska obrony terytorialnej. Modernizację sprzętu i uzbrojenia armii wiązać będziemy z rozwojem polskiego przemysłu zbrojeniowego.

Pełne członkostwo w NATO i integracja z Europą

Będziemy aktywnym uczestnikiem współpracy międzynarodowej, dążymy do stworzenia zjednoczonej Europy wolnych narodów jako Europy Ojczyzn. Zdecydowanie opowiadamy się za jak najszybszym uzyskaniem przez Polskę pełnoprawnego członkostwa w NATO. Integracja z Unią Europejską stworzy realną możliwość uzyskania przez nas – na równych prawach – bezpośredniego wpływu na kształtowanie nowego porządku Europy. W ten sposób, zachowując własną tożsamość, współtworzyć będziemy jedność kontynentu opartą na chrześcijańskich korzeniach naszej cywilizacji.

Przystąpienie do NATO i Unii zdyktuje wzrost gospodarczy i rozwój Polski. Wspieranie reform demokratycznych i rynkowych będzie umacniać naszą pozycję na arenie międzynarodowej i sprzyjać stabilizacji w Europie Środkowej.

Tworząc trwale podstawy dla solidarnej wspólnoty krajów Europy i obszaru atlantyckiego, Polska, Europa i świat będą mogły wkroczyć bezpiecznie w XXI wiek.

* * *

W czerwcu zeszłego roku powołaliśmy Akcję Wyborczą Solidarność. Stworzymy w przyszłym parlamencie klub AWS. Podjęliśmy zadanie budowy szerokiej, nowoczesnej formacji politycznej, służącej obronie intere-

Zdecydowanie opowiadamy się za jak najszybszym uzyskaniem przez Polskę pełnoprawnego członkostwa w NATO

Integracja z UE stworzy możliwość uzyskania przez nas bezpośredniego wpływu na kształtowanie nowego porządku Europy

Przystąpienie do NATO i Unii zdyktuje wzrost gospodarczy i rozwój Polski

Stworzymy w przyszłym parlamencie klub AWS. Zbudujemy szeroką, nowoczesną formację łączącą

tradycje narodowe,
chrześcijańskie,
ludowe, demo-
kratyczne oraz
niepodległościowe

su narodowego w jego wymiarze obywatelskim,
gospodarczym i politycznym. Formacji współ-
pracującej z NSZZ „Solidarność” i łączącej tra-
dycje narodowe, chrześcijańskie, ludowe, de-
mokratyczne oraz niepodległościowe.

Zamienimy nasz
program na
konkretne decyzje
parlamentu i rządu

Silni Waszym poparciem będziemy zgodnie
zamieniać nasz program na konkretne decyzje
parlamentu i rządu.

Warszawa, maj 1997 roku

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Organizacje wchodzące w skład Akcji Wyborczej Solidarność

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
Chrześcijańska Demokracja – Stronnictwo Pracy
Forum Polskie
Fundacja Bezpieczna Polska
Instytut Lecha Wałęsy
Koalicja Konserwatywna
Koalicja Republikanów
Konfederacja Polski Niepodległej
Konfederacja Polski Niepodległej – Obóz Patriotyczny
Liga Krajowa
Młodzieżowy Komitet Akcji Wyborczej Solidarność
Niezależne Zrzeszenie Studentów
Nowa Polska
Partia Chrześcijańskich Demokratów
Polska Federacja Stowarzyszeń Rodzin Katolickich
Polska Partia Ekologiczna Zielonych
Polski Ruch Patriotyczny
Polski Związek Zachodni
Polskie Przymierze Narodowe
Polskie Stronnictwo Kresowe
Polskie Stronnictwo Ludowe – Porozumienie Ludowe
Porozumienie Centrum
PC – Inicjatywa Integracyjna
Prawica Narodowa
Ruch dla Rzeczypospolitej – Obóz Patriotyczny
Ruch Opcji Ludowo-Agrarnych
Ruch 100

Ruch „Solidarni w Wyborach”
Stronnictwo Demokracji Polskiej
Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe
Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne
Stronnictwo Polityki Realnej
Unia Laikatu Katolickiego
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe
Zjednoczenie Polskie
Związek Zawodowy „Kontra”
Victoria

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Adresy i telefony sztabów wyborczych AWS

Krajowy Sztab Wyborczy AWS

00-154 Warszawa, ul. Dzielna 7
tel./fax 635-26-16, 635-86-89, 635-80-94

Sztab AWS Region Mazowsze

00-154 Warszawa, ul. Dzielna 7
tel. 831-98-26, fax 831-98-26

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Białymstoku

15-093 Białystok, ul. Surawska 1
tel. (085) 42 32 49, 42 32 46, fax 42 32 48

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Białej Podlaskiej

21-500 Biała Podlaska, Pl. Wolności 28/4
tel/fax (0-57) 343 60 47

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Bielsku-Białej

43-300 Bielsko-Biała, ul. Piastowska 1
tel. (0-33) 12 67 90, 12 67 52, fax 12 67 86

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Bydgoszczy

85-067 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 9
tel. (052) 28 61 51, fax 22 85 91

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Chełmie

22-100 Chełm, ul. Piłsudskiego 11a
tel. (082) 65 19 43, fax 63 14 76

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Ciechanowie

06-400 Ciechanów, ul. Warszawska 60
tel/fax (023) 72 53 08

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Częstochowie

42-200 Częstochowa, Al. N.M.P. 24
tel. (034) 65 36 25, fax 24 54 56

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Elblągu

82-300 Elbląg, ul. Stoczniowa 10
tel. (055) 39 13 79, fax 39 20 57

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Gdańsku

80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. (058) 35 54 70, 35 40 07, 31 88 54, 31 40 07, fax 31 99 16

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Gorzowie Wielkopolskim

66-400 Gorzów Wlkp., ul. Borowskiego 31
tel. (095) 22 52 87, fax 22 48 97

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Jeleniej Górze

58-500 Jelenia Góra, 1-ego Maja 25
tel. (075) 75 22 141, fax 75 251 65

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Kościuszki 1 a
tel. (062) 57 26 27, 57 63 23, 57 17 52, fax 67 30 57

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Katowicach

40-004 Katowice, ul. Korfantego 2
tel. (032) 106 84 92, 153 73 73, fax 153 78 00

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Kielcach

25-953 Kielce, Pl. Wolności 2
tel. (041) 34 460 33, 34 47 703, 34 416 89, fax 24 752

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Koninie

62-500 Konin, ul. Wojska Polskiego 10
tel/fax (063) 44 522 20

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Koszalinie

75-028 Koszalin, ul. Zwycięstwa 7
tel. (094) 42 58 08, fax 41 16 90

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Krakowie

31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5 pok. 405
tel/fax (012) 21 33 96

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Krośnie

30-400 Krosno, ul. Józefa Czuchry 2
tel. (013) 43 24 912, fax 43 242 39

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Legnicy

59-220 Legnica, ul. Skarbka 9
tel. (076) 560 253, 560 254, fax 44 04 70

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Lesznie

64-100 Leszno, ul. Prochownia 25a
tel. (065) 20 82 40, 20 21 98, fax 20 62 20

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Lublinie

20-109 Lublin, ul. Królewska 3
tel. (081) 53 20 796, 53 20 811, 53 23 301, fax 53 24 929

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Łomży

Łomża, ul. Wojska Polskiego 15
tel/fax (086) 16 37 92

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Łodzi

90-229 Łódź, ul. Kamińskiego 18
tel. (042) 78 81 00, fax 78 73 91

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Nowym Sączu

33-300 Nowy Sącz, ul. Pijarska 17a
tel. (018) 42 35 88, 43 56 46, fax 422 826

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Olsztynie

10-542 Olsztyn, ul. Dąbrowszczaków 39
tel. (089) 527 22 02, fax 527 56 22

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Opolu

45-064 Opole, ul. Damrota 4
tel. (077) 53 03 68, 54 01 20-22, fax 54 55 48

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Ostrołęce

07-200 Wyszaków, Al. Róż 2 pok. 207
tel/fax (0-216) 303-12

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Pile

64-920 Piła, ul. Kujawska 10
tel/fax (067) 12 48 59, 12 68 93

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Piotrkowie Trybunalskim

97-300 Piotrków Trybunalski, ul. 3-go Maja 6b
tel. (044) 326 254, 327 283, 47 79 81, fax 47 89 21

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Płocku

09-400 Płock, ul. Jachowicza 30
tel. (024) 62 46 22, fax 62 70 43

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Poznaniu

61-768 Poznań, ul. Zamkowa 1/2
tel. (061) 53 08 60, 515 335, fax 53 08 66, 53 09 63

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Przemyślu

37-700 Przemyśl, ul. Barska 15
tel. (010) 70 59 67, 70 52 63, fax 70 32 53

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Radomiu

26-600 Radom, ul. Traugutta 30a
tel. (048) 36 34 349, fax 36 23 804

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Rzeszowie

35-959 Rzeszów, ul. Kraszewskiego 2
tel. (017) 62 17 09, 62 32 94, 62 77 87, fax 62 75 28, 62 28 19

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Siedlcach

08-110 Siedlce, ul. Świętojańska 4
tel/fax (025) 390 80

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. Rynek 14
tel/fax (043) 27 11 51

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Skierniewicach

96-100 Skierniewice, ul. Rawska 33
tel. (046) 33 27 10

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. Jedności Narodowej 2
tel. (059) 42 87 47, tel/fax 42 68 85

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Suwałkach

16-400 Suwałki, ul. Kościuszki 32
tel. (087) 66 29 00, fax 66 71 06

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Szczecinie

70-484 Szczecin, ul. Wojska Polskiego 113
tel. (091) 23 37 79, fax. 23 05 69

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Stalowej Woli

34-750 Stalowa Wola, ul. Wolności 2 a
tel. (015) 844 28 93, 842 13 85, fax. 842 61 03

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Tarnowie

33-100 Tarnów, ul. Krasińskiego 10
tel. (014) 21 39 40, fax 22 48 62

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Toruniu

87-100 Toruń, ul. Kopernika 4
tel. (056) 27 942, fax 24 752

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Wałbrzychu

58-300 Wałbrzych, ul. Rynek 12
tel. (074) 23 378, 24 150, fax 24 645

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Warszawie

00-214 Warszawa, ul. Franciszkańska 6
tel. (022) 635 28 28, 635 21 58, 635 74 38

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS we Włocławku

87-800 Włocławek, ul. Kilińskiego 1
tel. (054) 32 21 00, fax 32 43 37

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS we Wrocławiu

53-661 Wrocław, Pl. Czerwony 1/3/5
tel/fax (071) 55 50 25, fax. 55 15 65

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Zamościu

22-400 Zamość, ul. Bazylińska 3
tel. (084) 71 144, fax 71 949

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Zielonej Górze

65-072 Zielona Góra, ul. Lisockiego 5
tel. (068) 727 13 80, fax 25 59 27, 27 13 80

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Sosnowcu

40-004 Katowice, ul. Korfantego 2
tel. (032) 153 73 73, fax 153 78 00

Okręgowy Sztab Wyborczy AWS w Gliwicach

40-004 Katowice, ul. Korfantego 2
tel. (032) 153 73 73, fax 153 78 00

Archiwum Prezydium Okręgowych ISP PAN

Spis treści

Skład Zespołu Kooradynacyjnego AWS	II strona okładki
Program Akcji Wyborczej Solidarność	1
Organizacje wchodzące w skład Akcji Wyborczej Solidarność	15
Adresy i telefony sztabów wyborczych AWS	17

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

Krajowy Komitet Wyborczy Akcji Wyborczej Solidarność

00-154 Warszawa, ul. Dzielna 7, tel./fax 635-26-16, 635-86-89, 635-80-94

konto: PETROBANK SA Oddział Operacyjny w Warszawie 15501062-4402-27006-990

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

PROGRAM

Okręgowy Sztab Wyborczy w Warszawie, ul. Franciszkańska 6

tel. 635 28 28, 635 21 58, 635 74 38

czynny w godzinach 9.00–19.00 (od poniedziałku do piątku)

*konto: Petrobank S. A., Oddział Operacyjny w Warszawie,
15501062–5005–27006–990*

PROGRAM AKCJI WYBORCZEJ SOLIDARNOŚĆ

Polska stoi przed wielką szansą. Możemy stworzyć nowoczesne, sprawiedliwe i suwerenne państwo. Państwo budowane na patriotycznych i chrześcijańskich wartościach, na umiłowaniu wolności. To one od tysiąclecia określają naszą narodową tożsamość.

Mamy szansę stworzenia Prawej Polski silnych rodzin i solidarnych pokoleń. Możemy zbudować Rzeczpospolitą gospodarki rynkowej, partnerstwa i dialogu. Rzeczpospolitą chroniącą skutecznie swych obywateli przed przestępstwami. Zapewniającą ludziom dobrą opiekę zdrowotną, godziwe emerytury i renty. Możemy zbudować Rzeczpospolitą, która znajdzie się wśród wolnych i zamożnych państw świata, będzie bezpieczna dzięki członkostwu w NATO, zajmie godne miejsce w jednoczącej się Europie.

Wkraczając na tę drogę musimy ostatecznie zerwać z komunistyczną przeszłością; nie dopuścić do zacierania różnic między prawdą a kłamstwem, dobrem a złem; skutecznie przeciwdziałać patologii społecznej i przestępczości. Nie możemy pozostawić rodzin samym sobie w ich codziennej walce z trudnościami życia, pozbawić znacznej części młodego pokolenia szans na udany start zawodowy i własny dach nad głową. Musimy zapobiec poszerzaniu się w społeczeństwie sfery ubóstwa oraz tworzeniu przez postkomunistów oligarchii: zamkniętej, uprzywilejowanej grupy, która próbuje podporządkować sobie kraj.

Przed ośmiu laty, pod znakiem Solidarności, rozpoczęliśmy budowę wolnej i suwerennej Polski. Staliśmy się na nowo społeczeństwem obywateli. To dzięki pokojowej rewolucji Solidarności armia sowiecka opuściła nasze ziemie, a Polska odzyskała niepodległość i szanse na normalny rozwój społeczny i gospodarczy.

Wielkie koszty przemian ustrojowych powiększone o spłatę rachunków pozostawionych społeczeństwu przez komunizm, a także błędy polityków i partii sprawujących władzę w latach 1989–93, spowodowały, że nasza wspólnota osłabła. Jesienią roku 1993 rządy w Polsce objęła koalicja SLD – PSL. Postkomuniści zaniechali zasadniczych reform prowadzących do nowoczesności. Nie uzdrowili wielkiego przemysłu, nie uwłaszczyli społeczeństwa przez prywatyzację i reprivatyzację. Doprowadzili do głębokiego kryzysu w służbie zdrowia, nauce, oświacie i kulturze. Doprowadzili także do zubożenia wsi. Choć naród, mimo wielkich wyrzeczeń, nie zdążył jeszcze spłacić długów PRL, postkomuniści zaciągają już nowe długi: rośnie deficyt w handlu zagranicznym, zwiększa się wewnętrzne zadłużenie państwa. Wzmacniają się struktury nomenklaturowej oligarchii. Na naszych oczach powstaje kapitalizm „dla swoich”.

Tylko powrót do społecznej solidarności, solidarności wolnych ludzi, odwróci ten bieg wydarzeń. Pozwoli nam zbudować Prawą Polskę, Rzeczpospolitą XXI wieku.

Polska stoi przed wielką szansą. Możemy stworzyć nowoczesne, sprawiedliwe i suwerenne państwo

Możemy zbudować Rzeczpospolitą, która znajdzie się wśród wolnych i zamożnych państw świata

Musimy ostatecznie zerwać z komunistyczną przeszłością

Nie możemy dopuścić do zacierania różnic między prawdą a kłamstwem

Musimy zapobiec rozszerzeniu się ubóstwa

Przed ośmiu laty, pod znakiem Solidarności, rozpoczęliśmy budowę wolnej i suwerennej Polski

Postkomuniści zaniechali zasadniczych reform prowadzących do nowoczesności

Na naszych oczach powstaje kapitalizm „dla swoich”, wzmacnia się nomenklaturowa oligarchia

Tylko ludzka solidarność, solidarność wolnych ludzi, pozwoli nam zbudować Polskę XXI wieku

Równe szanse dla wszystkich rodzin

Naród jest rodziną rodzin, społeczeństwo jest silne energią, zorganizowaniem i pracą obywateli oraz ich niezależnych organizacji. Podstawą ładu Rzeczypospolitej jest prawo naturalne, w tym prawo do życia każdego człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, prawo do wolności, prawo do własności prywatnej.

Rodzina jest podstawą społeczeństwa, to w niej człowiek wychowuje się i rozwija. Dlatego będziemy sprzyjać samodzielności ekonomicznej rodzin. Wprowadzimy prorodziną politykę podatkową i zwiększymy pomoc dla matek wychowujących małe dzieci. Szczególną opieką otoczmy rodziny wielodzietne. Państwo musi tworzyć warunki społeczne i ekonomiczne sprzyjające harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin. Musi gwarantować prawa rodziców do wychowywania swoich dzieci.

Wprowadzimy rzeczywistą ochronę interesów konsumenckich i umożliwimy odbudowę ruchu spółdzielczego.

Będziemy działać na rzecz zrównania szans wszystkich społeczności lokalnych. Chcemy, by jasne perspektywy rozwoju mieli i mieszkańcy metropolii, i mniejszych miast, i wsi. Służyć temu powinny budowa silnego samorządu terytorialnego oraz odpowiednia polityka społeczna, gospodarcza i regionalna państwa.

Bardzo ważnym zadaniem naszej polityki społecznej jest przeciwdziałanie bezrobociu przez wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych, rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz infrastruktury kraju. Mamy świadomość, że o faktycznym spadku bezrobocia decyduje wzrost gospodarczy.

Zasadniczej zmiany wymaga system ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza emerytalno – rentowych. Stopniowo oddzielimy ubezpieczenia od budżetu państwa, obniżymy koszty i stworzymy stałe, niezależne źródło finansowania funduszy ubezpieczeniowych. Wprowadzimy również ubezpieczenia od bezrobocia.

Głęboko zreformujemy służbę zdrowia równocześnie zwiększając przeznaczane na nią nakłady. Wprowadzimy takie ubezpieczenia zdrowotne, które zapewnią równy dostęp do świadczeń medycznych dla pacjentów poprzez wolny wybór lekarza, szpitala i instytucji ubezpieczeniowej. Stworzymy stabilne fundusze zarządzane przez samorządne Kasy Chorych, co poprawi warunki leczenia, zagwarantuje poszanowanie praw pacjentów, pozwoli zdecydowanie zwiększyć wynagrodzenia lekarzy i pozostałych pracowników służby zdrowia. Zreformujemy także system pomocy społecznej.

Najlepszą inwestycją w przyszłość jest dobre wykształcenie nowych pokoleń. Przeprowadzimy radykalną reformę edukacji, która dostosuje ją do potrzeb współczesności i wyrówna szanse startu naszej młodzieży. Upowszechnimy szkolnictwo średnie na terenie całego kraju, zreformujemy szkolnictwo zawodowe, unowocześnimy system kształcenia nauczycieli. Podniesiemy wyrażnie ich płace. Poprzez wprowadzenie bo-

Podstawą ładu Rzeczypospolitej jest prawo do życia, wolności i własności

Będziemy sprzyjać samodzielności ekonomicznej rodzin, zwiększymy pomoc dla matek

Będziemy chronić interesy konsumentów

Będziemy działać na rzecz zrównania szans wszystkich społeczności lokalnych. Chcemy, by jasne perspektywy rozwoju mieli i mieszkańcy metropolii, i mniejszych miast, i wsi

Będziemy przeciwdziałać bezrobociu

Zreformujemy system ubezpieczeń emerytalno-rentowych

Zapewnimy równy dostęp do świadczeń medycznych poprzez wolny wybór lekarza, szpitala i instytucji ubezpieczeniowej

Stworzymy samorządne Kasy Chorych

Przeprowadzimy reformę, która dostosuje szkoły podstawowe, zawodowe i średnie do potrzeb współczesności

Wyrównamy szanse startu naszej młodzieży

nów oświatowych i możliwość swobodnego wyboru szkoły przywrócimy rodzicom prawo do decydowania o kierunku wychowania i kształcenia dzieci oraz umożliwimy rozwój różnych form szkolnictwa. Zwiększymy wydatki na edukację, zwłaszcza na wsi i w małych miastach.

Doprowadzimy do tego, by nauka w szkołach wyższych była dostępna dla coraz szerszych kręgów społeczeństwa. Wprowadzimy system stypendiów i kredytów, który pozwoli studiować młodzieży z rodzin uboższych.

Będziemy popierać rozwój nauki. Zwiększymy udział wydatków na nią w dochodzie narodowym.

Zapewnimy ochronę dziedzictwa narodowego. Wesprzemy kulturę i sztukę poprzez mecenat prywatny i państwowy. Kultura obok oświaty pomoże ukształtować nowoczesnego Polaka, który sprosta wyzwaniom współczesnej cywilizacji.

Będziemy wyrównywać dostęp do kultury wspierając inicjatywy społeczności małych miast i wsi. Będziemy promować kulturę polską za granicą.

Aby zrealizować te cele wprowadzimy odpowiednie regulacje prawne, finansowe i podatkowe, m. in. pozyskując środki z monopolu loteryjnego i usuwając bariery na rynku sztuki. Utrzymamy zerową stawkę podatku VAT na książki i prasę.

Zapewnimy właściwe warunki rozwoju sportu i turystyki, które będą sprzyjać zdrowiu i sprawności fizycznej społeczeństwa.

Będziemy wspierać ochronę środowiska przeznaczając środki z budżetu państwa zwłaszcza na gospodarkę wodną, lasy i parki narodowe

Zwiększymy wydatki na edukację na wsi i w małych miastach

Doprowadzimy do tego, by szkoły wyższe były dostępne dla coraz szerszych kręgów społeczeństwa

Będziemy popierać rozwój nauki

Wesprzemy kulturę i sztukę poprzez mecenat prywatny i państwowy

Będziemy wyrównywać dostęp do kultury

Utrzymamy zerową stawkę podatku VAT na książki i prasę

Zapewnimy rozwój sportu i turystyki

Będziemy wspierać ochronę środowiska

Nowoczesna gospodarka

Celem naszej strategii gospodarczej jest przekształcenie Polski w państwo sprawne i silne ekonomicznie. W kraj zamożny, umięjący sprostać międzynarodowej konkurencji gospodarczo-technologicznej, zachowujący równowagę pomiędzy rozwojem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym. Rozwój ten zapewni dobrobyt obywatelom oraz siłę i bezpieczeństwo państwu.

Podstawą gospodarki jest własność prywatna i mechanizmy rynkowe. Przeobrażenie gospodarcze Polski musi się odbywać w porozumieniu z głównymi siłami społecznymi, przy ich akceptacji i współdziałaniu. Współdziałanie pracy i kapitału, pracowników i przedsiębiorców, to ważny warunek rozwoju kraju.

Ograniczymy funkcję państwa jako właściciela i centralnego regulatora gospodarki. Będziemy dążyć do zmniejszenia centralnych subwencji, koncesji i zezwoleń. Za gospodarowanie majątkiem państwowym będą odpowiadać instytucje Skarbu Państwa oraz Prokuraturii Generalnej. Rola państwa polegać powinna na tworzeniu warunków rozwoju gospodarczego, inspirowaniu określonych jego kierunków, prze-

Naszym celem jest przekształcenie Polski w państwo sprawne i silne ekonomicznie, umięjące sprostać międzynarodowej konkurencji

Zachowamy równowagę pomiędzy rozwojem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym

Ograniczymy funkcję państwa jako właściciela i centralnego regulatora gospodarki

ciwdziałaniu patologiom i praktykom monopolistycznym, działaniu na rzecz bezpieczeństwa ekonomicznego kraju.

Zapewnimy upowszechnienie własności prywatnej przez uwłaszczenie społeczeństwa z zachowaniem hierarchii potrzeb. Zasadą będzie przekazanie kapitału uwłaszczeniowego w następującej kolejności: fundusze emerytalne, bony prywatyzacyjne oraz udziały pracownicze i udziały producentów rolnych. Podstawowym instrumentem prywatyzacyjnym będą imienne uwłaszczeniowe bony inwestycyjne. Za absolutnie niezbędne, zarówno z powodów ekonomicznych jak i moralnych, uważamy przeprowadzenie reprivatyzacji.

Za najważniejszego beneficjenta prywatyzacji uważamy przyszłe fundusze emerytalne. Do nich przede wszystkim trafić muszą kontrolne pakiety akcji ważnych organizmów gospodarczych tworząc krajowe grupy kapitałowe.

Zapewnimy stabilne prawo gospodarcze i finansowe. Utrwalimy mocną, wymienialną złotówkę. Polityka finansowa państwa będzie wspierać wzrost gospodarczy. Będziemy przeciwdziałać inflacji także przez kontrolę deficytu budżetowego i długu publicznego.

Zreformujemy politykę podatkową ograniczając wysokość podatków i dążąc do zmniejszania roli państwa w redystrybucji dochodów. Zdecydowanie uprościmy zasady obliczania podatków. Obciążenia podatkowe będą miały charakter prorodzinny. Podstawą opodatkowania będzie suma dochodów dzielona przez liczbę członków rodziny. Podatki nakładane będą wyłączone ustawą.

Opowiadamy się za unowocześnieniem i przebudową polskiego rolnictwa, którego podstawą są gospodarstwa rodzinne. Polityka kredytowa, interwencyjna i kształtowanie cen będą wspierać rozwój gospodarstw, inwestycje w sferze obsługi rolnictwa i przetwórstwa spożywczego oraz cywilizacyjną przebudowę wsi. Zapewnimy ochronę polskiego rolnictwa przed nieuczciwą konkurencją z zagranicy.

Będziemy aktywnie wspierać konkurencyjność i nowoczesność krajowego przemysłu oraz jego proeksportową orientację. Będziemy restrukturyzować kluczowe branże przemysłowe umożliwiając przystosowanie ich do warunków rynkowych. Będziemy usuwać bariery ograniczające inwestycje krajowe i zagraniczne. Tylko niektóre strategiczne gałęzie przemysłu oraz infrastruktura państwa pozostaną pod jego kontrolą. Takie będą zasady naszej polityki przemysłowej i gospodarczej.

Zapewnimy dostęp do kredytów wszystkim podmiotom gospodarczym, w szczególności średnim i małym przedsiębiorcom, rzemieślnikom i kupcom. Wielkim, ciągle niewykorzystanym kapitałem, jest indywidualna przedsiębiorczość Polaków. Wyzwolenie tej energii przez uwłaszczenie społeczeństwa i równy dostęp do kapitału przyspieszy wzrost poziomu życia.

Wdrożymy narodowy program budownictwa mieszkaniowego poprzez uruchomienie wszelkich dostępnych środków, w tym kredytów krajowych i zagranicznych. Pobudzimy budownictwo przez system podatkowy, dogodne warunki kredytowania i działalność kas mieszkani-

Rola państwa polegać powinna na tworzeniu warunków rozwoju gospodarczego

Upowszechnimy własność prywatną przez uwłaszczenie społeczeństwa

Niezbędne jest przeprowadzenie reprivatyzacji

Środki z prywatyzacji w pierwszej kolejności trafią do przyszłych funduszy emerytalnych

Będziemy wspierać wzrost gospodarczy i przeciwdziałać inflacji. Umocnimy złotówkę

Ograniczymy wysokość podatków i uprościmy zasady ich obliczania

Wprowadzimy prorodziną politykę podatkową

Opowiadamy się za unowocześnieniem i przebudową polskiego rolnictwa

Będziemy wspierać rozwój krajowego przemysłu

Zapewnimy dostęp do kredytów wszystkim podmiotom gospodarczym, w szczególności średnim i małym przedsiębiorcom

Wdrożymy narodowy program budownictwa mieszkaniowego

wych zorganizowanych na zasadach sprawdzonych w krajach Unii Europejskiej. Będziemy wspierać budownictwo czynszowe, komunalne i socjalne. Uporządkujemy tytuły własności i ułatwimy nabywanie terenów.

Będziemy wspierać kasy mieszkaniowe, a także budownictwo czynszowe, komunalne i socjalne

Ożywi to budownictwo, które stanie się jednym z głównych czynników rozwoju gospodarczego kraju.

Inwestowanie w ludzi, w rozwój ich zdolności i wiedzy, zapewni nam nieprzerwany, wysoki wzrost gospodarczy i zmniejszy bezrobocie. Umożliwi to Polsce zajęcie w przyszłości godnego miejsca w międzynarodowym podziale pracy. Głównym celem integracji gospodarczej jest zmniejszenie dystansu ekonomicznego między Polską a krajami rozwiniętymi.

Będziemy inwestować w ludzi, rozwój ich zdolności i wiedzy

Silne, bezpieczne państwo

Budowa Rzeczypospolitej wymaga utwierdzenia jej suwerenności i bezpieczeństwa. Tylko sprawne, silne i obdarzone autorytetem państwo może utrzymać niepodległość oraz ochronić narodowe interesy.

Będziemy utwierdzać suwerenność i bezpieczeństwo Rzeczypospolitej

Państwo musi zapewnić wszystkim swoim obywatelom bezpieczeństwo. Stworzymy prawa gwarantujące pokrzywdzonym respektowanie ich godności i należyte zadośćuczynienie za wyrządzoną krzywdę.

Stworzymy prawa zapewniające wszystkim Polakom bezpieczeństwo

Z istoty demokracji wynika, że rola państwa musi być ograniczona tylko do tych funkcji, które powinno ono spełniać nieodzownie. Cała pozostała sfera działalności społecznej powinna należeć do zorganizowanych grup obywateli.

Ograniczymy rolę państwa do tych funkcji, które powinno spełniać nieodzownie

Państwo musi być sprawiedliwe, traktować równo wszystkich swoich obywateli. Jego urzędy i instytucje będą przeciwdziałać wszelkim formom dyskryminacji i nietolerancji stojąc na gruncie Deklaracji Praw Człowieka.

Stworzymy państwo sprawiedliwe, traktujące równo obywateli, przeciwdziałające dyskryminacji

Ludzie władzy nie mogą stać ponad społeczeństwem. Ograniczymy immunitet parlamentarzysty wyłącznie do odpowiedzialności związanej ze sprawowaniem jego mandatu. Wprowadzimy przepisy zobowiązujące kandydatów do parlamentu i urzędów państwowych do składania oświadczeń o swoim osobistym majątku. Zmienimy prawo wyborcze tak, aby co najmniej 2/3 posłów było wybieranych w okręgach jednomandatowych. Zapewni to bliski kontakt wyborców z posłami.

Ograniczymy immunitet parlamentarzysty. Ludzie władzy nie mogą stać ponad społeczeństwem

Stosowanie praw przez urzędy, zwłaszcza wydawanie decyzji administracyjnych, musi być oddzielone od polityki. Służba cywilna, tak jak we wszystkich krajach rozwiniętej demokracji, musi być bezwzględnie wyłączona spod wpływów partii politycznych i parlamentu. Niezbędna jest lustracja kandydatów na ważne stanowiska w państwie pod kątem jego bezpieczeństwa, interesu publicznego i rzetelności obywatelskiej. Podstawą doboru kadr urzędniczych musi być konkurs.

Urzednicy muszą być apolityczni

Podstawą doboru urzędników powinien być konkurs

Przywrócimy równowagę władzy ustawodawczej, wykonawczej

i sędowniczej. Wzmocnimy uprawnienia sądów i usprawnimy ich działania. Polepszymy prawo, aby skuteczniej karać zło. Ułatwimy dostęp obywateli do sprawnego i szybko działającego wymiaru sprawiedliwości. Zreformujemy prokuraturę. Zasadnicze znaczenie ma również wprowadzenie ostateczności orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

Poszerzymy jawność życia publicznego. Stworzymy nowe prawo prasowe. Zreformujemy Telewizję Polską i Polskie Radio przekształcając je w instytucje prawdziwie publiczne, rzetelne i obiektywne. Prawo finansowania działalności ze środków pochodzących z abonamentu pozostawimy tylko niekomercyjnym stacjom radiowym i telewizyjnym. Podejmiemy działania na rzecz przywrócenia pluralizmu w mediach oraz podniesienia ich poziomu etycznego.

Polska skutecznie zarządzana to Polska samorządna i zdecentralizowana. Oznacza to budowę silnego samorządu – terytorialnego, gospodarczego i zawodowego. Podstawą samorządu jest gmina. Niezbędny jest także drugi stopień samorządu lokalnego i – co za tym idzie – przesunięcie środków z budżetu centralnego do budżetów samorządowych. Zbudujemy trwałe podstawy regionalnej polityki gospodarczej w ramach jednolitej struktury państwa.

Stworzymy warunki stałego dialogu pomiędzy pracownikami, przedsiębiorcami, samorządami lokalnymi i administracją państwową.

Podstawowym obowiązkiem państwa jest zagwarantowanie obywatelom wolności i bezpieczeństwa. Temu celowi będą służyć sprawne, profesjonalne, zreorganizowane policja oraz służby specjalne. Nie dopuścimy do szerzenia się struktur mafijnych. Wydamy zdecydowaną walkę korupcji.

Na straży naszych granic musi stać apolityczna, kompetentnie kierowana armia poddana cywilnej kontroli. Stworzymy narodowy system obrony państwa, zwiększając nakłady na obronę, modernizując wojska operacyjne i rozbudowując wojska obrony terytorialnej. Modernizację sprzętu i uzbrojenia armii wiążąc będziemy z rozwojem polskiego przemysłu zbrojeniowego.

Pełne członkostwo w NATO i integracja z Europą

Będziemy aktywnym uczestnikiem współpracy międzynarodowej, dążymy do stworzenia zjednoczonej Europy wolnych narodów jako Europy Ojczyzn. Zdecydowanie opowiadamy się za jak najszybszym uzyskaniem przez Polskę pełnoprawnego członkostwa w NATO. Integracja z Unią Europejską stworzy realną możliwość uzyskania przez nas – na równych prawach – bezpośredniego wpływu na kształtowanie nowego porządku Europy. W ten sposób, zachowując własną tożsamość, współtworzyć będziemy jedność kontynentu opartą na chrześcijańskich korzeniach naszej cywilizacji.

Przywrócimy równowagę władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędowniczej

Usprawnimy działania sądów

Poszerzymy jawność życia publicznego

Podejmiemy działania na rzecz przywrócenia pluralizmu w mediach

Polska skutecznie zarządzana to Polska samorządna i zdecentralizowana. Dlatego zbudujemy silny samorząd terytorialny

Stworzymy warunki stałego, społecznego dialogu

Wydamy walkę mafii i korupcji

Polska armia będzie apolityczna, kompetentnie kierowana, poddana cywilnej kontroli

Zdecydowanie opowiadamy się za jak najszybszym uzyskaniem przez Polskę pełnoprawnego członkostwa w NATO

Integracja z UE stworzy możliwość uzyskania przez nas bezpośredniego wpływu na kształtowanie nowego porządku Europy

Przystąpienie do NATO i Unii zdynamizuje wzrost gospodarczy i rozwój Polski. Wspieranie reform demokratycznych i rynkowych będzie umacniać naszą pozycję na arenie międzynarodowej i sprzyjać stabilizacji w Europie Środkowej.

Tworząc trwałe podstawy dla solidarnej wspólnoty krajów Europy i obszaru atlantyckiego, Polska, Europa i świat będą mogły wkroczyć bezpiecznie w XXI wiek.

Przystąpienie do NATO i Unii zdynamizuje wzrost gospodarczy i rozwój Polski

* * *

W czerwcu zeszłego roku powołaliśmy Akcję Wyborczą Solidarność. Stworzymy w przyszłym parlamencie klub AWS. Podjęliśmy zadanie budowy szerokiej, nowoczesnej formacji politycznej, służącej obrońce interesu narodowego w jego wymiarze obywatelskim, gospodarczym i politycznym. Formacji współpracującej z NSZZ „Solidarność” i łączącej tradycje narodowe, chrześcijańskie, ludowe, demokratyczne oraz niepodległościowe.

Stworzymy w przyszłym parlamencie klub AWS
Zbudujemy szeroką, nowoczesną formację łączącą tradycje narodowe, chrześcijańskie, ludowe, demokratyczne oraz niepodległościowe

Silni Waszym poparciem będziemy zgodnie zamieniać nasz program na konkretne decyzje parlamentu i rządu.

Zamienimy nasz program na konkretne decyzje parlamentu i rządu

Warszawa, maj 1997 roku

Delegatury AWS w dzielnicach i gminach Warszawy:

Mokotów: ul. Puławska 41 m.1,
646 02 46, 18.00–20.00 (śr)

Ochota: ul. Białobrzaska 32, 22 26 23,
17.30–19.00 (pn), 11.00–13.00
i 19.00–20.00 (śr, pt)

Praga Północ: ul. Targowa 59 m.1,
670 12 26, 14.00–18.00 (pn–pt)

Praga Południe: ul. Goławska 4,
10 70 56, 15.00–18.00 (pn–pt)

Wola: ul. Górczewska 56/60 (klub Olimpia),
36 62 84 wewn. 18, 9.00–18.00 (pn–sob)

Bemowo: ul. ks. Markiewicza 1 (Bemowo II),
638 11 54, 17.30–19.00 (pn–pt),
10.00–12.00 (sob), 14.00–16.00 (niedz)

Białołęka: ul. Erazma z Zakrocymia 14 (kl. III),
676 81 00, 18.00–19.00 (pn–pt)

Bielany: ul. Skalmierska 13, 639 80 48,
16.00–19.00 (pn, wt, czw)

Rembertów: ul. Komandosów 8 (Dom Kultury),
611 96 87, 16.00–20.00 (pn–pt)

Targówek: ul. Remiszewska 7, 679 65 03,
17.00–19.00 (pn)

Ursus: ul. Ryńska 8 (II piętro),
662 62 06, 17.00–20.00 (pn, śr, pt)

Wawer: ul. Patriotów 166/168 (Radość),
615 58 24, 16.00–19.00 (czw), 10.00–13.00 (sob)

Wilanów: ul. Królewicza Jakuba 6,
651 80 10, 18.30–20.00 (śr)

Włochy: Al. Krakowska 217, 846 11 27,
846 69 39, 16.30–18.00 (pn, śr, pt)

Akcja Wyborcza Solidarność Biuro Prasowe

Archiwum Partii Politycznych

Warszawa 08.05.97

nr inw. _____

Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS w sprawie pobicia uczestników demonstracji 1 i 3 majowych.

W dniach 1 i 3 maja br. w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Sosnowcu oraz w innych miastach kraju doszło do ataków Policji i działaczy SLD na manifestacje organizowane przez Ligę Republikańską i NZS. W ich efekcie kilkanaście osób odniosło obrażenia (jedna osoba do dziś znajduje się w szpitalu w Krakowie), kilkadziesiąt zostało zatrzymanych, także przewencyjnie. Wielu innym grożono wnioskami do kolegium d/s wykroczeń.

Na szczególną uwagę zasługuje demonstracja w Łodzi, gdzie 1 maja w obecności Ministra Leszka Millera doszło do pobicia uczestników manifestacji i dziennikarzy. 3 maja br. w Krakowie nie dopuszczono przedstawicieli organizacji niepodległościowych do złożenia kwiatów pod Pomnikiem Pamięci Narodowej i w brutalny sposób rozpedzono manifestację Ligi Republikańskiej.

Zespół Koordynacyjny AWS wyraża głębokie oburzenie faktem wykorzystywania służb państwowych do partykularnych celów partii rządzącej. Jest niedopuszczalne, by Policja utrzymywana z pieniędzy podatników służyła do walki z przeciwnikami politycznymi.

Akcja Wyborcza Solidarność *Biuro Prasowe*

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

AKCJA WYBORCZA SOLIDARNOŚĆ NIE WEŹMIE UDZIAŁU W PRAWYBORACH WE WRZEŚNI

Akcja Wyborcza Solidarność nie weźmie udziału w prawyborach we Wrześni.

Duże zainteresowanie opinii publicznej prawyborami powoduje, że są one ważnym elementem kampanii przed zbliżającymi się głosowaniami do Sejmu i Senatu. Szczególne znaczenie należy przyznać tym inicjatywom, które mają odzwierciedlać stan politycznych nastrojów w całej Polsce. Miejscowość, w której będzie organizowane takie próbne głosowanie, musi stanowić - pod względem politycznych preferencji mieszkańców - autentyczną „Polskę w miniaturze”. Nie mogą w niej dominować zwolennicy żadnego ugrupowania: ani lewicowego, ani prawicowego, ani centrowego.

Akcja Wyborcza Solidarność jest gotowa uczestniczyć tylko w takiej przedwyborczej próbie o ogólnokrajowym znaczeniu, które odbędzie się w miejscowości stanowiącej rzeczywistą „miniaturę Polski”, a więc zapewniającej wszystkim ugrupowaniom warunki uczciwej rywalizacji. Stwierdzamy, że Września nie jest takim miejscem.

Jednocześnie zwracamy się z apelem do środowiska mediów, ośrodków badania opinii społecznej oraz socjologów, o wskazanie miejscowości, w których dotychczasowe wybory przynosiły wyniki zbliżone do odnotowanych w całym kraju. Wyrażamy gotowość do uczestnictwa w każdym prawyborach, które odbędą się w miejscowościach dobranych według fachowych i merytorycznych kryteriów.

Zwracamy się także do innych ugrupowań „posierpniowych” o nie uczestniczenie w prawyborach we Wrześni. Mamy nadzieję, że będziemy mogli rywalizować ze sobą w innej miejscowości.

Prosimy organizatorów prawyborów we Wrześni o nie umieszczanie w przygotowywanych materiałach nazwy i logo AWS.

Tomasz Tywonek
Rzecznik Prasowy AWS

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

STANOWISKO
Krajowego Zespołu Koordynacyjnego
Akcji Wyborczej Solidarność

w sprawie używania znaku <AWS>

Zgodnie z rozdziałem IV pkt 4 KARTY Akcji Wyborczej Solidarność „*nazwa, skrót i znak komitetu podlegają ochronie prawnej*”.

Jedynym dysponentem nazwy i symboli <AWS> jest Krajowy Zespół Koordynacyjny.
W sprawach nie cierpiących zwłoki decyzję może podejmować Pełnomocnik Krajowego Zespołu Koordynacyjnego AWS, z tym że jest on zobowiązany do późniejszego uzyskania akceptacji Krajowego Zespołu Koordynacyjnego AWS.

Warszawa, 22 maja 1997 r.

Krajowy Zespół Koordynacyjny AWS

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

DECYZJA
Krajowego Zespołu Koordynacyjnego
Akcji Wyborczej Solidarność

w sprawie regulowania przez ugrupowania AWS zaległości finansowych.

Krajowy Zespół Koordynacyjny Akcji Wyborczej Solidarność postanawia, iż wszystkie ugrupowania, które nie uregulują do dnia 27 maja br. zaległości z tytułu płacenia składek za miesiące marzec i kwiecień '97 na najbliższym posiedzeniu Rady Krajowej AWS w dniu 27 maja będą uczestniczyć wyłącznie w charakterze obserwatora bez prawa głosu.

Warszawa, 22 maja 1997 r.

Krajowy Zespół Koordynacyjny AWS

Akcja Wyborcza Solidarność ***Biuro Prasowe***

Warszawa, 22.05.97

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS

17 maja br. w telewizji publicznej - po „Wiadomościach”, w paśmie największej oglądalności - premier Włodzimierz Cimoszewicz agitował za przyjęciem w referendum konstytucji uchwalonej przez Zgromadzenie Narodowe.

Niedopuszczalne jest, by prezes Rady Ministrów publicznie recenzował ustawy parlamentu. Jest również karygodne, że Włodzimierz Cimoszewicz - jako szef sztabu wyborczego Sojuszu Lewicy Demokratycznej - zaprezentował obszernie stanowisko swojego ugrupowania w najlepszym czasie antenowym, podczas gdy przedstawiciele innych partii mogli to uczynić w kilkuminutowych, specjalnych audycjach emitowanych przed referendum.

Premier Włodzimierz Cimoszewicz mógł przedstawić opinie SLD, płacąc - zgodnie z obowiązującymi zasadami - setki tysięcy złotych za czas antenowy. Nie uczynił tego, lecz wykorzystał stanowisko do propagowania w publicznych mediach swojego obozu politycznego.

Apelujemy do KRRiTV, by dopilnowała formalności związanych z funkcjonowaniem telewizji, reklamowaniem partii politycznych i równym dostępem obywateli do środków masowego przekazu.

Zwracamy się do kierownictwa Telewizji Polskiej S.A. o umożliwienie innym ugrupowaniom, w tym AWS, wystąpienia w tym samym wymiarze i czasie antenowym, jaki miał do dyspozycji szef sztabu wyborczego SLD.

Akcja Wyborcza Solidarność *Biuro Prasowe*

Warszawa 22.05.97

Stanowisko Zespołu Koordynacyjnego AWS

Ze zdziwieniem przyjęliśmy informację, że Włodzimierz Cimoszewicz zadeklarował 70 mln dolarów na restrukturyzację wietnamskiej stoczni Ha Lon. Oburzające: premier RP wspiera konkurencyjny przemysł stoczniowy Dalekiego Wschodu!

70 mln dolarów to kwota, która pozwoliłaby nie tylko na uratowanie Stoczni Gdańskiej, ale i na ożywienie całego polskiego przemysłu stoczniowego. Tak oto rządowe deklaracje dobrej woli nie są realizowane. Raz jeszcze okazało się, że premierem nie kieruje rachunek ekonomiczny, a cele polityczne SLD: chęć doprowadzenia do upadku zakładu, w którym narodziła się „Solidarność”.

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

Warszawa, 2 września 1997 r.

W poniedziałek, 1 września br., odbyła się konferencja prasowa poświęcona reformie polskiej oświaty. Podczas konferencji, w której uczestniczyli eksperci AWS ds. edukacji: **Stefan Kubowicz, Andrzej Smirnow, Jan Jastrzębski i Krzysztof Kawęcki**, zaprezentowano m.in. zawarte w programie AWS sposoby rozwiązań problemów oświaty.

Wyciąg z programu AWS dotyczący edukacji

ZAŁOŻENIA IDEOWE PROGRAMU AWS

Celem wspólnego działania AWS jest Polska wolna, niepodległa, demokratyczna i zasobna.

Dążąc do osiągnięcia podstawowego celu kierujemy się zasadami polskiej, z gruntu chrześcijańskiej tradycji politycznej, wywodzącej się z ducha Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Konstytucji 3 Maja. Uważamy siebie za spadkobierców idei przyświecającej polskim powstaniom narodowym i walce o niepodległość w czasie obu wojen światowych, a także oporu przeciwko okupacji i dominacji sowieckiej w Polsce, w tym szczególnie wielkiego zrywu narodowego "Solidarności" w roku 1980.

W swojej działalności kierujemy się następującymi zasadami:

- **zasada narodowa** realizowana w polskiej wspólnocie obejmującej obywateli Polski zamieszkujących w Polsce i poza jej granicami, a także wszystkich nie posiadających polskiego obywatelstwa i nie mieszkających na terenie Polskie, ale uznających siebie za lojalnych członków polskiej wspólnoty.
- **zasada niepodległości.** Uznając, że niepodległe państwo polskie jest niezbędnym warunkiem istnienia i rozwoju narodu polskiego, a przynależność do różnych związków międzynarodowych oraz powiązania traktatowe powinny służyć dobru powszechnemu nie naruszając zasady niepodległości.
- **zasada wolności i poszanowania każdego człowieka** traktująca wolność jako przyrodzone i niezbywalne prawo człowieka związane z szacunkiem dla każdej osoby, ale także z odpowiedzialnością wobec drugiego człowieka, narodu i ludzkości (*społeczności międzynarodowej*).
- **zasada solidarności społecznej** wykluczająca walkę klasową, rasową czy religijną, wspierająca natomiast różne wspólnoty wywodzące się z ducha chrześcijańskiej solidarności i przeciwdziałające wyobcowaniu człowieka.
- **zasada sprawiedliwości społecznej i praworządności** jako prawo do wolności i ochrony godności osobistej człowieka, prawo do równych szans życiowych, oraz posiadania własności prywatnej traktowanej nie tylko jako przywilej, ale również jako obowiązek wobec społeczeństwa.
- **zasada demokracji**, jako dążenie do kształtowania życia publicznego zgodnie z wolą większości wyrażoną w wolnych wyborach przy uznaniu praw mniejszości, jeżeli działają one zgodnie z porządkiem prawnym i moralnym.
- **zasada pomocniczości** wyrażająca się w ograniczaniu zakresu władzy do niezbędnego minimum przy równoczesnym stworzeniu warunków dla racjonalnie uznanego poziomu uprawnień niezależnych organizmów społecznych.

Realizacja wymienionych założeń ideowych AWS zawiera się w treści programu, który skupia się głównie na następujących zagadnieniach:

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

- podmiotowego stosunku do człowieka przez uznanie jego godności, poszanowania życia w pełnym wymiarze, osobistej wolności związanej jednak ściśle z powinnościami w stosunku do najbliższego otoczenia i całego narodu,
- podkreśleniu więzi rodzinnych i uwypukleniu roli rodziny we wszystkich przejawach życia,
- budowaniu państwa od podstaw powierzając jak najszerszy zakres funkcji administracyjnych samorządom i przedstawicielskim organizacjom społecznym,
- poszerzeniu samodzielności społeczeństwa w rozwiązywaniu najżywotniejszych problemów społecznych w tym szczególnie w dziedzinie wychowania i oświaty, kultury, opieki społecznej i ochrony zdrowia,
- organizacji państwa odbiurokratyzowanego, zdolnego do realizacji wszechstronnego rozwoju życia narodu i ochrony jego praw,
- zapewnieniu wkładu Polski w dzieło budowy pokojowego współistnienia narodów przy równoczesnym utrzymaniu niepodległości i suwerenności państwa polskiego,
- zaktywizowaniu polskiej gospodarki i stworzeniu warunków dla pełnego zatrudnienia, a tym samym uzyskania najwyższego stopnia poczucia przez obywateli pozycji gospodarza kraju.

Najpoważniejszym wyzwaniem, któremu stara się odpowiedzieć program AWS jest problem wychowania patriotycznego i zapewnienia odpowiedniego wykształcenia młodemu pokoleniu Polaków z najliczniejszych roczników z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych tego stulecia. Musimy również stworzyć tym młodym ludziom perspektywy pracy i rozwoju w Polsce, a także zapewnić godziwe warunki bytu w tym szczególnie mieszkaniowe na progu ich startu życiowego.

Temu podstawowemu wyzwaniu program AWS poświęca największy wysiłek twórczy.

ANALIZA STANU OBECNEGO

Wychowanie

Zunifikowany proces edukacji odziedziczony po władzy komunistycznej nie został dotychczas gruntownie zreformowany tak od strony programów edukacyjnych, jak i form organizacji szkolnictwa. Podstawowym mankamentem procesu wychowawczego w Polsce jest brak spójności wychowania w rodzinie i w szkole. Szkoła w znacznej części funkcjonuje w dalszym ciągu jako instytucja urzędowa, której kontakt z rodziną wychowanka jest luźny albo nie istnieje zupełnie. Programy szkolne tkwią swoimi źródłami w programach funkcjonujących do roku 1989 i nie dają właściwej odpowiedzi na wyzwania współczesności, a także osadzenia systemu wychowawczego w polskiej tradycji narodowej. Równocześnie strona informacyjna procesu edukacyjnego jest niedostateczna mimo ilościowego przeładowania programów szkół szczebla podstawowego i średniego. Stąd też młodzież polska osiągając wykształcenie stopnia średniego posiada zasadnicze braki w możliwościach kontaktowania się z młodzieżą krajów europejskich ze względu na niedostatki wiedzy lingwistycznej i zdolności posługiwania się nowoczesnymi metodami komunikacji międzyludzkiej. Szczególne zaniepokojenie budzi fakt niskiego poziomu udziału w społeczeństwie ludzi osiągających wyższe wykształcenie. Wskaźnik ilości studentów w Polsce jest trzykrotnie niższy aniżeli w krajach rozwiniętych. Mając na względzie fakt relatywnie ciągle jeszcze dużej ilości młodzieży w Polsce w zestawieniu z krajami zachodniej Europy, pozbawiamy się w ten sposób możliwości właściwego uczestnictwa we współpracy międzynarodowej, szczególnie w świetle integracji w ramach Unii Europejskiej. Ten stan rzeczy stanowi największe zagrożenie dla przyszłości Polski. Niezależnie od braków jakościowych całego systemu wychowania młodego pokolenia w Polsce istnieje problem kosztów. Obecny system stanowiąc poważne obciążenie budżetowe nie daje odpowiednich rezultatów. Wynika to głównie ze zbiurokratyzowanego systemu organizacji oświaty w Polsce, czego przykładem może służyć fakt, że na 1.200.000 zatrudnionych w oświacie osób, kadra nauczycielska wynosi zaledwie 600.000. Dyskryminacja zawodu nauczycielskiego oraz nagromadzony przez lata niewłaściwy dobór kadr powoduje, że przeciętny poziom nauczyciela w Polsce nie

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

odpowiada ani wymaganiom wiedzy, ani też odpowiednim wartościom moralnym, jakim musi sprostać godny zaufania i szacunku nauczyciel.

Mimo upływu ośmiu lat nie zostały w dostateczny sposób w programach szkolnych dla dzieci i młodzieży uwzględnione potrzeby nadrabiania strat w dziedzinie wiedzy historycznej o Polsce, właściwego wychowania patriotycznego i obywatelskiego, a przede wszystkim szacunku dla zasad moralnych wynikających z chrześcijańskiej kultury polskiej.

EDUKACJA NARODOWA

Wychowanie

Proces wychowania dzieci i młodzieży zgodnie z tezami zawartymi w rozdziale dotyczącym rodziny polskiej musi być prowadzony w sposób harmonijny zarówno w domu jak i w szkole. Odrodzenie wychowawczej funkcji szkoły, przeciwstawianie się niebezpieczeństwom zagrażającym dzieciom i młodzieży, przygotowanie młodego pokolenia do naturalnego przejmowania obowiązków rodzinnych, obywatelskich i zawodowych, stanowi podstawowy cel polityki edukacyjnej AWS. Do najważniejszych zadań w tym zakresie zaliczamy:

- opracowanie bogatej oferty programów wychowawczych wyrastających z kanonu rodzinnych wartości, przede wszystkim moralnych i patriotycznych, respektujących społeczną naukę Kościoła katolickiego,
- otwarcie szkoły dla środowiska tak, aby każda polska szkoła stała się lokalnym centrum kultury, rekreacji i sportu,
- uczynienie polskiej szkoły miejscem naturalnego i przyjaznego spotkania, a także współpracy pedagogów i rodziców i zaangażowania uczniów,
- wzmocnienie zasady pomocniczości szkoły wobec rodziny, w tym również w rozwiązywaniu problemów materialnych,
- uznanie podmiotowości wychowanków oraz nauczaniem ich samorządności.

Przemiany w Oświacie

Zadania polskiej szkoły w warunkach wolności i demokracji kształtują się następująco:

- wspieranie harmonijnego rozwoju umysłowego, psychicznego i fizycznego oraz kształtowanie moralnej postawy,
- wprowadzenie w dziedzictwo kultury narodowej oraz kształcenie umiejętności życia w rodzinie i środowisku, demokratycznym państwie i pluralistycznym społeczeństwie,
- przygotowanie do życia zawodowego w warunkach nowoczesnej organizacji pracy.

W celu stworzenia warunków dla realizacji przedstawionych zadań zamierzamy:

- dokończyć proces przekazywania szkół samorządom,
- wprowadzić rozwiązania prawne i finansowe dające jednakową szansę rozwoju szkołom samorządowym, wyznaniowym, kościelnym, społecznym i prywatnym, przy zachowaniu zasady równego dostępu wszystkich dzieci do edukacji,
- wprowadzić w życie przygotowaną przez polskie środowiska oświatowe w 1991 roku systemową reformę programową skierowaną na kształcenie umiejętności samodzielnego, efektywnego myślenia i działania,
- podjąć poważne prace studialne nad zmianą etapów kształcenia,
- upowszechnić kształcenie na poziomie szkoły średniej,
- podjąć radykalne działania na rzecz reformy szkolnictwa zawodowego w kierunku otwarcia przed nim szerszych możliwości rozwojowych,
- systematycznie wspomagać rozwój edukacji przedszkolnej nastawionej na wspieranie wychowania rodzinnego.

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

Szkolnictwo Wyższe

Na progu XXI wieku, wobec wyzwań, jakie niesie współczesna cywilizacja i konkurencja, osiągnięcie pomyślnego rozwoju społeczeństwa i państwa polskiego wymaga znacznie szerszego upowszechnienia wykształcenia wyższego. Dlatego niezbędna jest realna zmiana polityki wobec szkolnictwa wyższego i nauki.

Przyjmujemy do realizacji następujące kierunki przemian w szkolnictwie wyższym:

- rozbudowanie oferty edukacyjnej, stworzenie systemu finansowania sprzyjającego rozwojowi szkolnictwa wyższego, dążenie do udostępnienia jej dla coraz szerszych kręgów społeczeństwa tak, aby w perspektywie 2010 roku realną była możliwość kształcenia około 40% społeczeństwa w grupie wiekowej 19-24 lat,
- wyższe uczelnie powinny być dostępne dla wszystkich absolwentów szkół średnich, a podstawą przyjęcia na studia wyższe powinna być matura państwowa,
- szkolnictwo wyższe powinno obejmować studia zawodowe, kończące się tytułem licencjata (lub inżyniera) i studia akademickie, w których podstawowym modelem powinien być układ trójstopniowy: licencjat (lub inżynier) - magister - doktor,
- szczególną wagę należy przywiązywać do instytucji i metod oceny poziomu kształcenia w poszczególnych uczelniach (niezależnie od ich statusu własnościowego), jak również trybu i kryteriów stosowanych przy udzielaniu uprawnień do prowadzenia studiów oraz nadawania tytułów zawodowych i naukowych,
- zapewnimy zrównanie w prawach szkół wyższych uzależniając ich uprawnienia wyłącznie od poziomu naukowego uznanego przez organ upoważniony do prowadzenia akredytacji,
- rozbudujemy system pomocy materialnej dla studentów, angażując środki finansowe z różnych źródeł i wykorzystując różnorodne formy pomocy materialnej.

Nauka

Nauka jest źródłem rozwoju kultury i cywilizacji oraz najważniejszym czynnikiem decydującym o jakości kształcenia. Poziom i zakres prowadzonych badań determinują możliwości rozwoju gospodarczego w dłuższym okresie czasu. Niedostateczne finansowanie oraz brak propozycji rozwiązań i uregulowań w obszarze nauki opóźnia proces transformacji i jest przyczyną znacznych strat gospodarczych i kulturowych.

Dlatego też:

- muszą być stworzone perspektywy rozwoju nauki oraz opracowane stabilne unormowania skłaniające do podejmowania działalności naukowo- badawczej i wdrożeniowej. Wymaga to m.in. nowego zdefiniowania podmiotów i przedmiotów badań, zasad ich finansowania, określenia roli i zadań placówek naukowych oraz metod wdrażania postępu naukowo technicznego, a także uporządkowania i uzupełnienia przepisów prawa (ustawy o działalności badawczo-rozwojowej, o państwowym instytucie naukowym, itd.),
- należy stworzyć prawne i finansowe warunki sprzyjające restrukturyzacji istniejących instytucji naukowych, uwzględniając przy tym bezpieczeństwo socjalne pracowników oraz wykorzystanie ich potencjału naukowego,
- ważnym zadaniem jest wkomponowanie w gospodarkę wolnorynkową mechanizmów skłaniających do osiągania efektywności ekonomicznej w oparciu o wykorzystanie osiągnięć i możliwości zespołów badawczych,
- wzmocnieniu musi ulec rola korporacji uczonych i towarzystw naukowych w kształtowaniu norm etycznych standardów jakości w nauce,
- podejmiemy prace nad ustaleniem programów rozwoju dziedzin, za które państwo jest szczególnie odpowiedzialne (ochrona zdrowia, edukacja, ochrona środowiska, bezpieczeństwo państwa i obywateli i in.). Na tej podstawie odpowiednie środki powinny być kierowane na prowadzenie badań naukowych potrzebnych do realizacji tych programów,
- uznając Komitet Badań Naukowych za cenne rozwiązanie, należy wykorzystać zdobyte doświadczenia dla stworzenia instytucji zdolnej do aktywnego kreowania polityki rozwoju nauki i technologii. Konieczne są

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

też nowe instrumenty sprawnego i efektywnego finansowania badań i utrzymywania standardów ich jakości.

Problemy Kadrowe:

w Oświacie

Przedmiotem szczególnej troski winno stać się kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli. W tej sytuacji uważamy za konieczne:

- dokonać rzeczywistej reformy kształcenia nauczycieli obejmującej zarówno edukację uniwersytecką, jak i wyższe szkolnictwo zawodowe,
- umożliwić organizacyjnie i finansowo zainteresowanym nauczycielom dokończanie i doskonalenie zawodowe oraz zdobywanie nowych kwalifikacji zawodowych,
- we wszystkich formach kształcenia i dokończania nauczycieli podjąć w nowy, pogłębiony sposób, zagadnienie etycznego wymiaru pracy edukacyjnej, łącznie z przeprowadzeniem lustracji, szczególnie stanowisk kierowniczych, w oparciu o projekt ustawy lustracyjnej złożonej w parlamencie przez NSZZ „Solidarność”,
- opracować system przygotowywania i wyłaniania kadry kierowniczej - zweryfikować aktualnie obowiązujące zasady przeprowadzania konkursów na dyrektorów placówek oświatowych,
- podjąć niezbędne prace nad faktycznym przywracaniem prestiżu zawodu nauczyciela poprzez korzystne dla stanu nauczycielskiego zmiany prawne, finansowe, organizacyjne oraz promowanie jakości jego pracy,

w Nauce i Szkolnictwie Wyższym

Prawidłowy rozwój szkolnictwa wyższego, wymagający tworzenia uczelni nowego typu oraz rozwijania nowych elastycznych systemów studiów, nie może być osiągnięty bez zatrudniania odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, przede wszystkim młodych doktorów. Rozwój kadr nauczycieli akademickich, konieczny przy planowanym wzroście liczby studiującej młodzieży, wymaga zasadniczych zmian w systemie kształcenia i awansowania pracowników szkół wyższych i innych placówek naukowych. Dlatego zamierzamy:

- upowszechnić kształcenie na poziomie doktoratu, zachowując przy tym zróżnicowanie trybu zdobywania tego stopnia zarówno na uczelniach jak też w placówkach naukowych PAN i instytutach resortowych,
- w celu racjonalnego wykorzystania odpowiednio wykształconych kadr pracowników nauki dążyć do skrócenia zbyt długo trwającego obecnie wstępnego etapu w ich karierze naukowej,
- stworzyć warunki organizacyjne i materialne sprzyjające rozwojowi naukowemu pracowników szkolnictwa wyższego i nauki oraz podejmowania przez nich ambitnych zadań dydaktycznych i naukowych.

Finansowanie:

Oświaty

Szkoły w Polsce mogą być prowadzone przez różne instytucje, a rodzice mają prawo wybierać miejsce kształcenia dla swego dziecka. Należy w związku z tym zdecentralizować zarządzanie i finansowanie edukacji i ściślej powiązać je z osobą pojedynczego ucznia.

W tej sytuacji zamierzamy:

- wprowadzić całościowy, na nowo opracowany system finansowania szkół oparty na analizie rzeczywistych kosztów zadań edukacyjnych i na udziale dochodów własnych gmin,
- w ciągu 3 lat zwiększyć realne nakłady na oświatę,
- w ciągu 2 lat zwiększyć płace nauczycieli do poziomu odpowiadającego randze tego zawodu i poziomowi ogólnych zarobków,
- rozwinąć system stypendialny dający szansę zdobycia wykształcenia dzieciom i młodzieży z uboższych środowisk,

Akcja Wyborcza Solidarność

Biuro Prasowe

- uporządkować zasady rozdziału środków finansowych przeznaczonych na inwestycje szkolne,
- wprowadzić system bonów szkolnych umożliwiających rodzicom swobodny wybór szkoły.

Wyższych Uczelni i Nauki

Za niezbędne minimum środków ogółem przeznaczanych na edukację i naukę należy przyjąć taki ich poziom, który zahamuje postępującą od szeregu lat dekapitalizację majątku, umożliwi rozpoczęcie niezbędnych inwestycji oraz zapewni rozwój kadr o odpowiednich kwalifikacjach.

Uważamy, że:

- ważnym instrumentem racjonalizacji gospodarowania powinna być nowelizacja przepisów regulujących gospodarkę finansową tych sfer, uwzględniająca ich specyficzne potrzeby i likwidującą niekorzystne rozwiązania, niespójności i niejednoznaczności,
- budżet państwa oraz budżety samorządów terytorialnych należy traktować jako główne i trwałe źródła finansowania szkolnictwa wszystkich szczebli i niezależnie od możliwości korzystania z innych źródeł powinny one zapewniać stały rozwój i podnoszenie poziomu polskich wyższych uczelni.

Warunki Realizacji Programu AWS

Przygotowany w pierwszym półroczu 1997 roku program AWS jest nastawiony na rozpoczęcie jego realizacji po wygranych wyborach na jesieni tegoż roku przy założeniu, że budżet i plan gospodarczy związane z tym budżetem będą wykonywane ze stosunkowo niewielkim odchyleniem.

Jednakże zamknięcie prowizoryczne pierwszego półrocza wskazywało na to, że odchylenia na niekorzyść w stosunku do planu rządowego są znacznie większe aniżeli spodziewane. Dotyczy to szczególnie:

- salda budżetowego wynoszącego po upływie 5 miesięcy przeszło - 6,5 mld złotych, co oznacza przekroczenie planowanego deficytu o przeszło 50%,
- ujemnego salda obrotów handlu zagranicznego wynoszącego po upływie 3 miesięcy - 3,6 mld USD, co przy utrzymaniu tego trendu może wynieść w skali całego roku nawet 15 mld USD.

W tych okolicznościach przejście gospodarki kraju przez nowy rząd nastąpi w znacznie gorszej sytuacji aniżeli przewidywał to budżet na rok 1997.

W lipcu nastąpiło katastrofalne pogorszenie sytuacji spowodowanej powodzą, której skutki materialne i społeczne nie są w chwili obecnej możliwe do oszacowania, ale które zaciążą w szczególny sposób na najbliższych miesiącach.

W związku z tym wymagana będzie całkowita przebudowa budżetu na rok bieżący i na rok 1998 niezależnie od konieczności opracowania długofalowego planu likwidacji skutków powodzi i stworzenia zabezpieczeń przed ewentualnymi zagrożeniami w przyszłości.

Stawia to nowy rząd w znacznie gorszej sytuacji aniżeli wynikało to z prognoz przedwyborczych leżących u podstaw programu AWS.

Można stwierdzić jedynie, że ogólne założenia programu AWS pozostają nadal aktualne i stanowią rękojmię, że przy ich konsekwentnej realizacji uzyska się najlepsze rezultaty w rozwoju społeczno-gospodarczym przy równoczesnym najskuteczniejszym pokonaniu wszystkich uciążliwości wynikających z katastrofy powodziowej.

Dlatego też AWS prowadzi prace nad odpowiednim przystosowaniem programu do nowopowstałej sytuacji. Wyrazem tego jest między innymi zgłoszony projekt wyemitowania obligacji rządowych, które stworzyłyby materialne podstawy dla likwidacji skutków powodzi przy równoczesnym maksymalnym zabezpieczeniu przed groźącym zwiększeniem inflacji.

Warszawa, sierpień 1997 r.

Akcja Wyborcza Solidarność Podzespół Ochrony Zdrowia

RAPORT

O stanie ochrony zdrowia w Polsce

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

Warszawa, wrzesień 1997 r.

SPIS TREŚCI:

OCENA OGÓLNA	3
DIAGNOZA STANU ZDROWIA POLAKÓW	4
Sytuacja demograficzna	5
Objawy niedorozwoju społecznego	5
Nieskuteczność „papierowych” programów	6
Reklama tytoniu promocją środków uzależniających	7
Alarmujące anomalie	7
Groźne zjawiska zdrowotne	8
a) Wysoki wskaźnik umieralności	8
b) Przyczyny wysokiej umieralności	9
c) Objawy kryzysu zdrowotnego	10
OCENA FINANSOWANIA OCHRONY ZDROWIA	11
Zadłużenie	13
Okres przejściowy - finansowanie budżetowe	14
OCENA USTAWY O POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM	15
Ustawa o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym niezgodna z Konstytucją RP	19
USTAWA O ZAKŁADACH OPIEKI ZDROWOTNEJ	20
PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA	23
PRAWA PACJENTA - CZŁOWIEKA CHOREGO	26
WARUNKI PRACY I WYNAGRADZANIA PRACOWNIKÓW LECZNICTWA	28
NARODOWY PROGRAM ZDROWIA	31
Medycyna Ratunkowa	34
OCHRONA ZDROWIA PRACOWNIKÓW - MEDYCINA PRACY.	37
LECZNICTWO UZDROWISKOWE	41
NIESKUTECZNOŚĆ DZIAŁAŃ ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	42
PODSUMOWANIE - POLSKA MOŻE I MUSI BYĆ ZDROWSZA	43
Ocena	43
Objawy	44
Diagnoza	44
Proponowane leczenie	45

Ocena ogólna

Wśród potrzeb indywidualnych oraz społecznych zdrowie należy do najważniejszych, a starania i zabiegi w celu odzyskania utraconego zdrowia są codziennym doświadczeniem milionów Polaków. Bez zaspokojenia tej podstawowej potrzeby nie jest możliwa poprawa jakości życia i wyzwolenie wielu potencjalnych możliwości i talentów potrzebnych do prawidłowego rozwoju narodu.

Niedorozwój społeczny, w jaki polski naród został wpędzony przez totalitarny system komunistyczny po II wojnie światowej, jest wyzwaniem nie tylko dla polityków, ale dla całego pokolenia wkraczającego w XXI w.

Od polityków wymaga prowadzenia aktywnej i długofalowej polityki legislacyjnej, stworzenia programów naprawy oraz działań, które umożliwią osiągnięcie celów polityki zdrowotnej:

- ✓ Zagwarantowania powszechnego i jednakowego dostępu do świadczeń medycznych dla osób chorych.
- ✓ Pobudzania odpowiedzialności obywateli za własne zdrowie.
- ✓ Tworzenia warunków poszanowania praw pacjentów i poprawy stanu zdrowia Polaków.
- ✓ Odbudowy instytucji ubezpieczenia zdrowotnego oraz zasady solidarnego finansowania ryzyka związanego z kosztami leczenia.

Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa jest też warunkiem koniecznym trwałego i stabilnego rozwoju polskiej gospodarki. Niewymierny kapitał, jakim jest zdrowie dzieci i młodzieży, matek, rodzin, pracowników, rolników, przedsiębiorców, ma bezpośredni związek z wymiernymi skutkami ekonomicznymi, społecznymi i pozycją Polski w świecie.

Dlatego odbudowanie systemu ochrony zdrowia gwarantującego poczucie bezpieczeństwa zdrowotnego Polaków musi być jednym z głównych celów polityki Państwa.

Obecny system opieki zdrowotnej załamał się i nie spełnia już swojej podstawowej funkcji, tzn. nie stanowi wiarygodnego zabezpieczenia na wypadek choroby. **Przyczyną**

kryzysu polskiej służby zdrowia jest chroniczne niedofinansowanie, zła organizacja świadczeń medycznych i nieposzanowanie praw pacjenta.

W efekcie narastającego niedofinansowania pacjenci muszą płacić coraz więcej za leczenie i leki, ubożeją pracownicy lecznictwa, odbywa się patologiczna prywatyzacja majątku w ochronie zdrowia, zadłużone państwowe szpitale i przychodnie są niewydolne i słabo wyposażone.

Rządy koalicji SLD - PSL doprowadziły do masowych protestów i konfliktów z lekarzami i pracownikami służby zdrowia oraz powszechnego niezadowolenia pacjentów.

Aby mądrze i sprawiedliwie rozwiązać problemy ochrony zdrowia konieczne jest uwzględnianie wszystkich istotnych grup interesów tj. lekarzy, pacjentów, pracowników służby zdrowia, aptekarzy, producentów sprzętu i aparatury medycznej, przemysłu farmaceutycznego.

Budowanie nowego systemu ochrony zdrowia powinno się odbyć z uwzględnieniem opinii samych zainteresowanych, w drodze dialogu i atmosferze przyzwolenia społecznego. Jest to warunek utrzymania pokoju społecznego i skutecznego wprowadzenia zmian korzystnych dla pacjentów i pracowników służby zdrowia.

Diagnoza stanu zdrowia Polaków

Zdrowie narodu jest zagrożone. Pogarsza się stan zdrowia polskich rodzin. Poziom życia Polaków wcale się nie poprawia, wręcz przeciwnie, mimo optymistycznych wskaźników wzrostu gospodarczego występuje wiele cech regresu społeczeństwa. Zamiast poprawy - stagnacja i cofanie się w rozwoju.

Jest to zjawisko niespotykane w cywilizowanych krajach Europy, **gdyż z reguły wzrost gospodarczy procentuje inwestowaniem w poprawę zdrowia obywateli.** W Polsce jest niestety przeciwnie.

Stawiając diagnozę stanu zdrowia Polaków, należy pamiętać, że zdrowie to nie tylko brak choroby, a naród jest żywą wspólnotą, która rozwija się dzięki kulturze, religii, oświacie, obyczajom, a one kształtują styl życia i wpływają na zdrowie narodu.

Wieloczynnikowa degradacja społeczeństwa, także zdrowotna, oraz negatywne procesy odziedziczone po systemach totalitarnego zniewolenia Polaków w latach 1939-89, nie tylko nie zostały zniwelowane, ale wręcz wzmocnione. Biologiczne wyniszczanie naszego narodu w okresie okupacji niemieckiej oraz w okresie powojennym nie zostało powstrzymane i odbudowane. Wiele anomalii wskazuje na utrzymujący się niedorozwój społeczny i zdrowotny.

Sytuacja demograficzna

Polska do niedawna jeszcze wyróżniała się na mapie Europy wysokim współczynnikiem urodzeń, zawsze wyższym niż u naszych sąsiadów. Lata powojenne przyniosły mimo wielkiej fali demograficznej wznoszącej się do 1955 r., wiele niekorzystnych zmian demograficznych, które mogą zagrozić bytowi narodu w przyszłości, a już dzisiaj są źródłem wielu kłopotów socjologicznych (trudność z finansowaniem rent i emerytur).

Niepokojącym sygnałem jest od dziesięciu lat niski przyrost naturalny ludności Polski, spowodowany spadkiem liczby urodzeń oraz spadkiem dzietności polskich rodzin. Doprowadziło to w I kwartale 1996 roku, po raz pierwszy w powojennej historii Polski, do ujemnego przyrostu naturalnego. Jeżeli ta tendencja okaże się długotrwała, oznaczać to będzie starzenie się i wymieranie narodu.

Przyczyn jest wiele, w tym pogorszenie się warunków bytowo-mieszkaniowych rodziny i **proces ubożenia polskich rodzin, a także zanikania szacunku i poświęcenia dla życia oraz wychowywania dzieci.**

Objawy niedorozwoju społecznego

Z rządowego raportu z 1995 r. wynika, że sfera ubóstwa ma tendencję do poszerzania się. Już 20% młodzieży szkolnej jest niedożywiona, a 40% społeczeństwa żyje na granicy lub poniżej granicy biedy, 1,5 miliona polskich rodzin nie ma własnego mieszkania.

Niezaspokojone podstawowe potrzeby w zakresie żywności, ubrania, mieszkania powodują, że potrzeby zdrowotne zaspokajane są w dalszej kolejności. Stąd nieskuteczność w promowaniu zdrowego stylu życia. Ubodzy oszczędzają na higienie, wypoczynku, edukacji, ochronie zdrowia. Pojawia się niebezpieczny syndrom „opuszczonych rąk”.

Aby skutecznie realizować programy promocji zdrowia, konieczna jest jak najszerze zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Zdrowie narodu jest dobrem wspólnym, nie wystarczy więc poprawa warunków i jakości życia dla elit, najbardziej zapobiegliwych i przedsiębiorczych.

Tymczasem w skali społecznej nasilają się procesy niedorozwoju. Obecnie jest w Polsce ok. 3 milionów rencistów w wieku produkcyjnym, co 10 Polak jest niepełnosprawny, a co 7 bezrobotny. Długotrwały stres społeczny przynosi „opłakane” skutki.

Polityka osłabiająca i niszcząca polskie rodziny szybko ujawnia swoje owoce w nasilających się patologiach społecznych.

Tak jak w łańcuchu, zgodnie z prawami fizyki, pękają najsłabsze ogniwa, tak też w społeczeństwie, zgodnie z prawami socjologii i psychologii, widoczne są symptomy „kultury śmierci”. Rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych zamiast zmniejszyć się - zwiększyło się w ostatnich 5 latach o 20%, a psychoz o ponad 50%. Gwałtownie wzrasta ilość uzależnionych od narkotyków i zaburzeń alkoholowych. Plagą jest wzrost alkoholizmu, który objął już co 10 dorosłego Polaka. W ostatnich latach obniżył się o 3-4 lat wiek inicjacji alkoholowej i wynosi obecnie 12-13 lat.

Nieskuteczność „papierowych” programów

Co robi Państwo, mimo świetnych programów? W rzeczywistości prowadzi politykę promocji alkoholu, licząc na doraźne zyski z podatku akcyzowego, utraciło kontrolę nad dystrybucją i spożyciem alkoholu. Koszty społeczne takiej polityki są wielokrotnie wyższe niż doraźne zyski do budżetu.

Wbrew wyznaczonym celom Narodowego Programu Zdrowia wzrasta ilość wypadków drogowych; zabitych i rannych. Nie spada też ilość wypadków przy pracy. Wynosi już ponad 100 tys. rocznie. Rośnie stale liczba samobójstw. Już ponad 5000 osób, w tym młodzież i ludzie w średnim wieku, ginie w ten sposób. Rośnie stale liczba zabójstw.

Wymieniane wyżej fakty potwierdzają, że coraz powszechniej występujące lęki i agresja w społeczeństwie wynikają z tego, że podstawowa potrzeba człowieka - poczucie bezpieczeństwa - jest zagrożone.

Rząd jedną ręką przygotowuje programy i wydaje pieniądze na promocję zdrowia, a drugą ręką prowadzi promocyjną politykę wobec tytoniu i alkoholu, uważając je za ważne źródło dochodów państwa. Analizy ekspertów i epidemiologów ukazują prawdziwy obraz hekatombi, jaką składa corocznie nasze społeczeństwo koncernom tytoniowym i producentom alkoholi.

Reklama tytoniu promocją środków uzależniających

Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, nie spełnia swojego zadania, gdyż dopuszcza reklamę wyrobów tytoniowych. Takiego rozpowszechnienia reklam tytoniu nie było nigdy dotąd. Powoduje to wczesne rozpoczęcie palenia przez dzieci i młodzież. **Utrwała to zjawisko nikotynizmu, ponieważ wczesna inicjacja palenia prowadzi do większej intensywności palenia, długotrwałości nałogu, oraz większych trudności zaprzestania palenia.**

Liczne badania potwierdzają, że tylko palenie tytoniu jest odpowiedzialne za ok. 50% zgonów dorosłych mężczyzn, co jest jedną z przyczyn nadumieralności mężczyzn w średnim wieku. Palenie tytoniu jest głównym czynnikiem ryzyka chorób układu krążenia i nowotworowych.

Alarmujące anomalie

Rozprzestrzenianie się chorób cywilizacyjnych i wzrost umieralności w ich następstwie powoduje, że wzrost liczby zgonów, który miał miejsce na początku lat

70-tych, w latach 80-tych i 90-tych uległ przyspieszeniu. Wysoka szczególnie jest umieralność mężczyzn w wieku produkcyjnym, zwłaszcza w wieku 45-64 lat.

Ogólnie można stwierdzić, że przeciętne dalsze trwanie życia dorosłych mężczyzn jest obecnie krótsze w porównaniu z połową lat 60-tych. Analiza ewolucji przeciętnego dalszego trwania życia dorosłych kobiet również prowadzi do podobnie pesymistycznych wniosków. **Te alarmujące fakty nie mające precedensu w innych krajach cywilizowanej Europy, wskazują na głębokie zaniedbania i błędy nie tylko w systemie leczenia, ale w polityce zdrowotnej i społecznej Państwa.**

Żadnym usprawiedliwieniem tego negatywnego zjawiska nie jest polityczny slogan „o kosztach transformacji ustrojowej”, ani zaniedbania w stylu życia Polaków. Przynajmniej od połowy lat 80-tych znane są główne czynniki zagrożenia stanu zdrowia społeczeństwa, a od 1991 r. po przyjęciu Narodowego Programu Zdrowia, także sposoby naprawy. **Niestety, program zdrowotny bez środków finansowych to samochód bez paliwa.**

Dzięki rzetelnym, wnikliwym analizom naukowców - socjologów, biologów, epidemiologów, demografów, statystyków, możemy coraz głębiej zrozumieć przyczyny tych zjawisk i szukać dróg naprawy.

Groźne zjawiska zdrowotne

a) Wysoki wskaźnik umieralności

Przeciętne trwania życia w Polsce jest krótsze niż w krajach Zachodniej Europy o prawie 10 lat dla mężczyzn i około 6 lat dla kobiet. Polska weszła w lata 90-te w stanie katastrofy zdrowotnej. Stan zdrowia dorosłych mężczyzn na początku lat 90-tych był gorszy niż po wojnie. Ponad 46% mężczyzn i 25% kobiet umiera przed 65 rokiem życia. Są to wskaźniki notowane w Wielkiej Brytanii, Szwecji przed 50-ciu laty.

Narastająca od połowy lat 60-tych umieralność doprowadziła do sytuacji, że stan zdrowia mężczyzn był gorszy niż w krajach o niższym poziomie cywilizacyjnym. Wzrost ten wynika z następujących trzech grup przyczyn:

- ✓ chorób układu krążenia;
- ✓ nowotworów złośliwych;
- ✓ zgonów nagłych z przyczyn zewnętrznych.

Poziom współczynników umieralności z powodu tych trzech przyczyn u mężczyzn w średnim wieku osiągnął jedną z najwyższych na świecie wartości.

Nie zmienia istotnie sytuacji obserwowana w ostatnich latach nieznaczna poprawa, tzn.: odbicie się od dna natężenia umieralności na choroby układu krążenia oraz zahamowanie wzrostu umieralności na niektóre nowotwory. Niech nas jednak nie zmyli ta obserwowana zmiana, gdyż nie wiadomo czy jest to trwała tendencja. Nadal Polska pozostaje od 20 do 50 lat w tyle za krajami Europy Zachodniej w ocenie zdrowotności mierzonej tymi klasycznymi wskaźnikami.

b) Przyczyny wysokiej umieralności

Największe ryzyko przypisane, związane jest z paleniem tytoniu, który odpowiada za ok. 50% zgonów mężczyzn, tj. około 70 tys. osób rocznie (choroba niedokrwienia serca - głównie zawał mięśnia sercowego oraz nowotwory złośliwe płuc i inne).

Spożycie tytoniu utrzymuje się na jednym z najwyższych poziomów na świecie i mimo pewnych sukcesów w zwalczaniu palenia. Nadal około 50% mężczyzn i 30% kobiet jest stale narażona na szkodliwe działanie nikotyny, substancji kancerogennych i innych zawartych w papierosach.

Drugi czynnik sprawczy - alkohol, także przyczynia się do wielu schorzeń, a zwłaszcza jest powodem wielu zgonów nagłych z powodu wypadków, urazów i innych zewnętrznych przyczyn.

Rząd wbrew politycznym deklaracjom, prowadzi promocyjną politykę wobec tytoniu i alkoholu. Akceptuje reklamę tytoniu, która sprzyja inicjowaniu palenia przez dzieci i młodzież i pogłębia utrwalenie nałogu. Ustawa przeciwalkoholowa jest powszechnie nie rozumiana i nieskuteczna.

Prowadzenie pojazdów przez osoby pijane, które powodują około 75% wypadków jest tolerowane, a nawet akceptowane społecznie.

Następnym czynnikiem umieralności są **czynniki szkodliwe w miejscu pracy, spowodowane lekceważeniem przepisów bhp oraz brakiem jak dotąd odpowiedzialności finansowej pracodawców za spowodowanie szkody.**

Urazy i zatrucia posiadają 16,5% udziału w ogólnej liczbie zgonów (co 6 zgonów przed 65% rokiem życia). W tej grupie ponad 30% stanowią wypadki w ruchu drogowym.

Rośnie w ostatnich latach liczba **wad rozwojowych** u niemowląt co powoduje ponad 27% wszystkich zgonów niemowląt. Prawie połowa zgonów noworodków i niemowląt następuje z powodu wady serca i naczyń krwionośnych.

Utrzymująca się w Polsce wysoka liczba wcześniactwa (powyżej 8% urodzeń) jest o ponad 30% wyższa od przeciętnej europejskiej. Jest to kolejny niepokojący sygnał, a jednocześnie bariera dalszego spadku wskaźnika umieralności niemowląt

Negatywnym zjawiskiem zdrowotnym jest także stagnacja przeciętnego dalszego trwania życia noworodka oraz stosunkowo wysoka liczba zgonów niemowląt, brak poprawy w dziedzinie tzw. wczesnej umieralności neonaturalnej oraz w stosunku do opieki i diagnostyki prenatalnej.

Katastrofalnym w świetle poszanowania prawa do życia i ochrony zdrowia dziecka w okresie prenatalnym jest dopuszczenie w ustawie o planowaniu rodziny do legalnej aborcji z tzw. względów społecznych, co w praktyce będzie oznaczać wykonywanie aborcji na żądanie kobiety - matki.

c) Objawy kryzysu zdrowotnego

Opisane anomalie i zagrożenia trwające przez cały okres powojenny i trwające do dzisiaj upoważniają do postawienia diagnozy o trwającym w Polsce kryzysie zdrowotnym.

Najważniejsze objawy kryzysu:

- ✓ wzrost liczby ciąż patologicznych, urodzeń przedwczesnych i urodzeń z niedowagą;
- ✓ pogarszanie się stanu zdrowia młodych kobiet matek;

- ✓ pogarszanie się wskaźników antropometrycznych i narastanie zaburzeń rozwojowych u młodzieży (zwłaszcza wiejskiej);
- ✓ wzrost liczebności dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym wymagających szczególnej lub ciągłej opieki medycznej;
- ✓ obniżenie się sprawności fizycznej uczniów oraz mężczyzn w wieku poborowym;
- ✓ wzrost liczby pracowników cierpiących na różnorodne przewlekłe choroby oraz zwiększenie się odsetka pracowników, którzy z powodów zdrowotnych zmuszeni są przerwać aktywność zawodową, ograniczyć lub zmniejszyć pracę (niepełnosprawność obejmująca około 10% społeczeństwa);
- ✓ utrzymywanie się wysokiej zapadalności na choroby związane z niewłaściwym (niezdrowym) trybem życia (choroby nowotworowe i układu krążenia) złym stanem sanitarnym, przewlekłym stresem (bezrobocie, brak możliwości poczucia bezpieczeństwa) o rozległym zasięgu oddziaływania;
- ✓ wysokie natężenie zgonów ludności dorosłej, zjawisko nadumieralności mężczyzn najwyższe w średnim wieku;
- ✓ wzrost lub utrzymujące się wysokie zróżnicowanie natężenia umieralności między regionami i różnymi grupami społecznymi;
- ✓ utrzymujący się szeroki zasięg zjawiska biedy (około 30% społeczeństwa), utrzymująca się niska jakość i standard życia rodzin wielodzietnych i osób niepełnosprawnych;
- ✓ wzrost inwalidztwa i niepełnosprawności w starszych grupach społeczeństwa.

Ocena finansowania ochrony zdrowia

Głównym źródłem finansowania ochrony zdrowia w Polsce jest budżet państwa; w mniejszym samorządy lokalne oraz środki własne pacjentów i ich rodzin.

W tej sytuacji właściwe określenie przez Parlament poziomu wydatków budżetowych na ochronę zdrowia decyduje o wywiązywaniu lub niewywiązywaniu się rządu z obowiązku zapewnienia osobom uprawnionym świadczeń medycznych gwarantowanych ustawowo.

W ostatnich latach Parlament i rządy lewicowe udzielały pustych gwarancji finansowych, dla zakładów opieki zdrowotnej „wypuszczaly czeki bez pokrycia”.

Przyczyną jest niedoszacowanie wydatków, zarówno w budżetach wojewodów (część 85), budżecie Ministra Zdrowia (część 35) oraz budżetach wielkich miast (w ramach zadań własnych, przejętych od wojewodów), pośrednio także w dotacjach dla gmin, które wykonują zadania zlecone w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Aby rzetelnie ocenić poziom wydatków budżetowych, konieczne jest porównanie dynamiki wydatków w ostatnich latach (1990 - 1997) wobec:

1. inflacji, rozumianej jako średni wzrost cen towarów i usług,
2. zakresu świadczeń medycznych,
3. zmiany liczby osób uprawnionych do leczenia,
4. tempa wzrostu kosztów leczenia.

Kolejne rządy w latach 1990 - 1997 dokonywały realnych cięć w wydatkach, realizując błędną tezę, że zmniejszenie nakładów zmusi administratorów (wojewodów i samorządy lokalne, dyrektorów) do większej efektywności w wydawaniu pieniędzy. Te działania nie mogły być skuteczne.

Ad 1. Corocznie nakłady z budżetu nie wyrównywały nawet inflacji, np. w 1997 r. wyniosły (przy inflacji 15%):

- budżet wojewodów	12,2 mld zł (wzrost o 7,2%)
- budżet Ministra Zdrowia	2,8 mld zł (wzrost o 10,4%)
- budżety innych ministrów	1,3 mld zł (wzrost o 16,2%)
- budżety wielkich miast	1,3 mld zł
- rezerwy celowe	2,2 mld zł

W rezultacie łączne wydatki państwowe na ochronę zdrowia w 1997 r. stanowiły tylko ok. 90% wydatków z 1990 r., a w relacji do Produktu Krajowego obniżyły się z 5,0% do ok. 4,5% w 1997 r.

Ad 2. W ocenianym okresie 1990-1996 nie uległ zmianie zakres świadczeń medycznych, mimo zmniejszonych środków finansowych.

Ad 3. Istotnie wzrosła liczba osób uprawnionych do bezpłatnej pomocy medycznej, w związku z przyrostem naturalnym w tempie ok. 100 tys. rocznie oraz stałym wzrostem (ok. 3% rocznie) liczby porad w podstawowej opiece zdrowotnej oraz osób leczonych stacjonarnie.

Ad 4. Nastąpił też szybszy, niżby to wynikało ze wzrostu inflacji, wzrost kosztów leczenia, związany ze starzeniem się społeczeństwa, rozwojem nowych technologii medycznych, importem leków, większą ich dostępnością.

Kolejnym przykładem cięć w wydatkach jest przekazanie zakładów opieki zdrowotnej samorządom lokalnym oraz wielkim miastom, bez pełnego sfinansowania potrzeb, przy jednoczesnym obniżaniu dotacji od wojewodów i niepełnej rekompensacie z podatku dochodowego, pozostawionego gminom i miastom.

Tak drastyczna polityka finansowa spowodowała, że wykorzystano tzw. oszczędności proste, nie wiążące się ze zmianą zatrudnienia.

Zadłużenie

Wymienione zjawiska doprowadziły do powszechnego łamania prawa budżetowego, zadłużania się zakładów oraz powstawania zobowiązań wymagalnych.

Zobowiązania wymagalne rosły lawinowo. W 1995 r. - 1,17 mld zł, w 1996 r. - 2 mld zł, lipiec 1997 - 3,1 mld zł (obciążonych odsetkami karnymi 35% w skali rocznej).

Wielkość zadłużenia przekracza już 15% wszystkich wydatków w 1997 r. i przekracza o 75% planowane wydatki rzeczowe (3,9 mld zł w 1997 r.).

W tej sytuacji można mówić o bankructwie systemu zaopatrzeniowego ochrony zdrowia i rażącej nieodpowiedzialności koalicji lewicowej, która do tego dopuściła.

Tak duży deficyt przynosi wiele negatywnych zjawisk:

- ✓ patologiczny wykup długów przez pośredników,
- ✓ dodatkowe koszty rządu 1 mld zł - obsługi zadłużenia przez podatników,
- ✓ niemożliwe jest praktycznie zarządzanie finansami przez wojewodów i dyrektorów,
- ✓ dekapitalizacja majątku służby zdrowia,

- ✓ zaniechanie niezbędnych remontów,
- ✓ wzrost niedoboru aparatury medycznej,
- ✓ obciążenie budżetów gmin i miast bieżącymi kosztami utrzymania przejętych zakładów, z czego nie są w stanie się wywiązać,
- ✓ 80% szpitali nie spełnia warunków BHP.

Ciężar finansowania przesunął się ze wspólnych podatków bezpośrednio na pacjenta. Są to działania bezprawne i niekorzystne społecznie.

Systematyczne badania opinii publicznej, prowadzone przez rządowe agencje GUS i CBOS od 1993 r. wykazują jednoznacznie niekorzystne zjawiska: dramatycznie spadło (o 30%) poczucie dostępności świadczeń medycznych dla pacjentów, bezpłatność leczenia, sprawność funkcjonowania państwowej służby zdrowia, równość szans otrzymania pomocy medycznej.

Okres przejściowy - finansowanie budżetowe

Budżet na ochronę zdrowia musi zapewnić finansowe pokrycie świadczeń medycznych, gwarantowanych prawem. **Wobec tego reformując służbę zdrowia, musimy przeznaczone na nią nakłady z budżetu państwa urealnić przed wprowadzeniem składki ubezpieczeniowej.**

Zwiększony budżet powinien być wykorzystany na dokonanie działań „ratunkowych”:

- ✓ oddłużenie publicznych zakładów opieki zdrowotnej przed ich usamodzielnieniem, komunizacją lub prywatyzacją,
- ✓ stworzenie odpisów amortyzacyjnych w celu odbudowy majątku zakładu,
- ✓ restrukturyzację szpitali i zakładów lecznictwa uzdrowiskowego,
- ✓ odbudowanie poziomu wynagrodzeń pracowników, co najmniej do poziomu 100% średniej płacy w przedsiębiorstwach.

Jedynym wskaźnikiem w krajach rozwiniętych, wyznaczającym relacje wielkości środków na ochronę zdrowia do poziomu potrzeb zdrowotnych obywateli jest wskaźnik PKB (Produktu Krajowego Brutto).

Wzrost zamożności społeczeństwa, rozwój nowoczesnych metod i technologii medycznych, starzenie się społeczeństwa (wzrost kosztów leczenia osób starszych) sprawia, że przy planowaniu budżetu ochrony zdrowia trzeba brać pod uwagę prawidłowości ekonomiczne, że na każde 10% wzrostu PKB, przyrost uzasadnionych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa wynosi 13,4%.

Ponieważ w latach 1993 - 1996 wzrost PKB wyniósł realnie 22% oznacza to, że realny wzrost nakładów na ochronę zdrowia powinien wynieść 29,5%, gdy w rzeczywistości w tym okresie wydatki realne z budżetu państwa były poniżej poziomu inflacji.

Ta olbrzymia, ok. 30% dziura budżetowa, mimo, że częściowo została załataną bezpośrednio z kieszeni pacjentów, spowodowała zadłużenie, deficyt i bankructwo systemu zaopatrzeniowego. Tak więc przy obecnym rozwoju gospodarczym i potrzebach zdrowotnych, poziom 6% PKB na ochronę zdrowia jest ekonomicznie uzasadnionym wymogiem, który powinien być w jak najkrótszym okresie osiągnięty, aby zapewnić stabilne finansowanie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

Ocena ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym

Drugim, nie mniej groźnym schorzeniem polskiego lecznictwa, obok niedofinansowania, **jest biurokracja i monopol państwa w organizowaniu świadczeń medycznych oraz brak zdrowej konkurencji.**

Wydawało się, że przejście do systemu ubezpieczeniowcy i przyjęcie przez Parlament ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym zmieni ten stan rzeczy. Jednakże mimo wielu maskujących zapisów i pozornie ubezpieczeniowych rozwiązań, nowa ustawa w rzeczywistości utrwała większość błędów obecnego systemu zaopatrzeniowego.

Ustawa nie spełnia podstawowego warunku autonomii systemu ubezpieczeń zdrowotnych, a więc niezależności od administracji państwowej i budżetu państwa. Nadal o ilości pieniędzy, przeznaczonych na ochronę zdrowia będą decydowały nie prawa ekonomii i potrzeby pacjentów, lecz przetarg polityczny grup interesów w Parlamencie.

Nowy system nie będzie samofinansujący, lecz deficytowy ponieważ:

- ✓ Nieprawidłowo oszacowano wysokość składki ubezpieczeniowej (niedoszacowanie ok. 20%).
- ✓ Nie nastąpi trwałe oddzielenie składki od podatku dochodowego, co zapowiada niepełną rekompensatę w przyszłości.
- ✓ Nie zmniejszy się obciążenie finansowe pacjenta i jego rodziny, obecnie jedno z największych w Europie (za leki ok. 50%).
- ✓ Powstanie sztuczna bariera finansowa w formie nowych dopłat od pacjentów, np. za 10 dni pobytu w szpitalu.

Przy niedoszacowanej składce ubezpieczeniowej budżety szpitali pozostaną na obecnym niskim poziomie. Ponieważ rząd szacował dochody i wydatki w oparciu o deficytowy dla służby zdrowia rok 1994, brak w symulacji ekonomicznej ważnych czynników, które zaraz wymienię, może spowodować bankructwo systemu, kompromitację idei powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz niezadowolenie społeczne na wielką skalę.

Niestety w symulacji ekonomicznej nie uwzględniono takich istotnych czynników jak:

- ✓ Obecny poziom zadłużenia wymagalnego, które wyniosło w końcu 1997 r. ok. 3 mld. nowych złotych.
- ✓ Przewidywany wzrost ludności Polski w latach 1994- 1999 o ok. 500 tys. mieszkańców spowoduje większą ilość świadczeń medycznych.
- ✓ Nastąpi starzenie się społeczeństwa, co zgodnie z tendencją obserwowaną w innych krajach europejskich spowoduje szybszy wzrost kosztów leczenia, niż by wynikało to tylko ze wzrostu cen. Wynika to stąd, że ludzie starzy korzystają częściej ze świadczeń medycznych, a ich leczenie jest droższe niż ludzi młodszych.
- ✓ Nastąpi zmiana struktury zatrudnienia ludności, a więc wzrost liczby emerytów, a spadek zatrudnionych, czemu towarzyszyć będzie spadek dochodów ze składki

emerytów. Ponieważ dochody emerytów stanowią średnio ok. 65% dochodów pracownika.

- ✓ Nastąpi wzrost liczby świadczeń medycznych jako odpowiedź na wzrost świadomości zdrowotnej, a także migracją ze wsi do miast, co zwykle powoduje zmianę zachowań zdrowotnych.
- ✓ Nastąpi także ukrócenie "szarej strefy" i korzystania z "leczenia poza systemem". Wynika to z większych gwarancji ustawowych, powszechności i równości dostępu do świadczeń medycznych w tym wysokospecjalistycznych.
- ✓ Nastąpi wzrost kosztów leczenia w związku z rozwojem nowych technologii medycznych, importem leków zagranicznych oraz większą ich dostępnością.

Brak w symulacji - zmniejszenia dochodów systemu (konkretnie dochodów szpitali) z powodu zmniejszenia dopłat od pacjentów z 30 dni do 10 dni pobytu w szpitalu - szacunkowo o ok. 200 mln zł. Taką poprawkę wniósł, pod presją społeczną - Sejm, co należy uznać za korzystne dla pacjentów, ale o tyle powinna więc być podwyższona składka ubezpieczeniowa, zwłaszcza, że będzie ona w pełni rekompensowana odpisem od podatku osobistego.

Ustawa wymusza swoistą komercjalizację ok. 700 szpitali i tysięcy przychodni w skrajnie niekorzystnych warunkach finansowych. W przypadku nieuniknionego deficytu oznacza to redukcję zatrudnienia, co z kolei spowoduje dalsze ograniczenie dostępności świadczeń medycznych, niezadowolenie pacjentów i możliwe dalsze konflikty społeczne na tym tle.

Ustawa nie spełnia postulatu samorządności kas ubezpieczenia zdrowotnego, gdyż tworzy hybrydę rządowo - samorządową, a więc nie spełnia podstawowej zasady systemu ubezpieczeniowego tj. oddzielenia funkcji płatnika (Kasy) od świadczeniodawcy (szpital, przychodnie, indywidualne praktyki lekarskie).

Monopol kas polegać będzie na tym, że właściciele zakładów opieki zdrowotnej odpowiedzialni za ich utrzymanie, inwestowanie i zarządzanie, będą zasiadać w Radach Kas, tak więc preferować będą w kontraktach swoje zakłady opieki zdrowotnej.

Monopolistyczna pozycja kas przejawia się także w braku równowagi pomiędzy instytucjami ubezpieczeniowymi i świadczeniodawcami, w zakresie ich wzajemnego oddziaływania na siebie. Większość świadczeniodawców będzie miało wobec Kas słabszą pozycję przetargową, dodatkowo osłabioną, jeżeli nie będą to państwowe lub samorządowe zakłady.

Ustawa nie pobudzi rozwoju rynku prywatnych usług medycznych, przeciwnie, utrudni złą i nieefektywną strukturę własnościową.

Ustawa nie daje gwarancji, że zmniejszenie dochodów gmin w następstwie obniżenia wpływów z udziału gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych zostanie wyrównane dotacją z budżetu państwa. Bez tej gwarancji gminy utracą znaczną część dochodów, mimo ponoszenia odpowiedzialności za przejęte zakłady opieki zdrowotnej.

System ochrony zdrowia jest jednym z bardziej skomplikowanych systemów gospodarczych, ze względu na ilość różnych grup interesów, rozmiary zadań oraz cel, jakiemu ma służyć, tj. poprawie stanu zdrowia społeczeństwa.

Jakkolwiek poprawa stanu zdrowia społeczeństwa w części tylko zależy od działań prewencyjnych i naprawczych służby zdrowia, a w dużym stopniu od zaawansowania gospodarczego kraju, jakości i stylu życia, środowiska przyrodniczego, to jednak zwiększenie finansowania ochrony zdrowia jest warunkiem niezbędnym powodzenia reformy ochrony zdrowia, tak jak kroplówka dla wyniszczonego organizmu pacjenta przed podjęciem operacji.

W Polsce już dawno zostały przekroczone sprawiedliwe proporcje pomiędzy solidnym finansowaniem systemu lecznictwa z podatku lub składki a kosztami ponoszonymi przez samych pacjentów.

Nawet bogatsze kraje, o wyższych dochodach mieszkańców, nie obciążają z reguły bezpośrednio pacjenta więcej niż 10 - 15% kosztów, podczas gdy polski pacjent i jego rodzina płaci już do 30% kosztów leczenia, w tym 50% kosztów leków.

Ustawa o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym niezgodna z Konstytucją RP

NSZZ „Solidarność” wniosła do Trybunału Konstytucyjnego skargę w sprawie niezgodności z Konstytucją RP ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym w części, która ogranicza równy dostęp do świadczeń medycznych.

Dotąd na podstawie art. 70 Konstytucji RP oraz art. 33 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, każdemu uprawnionemu obywatelowi przysługiwały świadczenia medyczne udzielane przez publiczne szpitale i inne zakłady opieki zdrowotnej bez uzależnienia pomocy lekarskiej od spełnienia jakichkolwiek, poza medycznymi, warunków jak np.: wniesienie opłaty, wiek, zawód czy pozycja społeczna.

Ustawodawca gwarantował wszystkim uprawnionym obywatelom prawo do bezpłatnej opieki lekarskiej, które było rozumiane szerzej jako prawo do opieki zdrowotnej, gdyż poza nielicznymi wyjątkowymi sytuacjami, cała opieka zdrowotna opiera się na pomocy lekarskiej. Zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza z 25 grudnia 1996 r. tylko lekarz ma prawo do rozpoznawania i leczenia chorób oraz udzielania większości innych świadczeń medycznych.

Obecnie przyjęta przez Parlament i podpisana przez Prezydenta ustawa o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym uzależnia prawo do leczenia szpitalnego od wniesienia dodatkowych opłat, mimo opłacenia wysokiej składki ubezpieczeniowej.

Powoduje to powstanie bariery finansowej, która utrudni i ograniczy możliwość kontynuowania leczenia w szpitalach dla tysięcy pacjentów. Już obecnie udział pacjentów w kosztach leczenia należy do najwyższych w Europie i dochodzi do 20%, w tym m. in. 1,5 mld (15 bln) zł za leki i 1 mld (10 bln) zł dodatkowych opłat z powodu złej organizacji lecznictwa, braku aparatury medycznej, kolejek do zabiegów ratujących życie.

Konieczność wniesienia dodatkowej dopłaty, która będzie kosztować dodatkowo 2 bln zł z kieszeni pacjenta, oznacza **ograniczenie prawa do ochrony zdrowia i dyskryminację pacjentów ze względu na ich sytuację finansową mimo wyraźnej gwarancji konstytucyjnej.**

Jest rzeczą szczególnie zatrważającą, że prawo konstytucyjne jest łamane przez najwyższe organy władzy ustawodawczej Sejm, Senat i Urząd Prezydenta, co **narusza zasadę zaufania obywateli do państwa, tym bardziej, że zastosowane rozwiązania były tworzone z myślą o nowej konstytucji, która z tych gwarancji się wycofała.**

Prawo do ochrony zdrowia wynika z podstawowego i naturalnego prawa do życia, zarówno poprzez zapobieganie jak i leczenie - aby zachować i osiągnąć jak najlepsze zdrowie.

Stąd też potrzebne jest tworzenie takich rozwiązań prawnych, aby każdy pacjent mógł otrzymać opiekę zdrowotną według potrzeby klinicznej, a nie możliwości finansowych i uzyskać pomoc medyczną zgodnie z uprawnieniami.

Ograniczenie równego dostępu do świadczeń medycznych np.: przez bariery finansowe jest **cofaniem się w rozwoju solidarności społecznej, i uleganiem presji „kultury śmierci”**, co może doprowadzić do ukrytej lub jawnej selekcji i eutanazji chorych.

Taki stan odbija się na pokoju społecznym i stanie zdrowia narodu, o czym była mowa wcześniej. Wprowadzenie jakichkolwiek zmian w funkcjonowaniu ochrony zdrowia powinno być celowe, tzn. ma służyć odczuwalnej poprawie sytuacji pacjentów i pracowników lecznictwa.

Ustawa o zakładach opieki zdrowotnej

Ustawa wprowadza wiele wątpliwych, ryzykownych i niekorzystnych rozwiązań, które okazać się mogą lekarstwem gorszym od choroby.

Znowelizowana ustawa wprowadziła furtkę prawną, umożliwiającą legalne finansowanie zabiegów aborcji z pieniędzy podatników w państwowych szpitalach, mimo że aborcja z przyczyn społecznych bez wątpienia nie jest świadczeniem zdrowotnym, jest przeciwieństwem leczenia, gdyż oznacza zabicie dziecka poczętego. Próba zalegalizowania

opłacania aborcji z pieniędzy podatników jest nie do przyjęcia, zwłaszcza, że brakuje pieniędzy w budżecie państwa nawet na podstawowe leki i zabiegi ratujące życie.

Taka ustawa gwałci nie tylko sumienia lekarzy, pielęgniarek i położnych, których powołaniem jest służba życiu i ochrona zdrowia, ale także sumienia milionów Polaków, którzy dali wyraz sprzeciwu wobec aborcji.

Drugie poważne zagrożenie, niesie rozdział 1a ustawy pt: „Formy prowadzenia publicznych zakładów opieki zdrowotnej” , który jest spreczny z przyjętą przez Parlament 4 lutego 1997 ustawą o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

W kluczowej kwestii tworzenia zakładów samodzielnych dopuszcza jako formę gospodarki finansowej, także jednostkę budżetową lub zakład budżetowy, pozostawiając do dyspozycji wojewody tę decyzję, wbrew ustawie ubezpieczeniowej, która nakazuje wojewodom przekształcenia do końca grudnia 1998 r. wszystkie szpitale i ZOZ -y.

Widać też sprzeczność bieżących działań Min. Zdrowia oraz nowych inicjatyw legislacyjnych. Wskazuje na to fakt, że w latach 1993-1996 pomimo, że ustawa o ZOZ -ach obowiązywała nie powstawały zakłady samodzielne. Dlatego więc teraz, w okresie praktycznie 1,5 roku próbuje się drogą administracyjnego wymuszania skomercjalizować wszystkie szpitale i ZOZ-y.

Ministerstwo Zdrowia chce przerzucić odpowiedzialność finansową na dyrektorów zakładów w sytuacji zawinionego przez rząd olbrzymiego deficytu budżetowego tych zakładów. Spowoduje to chroniczne kłopoty z bieżącym finansowaniem szpitali i zmusi dyrektorów do ograniczenia zakresu świadczeń dla pacjentów oraz redukcji personelu medycznego, co zawsze pogarsza jakość opieki nad pacjentem.

Niewystarczające finansowanie wpędzi w dalsze długi także jednostki samodzielne, tym razem zadłużone już nie wobec budżetu państwa, ale wobec banków komercyjnych. Otwiera to furtkę do likwidacji dobrze wyposażonych, posiadających dobrą kadrę szpitali, a więc do rabunkowej prywatyzacji szpitali.

Szpitala jako zakłady publiczne służące specyficznym potrzebom społecznym, nie powinny być komercjalizowane i nastawione tylko na zysk. Nie do przyjęcia jest rozwiązanie, że samodzielny publiczny zakład decyduje sam o podziale zysków.

W praktyce oznacza to, że dyrektor bez zgody Rady Szpitala oraz organu założycielskiego (reprezentującego właściciela państwowego lub gminę), a nawet bez kontroli ze strony pracowników np.: związków zawodowych, będzie mógł dysponować zyskiem.

Łudząco przypomina to mechanizm prywatyzacji nomenklaturowej z lat 80-tych. Wystarczy tylko zgoda aby zbyć, wydzierżawić lub wynająć majątek trwały szpitali albo wnieść go do spółek lub fundacji.

Poważnym zagrożeniem jest też zmiana sposobu finansowania szpitali klinicznych i włączenia ich do akademii medycznych. Oznacza to sprzeczność z ustawą o powszechnych ubezpieczeniach zdrowotnych oraz brak uregulowania zasad gospodarki finansowej takich szpitali. Jakie będzie źródło finansowania szpitali klinicznych od 1 stycznia 1999 r. gdy wejdą ubezpieczenia - czy z budżetu państwa, czy ze środków Kas.

W kalkulacji składki na ubezpieczenie zdrowotne pominięto wydatki na leczenie w klinikach. Wymienione fakty, wskazują na zamiar wyłączenia szpitali klinicznych z systemu ubezpieczeniowego, a tym samym ograniczenia oferty dla pacjenta dokonywania wolnego wyboru świadczeń medycznych oraz równego dostępu do świadczeń wysokospecjalistycznych. Budzi też niepokój, że przyznaje się majątek szpitali szkole wyższej, która będzie mogła go sprzedać lub wnieść do spółki i fundacji.

Nadal brak jest sieci szpitali państwowych - należy jak najszybciej zakończyć prace nad tym systemem. Szpitala państwowe powinny zaspokoić minimalne potrzeby co do lecznictwa szpitalnego dla danej populacji. Standardy obowiązujące w tych szpitalach powinny stanowić przyjęte normy dla pozostałych szpitali - samorządowych i niepublicznych. Pozostałe szpitala powinny zostać przekazane gminom z prawem do określenia przez gminę lub związek gmin formy organizacyjnej i własnościowej danego

szpitala. Należy się liczyć z koniecznością likwidacji części szpitali samorządowych (gminy nie będą chciały do nich dopłacać) przy jednoczesnym rozwoju sieci szpitali niepublicznych, które uzupełnią lokalny rynek usług medycznych.

Ustawa o ZOZ-ach będzie wymagała pilnej nowelizacji lub opracowania nowej ustawy o organizacji ochrony zdrowia.

Podstawowa opieka zdrowotna

Na podstawowej opiece zdrowotnej opiera się główny ciężar efektywności, skuteczności systemu ochrony zdrowia w Polsce. Na poziomie podstawowym, czyli w gabinetach lekarskich, odbywa się pierwszy i najważniejszy kontakt pacjenta z lekarzem. Tu jest możliwa najskuteczniejsza promocja zdrowia, działania prewencyjne i profilaktyczne oraz właściwe ukierunkowanie leczenia.

Także dostępność i jakość pomocy lekarskiej i szerzej świadczenia medycznego jest bardzo często oceniana przez pacjentów na podstawie kolejek do lekarza, oczekiwania na badania diagnostyczne, bezpośrednich relacji pacjent - lekarz, pielęgniarka, pracownik służby zdrowia.

Corocznie pacjenci otrzymują ponad 230 mln porad lekarskich w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej; liczba ta stale rośnie o 2 - 3% rocznie. Wynika to zarówno z ogólnego przyrostu ludności Polski, starzenia się populacji mieszkańców, a także wzrostu świadomości zdrowotnej, zwłaszcza pacjentów w miastach.

W przychodniach miejskich liczba porad wynosi ok. 100 mln, tj. 4,2 średnio na mieszkańca, w ośrodkach miejskich ok. 38 mln, tj. 2,6 średnio na mieszkańca.

Statystyki rządowe pokazują, że zakładów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej jest ok. 8530, w miastach 5200 - głównie przychodnie rejonowe, specjalistyczne, przemysłowe, akademickie, spółdzielcze i inne, a na wsiach 3300, w tym połowa gminnych.

Pracuje w nich 15,5 tys. lekarzy, 8,5 tys. lekarzy dentystów, 36,5 tys. pielęgniarek, 5,8 tys. położnych, nie licząc lekarzy specjalistów.

System ubezpieczeniowy, według projektu AWS, zakłada zasadniczą zmianę funkcjonowania podstawowej opieki zdrowotnej.

Zakłada się równy dostęp do środków publicznych, gromadzonych przez fundusze Kas Chorych przez świadczeniodawców, niezależnie od formy własności. Tak więc świadczenia medyczne gwarantowane przez instytucje ubezpieczenia zdrowotnego będą mogły być udzielane przez publiczne i prywatne zakłady i gabinety lekarskie. Pojawi się konkurencja wewnętrzna pomiędzy zakładami, zabieganie o pacjenta, co ułatwi wolny wybór lekarza przez pacjenta bez barier finansowych w chwili wyboru - oczywiście wybór w ramach gabinetów i innych zakładów, mających umowy z Kasą ubezpieczenia zdrowotnego.

Wobec tego warto postawić pytanie, jakie jest przygotowanie samorządów lokalnych do tych istotnych zmian. Aktualny stan prawny jest taki, że ustawa z 1990 r. o samorządzie terytorialnym (art. 6.) zawiera klauzulę kompetencyjną gminy stwierdzając, że do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów, w tym ochrony zdrowia. Art. 7. tej ustawy jednakże zastrzega, że ustawy określają, które zadania własne gminy są obowiązkowe.

Tak więc gminy mają możliwość przejmowania zadań ochrony zdrowia jako zleconych na podstawie porozumień zawieranych z wojewodą (w dotacji celowej). Porozumienie więc określa zakres kompetencji do prowadzenia publicznego zakładu opieki zdrowotnej, z których wojewoda rezygnuje na rzecz gminy i przychodni zdrowia lub ośrodka zdrowia. Ponieważ jest to zadanie zlecone gminie, jest nadzorowane przez wojewodę nie tylko co do zgodności z prawem i kryterium fachowości, ale także celowości, rzetelności i gospodarności. W praktyce ten nadzór nie jest wykonywany.

Gmina jest uprawniona (art. 35 ustawy o ZOZ-ach) do zawierania umów z prywatnymi zakładami opieki zdrowotnej lub prywatnie praktykującymi lekarzami o wykonywanie świadczeń zdrowotnych na rzecz osób uprawnionych.

Ponadto gmina może samodzielnie tworzyć i utrzymywać publiczne zakłady opieki zdrowotnej. Kompetencje gminy mają też związki komunalne (międzygminne).

Dalsza aktywność gmin w podstawowej opiece zdrowotnej jest poważnie ograniczona z powodu zbyt niskich dotacji budżetowych. Nie wszystkie gminy mają

wystarczające dochody własne, aby pokryć te niedobory. Tak więc sposób finansowania jest podstawową barierą wypełniania zadań statutowych i podjęcia odpowiedzialnej decyzji o prywatyzacji przychodni lekarskich.

Kolejną barierą jest nowa ustawa o ZOZ-ach, która zawiera wiele niepokojących rozwiązań, przy jednoczesnym braku podstawowych rozstrzygnięć co do kształtu przyszłego systemu opieki zdrowotnej.

Ze względu na nieuchronność przejścia z systemu zaopatrzeniowego do ubezpieczeniowego, szansą dla samorządu lokalnego jest własne określenie miejsca w nowym systemie, ponieważ do końca nie są sprecyzowane prawnie różne funkcje spełniane w systemie ochrony zdrowia tzn. płatnika, właściciela, organizatora, świadczeniodawcy, moderatora - pośrednika. Gmina powinna mieć prawo do samorządnej decyzji co do formy organizacyjnej i własnościowej zakładu opieki zdrowotnej. Powinna mieć prawo do decyzji o prywatyzacji zakładu ambulatoryjnego pod warunkiem, że zachowana zostanie dostępność doświadczeń medycznych.

Gmina jako organ założycielski powinna mieć prawo do wyboru, czy chce utrzymać jednostkę służby zdrowia (mogą się z tym wiązać dodatkowe nakłady z budżetu gminy i najczęściej będą), co będzie stanowić dodatkowe obciążenie finansowe swoich mieszkańców, często kosztem innych zadań gminy, lub też uzna, że bardziej korzystne będzie przekazanie organizacji świadczenia usług ambulatoryjnych innej osobie prawnej lub fizycznej. Podobne rozwiązanie powinno dotyczyć świadczeń specjalistycznych.

Należy szukać rozwiązań, które zwiększą zatrudnienie lekarzy w podstawowej opiece zdrowotnej - aktualne normy i rzeczywiste rozmieszczenie lekarzy nie pozwalają na prawidłową pracę tych lekarzy - są oni często przeciążeni, co powoduje niepotrzebne kierowanie pacjentów do specjalistów, na zbędną diagnostykę lub do szpitala.

Finansowanie powinno zależeć nie tylko od liczby pacjentów, ale także od ilości wykonanych świadczeń (forma mieszana kapitacyjno - usługowa). System powinien sprzyjać przechodzeniu lekarzy ze szpitali do leczenia ambulatoryjnego.

Instytucja lekarza rodzinnego tak szeroko reklamowana przez rząd jako przejaw reformy nie jest ani powszechnym, ani też jedynym dobrym rozwiązaniem problemów dostępności pacjentów do lekarza i niskich płac lekarzy.

Badania opinii samych pacjentów wskazują, że ich oczekiwania idą w kierunku praktyk grupowych lekarzy np.: internista + pediatra + ginekolog, nie tak jak dotąd pracujących w przychodniach.

Należy stworzyć warunki dla preferencyjnego kredytowania inwestycji jaka jest prywatna praktyka lekarska, która będzie fundamentem podstawowej opieki zdrowotnej.

Obecna niejasna sytuacja prawno-własnościowa praktyki lekarza rodzinnego, będzie przeszkodą w prywatyzacji praktyk lekarskich np.: grunt wojewody, pomieszczenie gminy, wyposażenie rządu (fundusz PHARE), wynagrodzenie gminy z dotacji wojewody.

Prawa pacjenta - człowieka chorego

Prawa pacjenta - człowieka chorego wypływają z naturalnego prawa do życia i ochrony zdrowia. Nie może zdrowie i życie człowieka zależeć od tego, czy ma on pieniądze i czy jest w stanie zapłacić za leczenie, gdy zachoruje.

Fakt, że prawa pacjenta są w Polsce nieprzestrzegane i łamane jest bezsporny. Świadczą o tym sondaże opinii publicznej, mnogość indywidualnych skarg, uwagi osób korzystających z pomocy publicznej służby zdrowia, raporty rzecznika Praw Obywatelskich, wyniki kontroli NIK z 1997 wykazują jakie prawa są naruszane.

Dotyczy to zwłaszcza naruszania podstawowego prawa ubezpieczonych pacjentów do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, wyrażonego zarówno w art. 6 ustawy o ZOZ, jak i art. 70 Konstytucji (kontrolerzy NIK zetknęli się z takimi faktami w 37 na 50 badane zakłady opieki zdrowotnej). W ciągu ostatnich 3 lat wzrosły o 30 % opłaty ponoszone przez pacjentów. W 1995 wyniosły średnio 350 zł, w 1995 - 460 zł; najczęściej za:

- analizy i badania - 34 %
- lepszą opiekę medyczną - 26 %
- wybór lekarza - 26 %
- przyspieszenie operacji - 25 %
- „dobrowolna wpłata” na szpital - 18 %
- dożywanie w szpitalach - 8 %

W czasie realizowania świadczeń zdrowotnych dochodziło także do powszechnego naruszania prawa pacjenta do intymności i ochrony godności. Ustalono bowiem, że w prawie 2/3 skontrolowanych jednostek pacjenci przebywali w przeludnionych salach, lekarze prowadzący badali zaś pacjentów głównie w sali ogólnej, w obecności innych chorych, tu także, bądź na korytarzu, najczęściej prowadzili rozmowy dotyczące stanu ich zdrowia i sposobu zamierzonego leczenia.

Z faktem generalnego przeludnienia szpitali należy łączyć, stwierdzony w toku kontroli, brak respektu dla prawa pacjenta do umierania w spokoju i godności.

Kontrola ujawniła fakty łamania prawa pacjenta do wyrażania zgody na postępowanie diagnostyczne, lecznicze i zapobiegawcze, a także niepełne przestrzeganie prawa pacjenta do świadomego udziału w podejmowaniu podstawowych decyzji jego zdrowia i planowanego leczenia. Stan ten wskazuje na swoiste ignorowanie pacjenta w procesie leczenia, w rezultacie czego dochodzi do uprzedmiotowienia tego procesu.

Analizując dostępność świadczeń zdrowotnych dla pacjentów ustalono, że w badanych jednostkach wystąpiły nieprawidłowości w sposobie realizowania prawa pacjenta do przyjęć do szpitala (brak określonych zasad przyjęć do szpitala na zabiegi operacyjne i leczenie planowane, nierówne traktowanie pacjentów tzw. uprawnionych i nieuprawnionych w szpitalach resortowych, przyjmowanie pacjentów bez skierowań na tzw. miejsca ordynatorskie).

Wiele jest przyczyn nieprzestrzegania praw pacjenta w Polsce:

- ✓ stałe, wieloletnie niedofinansowanie państwowej służby zdrowia powoduje ograniczenie dostępności i jakości świadczeń medycznych,
- ✓ niskie zarobki lekarzy, pielęgniarek, techników medycznych i innych pracowników służby zdrowia powodują poszerzanie się "szarej strefy",
- ✓ brak wiedzy pacjentów o ich prawach, a zwłaszcza sposobach egzekwowania tych praw sprawia, że często pacjenci mają poczucie ubezwłasnowolnienia i uprzedmiotowienia w procesie leczenia,

- ✓ wadliwa organizacja publicznej służby zdrowia powoduje niedoinformowanie pacjenta oraz osłabia wrażliwość pracowników na poszanowanie praw chorych.

W Polsce udzielanych jest rocznie ponad 220 mln porad lekarskich w przychodniach rejonowych i specjalistycznych, ponad 5 mln pacjentów jest hospitalizowanych. W 1995 r. tylko 1674 pacjentów formalnie skarżyło się na nieprzestrzeganie ich praw.

Przy powszechnym niezadowoleniu z jakości i dostępności świadczeń medycznych wskazuje to na niewiedzę pacjentów oraz nieumiejętność wyegzekwowania swoich praw, czyli nieskuteczność obecnych rozwiązań. W krajach europejskich, w których działa Karta Praw Pacjenta (np. Szwecja, Austria, Anglia, Dania, Norwegia, Holandia) wywarła ona korzystny wpływ na poprawę jakości świadczeń medycznych, a dzięki instytucji Rzecznika Praw Pacjenta oraz demokratycznej kontroli i równowagi w publicznej służbie zdrowia.

Ustawa przygotowana przez Społeczną Komisję Zdrowia przy NSZZ „Solidarność” jest odpowiedzią na społeczną potrzebę oraz praktyczną realizacją praw naturalnych zawartych w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 r. przyjętej przez ONZ i w Deklaracji Praw Pacjenta wypracowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Prawa pacjenta - człowieka chorego - wypływają z naturalnego prawa do życia i ochrony zdrowia.

Warunki pracy i wynagradzania pracowników lecznictwa

Publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadal stanowią główne miejsce pracy lekarzy, pielęgniarek, techników i innych pracowników lecznictwa. Upaństwowienie lekarza jakie nastąpiło po II wojnie światowej spowodowało wiele ujemnych zjawisk zarówno dla nich samych jak i pacjentów. Nadal jednak zawód lekarza utrzymuje wysoki prestiż w opinii społecznej. Wynika to niewątpliwie z wysokich umiejętności zawodowych, wielkiej odpowiedzialności za ratowanie zdrowia i życia chorego, a także bardzo często uznanie dla zasad etycznych wynikających z Kodeksu Lekarskiego. W ślad za uznaniem społecznym nie idzie zmiana miejsca i traktowanie lekarza w systemie ochrony zdrowia. Praca na państwowym etacie, bardzo niskie wynagrodzenie, nie przystające do wartości

pracy powoduje narastanie konfliktów pomiędzy lekarzami a pracodawcą i rządem, o warunki pracy i wynagrodzenie. Zatrudnienie lekarzy w Polsce utrzymuje się na poziomie średnim europejskim 2,2 na 1000 mieszkańców i wynosi ok. 105 tys. w tym ok. 87 tys. lekarzy i 17,5 lekarzy dentystów. Zatrudnienie pielęgniarek wynosi ok. 210 tys. oraz 24,5 tys. położnych, i także nie wykazuje nadwyżki, przeciwnie w wielu zakładach brakuje pełnej obsady zgodnie ze standardami obsady pielęgniarek. Problem wielkości zatrudnienia lekarzy i pielęgniarek nie jest spowodowany przerostem zatrudnienia, lecz rozmieszczeniem tych zawodów w skali terytorialnej oraz strukturze zatrudnienia. Nie stworzono warunków zachęcających do zmiany miejsca pracy z dużych miast do małych miast i wsi, a także do przechodzenia od zatrudnienia w szpitalu do podstawowej opieki zdrowotnej lub własnego gabinetu lekarskiego. W tej sytuacji lekarze zatrudnieni w podstawowej opiece zdrowotnej to tylko 15,5 tys. lekarzy i 8,5 tys. dentystów.

Największym nierozwiązanym problemem przez ostatnie 4 lata są wynagrodzenia pracowników lecznictwa. Mimo wywalzonego przez NSZZ „Solidarność” w pamiętnym strajku głodowym w 1993 r. wzrostu płac realnie o 5-6 % w latach 1994-1996 wynagrodzenia nadal nie nadążały za średnim wzrostem płac.

Obecnie w 1997 spadły do niespotykanie niskiego poziomu 75 % średniej płacy w gospodarce. Brak porozumienia w Komisji Trójstronnej na 1998 r. oznacza dalsze zahamowanie wzrostu wynagrodzeń. Średnia płaca w służbie zdrowia w 1996 wyniosła 727 zł, najniższa w woj. nowosądeckim 688 zł, największa w woj. gdańskim 782 zł. W 1997 r. płace wzrosły o 21 %, i wynoszą średnio ok. 860 zł.

Skandalicznie niski poziom wynagrodzeń wielkich grup społecznych tj. ok. 650.000 pracowników lecznictwa jest corocznie źródłem sporów i konfliktów i strajków lekarzy, pielęgniarek i innych. Spory i konflikty wynikają zarówno z powodu błędów politycznych tzn. oszczędności budżetowych jak i umiejętności rozwiązywania konfliktów i brak porozumienia między pracownikami a głównym pracodawcą i dysponentem jakim pozostaje rząd (Min. Finansów, Min. Zdrowia, wojewodowie).

Oczekiwania i postulaty pracowników idące w kierunku odbudowy wynagrodzeń do poziomu conajmniej 100 % średniej płacy powinny być zaspokojone w ciągu 3 lat,

najpierw w okresie przejściowym, następnie w systemie ubezpieczeniowym. Kluczem dla ustalenia sprawiedliwych wynagrodzeń będą zakładowe układy zbiorowe dla zakładów tzw. samodzielnych, oraz branżowy układ zbiorowy dla całej branży.

Perspektywą dla lekarzy jest prywatyzacja praktyk lekarskich w formie lekarza rodzinnego, praktyk grupowych lekarzy, spółdzielni lekarskich i innych, oraz zawieranie umów z płatnikiem jakim będzie Kasa Chorych, docelowo poprzez negocjacje ze Zrzeszeniem Lekarzy Kas Chorych.

Warunki pracy pielęgniarek, techników i innych pracowników szpitali i przychodni nie poprawiły się w ostatnich 4 latach. Uporządkowano jedynie zasady sprawiedliwego korzystania z funduszu socjalnego, tak że coraz rzadsze są przypadki bezprawnego wykorzystywania go dla ratowania bieżących płatności szpitala, kosztem świadczeń pracowniczych. Warunki pracy są poniżej dopuszczalnego przepisami poziomu. Ostatni raport PIP wykazał, że 80 % szpitali w różnym stopniu nie zapewnia bezpiecznych warunków pracy personelu oraz godnych warunków leczenia pacjentów.

Aktualnie zakłady te nie spełniają więc jednego z warunków do przechodzenia na tzw. samodzielność finansową, wobec tego nie powinny być rejestrowane w sądach gospodarczych. Koniecznym warunkiem jest urealnienie ich budżetów tak, aby spełniały także przepisy BHP.

Ważnym zadaniem dla pracodawców a także samorządnych organizacji skupiających lekarzy, pielęgniarek oraz dla związków zawodowych jest tworzenie warunków do podnoszenia etyki zawodowej, aby coraz lepiej spełniać oczekiwania ludzi chorych, poprawić relacje lekarz-pacjent, pielęgniarka-pacjent, dyrektor-pracownicy.

Cenną pomocą i źródłem odbudowy zasad etycznych zawodów medycznych jest Karta Pracowników Służby Zdrowia wydana w 1995 r. przez Papieską Radę ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia, która stanowi nie tylko zbiór zasad etycznych ale także przewodnik po wielu trudnych problemach w codziennej pracy lekarza i pielęgniarki.

Narodowy Program Zdrowia

Przyjęty w 1990, a następnie poprawiony w 1993 i 1996 Narodowy Program Zdrowia nie był skutecznie realizowany przez kolejne rządy. NPZ prawidłowo określał cele strategiczne i operacyjne, które jednak w niewielkim zakresie tylko zostały osiągnięte, lub przeciwnie oddaliły się np.: zwiększa się nadal ilość wypadków drogowych, ilość zabitych i rannych.

Obciążeniem tego programu i przyczyną jego nieskuteczności był brak wyraźnie określonych źródeł finansowania oraz sankcji ustawowej tj. obowiązku wykonania. Nowoczesny samochód także nie ruszy bez paliwa, nawet jeżeli ma najlepiej przygotowanych kierowców. Okazało się, że działania rządu często były niespójne z programem. Dwa główne cele operacyjne tj. zmniejszenie palenia tytoniu oraz zmniejszenie spożycia alkoholu raczej oddaliły się, ponieważ rząd prowadził w praktyce politykę promocji tych środków uzależniających kierując się krótkowzroczną polityką fiskalną.

Zgodnie ze strategią „Zdrowie dla wszystkich w roku 2000”, jedynie działania prewencyjne mogą skutecznie poprawić zdrowie obywateli.

Realizację zadań promocji zdrowia w dużym zakresie należy „powierzyć” rodzinom, samorządom lokalnym, organizacjom pozarządowym.

Należy stworzyć stałe źródło finansowania w postaci Narodowego Funduszu Zdrowia. Potwierdzają to doświadczenia wielu krajów, które skutecznie promują zdrowie.

Należy też znowelizować NPZ, aby ściśle określić cele i zadania, zarówno czasowo jak i kto powinien je wykonać. Narodowy Program Zdrowia musi mieć cechy skutecznego wykonania a także być dostosowany do standardów międzynarodowych i gospodarki rynkowej. Musi być nastawiony na pojedynczego obywatela i rodzinę oraz na indywidualny wybór.

Cele operacyjne:

- ✓ Zwiększenie aktywności fizycznej społeczeństwa.
- ✓ Poprawa jakości żywności i sposobu żywienia ludności (obowiązek umieszczania informacji o wartości odżywczej i normach spożycia na dopuszczanych do obrotu produktach żywnościowych).

- ✓ Polityka prorodzinna.
- ✓ Walka z paleniem tytoniu.
- ✓ Zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu.
- ✓ Ograniczenie spożycia substancji psychoaktywnych.
- ✓ Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie występowaniu zaburzeń psychicznych.
- ✓ Zapobieganie przemocy i maltretowaniu (głównie dzieci).

Do celów tych zalicza się również zadania operacyjne nakierowane na samorządy lokalne, środowisko nauki, pracy i wypoczynku mieszkańców. Realizowane winny być przez samorządy, organizacje pozarządowe działające w i na rzecz zdrowia mieszkańców społeczności lokalnych, pracowników w zakładach pracy i w miejscach ich wypoczynku, w szkołach i placówkach oświatowych. Zakres i zadania przygotowywane przez te instytucje muszą być dostosowane do potrzeb małych społeczności. Do tych zadań zalicza się również zdrowotne programy edukacyjne dostosowane do potrzeb tych społeczności i realizowane przez samorządy, szkoły i organizacje pozarządowe.

Profilaktyka i prewencja obejmować powinna cele strategiczne dotyczące całej populacji Polski. Zalicza się do nich:

- ✓ Poprawa stanu sanitarnego kraju.
- ✓ Zmniejszenie części wypadków, szczególnie drogowych, w tym:
 - zwiększenie sprawności i skuteczności pomocy doraźnej w nagłym zagrożeniu życia,
 - upowszechnienie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej przez społeczeństwo przy zaangażowaniu społeczności lokalnych i organizacji pozarządowych (straż pożarna zawodowa i ochotnicza, harcerstwo, kierowcy, Kościół i inne), poprzez naukę techniki udzielania tej pomocy oraz wyposażenie tych organizacji w niezbędny sprzęt.
- ✓ Zmniejszenie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku życia, nauki, pracy i wypoczynku (ochrona środowiska naturalnego człowieka - powietrza, wody, gleby, ochrona parków narodowych i terenów uzdrowiskowych itp.).

- ✓ Regulacje dotyczące żywności i żywienia (zmiana ustawy o „Warunkach Zdrowotnych Żywności i Żywienia w zakresie zwłaszcza obowiązku badania żywności na obecność metali ciężkich).

NPZ winna być poświęcona najważniejszym programom zdrowotnym, zapobiegającym chorobom odpowiedzialnym za złą kondycję zdrowotną Polaków, czego odzwierciedleniem są niezadowolające współczynniki zdrowotne. Obecnie do tych programów należy zaliczyć:

1. Narodowy Program Walki z Chorobami Serca i Naczyń oraz Narodowy Program Profilaktyki Cholesterolowej.
2. Narodowy Program Walki z Nowotworami.
3. Narodowy Program Opieki nad Matką i Dzieckiem.
4. Narodowy Program Szczepień Ochronnych.
5. Narodowy Program Walki z Próchnicą i Chorobami Przyzębia.
6. Narodowy Program Walki z Cukrzycą.
7. Narodowy program Walki z Chorobami Przenoszonymi Drogą Płciową.

Tematyka tych programów winna być uzależniona od aktualnej sytuacji zdrowotnej populacji.

Programy zdrowotne winny być finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Celowe jest powołanie Instytutu Epidemiologii i Statystyki Medycznej w ramach Państwowej Inspekcji Zdrowia Publicznego, z oddziałami wojewódzkimi, do zadań którego należałoby zbieranie danych i monitoring zjawisk zdrowotnych w Polsce. Jest to niezbędne do podejmowania strategicznych decyzji w zakresie organizacji profilaktyki, prewencji i promocji zdrowia na obszarze Polski.

Obecnie obowiązujący NPZ nie jest realizowany praktycznie, ponieważ:

- ✓ Nie jest aktem ustawowym.
- ✓ Nie posiada źródeł finansowania poza częścią dotyczącą programów zdrowotnych.

- ✓ Cele strategiczne nie obejmują wszystkich problemów zdrowotnych i społecznych w Polsce, np. nie zawierają celu dotyczącego polityki pro rodzinnej, bardzo istotnego w dobie kryzysu demograficznego w ostatnich latach (patrz załącznik).
- ✓ Nie zawiera również celu: walka z otyłością, co jest bardzo istotne obecnie, kiedy ponad 50% dorosłych i ponad 40% młodzieży posiada nadwagę.
- ✓ Celowe jest też wdrożenie programu profilaktyki cholesterolowej w Polsce ze screeningiem poziomu cholesterolu dla całej populacji polskiej.
- ✓ Niejasno są również określone cele dotyczące aktywności fizycznej.
- ✓ Nie jest profesjonalnie monitorowany, nie przedstawiono również raportów z jego realizacji w latach 1994 - 1996.
- ✓ Nie zawiera zadań niwelujących nierówności w dostępie do ochrony zdrowia i instytucji zajmujących się prewencją i profilaktyką w Polsce. Przygotowany np. w 1993 roku „Program Poprawy Opieki Zdrowotnej na Wsi na lata 1993 - 1995” nie był zrealizowany. Nie przedstawiono też raportu z jego realizacji w roku 1996 mimo, że raport taki winien być przedstawiony Sejmowi.

Medycyna Ratunkowa

Ważnym elementem każdego cywilizowanego systemu ochrony zdrowia jest istnienie w nim struktur medycyny ratunkowej, wyspecjalizowanej w ratowaniu ludzkiego zdrowia lub życia w sytuacji nagłego zagrożenia.

To także jeden z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia, który nie został przez rząd zrealizowany.

Z humanitarnego, społecznego i politycznego punktu widzenia możliwość ratunku i przetrwania w nagłym zagrożeniu życia lub zdrowia, wywołanym urazem wielonarządowym czy każdą inną nagłą przyczyną, jest najczulszym wskaźnikiem jakości i bezpieczeństwa systemu, w którym żyjemy.

W Polsce możliwości takie, w porównaniu z krajami Europy Zachodniej, są znacznie mniejsze. Świadczą o tym takie dane epidemiologiczne jak:

- ✓ **Umieralność okołourazowa** oraz wywoływana innymi nagłymi, nieurazowymi przyczynami **jest w Polsce znacznie wyższa niż w krajach Europy Zachodniej (12,5% wobec przeciętnej europejskiej 4,5%).**
- ✓ Wysoki odsetek zgonów z nagłego zagrożenia życia następuje w okresie przedszpitalnym (62,4% zgonów okołowypadkowych).
- ✓ Czas dotarcia osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia do kwalifikowanego leczenia szpitalnego jest w Polsce bardzo długi, niejednokrotnie porównywalny z sytuacją w czasie II wojny światowej (przykładowo - 41% ofiar wypadku dociera do leczenia szpitalnego w czasie dłuższym niż 3 godziny).
- ✓ Baza szpitalna jest bardzo słabo przygotowana do niesienia szybkiej, obejmującej wczesną fazę leczenia, kwalifikowanej pomocy lekarskiej w stanach nagłego zagrożenia życia (świadczy o tym wysoki odsetek zgonów w czasie pierwszych 6 godzin leczenia szpitalnego).
- ✓ Archaiczny system funkcjonowania tzw. pomocy doraźnej oparty o stacje pierwszej pomocy, coraz bardziej odległe od bazy szpitalnej - nie rokuje żadnych nadziei na zmianę tej sytuacji.

Biorąc pod uwagę fakt, że Polska podpisała najważniejsze porozumienia międzynarodowe, gwarantujące m.in. bezpieczeństwo obywateli na wypadek nagłego zagrożenia zdrowia lub życia - coraz wyraźniejszym i pilnym zagadnieniem jest podjęcie zasadniczej restrukturyzacji sektora zdrowia w kierunku tworzenia w nim struktur dla medycyny ratunkowej.

Struktury te we współczesnym rozumieniu europejskim i światowym oparte są o bazę szpitalną. **Zasadniczym, docelowym ogniwem „łańcucha przeżycia” są szpitalne oddziały ratunkowe różnych szczebli.** Są one tak przygotowane pod względem lokalowym, wyposażeniowym i personelowym, aby móc udzielić natychmiastowej kwalifikowanej pomocy medycznej na wypadek nagłego zagrożenia dla zdrowia lub życia, zgodnie z wymogami współczesnej wiedzy medycznej.

W strukturach polskiej służby zdrowia te właśnie ogniwa łańcucha przeżycia, które odpowiedzialne są za początkowe fazy leczenia chorych w nagłym zagrożeniu zdrowia lub życia - są bardzo słabe. Dlatego też, podejmując decyzje w sprawie restrukturyzacji polskiej służby zdrowia i regionalizacji jej bazy szpitalnej, należy uwzględnić możliwości posadowienia w niej sieci Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych.

Ich rola w sieci polskich szpitali odpowiadać będzie przede wszystkim za:

- ✓ jakość wyspecjalizowanego zaplecza szpitalnego, odpowiedzialnego za wczesne etapy
- ✓ leczenia wszystkich nagłych zagrożeń życia,
- ✓ zapewnienie ciągłości leczenia we wczesnej fazie nagłych zagrożeń,
- ✓ ustalenie kompetencji i odpowiedzialności za to postępowanie,
- ✓ określenie sposobu oceny jakości leczenia we wczesnej fazie, zarówno urazu mnogiego jak i innych stanów nagłych,
- ✓ ustalenie zasad dotarcia do takiego leczenia wszystkim potrzebującym.

Temu celowi służą opracowane założenia organizacyjne i architektoniczne dla szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz ich minima wyposażeniowe i zakres podstawowych standardów postępowania leczniczego. Założenia te oparte są na analizie systemów medycyny ratunkowej, funkcjonujących w Stanach Zjednoczonych i wielu przodujących krajach Europy, jak Wielka Brytania czy kraje Beneluxu. Są one jednocześnie próbą dopasowania doświadczeń zagranicznych do naszych polskich realiów i obecnych możliwości. Biorąc pod uwagę szczupłość tych możliwości ograniczono je do niezbędnego minimum, ale z zachowaniem wymogów, jakie niesie ze sobą obecny stan wiedzy medycznej, a szczególnie dysponującej bogatym doświadczeniem - Medycyny Ratunkowej.

Konieczne będzie ustawowe określenie ram dla ratownictwa medycznego. Trzeba także określić i wprowadzić w życie zasady działania zakładów ochrony zdrowia, gmin, administracji rządowej w przypadku katastrof i sytuacji awaryjnych. Powódź pokazała jakie to ważne.

Ochrona zdrowia pracowników - medycyna pracy.

Zbudowanie nowoczesnej służby medycyny pracy jest bardzo ważną częścią odbudowy powszechnego systemu ochrony zdrowia w Polsce.

Ustawa o służbie medycyny pracy określająca jak ma być zorganizowana i finansowana ochrona zdrowia pracujących, dotyczy żywotnych interesów milionów pracowników. Właściwe instytucje kontrolne, to jest: Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna i ostatnio także Najwyższa Izba Kontroli, **wskazują na częsty brak poczucia odpowiedzialności u pracodawców, szczególnie nowych pracodawców za ochronę zdrowia pracujących w ich środowisku pracy.**

Jest to problem bardzo poważny, ponieważ wszelkie dostępne dane wskazują na pogarszanie się warunków pracy, a w ślad za tym wzrost ilości wypadków i uszkodzonych przy pracy w ostatnich latach. Liczba osób pracujących w warunkach narażenia zawodowego tj. w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń lub natężeń czynników szkodliwych wcale nie maleje, przeciwnie utrzymuje się na wysokim poziomie. **Narażonych jest ok. 1,5 mln pracowników.**

Według ostrożnych danych Państwowej Inspekcji Sanitarnej **blisko 20% osób pracowało w warunkach przekroczenia norm higienicznych;** w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe lub uciążliwe. Zwłaszcza w takich branżach jak: hutnictwo, przemysł środków transportu, gospodarka morską, leśnictwo, przemysł chemiczny, maszynowy, papierniczy jest najwyższe indywidualne i grupowe ryzyko zdrowotne.

W ocenie Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, są to dane zaniżone ponieważ wiele zakładów pozostaje poza bezpośrednim nadzorem, czy to z powodu nie funkcjonowania tam związku zawodowego, czy też z powodu częstego łamania praw pracowników gwarantowanych Kodeksem Pracy. Często pazerność ekonomiczna, połączona z lekceważeniem prawa, prowadzi do poszukiwania dodatkowych korzyści przy oszczędzaniu na wszystkim, nawet na zdrowiu pracowników.

Powoduje to rosnącą zachorowalność na choroby przewlekłe i związaną z tym czasową niezdolność do pracy, wzrost liczby chorób zawodowych oraz wypadków

inwalidztwa. **O ile w 1995 roku wydarzyło się 112 tys. wypadków przy pracy, to w roku następnym już 117 tys. wypadków.** Straty wynikające z utraty zdrowia, są nie tylko indywidualne, lecz także społeczne i gospodarcze.

Oślabia się potencjał polskiej gospodarki, konkurencyjność wobec firm zagranicznych, prowadzi też do ubożenia rodzin, zwłaszcza wobec obniżenia zasiłków chorobowych, wypłacanych w pierwszych 30 dniach choroby. Mimo to **wskaźnik tzw. absencji chorobowej zwiększył się o 10% i wynosił aż 29 dni na jednego pracownika.**

Państwo musi w takich wypadkach interweniować. Także w interesie pracodawców, a zwłaszcza dobra wspólnego, jakim jest zdrowie pracujących i utrzymanie konkurencyjności polskiej gospodarki.

Zaniedbania z ostatnich lat, spowodowane brakiem spójnych przepisów spowodowały, że medycyna przemysłowa nie spełniała wystarczająco swojego zadania.

Zwlekanie w ciągu ostatnich 4 lat, przez koalicję rządzącą, z reformą tzw. medycyny przemysłowej obciąża rząd odpowiedzialnością za straty z tego powodu.

Wiele zakładów zlikwidowało przychodnie zakładowe, małe zakłady pracy nie zapewniają nawet podstawowych badań wstępnych, okresowych i kontrolnych przewidzianych w Kodeksie Pracy, nie mówiąc już o innych działaniach profilaktycznych.

Jednakże ustawa przyjęta przez Sejm jest oderwana zupełnie od dopiero co przyjętej przez Parlament ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, jak również nie uwzględnia projektu wprowadzenia ubezpieczeń od wypadków przy pracy i chorób zawodowych, które powinny być finansowane ze składki pracodawców w zależności od ryzyka zawodowego.

Ustawa nie zapewnia skutecznych mechanizmów motywowania pracodawcy do poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia swoich pracowników.

Ustawa o służbie medycyny pracy powinna być bardziej dostosowana do rozwiązań wypracowanych już w krajach Unii Europejskiej, zwłaszcza zgodności z dyrektywą EWG z 1989 r, oraz znanymi Konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 155 i 161.

Kraje te od dawna inwestują w poprawę zdrowia pracowników, znając długofalową zależność między zdrowiem pracownika - wydajnością pracy - efektami ekonomicznymi przedsiębiorstwa - i rozwojem gospodarczym kraju. Zgodnie z doświadczeniami w tych krajach, wprowadzenie bezpośredniej odpowiedzialności pracodawców za wypadki przy pracy i choroby zawodowe, spowodowała istotną poprawę w ochronie zdrowia pracowników.

Zapewnienie odpowiednich warunków pracy pracujących powinno być obowiązkiem każdego pracodawcy. Pracodawca powinien w przypadku zawinionego zaniedbania ponieść koszty świadczeń, o jakich mowa w ustawie.

Słabością ustawy jest to, że pracodawca nie ponosi żadnego udziału w kosztach leczenia chorób zawodowych, rehabilitacji leczniczej, organizowania i udzielania pierwszej pomocy medycznej.

Przeciwnie, ustawa zwalnia go z tych kosztów przekazując ich finansowanie do budżetu państwa, a więc w rzeczywistości także podatków samych pracowników.

Ustawa utrwała więc istniejący stan rzeczy, w którym pracodawca nie musi być zainteresowany poprawianiem warunków pracy, ponieważ i tak nie on sfinansuje skutki swoich zaniedbań.

Artykuł 22 ustawy zobowiązuje jedynie pracodawców do finansowania świadczeń obligatoryjnych przewidzianych zapisami Kodeksu Pracy.

Z jakiego powodu pracodawca miałby więc finansować „**wybrane przez siebie świadczenia zdrowotne, profilaktyczne**” (na co wskazuje art. 22 pkt. 2 ustawy) jeżeli nie będzie miał takiego obowiązku ani bezpośredniej motywacji ekonomicznej.

Można więc spodziewać się, że tylko związki zawodowe będą wywierać nacisk na pracodawcę, chociaż ustawa im tego nie ułatwia. Podobnie w art. 13. Związki zawodowe w tak ważnej dla interesów zbiorowych pracowników sprawie jak wybór przez pracodawcę jednostki służby medycyny pracy nie mają w ustawie wystarczającego umocowania. Art. 13 powinien wyraźnie zapewniać uzgodnienie ze związkami zawodowymi tej decyzji.

Poważną wadą ustawy jest to, że nie gwarantuje równości szans w dostępności do świadczeń związanych z ochroną zdrowia pracujących, niezależnie od tego gdzie są zatrudnieni.

W praktyce oznacza to, że takie branże jak wojsko, policja, wymiar sprawiedliwości, transport nie będą miały gwarancji ustawowych, lecz określone rozporządzenia odpowiedniego ministra. Jak można się spodziewać ze stratą dla zdrowia pracujących zwłaszcza tzw. pracowników „cywilnych”.

Zupełnie niezrozumiałe i błędne jest wycofanie się z możliwości tworzenia przychodni zakładowych lub międzyzakładowych, w tym także prywatnych, w dużych zakładach przemysłowych, w kilku zakładach lub branży.

Takie formy organizacyjne powinny być w ustawie wymienione jako najlepsza i preferowana struktura służby medycyny pracy, która najlepiej zrealizuje pełny zakres działalności profilaktycznej. **W przeciwnym razie grozi to wybieraniem przez pracodawcę minimum kodeksowego, i w efekcie regres jakości opieki medycznej, nawet w stosunku do już istniejącej.**

Kolejną wadą jest to, że omawiana ustawa powstała w zupełnym oderwaniu od przyjętej niedawno ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, która tworzy nowe instytucje ubezpieczeniowe, także zobowiązane do świadczeń zdrowotnych na rzecz pracujących. Tak więc postulat współdziałania tych dwóch instytucji wydaje się być oczywisty nie tylko w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, ale tak jak proponował projekt NSZZ „Solidarność”, także w zakresie zwrotu kosztów leczenia poniesionych przez Kasy Chorych z powodu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. W takim przypadku pracodawca lub instytucja ubezpieczająca pracodawcę musiały by pokryć koszty wypadków lub chorób powstałych z winy pracodawcy.

Już teraz można powiedzieć, że konieczne będą zmiany dające rzeczywiste gwarancje ochrony zdrowia pracowników - zmiany prawne, ekonomiczne, mechanizmy motywacyjne i zmiany instytucjonalne.

Lecznictwo Uzdrawiskowe

Należy zreformować polskie lecznictwo uzdrawiskowe jako integralną część narodowej służby zdrowia. Spełnia ono bardzo ważną rolę w procesie leczniczym i rehabilitacyjnym. **Należy w krótkim czasie uchwalić ustawę „Prawo uzdrawiskowe”, która regulowałaby problemy lecznictwa uzdrawiskowego** oraz określa jego status, dostosowując tę część ochrony zdrowia do standardów światowych.

W przyszłości ten rodzaj lecznictwa mógłby być także źródłem dochodów państwa.

Część uzdrawisk mających charakter unikalny pod względem walorów leczniczo-przyrodniczych lub mających status narodowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego winna zostać w rękach państwa.

Usługi sanatoryjne i uzdrawiskowe winny być opłacone na zasadzie kontraktu lub wykupu przez instytucje ubezpieczeniowe, jak również samych obywateli. Jedynie taka polityka może spowodować ograniczenie zerowania na budżecie państwa przez dawną nomenklaturę.

W dniu 8 lipca 1997 r. opublikowane zostało również rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szczególnych warunków sanitarnych przy produkcji i w obrocie naturalnych wód mineralnych.

Butelkowane wody mineralne i lecznicze stanowią jedno z najpoważniejszych źródeł dochodów Państwowych Przedsiębiorstw Uzdrawiskowych, stąd od pewnego czasu rozlewnie wód mineralnych PPU leżą w kręgu zainteresowań obecnego kierownictwa Ministerstwa Zdrowia, które jest inicjatorem powstania spółki akcyjnej Konsorcjum Producentów Naturalnych Wód Mineralnych z siedzibą w Warszawie (sierpień 1997). Wyjaśnień w przedmiotowej sprawie od Dyrektora Generalnego w MZiOS zażądała Sekcja Krajowa Uzdrawisk.

Projekt ustawy „Prawo uzdrawiskowe”, opracowany przez NSZZ „Solidarność” nawiązuje do tradycji, jaką była niewątpliwie ustawa o uzdrawiskach z 1922 r. oraz

248

zapewnia rozwój uzdrowisk w oparciu o zachowanie równowagi pomiędzy interesami lokalnymi a interesem ogólnonarodowym poprzez przywrócenie samorządu uzdrowiskowego, jakim ma być Komisja Zdrojowa, zlikwidowana ustawą o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym w 1966 r.

Nieskuteczność działań administracji rządowej

Opisany kryzys zdrowotny, finansowy, organizacyjny przez swą rozległość i uporczywość, powoduje poważne konsekwencje gospodarcze i społeczne.

Niska zdrowotność społeczeństwa, bankructwo finansowe systemu zaopatrzeniowego, powszechne niezadowolenie pracowników i pacjentów, wskazuje pośrednio na małą skuteczność działania państwa, na jego niesfunkcjonalność i niską efektywność.

Polityczną odpowiedzialność za ten stan rzeczy ponosi Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, który w okresie 1993 - 1997 r. w trzech kolejnych rządach pełnił funkcję ministra. Ocenę działań Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz samego Ministra opieramy o tzw. „Bilans otwarcia oraz zarys założeń polityki zdrowotnej” z 27.10.1993 r.

Fragmety:

„Mimo, że blisko 20 % wydatków na ochronę zdrowia przyjęło i tak już zubożałe społeczeństwo, to bez natychmiastowej pomocy ze strony państwa system może ulec załamaniu.”

Po 4 latach - badania wskazują, że już ok. 30 % wydatków ponoszą sami pacjenci.

„Próba znalezienia pieniędzy w kieszeni pacjenta i spauperyzowanej grupy zawodowej pracowników służby zdrowia jest szkodliwą i demagogiczną utopią.”

Po 4 latach płace lekarzy i pielęgniarek spadły do poziomu niespotykanego dotąd 75 % Średniej płacy w gospodarce, a nowa ustawa ubezpieczeniowa wprowadza nowe dopłaty od pacjentów za 10 dni pobytu w szpitalu; średnio pacjent płaci już 460 zł rocznie różnych opłat i dopłat.

Żaden z 4 celów strategicznych nie został osiągnięty.

1. Proponowane przez min. Żochowskiego działania doraźne tzn. pilne oddłużenie placówek służby zdrowia nie zostały wykonane, przeciwnie zadłużenie corocznie rosło.

1995 - 1,5 mld zł

1996 - 2,0 mld zł

1997 - 3,1 mld zł

2. Zamiar wdrożenia powszechnych ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń alternatywnych nie został wykonany. Praktycznie 4 lata zostały stracone i nadal mamy niezreformowany system zaopatrzeniowy.

3. W ostatnich 3 latach dramatycznie spadło poczucie dostępności świadczeń medycznych dla pacjentów - o 30 % - wg. badań CBOS z maja 1996 r, a także sprawność funkcjonowania państwowej służby zdrowia, bezpłatność leczenia oraz poczucie bezpieczeństwa zdrowotnego.

4. Opieka zdrowotna finansowana będzie z funduszu ubezpieczeniowego w określonym umową społeczną zakresie. W praktyce: 4 lata urzędowania Ministra Zdrowia to okres sporów, konfliktów i strajków, demonstracji lekarzy, pielęgniarek z powodu braku rzetelnego dialogu społecznego.

Podsumowanie - Polska może i musi być zdrowsza

Ocena

Akcja Wyborcza Solidarność ocenia stan zdrowia polskiego narodu jako poważnie zagrożony, a system lecznictwa jako zaniedbany i niesprawny.

Pogarsza się stan zdrowia polskich rodzin. Mimo optymistycznych wskaźników wzrostu gospodarczego, występuje wiele cech regresu zdrowotnego społeczeństwa. Zamiast poprawy - stagnacja i cofanie się w rozwoju.

Obecny system opieki zdrowotnej załamał się i nie spełnia już swojej podstawowej funkcji, tzn. nie stanowi już wiarygodnego zabezpieczenia na wypadek choroby dla przeciętnego obywatela i jego rodziny.

Przyczyną upadku polskiej służby zdrowia jest chroniczne niedofinansowanie, zła organizacja świadczeń medycznych oraz nieposzanowanie praw pacjenta.

Objawy

Organizacja służby zdrowia oparta o centralne rozdzielnictwo pieniędzy powoduje deficyt finansowy, powstawanie kolejek do lekarzy na badania, zabiegi i operacje specjalistyczne. Stanowią one podstawową przyczynę powstawania i rozwoju tak dolegliwej dla pacjentów szarej sfery i zwykłego łapownictwo w służbie zdrowia.

W efekcie narastającego niedofinansowania pacjenci muszą coraz więcej płacić za leczenie i leki, ubożeją pracownicy lecznictwa, odbywa się patologiczna

prywatyzacja majątku w ochronie zdrowia, państwowe szpitale i przychodnie są niewydolne i słabo wyposażone.

Diagnoza

Kolejne rządy koalicyjne SLD - PSL w latach 1993 - 97 mimo deklaracji wyborczych i oficjalnych programów, np.: „Strategia dla zdrowia”, prowadziły politykę zdrowotną zupełnie nieodpowiednią do zagrożeń.

Lewicowa koalicja nie wywiązała się z obietnic wyborczych tzn. nie zwiększyła nakładów na ochronę zdrowia i nie poprawiła sytuacji w lecznictwie, wręcz przeciwnie kryzys w lecznictwie pogłębił się.

Przyjęta przez Parlament ustawa o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym **nie jest akceptowana przez środowisko medyczne i pacjentów**, ponieważ nie gwarantuje

stabilnego finansowania systemu leczenia oraz oznacza wycofanie się Państwa z gwarancji konstytucyjnych i **nowe obciążenie pacjentów kosztami leczenia m.in. za 10 dni pobytu w szpitalu.**

Rząd prowadzi politykę antyzdrowotną, gdyż przy niedoborze środków finansowych na podstawowe leki i zabiegi ratujące życie jednocześnie **propaguje i finansuje z budżetu Państwa środki antykoncepcyjne i zabiegi aborcji**, a więc działania medyczne powodujące niszczenie zdrowia i życia dzieci w okresie prenatalnym oraz kobiet.

Rządy koalicji SLD-PSL okazały się niezdolne do rzeczywistego rozwiązania podstawowych problemów polskiej służby zdrowia. Przeciwnie doprowadziły do masowych protestów i konfliktu z lekarzami i pracownikami służby zdrowia oraz powszechnego niezadowolenia pacjentów.

Potwierdzają to badania opinii publicznej, raport Najwyższej Izby Kontroli i Rzecznika Praw Obywatelskich w ostatnich czterech latach.

Proponowane leczenie

Aby sprawiedliwie i mądrze rozwiązać problemy ochrony zdrowia konieczne jest uwzględnienie wszystkich najważniejszych grup interesów: tj. lekarzy, pacjentów, pracowników służby zdrowia, aptekarzy, producentów sprzętu i aparatury medycznej, przemysłu farmaceutycznego.

Projektowanie i budowanie nowego systemu ochrony zdrowia w Polsce powinno odbywać się z uwzględnieniem opinii samych zainteresowanych, w drodze dialogu i atmosferze przyzwolenia społecznego. Jest to warunek utrzymania pokoju społecznego oraz skutecznego wprowadzenia odczuwalnych zmian, korzystnych dla pacjentów i pracowników służby zdrowia.

Akcja Wyborcza Solidarność uważa, że ustawodawca powinien tak zorganizować opiekę zdrowotną, takie przyjąć zasady finansowania, takie stworzyć warunki do poszanowania praw pacjentów, **aby prawo do ochrony zdrowia, mogło być jak najpowszechniej skutecznie gwarantowane.**

Głęboko zreformujemy polską służbę zdrowia, równocześnie zwiększając na nią nakłady. Pozwoli to poprawić warunki leczenia chorych w szpitalach i zlikwidować kolejki do lekarzy.

Zwiększony budżet powinien zostać wykorzystany na działania „ratunkowe”:

- ✓ sfinansowanie świadczeń medycznych gwarantowanych ustawowo,
- ✓ oddłużenie publicznych zakładów opieki zdrowotnej przed ich usamodzielnieniem, komunalizację lub prywatyzację,
- ✓ odbudowanie majątku zakładów (odpisy amortyzacyjne),
- ✓ restrukturyzację szpitali i zakładów lecznictwa uzdrowiskowego,
- ✓ odbudowanie poziomu wynagrodzeń pracowników do poziomu co najmniej 100% średniej płacy w przedsiębiorstwach.

W oparciu o ustawę o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, przygotowaną przez Społeczną Komisję Zdrowia przy KK NSZZ „Solidarność”, **powstaną Kasy Chorych, jako samorządne instytucje ubezpieczeniowe**, dostępne dla wszystkich mieszkańców i ich rodzin:

- ✓ Pacjent, niezależnie od wysokości swoich zarobków, stanu zdrowia czy wieku, będzie miał prawo do leczenia u wybranego przez siebie lekarza czy też wybranym przez siebie szpitali, **bez ponoszenia dodatkowych kosztów.**
- ✓ Składka na ubezpieczenie zdrowotne nie będzie nowym podatkiem na zdrowie. **Wprowadzenie składki będzie w pełni wyrównane obniżeniem podatku dochodowego** o wielkość składki, którą płaci ubezpieczony.
- ✓ Ubezpieczony po opłaceniu składki będzie miał pełną gwarancję prawną dla siebie i dla swojej rodziny, że Kasa Chorych zapłaci za niego koszty leczenia, profilaktyki, rehabilitacji, a także pogotowia ratunkowego i częściowo transportu medycznego.

- ✓ Ponadto Kasa Chorych gwarantuje pacjentowi korzystanie z prywatnych gabinetów lekarskich, spółdzielni lekarskich czy też przychodni państwowych, z którymi zawarła umowy.
- ✓ Kasy Chorych tworzą fundusze ubezpieczenia zdrowotnego, które będą niezależne od budżetu państwa i niezależne od administracji rządowej i będą podlegały kontroli społecznej przez Rady Kasy Chorych.
- ✓ Każdy ubezpieczony będzie mógł wybrać, do jakiej Kasy chce należeć i płacić składkę, gdyż będą działały Regionalne Kasy Chorych, Zakładowe Kasy Chorych (w dużych zakładach pracy), a także Branżowe Kasy Chorych (kolejowe, górnicze, wojskowe, rolnicze).
- ✓ Pacjent wybierając lekarza lub szpital będzie decydował, gdzie będą trafiały jego pieniądze z jego składki. Tym samym będzie też współdecydował i uczestniczył w doskonaleniu systemu.

Narodowy Program Zdrowia otrzyma konieczne fundusze na promocję zdrowia, zapobieganie chorobom nowotworowym i chorobom układu krążenia, które są główną przyczyną zgonów w Polsce.

Dla osób niepełnosprawnych będziemy tworzyli warunki do rehabilitacji i powrotu do aktywnego życia w miejscu pracy oraz dostępu do miejsc publicznych.

Ograniczymy reklamy papierosów, które skłaniają dzieci i młodzież do palenia tytoniu, najczęstszej przyczyny chorób nowotworowych i chorób serca.

Zmiana ustawy o medycynie pracy skłoni pracodawców do poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników.

Zakłady pomocy społecznej i opiekuńczej, hospicja, otrzymają większe fundusze, aby zapewnić godne warunki opieki i pracy personelu.

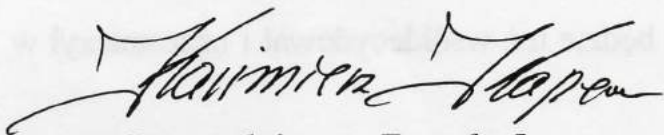
Nowa ustawa - prawo uzdrowiskowe - zagwarantuje szerszy dostęp do leczenia sanatoryjnego oraz zapewni ochronę i rozwój uzdrowisk polskich.

Ustawa o zdrowiu publicznym pozwoli poprawić stan sanitarny kraju.

Przyjęcie ustawy Karta Praw Pacjenta oraz poprawi relacje pacjent-lekarz i zagwarantuje lepsze poszanowanie praw pacjenta m. in. przez rzecznika praw pacjenta.

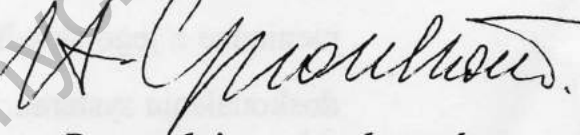
Fundamentem jest niezbywalne prawo do życia każdego człowieka - od poczęcia do naturalnej śmierci. Nieposzanowanie tego prawa prowadzi do aborcji, eutanazji, klonowania, eugeniki, które są objawami „kultury śmierci” i jako takie nie będą dopuszczalne przez polskie prawo.

Kazimierz Kapera

**Przewodniczący Zespołu 5:
Zabezpieczenie Społeczne**

Stanisław Grzonkowski

**Przewodniczący podzespołu
Ochrona Zdrowia**

Warszawa, 8 września 1997

Archiwum Partii Politycznej ISP PRAW

Stanowisko Zespołu Politycznego Akcji Wyborczej Solidarność w sprawie funkcjonowania AWS

Program, struktury organizacyjne i listy kandydatów są zagadnieniami wymagającymi wspólnych partnerskich decyzji wszystkich uczestników AWS.

Akcja Wyborcza Solidarność (AWS) jest porozumieniem zawartym między NSZZ „Solidarność” a ugrupowaniami politycznymi dla wspólnego przeprowadzenia kampanii wyborczej do sejmu, utworzenia klubu parlamentarnego i ewentualnego tworzenia (współtworzenia) przyszłego rządu. Dlatego:

1. AWS nie powinna być odwzorowaniem programu i struktur NSZZ „Solidarność” lub jakiegokolwiek partii wchodzącej w jej skład lecz autonomicznym, nowym bytem politycznym. Jej nazwa, Akcja Wyborcza Solidarność, oznacza solidarność polityczną uczestników porozumienia i nie jest - jak to podkreślił Marian Krzaklewski - prostym odniesieniem do nazwy Związku. Podstawą działania powinna być wspólna Platforma Wyborcza AWS, będąca programem politycznym Akcji, wypracowanym i ustalonym przez jej uczestników.
2. Władze NSZZ „Solidarność” powinny delegować swoich działaczy do AWS (działalności wyborczej nie mogą prowadzić organizacje związkowe).
3. Należy powoływać struktury terenowe AWS dostosowując je do potrzeb przyszłej kampanii wyborczej, która będzie przebiegać w 52 okręgach wyborczych.
4. W skład terenowych organów AWS powinni wchodzić upoważnieni przedstawiciele ugrupowań i organizacji, które ratyfikowały porozumienie na szczeblu centralnym i dlatego posiadają status rzeczywistych członków Akcji. W skład organów terenowych AWS mogą być przyjmowani przedstawiciele organizacji lokalnych za zgodą rzeczywistych członków AWS.
5. Istnieje pilna potrzeba powołania kierownictwa AWS gwarantującego partnerski udział wszystkich podmiotów tworzących Akcję w podejmowaniu decyzji. Uchwały i decyzje któregośkolwiek z uczestników Akcji nie mogą być jedyną podstawą działań AWS. W tym celu na najbliższym posiedzeniu należy powołać:
 - Naczelną Radę Polityczną, w składzie trzech przedstawicieli NSZZ „Solidarność” i po jednym przedstawicielu każdej partii politycznej wchodzącej w skład AWS oraz odpowiednio wojewódzkie (okręgowe) Rady AWS.
 - W skład Naczelnej Rady Politycznej oraz rad niższego szczebla mogą wchodzić tylko sygnatariusze AWS. Na szczeblu rad terenowych w przypadku organizacji lub osoby ważnej dla AWS Naczelna Rada Polityczna może poczynić odstępstwo od powyższej zasady.
 - Rada powinna powołać stały Sekretariat Roboczy z siedzibą w Warszawie i mianować rzecznika prasowego AWS.

KANDYDACI DO SEJMU AKCJI WYBORCZEJ SOLIDARNOŚĆ W WARSZAWIE

- Andrzej Zakrzewski - 56 lat, minister stanu w Kancelarii Prezydenta Lecha Wałęsy
- Ewa Tomaszewska - 50 lat, członek Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”
- Bronisław Komorowski - 45 lat, poseł, sekretarz generalny Stronnictwa Konserwatywno-Ludowego
- Henryk Linowski - 65 lat, burmistrz gminy Warszawa-Ursus, prezes Regionu Warszawskiego ZChN
- Michał Janiszewski - 43 lata, radny Warszawy, wiceprzewodniczący Rady Politycznej KPN-OP
- Czesław Bielecki - 49 lat, architekt, prezes Ruchu 100
- Stanisław Grzonkowski - 42 lata, wiceprzewodniczący Sekretariatu Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność”
- Jerzy Gwiżdż - 43 lata, poseł, szef sztabu wyborczego Lecha Wałęsy
- Zbigniew Eysmont - 48 lat, poseł na Sejm I kadencji, minister w rządzie Hanny Suchockiej
- Adam Bielan - 23 lata, przewodniczący Niezależnego Zrzeszenia Studentów
- Jacek Weiss - 59 lat, przewodniczący Sekretariatu Kultury i Środków Przekazu NSZZ „Solidarność”
- Grzegorz Wysocki - 33 lata, dziennikarz, wydawca, menedżer kultury
- Jacek Lipiński - 43 lata, prezes Unii Własności Pracowniczej
- Sławomir Rakowiecki - 42 lata, pełnomocnik Prezydium Zarządu Regionu „Solidarność” Mazowsze ds. samorządu terytorialnego
- Wojciech Starzyński - 54 lat, prezes Społecznego Towarzystwa Oświatowego
- Jacek Stróżyński - 50 lat, prezes Stronnictwa Demokracji Polskiej
- Mariusz Kamiński - 32 lata, przewodniczący Ligi Republikańskiej
- Zbigniew Stefan Farmus - 48 lat, socjolog, wiceprzewodniczący RdR-OP
- Karol Roman Szadurski - 52 lata, metalurg, ekspert w dziedzinie prywatyzacji i ubezpieczeń społecznych
- Bogdan Soporowski - 54 lata, radny, przewodniczący Praskiego Porozumienia Samorządowego
- Piotr Wójcik - 34 lata, prawnik, wiceprzewodniczący Zjednoczenia Polskiego
- Wiesław Breński - 30 lat, przewodniczący Polskiego Ruchu Patriotycznego
- Kazimierz Wiatr - 42 lata, twórca niezależnego ruchu harcerskiego, instruktor ZHR
- Jan Jastrzębski - 54 lata, wiceprzewodniczący Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”
- Janusz Sobieszkański - 57 lat, przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
- Joanna Fabisiak - 47 lat, przewodnicząca Komisji Samorządowej w Radzie Warszawy
- Zbigniew Jackiewicz - 39 lat, ekspert „Solidarności” ds. przekształceń własnościowych i układów zbiorowych pracy
- Jerzy Dwyer - 46 lat, przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Radzie Warszawy
- Krzysztof Mularczyk - 38 lat, szef Regionu Mazowieckiego Ruchu 100
- Zbigniew Kłejment - 38 lat, prezes Izby Notarialnej w Warszawie
- Zbigniew Wrzesiński - 54 lata, przewodniczący Rady Politycznej Konfederacji Republikanów
- Maria Smereczyńska - 43 lata, lekarka, członek zarządu Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rodzin Katolickich
- Maciej Jankowski - 51 lat, przewodniczący Zarządu Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”

Dla zbierających podpisy:

1. Prosimy o czytelne wypełnianie list, ciemnym długopisem.
2. Podpisy pod listą kandydatów na posłów składają osoby **stałe zamieszkałe** w mieście Warszawa.
3. Podpisy pod kandydatem do Senatu składają osoby **stałe zamieszkałe** w Warszawie i w województwie warszawskim.
4. Nie należy umieszczać żadnych podpisów **pod** tabelką.
5. Nie należy numerować list.
6. Wypełnione listy należy oddawać pełnomocnikom delegatur gminnych (dzielnicowych) lub bezpośrednio w siedzibie okręgowego sztabu AWS przy ul. Franciszkańskiej 6 (tel. 635 28 28, 635 21 58, 635 74 38).

Akcja Wyborcza Solidarność Biuro Prasowe

Archiwum Partii Politycznych

KOMUNIKAT

nr inw.

7 maja odbyło się kolejne spotkanie zespołu negocjacyjnego Akcji Wyborczej Solidarność i Ruchu Odbudowy Polski.

AWS i ROP dziękują Biskupom Polskim za jednoznaczne stanowisko Kościoła wobec moralnych zagrożeń, jakie niesie ze sobą parlamentarny projekt konstytucji.

Wymieniono informacje na temat nadużyć lewicy przy obsadzie komisji referendalnych w całym kraju. Uzgodniono, że AWS i ROP będą występować z protestami do Państwowej Komisji Wyborczej w Białymstoku, Siedlcach, Skierniewicach i w wielu innych województwach.

Wyrażono sprzeciw wobec brutalizacji walki politycznej i używania aparatu przemocy do bicia zatrzymanych w dniach 1 i 3 maja, m. in. w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Chełmie i Krakowie. Szczególnie oburza powrót do używania funkcjonariuszy wywiadu i kontrwywiadu w walce politycznej oraz praktyk bicia demonstrantów na komisariatach.

Tomasz Tywonek
Rzecznik Prasowy Akcji Wyborczej Solidarność

Jacek Kurski
Rzecznik prasowy Ruchu Odbudowy Polski

00-020 Warszawa
ul. Chmielna 30/3

tel./fax (0-22) 26-96-35

Założenia programowe

Porozumienia Prawicy

Archiwum Partii Politycznych

nr inw. _____

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

(propozycje)

1. Założenia ideowe

Blok polityczny „Porozumienie prawicy” jest ruchem stawiającym sobie za cel pomyślność narodu polskiego przez stworzenie silnego, niepodległego państwa, niezależnego od obcych ośrodków decyzyjnych zarówno w sensie politycznym, jak gospodarczym i społecznym.

Polska Niepodległa - to Rzeczpospolita - wspólne dobro i własność wszystkich obywateli.

W Rzeczypospolitej Polskiej nie ma miejsca na walkę klas, nie ma podziału na swoich i obcych, na gorszych i lepszych. Obowiązuje poszanowanie godności zarówno własnej, jak i innych współobywateli. W pojęciu godności mieszczą się takie wartości, jak honor i uczciwość, prawa i obowiązki każdego człowieka.

Świadomość jedności narodu przeciwstawia walce klas zasadę solidarności. Solidarność to troska o zabezpieczenie zarówno godności i praw jednostki, jak dobra wspólnego i praw społeczeństwa, a w konsekwencji wspólne działanie dla przezwyciężenia nieprawidłowości, niesprawiedliwości i krzywdy społecznej.

Z przyjętych zasad ideowych wynika też określenie postawy własnej „Porozumienia Prawicy”, jako **SLUŻBY**, a nie dążenia do osiągnięcia osobistych sukcesów finansowych, zrobienia kariery, czy majątku.

Elementem polskiej świadomości narodowej wykształconym w ciągu tysiąclecia w obecności kościoła katolickiego jest przywiązanie do świata wartości i zasad moralności chrześcijańskiej. Nie oznacza to żadnych preferencji wyznaniowych. Natomiast pojęcie godności człowieka pracującego i jego pracy oraz pojęcie sprawiedliwości społecznej jest w „Porozumieniu Prawicy” zbieżne z rozumieniem tych spraw zawartym w encyklikach Jana Pawła II. Podobnie też rozumie się zagrożenie ze strony liberalnego kapitalizmu i tzw. realnego socjalizmu.

2. Program polityczny

2.1. Państwo - zasady zarządzania - zadania.

Z przyjętej zasady, że jedyną formą istnienia zapewniającą narodowi polskiemu swobodę rozwoju jest wolne i niepodległe państwo polskie wynika, że:

Trwanie Rzeczypospolitej nie może być przerwane, ani zawieszona. Rzeczypospolita może uczestniczyć w szerzej zakrojonej regionalnej wspólnotie politycznej, gospodarczej lub innej. Integrując się w ramach takiej wspólnoty, zachowuje swą odrębność, tożsamość, niepodległość i prawa suwerenne.

Obecnie obowiązujący system zarządzania wytworzył się w okresie zależności od obcego decydenta i miał za zadanie eksploatację Polski oraz zapewnienie doraźnych korzyści rzeszom obcych interesów - tzw. Kompradorom. W interesie kompradorów było stworzenie systemu bez wyraźnego podziału kompetencji i odpowiedzialności urzędników. Nawet w przypadku popełnienia niewątpliwych przestępstw i próby postawienia winnych w stan oskarżenia, system ten prowadzi do przewlekłych procesów kończących się całkowitym uniewinnieniem przestępców lub minimalną karą.

Rządzenie niepodległym krajem wymaga:

- czytelnego podziału funkcji zarządzania między członków rządu,
- ustalenia jasnego zakresu kompetencji i odpowiedzialności na wszystkich szczeblach zarządzania,
- ograniczenia ilości ministerstw i instytucji centralnych, co oprócz oszczędności zapewni zachowanie czytelnego podziału kompetencji i odpowiedzialności oraz ułatwi kontrolę urzędników.

Zadaniem Rzeczypospolitej Polskiej jest zapewnienie obywatelom:

- przysługujących im praw kardynalnych, zgodnych z Deklaracją Praw Człowieka,
- bezpieczeństwa wewnętrznego,
- porządku i ładu wewnętrznego,
- wolności pracy i nadzoru nad warunkami pracy,
- opieki nad rodziną przez prowadzenie szczególnej polityki prorodzinnej,
- dostępu do nauki, oświaty i kultury,
- prawa do korzystania z zabezpieczeń na wypadek choroby, starości, utraty pracy.

W aktualnej sytuacji gospodarczo - społecznej państwa widzimy następujące naczelną zagadnienia w pracy rządu:

- prawo i porządek
- przeciwdziałanie powstawaniu stref ubóstwa przez prowadzenie racjonalnej polityki gospodarczej i przestrzennej,
- zintegrowaną politykę ochrony i wykorzystania środowiska przyrodniczego,
- stymulowanie wzrostu zamożności społeczeństwa,
- stworzenie warunków do rozwoju nauki, oświaty i kultury.

2.2. Zasady polityki zagranicznej

W polityce zagranicznej jedynie słuszną zasadą jest bezwzględne pierwszeństwo interesu narodowego Polski.

1. Należy opracować i realizować zasady strategii polityki zagranicznej w odniesieniu do całej wspólnoty międzynarodowej oraz do wszystkich państw, z którymi Polska utrzymuje stosunki dyplomatyczne. Oznacza to odejście od przypadkowych decyzji dyktowanych doraźnymi korzyściami politycznymi lub ekonomicznymi, a przynoszącymi straty w dalszej perspektywie.
2. Należy ustalić priorytetowe kierunki działania. Należą do nich stosunki z sąsiednimi państwami Europy środkowej i wschodniej, które podobnie jak Polska należały do strefy oddziaływania tzw. realnego socjalizmu: z krajami Międzymorza i Grupy Wyszehradzkiej.
3. Odnosząc się pozytywnie do koncepcji integracji Europy Ojczyzn - konieczne jest umacnianie partnerskich stosunków z krajami zachodniej Europy.

2.3. Polityka obronna.

Zapewnienie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej jest kluczowym warunkiem zachowania niepodległości Polski oraz umożliwienia korzystnego rozwoju, odpowiadającego jej potrzebom i aspiracjom.

Polska jest krajem średniej wielkości i w oparciu o posiadany potencjał jest w stanie stworzyć siły zbrojne zdolne do obrony przed znacznie silniejszym napastnikiem oraz wystarczające, jako podstawa do obrony w warunkach wojny koalicyjnej.

Do realizacji tego celu konieczna jest jednak reforma polskich Sił Zbrojnych odpowiadająca potrzebom niepodległego kraju i wymogom współczesnej techniki obronnej.

Jako zasadę przyjmuje się utworzenie armii zawodowej o wysokim stopniu wyszkolenia i wyposażenia technicznego.

Przy utrzymaniu konstytucyjnego obowiązku obrony ojczyzny, dotyczącego ogółu obywateli Rzeczypospolitej wprowadza się zasadnicze zróżnicowanie tego obowiązku. Służba w Polskich Siłach Zbrojnych będzie służbą zawodową. Oznacza to całkowitą likwidację obowiązkowej służby wojskowej w jej obecnej formie.

Na polskie siły zbrojne będą się składały jednostki Szybkiego Reagowania o wysokiej mobilności, wyposażone w sprzęt najnowocześniejszej generacji, działające w myśl opracowanej doktryny strategicznej i sztuki operacyjnej na zasadzie działań pośrednich. Uzupełnieniem Jednostek Szybkiego Reagowania będą Oddziały Obrony Terytorialnej oparte o służbę ochotniczą.

Oddziały Obrony Terytorialnej będą pełniły funkcje:

- jednostek pomocniczych o szerokim zakresie działania i o różnym charakterze,
- zaplecza dla sił Szybkiego Reagowania

Przewiduje się szkolenie zarówno mężczyzn jak i kobiet w zakresie umiejętności potrzebnych do zapewnienia skutecznego działania Polskich Sił Zbrojnych i funkcjonowania życia w czasie działań wojennych.

2.4. Prawo i porządek.

Na realizację tego zadania, uznanego za jedno z naczelnych w pracy rządu składają się:

- system prawny,
- wymiar sprawiedliwości,
- służby zapewniające porządek i bezpieczeństwo obywateli, tj. w pierwszym rzędzie policja.

2.4.1. System prawny.

System prawny, określane potocznie jako „prawo” powinien być stabilny, przejrzysty i uporządkowany, a ponadto zgodny ze społecznym odczuciem prawa naturalnego.

Obecny system prawny nosi jeszcze cechy minionego okresu, kiedy przepisy, często sprzeczne, powstawały okazjonalnie, stosownie do bieżących potrzeb władzy. Prawo było traktowane jako oręż państwa, „aparatu ucisku i przemocy klasy rządzącej”.

Należy bezwzględnie przestrzegać zasady równości wobec prawa, oraz odpowiedzialności każdego bez względu na stanowisko, czy majątek.

2.4.2. Wymiar sprawiedliwości.

W oparciu o czytelne prawo, którego znajomość będzie ogólnie dostępna może sprawnie funkcjonować aparat wymiaru sprawiedliwości. Tylko w takiej sytuacji sądy będą uwolnione od zalewającej je obecnie fali pieniactwa, oraz rozstrzygania spraw, które są wynikiem asekuranctwa i niedołęstwa urzędniczego.

Należy przeprowadzić reformę sądownictwa w kierunku poprawy jego poziomu etycznego i fachowego. Towarzyszyć tym działaniom powinien systematyczny wzrost uposażeń urzędników wymiaru sprawiedliwości, skutecznie zapobiegając uszczupleniu kadr sądowniczych. Pozwoli to w pierwszym okresie na nieprzedłużanie ciągnących się miesiącami, czasem - latami, postępowań, a wraz z jednoczesnym zastosowaniem innych środków, na radykalne skrócenie procedur.

2.4.3. Policja.

Zadaniem Policji jest w pierwszej kolejności zapewnienie obywatelowi ochrony przed przestępczością i bezpieczeństwa osobistego.

W okresie PRL policja była zorganizowana tak, aby skutecznie współdziałała z tzw. Władzami bezpieczeństwa publicznego w tropieniu zagrożeń rządzących kompradorów ze strony społeczeństwa, gdyż to było głównym zadaniem milicji obywatelskiej. Do tego zadania była przystosowana nadmiernie scentralizowana organizacja policji.

Zmiana hierarchii zadań policji wymaga odejścia od centralizacji i powrotu do systemu posterunków i komisariatów. System ten skutecznie przeciwdziała rozwojowi przestępczości i ma znaczenie profilaktyczne, a zatem jest najbardziej efektywny.

System ten daje również społeczeństwu poczucie realnego bezpieczeństwa. Nie bez znaczenia jest też zaufanie uczciwego społeczeństwa do policji zamiast wrogości, a w najlepszym przypadku lekceważenia wytworzonego w czasach PRL.

Uznaje się zatem za niezbędne uchwalenie i wprowadzenie w życie nowej ustawy o organizacji i systemie działania policji, odpowiadającej aktualnym zadaniom i sposobom działania.

2.5. Polityka przestrzenna oraz polityka ochrony i warunki wykorzystania środowiska przyrodniczego.

Przestrzeń objęta granicami Polski stanowi obok narodu istotną część państwa - Rzeczypospolitej Polskiej. W tej przestrzeni, w naszym środowisku żyje naród - rozwijają się wszelkie formy jego działalności.

Zachowując wolność życia gospodarczego i społecznego nie wolno rezygnować z prowadzenia polityki przestrzennej. Zasadniczym celem tej polityki w Polsce, podobnie jak w zachodnich krajach rozwiniętych jest:

- sterowanie rozwojem działalności gospodarczej w celu niedopuszczenia do powstawania stref ubóstwa,
- ochrona i racjonalne wykorzystanie środowiska przyrodniczego.

Z tego powodu działania gospodarcze, programy inwestycyjne i ochrona środowiska muszą być traktowane łącznie. Narzędziem koordynacji wszelkich działań w przestrzeni powinien być Plan Krajowy, który w oparciu o studia warunków naturalnych, potrzeby narodowe, cywilizacyjne i gospodarcze określi kierunki zagospodarowania przestrzennego Polski. Będzie on podstawą do opracowania podobnych planów regionalnych.

W oparciu o Plan Krajowy należy:

- zapoczątkować długotrwałe procesy, jak np. Stymulowanie migracji ze stref przeludnionych i o znacznym skażeniu środowiska przyrodniczego oraz wzmacnianie obszarów atrakcyjnych osiedleńczo;
- prowadzić racjonalną gospodarkę wodną, zapowiadającą czystość i całościowe wykorzystanie zasobów wodnych (np. Mała retencja, wykorzystanie energetyczne małych cieków, transport wodny);
- przeprowadzić rewizję koncepcji urbanizacji kraju powstałej w odmiennych warunkach polityczno - gospodarczych;
- prowadzić racjonalną politykę w zakresie leśnictwa nawiązującą do pionierskich w skali światowej rozwiązań zadrzewiania, jako warunku zachowania prawidłowych stosunków klimatycznych w skali krajowej, regionalnej i lokalnej.

Przy ostatniej reformie centrum zarządzania zagubiono zagadnienia polityki przestrzennej, likwidując odpowiedzialność władz państwowych za jej prowadzenie. Działanie to sprawiło, że o rozwoju ekonomicznym i przestrzennym kraju decydują praktycznie podległe obcemu kapitałowi firmy, wybierające według swego widzimisię lokalizację dla swojej działalności, z całkowitym pominięciem interesów naszego kraju.

Będziemy dążyli do przywrócenia polityki przestrzennej państwa, oraz do wyraźnego określenia czynników odpowiedzialnych za tę politykę, podobnie, jak robią u siebie kraje należące do Unii Europejskiej.

3. program gospodarczy

3.1. Cele

Nadrzędnym celem polityki gospodarczej jest dobrobyt i bezpieczeństwo socjalne obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Okres poprzedzający decyzję społeczeństwa wyrażoną w referendum, dotyczącą przystąpienia Polski do Wspólnoty Europejskiej, wykorzystać należy efektywnie, dla działań które będą trudne do przeprowadzenia po ewentualnym przystąpieniu do WE. Powinno to zapewnić zamożność Polski i zagwarantować utrzymanie tożsamości narodowej w przyszłej Europie Ojczyzn. Doprowadzić należy do pierwotnej akumulacji kapitału, który powstanie w efekcie uczciwej działalności gospodarczej, nie zaś oligarchicznych układów.

Należy zakończyć przed przystąpieniem do WE ograniczony proces reprivatyzacji., tak by objął on wyłącznie obywateli RP. Ze względu na sprzeczny interes różnych grup społecznych, proces ten winien być prowadzony w sposób nie wywołujący konfliktów. Porozumienie Prawicy przedstawi w innym dokumencie zarys proponowanych rozwiązań.

3.2. Środki

Realizacja programu gospodarczego wymaga:

- odejścia od dogmatycznego stosowania ideologii do spraw gospodarczych. Tak podejście neoliberalne jak i stosowanie interwencjonizmu państwa dają pozytywne efekty tylko w pewnych warunkach;
- stosowania polityki gospodarczej jak robią to kraje wysoko rozwinięte;
- ochrony własnego rynku;
- stabilnego prawa gospodarczego i finansowego;
- obniżenia globalnego opodatkowania, którego obecna wysokość oddaje coraz szersze pole do działania szarej strefie gospodarki, zmniejszając dochody budżetu państwa;
- uruchomienia rezerw dewizowych państwa dla stworzenia tanich kredytów inwestycyjnych;
- pomocy i ochrony działań podmiotów gospodarczych tak państwowych jak i prywatnych poza granicami kraju;
- likwidacji szarej strefy między innymi przez wprowadzenie abolicji przestępstw skarbowych, pod warunkiem zainwestowania uzyskanych tą drogą środków we wskazane dziedziny gospodarki;

Rozwój gospodarczy musi bazować na potencjale gospodarczym, który posiadamy. Nie można liczyć na międzynarodową filantropię. Przede wszystkim

własna praca i majątek narodowy stworzą podstawę podejmowanych działań. Te spośród zagranicznych inwestycji, które zmniejszając bezrobocie podnoszą jakość produkcji, są pomocą.

Prywatyzacja powinna być narzędziem dla stworzenia rynkowej konkurencji, a nie ideologicznym celem. Przybrała ona ostatnio charakter patologiczny. Miejsce zarezerwowane niegdyś dla wroga klasowego zajął pracownik najemny zatrudniony w przedsiębiorstwie państwowym. Skutkiem jest bezrobocie, nędza i utrata majątku narodowego. Tym działaniom należy przeciwstawić :

- uruchomienie innych ścieżek prywatyzacji takich jak:
 - a) prywatyzacja kuponowa;
 - b) prywatyzacja w kierunku tworzenia spółdzielni. Polegała by ona na łączeniu praw własności z miejscem pracy;
 - c) prywatyzacja zarządzania zakładami stanowiącymi własność Skarbu Państwa. Bez zmian praw własności kierowanie przedsiębiorstwem powinno być powierzone na zasadzie kontraktów sprawdzonym firmom zarządzającym;
- rozsądną politykę pieniężną państwa, w szczególności w zakresie kreacji pieniądza i obniżenia kosztu kredytu.
- zmniejszanie bezrobocia będącego skutkiem kryzysu. Zasadniczą rolę powinny odegrać wspierane przez państwo programy inwestycyjne.

Wykonanie ich jest niezbędne ze względów cywilizacyjnych , gospodarczych i społecznych. Proponujemy objąć szczególną opieką następujące dziedziny:

- a) budownictwo mieszkaniowe;
- b) modernizacja infrastruktury komunikacji, łączności i transportu;

W przeciwdziałaniu inflacji należy usunąć jej budżetowe źródła. Zmniejszanie planowanego deficytu budżetu poprzez wzrost opodatkowania, czy też urzędowe podwyżki cen nośników energii i lekarstw jest iluzją. Staje się natomiast najsilniejszym źródłem inflacji. W sposób racjonalny należy rozpocząć stopniowe obniżanie podatków i oprocentowania kredytów.

3.3. Spodziewane Efekty Dodatkowe.

Polska powinna być bogata zamożnością swych obywateli. Znaczna część majątku narodowego jest w rękach państwa. Państwo zaś przestało wywiązywać się z obowiązku gospodarza. Ziemia i jej zasoby, przedsiębiorstwa przemysłowe, usługowe i rolne powinny być własnością ogółu obywateli, w tym można szukać podstawy do przyszłego dobrobytu Polaków. Konieczne jest

reaktywowanie działań zarządzających i gospodarczych przez Skarb Państwa. Ponadto proces reprivatyzacji i prywatyzacji powinny być traktowane jako główne narzędzie tworzenia ekonomicznych rodzin, w tym tworzenia przedsiębiorstw rodzinnych. Prowadzone przekształcenia winny jednak zagwarantować pełne poszanowanie interesu obecnych użytkowników.

Dalszy wzrost zamożności obywateli będzie uzyskiwany w następstwie polityki gospodarczej, wspierającej inicjatywy i indywidualną aktywność gospodarczą. Ogólne procesy powinny być wzmacniane programami szczegółowymi, a zwłaszcza prorodzinnym oraz wsparciem startu młodych ludzi, tak w zakresie wykształcenia jak i aktywizacji zawodowej.

Zmieniony zostanie obecny system podatkowy na system prosty i czytelny. Będzie on mieć charakter prorodzinny. Podatki wedle naszej koncepcji, płacone powinny być przez gospodarstwa domowe, a nie przez tych, którzy utrzymują rodziny. Podstawą naliczania powinien być dochód na osobę w rodzinie, a nie dochód zarabiającego.

3.4 Podstawowe Działy Gospodarki

Przemysł.

Akceptując konieczność prywatyzacji części przemysłu należy utrzymać co najmniej strategiczne zaplecze przedsiębiorstw państwowych. Będą to np. przedsiębiorstwa przemysłu zbrojeniowego czy energetyki.

Ze szczególnej opieki państwa powinien korzystać przemysł innowacyjny oraz gałęzie przemysłu, mogące stanowić polską specjalność na rynku międzynarodowym. Skarb Państwa, pełni rolę właściciela przedsiębiorstw państwowych. Powinny być one zgrupowane w holdingi, których działania byłyby kontrolowane i wspierane przez właściciela.

Rolnictwo.

Ze względu na warunki fizjograficzne występujące na obszarze Polski, jak stosunkowo drobną mozaikę gleb i form terenu, nie powinno się preferować form gospodarki wielkoobszarowej opartych na monokulturach. Wykształcona przez pokolenia stara tradycja rolnicza stwarza szczególnie dogodne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego, które może się stać polską specjalnością na rynku światowym. Należy zachować i rozwijać tradycję przetwórstwa rolno-

spożywczego. Stwarza to szczególnie pomyślną koniunkturę światową, w momencie, gdy konsumenci zaczynają unikać żywności wysoko przetworzonej.

Struktura rolnictwa w Polsce powinna się opierać na gospodarstwie rodzinnym. Należy kontynuować badania naukowe w celu ustalenia optymalnych kierunków upraw dla poszczególnych regionów Polski. Na tej bazie przeprowadzić trzeba parcelacje byłych PGR i rozpocząć równoległą akcję scalania gospodarstw o przypadkowych, rozdrobnionych formach np. w przypadku podziałów rodzinnych.

Transport.

Należy przywrócić rangę podstawowego środka przewozów - transportowi szynowemu, opartemu na własnych zasobach energetycznych. Transport ten zapewnia największą sprawność przewozu ładunków masowych, największy komfort przejazdów, szczególnie na duże odległości. Obsługa tranzytu towarowego do państw powstałych po rozpadzie ZSRR powinna stać się źródłem znacznych dochodów.

Transport osobowy szynowy w miastach, prowadzony na wydzielonych torowiskach jest korzystny ekologicznie, a jednocześnie zapewnia sprawność ruchu.

Należy przywrócić rangę transportu wodnego, szczególnie przy przewozach ładunków masowych. Na celowość tej formy transportu wskazują doświadczenia państw zachodnich.

4. Nauka, oświata, kultura.

Nauka, oświata, i kultura należą do zagadnień o kluczowym charakterze dla życia społecznego. Dziedziny te były instrumentalnie traktowane w PRL. Dziesiątki lat upowszechniania fałszywych prawd, rzekomo naukowego poglądu na świat oraz na węzłowe problemy życia społecznego i indywidualnego, doprowadziły do powstania masowych szkód w świadomości paru pokoleń Polaków. To dziedzictwo działa nadal, skoro nie zostało poddane rzetelnej, krytycznej ocenie. Ostatni okres charakteryzujący się lekceważeniem problematyki społecznej oraz stałym ograniczaniem wydatków na naukę, kulturę i oświatę, doprowadził do powstawania zjawisk negatywnej selekcji pracowników, szczególnie w nauce i zawodzie nauczycielskim.

Zdecydowane zmiany powinny wystąpić w traktowaniu spraw nauki. Całkowite upaństwowienie prac naukowych doprowadziło do ich zbiurokratyzowania i małej efektywności. Z drugiej strony przykłady państw zachodnich, głównie Stanów Zjednoczonych wykazują, że nastąpiło tam utajnienie istotnych zdobyczy nauki przez wielkie firmy prywatne, co w sposób oczywisty nie sprzyja rozwojowi nauki. Występuje przy tym ucieczka od badań naukowych, które nie rokują osiągnięcia doraźnych korzyści. Należy opracować zasady systemu organizacji badań naukowych, zapewniające warunki rozwoju badań podstawowych. Należy stymulować rozwój badań w tematach strategicznych, uznanych za ważne w różnych dziedzinach życia gospodarczego i społecznego.

Przy systematycznym wzroście nakładów trzeba utrzymać dotychczasowy, względnie wysoki poziom oświaty. Należy przeprowadzić modernizację programów oraz zapewnić poszerzenie dostępności placówek oświatowych. Należy dążyć do zapewnienia rzeczywiście bezpłatnego średniego nauczania w szkołach państwowych. Konieczne jest uporządkowanie i rozwinięcie systemu permanentnego nauczania zawodowego dorosłych. Niezbędne jest przyjęcie zasady wiedzy i umiejętności, jako kryterium naboru na studia wyższe oraz formowania kadr naukowych.

Pożytecznym uzupełnieniem szkolnictwa państwowego szczególnie na poziomie średnim mogą być szkoły prywatne, prowadzone przez różne organizacje lub osoby prywatne. Szkoły te powinny być koncesjonowane. Zarówno przy wydawaniu koncesji, jak w czasie pracy szkoły zadaniem placówek podległych Ministerstwu Edukacji Narodowej jest nadzór, aby poziom szkół prywatnych nie był niższy niż poziom szkół państwowych. Ma to być konieczny warunek, aby świadectwo ukończenia szkoły prywatnej było honorowane podobnie, jak świadectwo ukończenia szkoły publicznej.

Trzeba stworzyć korzystne warunki do rzeczywistej pluralizacji kultury, oraz doprowadzić do istotnej zmiany proporcji między kulturą kreatywną i masową. Należy skutecznie zatamować zalew amerykańskiej tandety

kulturalnej, szczególnie w zakresie filmów i grafiki użytkowej, podobnie jak to robią obecnie zachodnie kraje europejskie. Należy powstrzymać prowadzoną w imię rzekomej europeizacji degradację języka polskiego. Trzeba wrócić do prawa II Rzeczypospolitej o bezwzględnej nadrzędności języka polskiego z dopuszczaniem w uzasadnionych przypadkach drugiego tekstu informacyjnego w języku obcym.

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

5 Program społeczny

5.1. System ochrony zdrowia.

Porozumienie prawicy widzi konieczność wprowadzenia spójnego systemu ochrony zdrowia, w oparciu o program opracowany przez grupę specjalistów „Solidarności”.

Należy uniezależnić środki przeznaczone na system ochrony zdrowia od kondycji budżetu państwa. System ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych powinien być jasny i czytelny, oparty o powszechne, obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne, realizowane przez Samorządne Kasy Chorych. Każdy członek Kasy będzie opłacał składkę stanowiącą jednakowy dla wszystkich procent dochodu osobistego. Nie może to być dodatkowy podatek, zatem podatek dochodowy powinien być obniżony o wysokość składki.

Kasy Chorych powinny dysponować 80% sum przewidzianych w skali kraju na ochronę zdrowia. 20% powinno pozostać w gestii państwa z przeznaczeniem na kształcenie kadr, naukę, programy badawcze, inspekcję sanitarną, zwalczanie chorób społecznych i profilaktykę. Państwo też powinno finansować rzadko stosowane, kosztowne procedury medyczne.

Porozumienie Prawicy widzi warunki rozwoju prywatnej służby zdrowia w różnych formach, jak również możliwości współpracy Kas Chorych z lecznictwem prywatnym. Np. Kasy Chorych mogły by kierować pacjentów do prywatnych specjalistów, wydając skierowania w formie bonów. Bony takie były by potem rozliczane przez Kasę Chorych z prywatnym specjalistą, jako normalne zobowiązanie finansowe. Na podobnych zasadach mogliby korzystać lekarze prywatni z usług np. Laboratoriów podległych Kasom Chorych.

5.2. Pomoc społeczna.

Fundusze przeznaczone przez państwo na pomoc społeczną są w tej chwili w znacznej części wydawane nie efektywnie na utrzymanie nadmiernie rozbudowanego aparatu biurokratycznego.

Biurokratyczny system kontroli prowadzi do paradoksalnej sytuacji, w której nie mają możliwości uzyskania pomocy rzeczywiście potrzebujący tej pomocy ludzie niezaradni, a znaczne sumy wyludza tzw. margines społeczny.

Należy przyjąć, jako zasadę ograniczanie do minimum zasiłków pieniężnych. Należy stosować szeroko przydzielanie bonów na określone usługi jak np. obiady, zakup leków. System taki daje gwarancję, że sumy na pomoc społeczną będą wydawane zgodnie z przeznaczeniem, oraz ułatwi kontrolę urzędników.

5.3. Ochrona zdobyczy socjalnych II Rzeczypospolitej.

Jednym z pierwszych dekretów podpisanych przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego w 1918 roku był dekret o ośmiogodzinnym dniu pracy. Szeroko propagowany obecnie tzw. liberalny kapitalizm nie uznaje prawa pracownika do ośmiogodzinnego dnia pracy, jak również do wypoczynku świątecznego. Łamane są inne przepisy dotyczące warunków pracy, prawo do płatnych urlopów, do ochrony przy wykonywaniu prac niebezpiecznych, lub zagrażających zdrowiu pracownika.

Prywatni pracodawcy starają się skutecznie nie dopuścić do powstawania w zakładzie komórek związków zawodowych. W tej sytuacji obowiązek nadzoru państwa w stosunku do warunków pracy powinien być realizowany przez Państwową Inspekcję Pracy, podobnie jak to miało miejsce w okresie II Rzeczypospolitej. Wymaga to całkowitej reorganizacji tej służby, łącznie ze szkoleniem nowych kadr odpowiednio do nowych zadań i zmiennych warunków działania.

5.4. Polityka prorodzinna.

Polityka prorodzinna, to nie polityka podatkowa. Państwo ma obowiązek chronić dobro rodziny, powinno być pomocne w sytuacjach jej zagrożenia. Porozumienie Prawicy stoi na stanowisku, że za wychowanie młodego pokolenia odpowiada w pierwszym rzędzie rodzina, a państwo może ingerować, jedynie w przypadkach odbiegających od normy społecznej. Wszelkie próby „uwalniania” rodziny od jej funkcji wychowawczych nie zdały egzaminu, zarówno na wschodzie, jak na zachodzie.

Przeciwstawiamy się zdecydowanie próbom bezkrytycznego propagowania rzekomo postępowych wzorców obyczajowych, szczególnie zagrażających spójności rodziny. Nikt w Polsce nie dyskryminuje żadnych grup społecznych, ale nie wolno doprowadzić do sytuacji, w której prawnie zostałaby zagwarantowana możliwość deprawacji większości przez mniejszość.

6. Samorząd terytorialny

Każdy obywatel Europy, niezależnie od konstytucyjnego systemu rządów w swoim kraju, jest podmiotem samorządu lokalnego. Samorząd umożliwia mu uczestniczenie w podejmowaniu decyzji bezpośrednio wpływających na jego życie.

Od momentu reaktywowania w roku 1990 samorządu terytorialnego trwa nieustanna dyskusja nad reformą administracji publicznej i docelowym kształtem samorządu terytorialnego.

Podstawowym obowiązkiem sprawujących władzę jest właściwe zorganizowanie Państwa.

Obecna koalicja SLD- PSL nie ma spójnej koncepcji organizacji i funkcjonowania samorządu terytorialnego. Przykładem niech będzie przyjęty projekt Konstytucji RP, w którym nie zawarto rozstrzygnięć dotyczących wyższych szczebli samorządu.

Mamy jasną, czytelną i spójną wizję zdecentralizowanego Państwa Samorządowego. Aby móc zrealizować nasz program, musimy wygrać wybory parlamentarne. Jeżeli nie wygramy teraz, to zaprzepaścimy szansę stworzenia państwa funkcjonalnego, demokratycznego, jakiego oczekują Polacy. Kolejnym równie ważnym wyzwaniem będzie wygranie wyborów samorządowych. Jest to szczególnie ważne, z punktu widzenia konsekwencji wynikających z projektu ustawy dotyczącej bezpośrednich wyborów wójtów.

Aby zrealizować podstawowe, wyżej nakreślone cele, musimy odpowiedzieć na kilka zasadniczych pytań.

1. Jaki ma być docelowy model samorządu terytorialnego

Obecnie samorząd terytorialny istnieje jedynie na poziomie gminy. Blokowanie tworzenia kolejnych, wyższych szczebli samorządu w istocie rzeczy blokuje jakąkolwiek sensowną reformę administracji publicznej, finansów publicznych, a co za tym idzie - reformę Państwa. Wprowadzenie samorządowego powiatu oraz samorządowego województwa (regionu) jest wręcz potrzebą chwili - tego nie możemy odwlekać. Jest to warunek doprowadzenia do decentralizacji Państwa.

2. Jaka powinna być nasza strategia w walce o samorząd.

Władza w Parlamencie daje możliwość wpływu na organizację i funkcjonowanie Państwa. Władza w gminie daje możliwość urzeczywistnienia możliwości jakie tworzy Państwo. To właśnie w gminie rozwiązywane są konkretne problemy społeczności lokalnych. Samorząd to nie tylko rada gminy, wójt i jej zarząd - samorząd to przede wszystkim ludzie wraz z ich świadomością. Bez tej świadomości wyrażającej się m.in. postawami patriotyzmu lokalnego, poczucia przynależności do określonej wspólnoty, dumy z miejsca zamieszkania, państwa o jakim wszyscy marzymy nie zbudujemy. Czekają nas ogromne prace. Bez władzy w gminach i dużych miastach nie będziemy mogli sprostać zadaniom, które przed nami stoją. Jeżeli o wyborach samorządowych będziemy myśleli już teraz, to mamy szansę na sukces. Całą kampanię wyborczą do Sejmu i Senatu potraktujmy również jako etap tworzenia struktur i zaplecza do wyborów samorządowych. Jest to doskonały moment na pozyskanie i sprawdzenie w działaniu ludzi, którzy później będą kandydatami na radnych oraz wójtów.

Konsekwencją wprowadzenia bezpośrednich wyborów wójtów (burmistrzów i prezydentów miast) będzie to, że realną władzę w gminie będzie sprawował wójt - rada gminy w sposób istotny utraci na swoim znaczeniu.

Osiągnięcie sukcesu w wyborach samorządowych nie będzie możliwe bez dobrych i odpowiednio przygotowanych kandydatów - tak na radnych jak i na wójtów (burmistrzów, prezydentów). Już teraz musimy myśleć szczególnie o kandydatach na wójtów. W każdej gminie sytuacja jest różna i dlatego nie ma jednej recepty. To sztaby wojewódzkie AWS wraz z pełnomocnikami gminnymi muszą się tym zająć i to już teraz. Musimy zadbać o to, aby nasi kandydaci byli odpowiednio przygotowani. Jest to problem - jeżeli weźmiemy pod uwagę fakt, że w każdym województwie jest średnio od 1000 do 1500 kandydatów. Musimy myśleć jak podołać temu zadaniu. Trzeba działać profesjonalnie.

Proponuję powołać Zespół d/s Przygotowania Wyborów Samorządowych. Do podstawowych zadań tego zespołu powinno należeć przygotowywanie materiałów szkoleniowych i koordynacja szkoleń w województwach.

Samorządu nie można rozpatrywać tylko z punktu widzenia bytów prawnych, lecz także instytucji społecznych.

notatki

Założenia programowe

Porozumienia Przewidy

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN

1997 300

Akcja Wyborcza Solidarność *Biuro Prasowe*

TEZY W SPRAWIE REFORMY SAMORZĄDOWEJ

1. Odtworzenie w 1990r. samorządu terytorialnego pokazało, że jest to najskuteczniejszy i najtańszy środek zapewnienia społecznej kontroli oraz podniesienia sprawności i oszczędności w gospodarowaniu środkami publicznymi. Znaczenie reformy samorządowej wykracza daleko poza kwestie ekonomiczne i finansowe. Wyzwała ona bowiem społeczną aktywność i staje się czynnikiem kształtującym w życiu publicznym postawy przedsiębiorcze i obywatelskie. Efektem reformy gminnej dokonanej przez elity "solidarnościowe" jest rozwiązanie w ciągu ostatnich sześciu lat wielu dokuczliwych problemów lokalnych. Doprowadziło to do radykalnej poprawy stanu urzędów publicznych i jakości świadczonych przez nie usług.

2. Polska jest nadal zorganizowana etatystycznie i resortowo. Istniejący stan rzeczy umożliwia centralnej biurokracji oraz aktualnie znajdującym się u władzy grupom politycznym podejmowanie decyzji ignorujących zadanie i interesy większości społeczeństwa. Jest to ustrój, w którym większość środków publicznych trafia do budżetu centralnego, by następnie ponownie w niewielkiej części trafić do lokalnych czy regionalnych społeczności. Rodzi to olbrzymią niegospodarność i marnotrawstwo grosza publicznego. W systemie tym nie istnieją bowiem mechanizmy skłaniające do oszczędnego wydawania pieniędzy podatnika. Rozmiary budżetu i decydowanie z "centrali" o sprawach należących do interesu lokalnego oraz regionalnego czyni pozorną władzę sprawowaną w państwie przez struktury przedstawicielskie. W tych warunkach bowiem, procedury przygotowania i uchwalania budżetu preferują układ urzędniczy i sprawiają, że podział pieniędzy publicznych staje się nieczytelny. Ciągłą praktyką jest przekazywanie gminom coraz większego zakresu kompetencji bez odpowiednich środków finansowych oraz uszczuplanie dochodów gmin poprzez zmiany aktów prawnych wprowadzanych na szczeblu centralnym. Taki system jest zaprzeczeniem zasady pomocniczości państwa sformułowanej w społecznej nauce Kościoła prowadząc do tłumienia osób i grup społecznych przez aparat państwowy.

3. Opowiadamy się za takim modelem życia publicznego, który - zgodnie z zasadą pomocniczości - wypełnia przestrzeń między obywatelem a rządem odpowiedzialnością za sprawy publiczne ze strony jednostki, rodziny, wspólnoty lokalnej i regionalnej. Realizacja tego założenia wymaga, popularyzowania wartości i stylu życia zgodnego z polską tradycją historyczną, kulturową i obyczajową w oparciu o system finansów publicznych i ustrój publicznoprawny Polski dostosowany do potrzeb rodziny, gminy, miasta i powiatu, a wreszcie wspólnoty regionalnej. Dopiero wypełnienie tej przestrzeni mocą instytucji samorządowych,

organizacji pozarządowych i zainteresowaniem naszych rodzin uczyni realnym działalność rządu i pozwoli mu skutecznie kierować nawa państwową.

4. Jest sprawą oczywistą, że Państwo demokratyczne, w którym społeczeństwo obywatelskie funkcjonuje w pluralistycznym systemie politycznym a gospodarka rządzi się zasadami rynku, powinno być zarządzane w sposób możliwie zdecentralizowany, z udziałem organów przedstawicielskich na wszystkich szczeblach struktur Państwa. Z tego punktu widzenia dotychczasowe reformy, ograniczone do wprowadzenia samorządu w gminach, w którym przywrócono osobowość prawną, należy ocenić jako bardzo ograniczone.

Aby Państwo mogło funkcjonować skutecznie, muszą istnieć instrumenty efektywnie realizujące jego zadania na wszystkich szczeblach.

zadania państwa obejmują sprawy ogólnopaństwowe (polityka Państwa), regionalne (polityka regionalna) i lokalne.

Zadania ogólnopaństwowe są realizowane przez centralne organy administracji publicznej i instytucje państwowe.

Decentralizacja funkcji publicznych Państwa, polegająca na przekazaniu spraw regionalnych i lokalnych na odpowiednie szczeble administracji publicznej spowoduje :

- wzmocnienie centrum, poprzez zdjęcie z organów i instytucji centralnych zbędnego balastu spraw lokalnych,
- przekazanie zadań regionalnych i lokalnych w ręce społeczności lokalnych (praktyczne wprowadzenie państwa obywatelskiego)

5. Struktury administracji publicznej, a - co za tym idzie - także jednostki podziału administracyjnego kraju, powinny być ściśle powiązane z funkcjami, jakie ta administracja ma spełniać wobec obywateli i w ramach Państwa.

W nowoczesnym Państwie, kierującym się zasadami :

- subsydiarności państwa,
 - decentralizacji (możliwie bliskiego obywatelowi usytuowania struktur administracyjnych)
 - demokracji (poddania administracji wszystkich szczebli kontroli organów przedstawicielskich, pochodzących z bezpośrednich wyborów),
- są do rozwiązania za pośrednictwem administracji tzw. sprawy publiczne.

Sprawy publiczne powinny być realizowane możliwie najbliżej obywatela. Mogą one mieć następujący charakter :

- lokalny (wszystkie usługi publiczne, wykonywane na rzecz obywateli)
- regionalny (tworzenie strategii i warunków rozwoju na szczeblu silnych jednostek, wyróżniających się swoją specyfiką)
- ogólnokrajowy (tworzenie strategii i warunków rozwoju państwa).

6. Sprawy lokalne powinny być prowadzone przez jednostki możliwie najbliższe obywatelowi.

Takimi jednostkami są gminy. Najpilniejsza obecnie potrzebą gmin jest ostateczne uporządkowanie ich kompetencji i wprowadzenie docelowego, stabilnego, adekwatnego do zakresu przekazanych zadań systemu finansów gmin.

Wielkość polskiej gminy, fakt istnienia ponad 1600 gmin wiejskich i kilkuset gmin miejsko-wiejskich, których siedzibami są małe miasteczka, uniemożliwia wykonywanie przez zdecydowaną większość gmin wszystkich zadań lokalnych. Z tego przede wszystkim względu winien jak najprędzej być w Polsce przywrócony powiat, jako jednostka uzupełniająca samorząd gminy.

7. Powiaty (miasta wydzielone z powiatów) są jednostkami samorządu terytorialnego, realizujące zadania przekraczające możliwości gmin, niezależne od nich i wobec nich komplementarne. Utworzenie powiatów i przekazanie im zadań lokalnych jest niezbędne.. Ponadto na szczeblu rejonowym (odpowiadającym w zasadzie proponowanemu powiatom) istnieje gotowa administracja ogólna (urzędy rejonowe) jak i liczne rejonowe delegatury i placówki wielu administracji specjalnych, nad którymi społeczności lokalne nie mają obecnie żadnej kontroli. Tylko zintegrowanie kompetencji tych urzędów w jedną administrację powiatową i poddanie kontroli pochodzącej z bezpośrednich wyborów rady powiatowej, dysponującej własnym budżetem, pozwoli na rzeczywiste uzupełnienie lokalnych struktur państwa obywatelskiego. Wprowadzenie powiatów w oparciu o istniejące urzędy rejonowe będzie przy tym stosunkowo tanie, a poddanie społecznej kontroli kolejnej części finansów publicznych pozwoli na zracjonalizowanie wydatków w tych dziedzinach i podobne oszczędności, jakie dało odtworzenie samorządów w gminach.

8. Podstawowymi zadaniami powiatu będą :

- szkolnictwo ponadpodstawowe i specjalne,
- ochrona zdrowia oraz inspekcja sanitarno - epidemiologiczna,
- budowa i utrzymanie dróg międzygminnych (powiatowych)
- ochrona środowiska i przyrody,
- zwalczanie bezrobocia i promowanie aktywizacji zawodowej,
- bezpieczeństwo i porządek publiczny (policja rejonowa),
- utrzymanie powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, obsługa administracyjna obywateli,
- służby weterynaryjne,
- szeroki zakres innych usług publicznych.

9. Polityka regionalna odegra w najbliższym czasie kluczową rolę w polskich reformach, zwłaszcza gospodarczych. Polska bowiem rozwija się regionalnie, a rola regionów w dzisiejszej Europie, a zwłaszcza w decyzjach finansowych Wspólnoty Europejskiej wyraźnie wskazuje, że nie jest to jedynie „polska specyfika”, ale sprawa oczywista i konieczna.

Konieczna jest radykalna reforma decentralizacyjna, odciążająca Centrum i przesuująca znaczną część kompetencji do szczebla regionalnego, który powinien móc kreować i realizować politykę regionalną.

Jednym z przejawów decentralizacji powinno być przyznanie województwom znaczniejszej roli w gospodarce. Obecna słaba administracja wojewódzka, ograniczone zasoby gospodarcze małych województw, słaby potencjał naukowy wielu z nich, nie tworzą z tych jednostek wystarczająco silnych partnerów dla dużych organizacji gospodarczych, a tym bardziej dla korporacji i organizacji międzynarodowych.

Argumenty powyższe prowadzą do wniosku o potrzebie radykalnego powiększenia polskiego województwa, a tym samym do zredukowania liczby województw. Jedynie duże, silne województwo będzie w stanie sprostać głębokiej decentralizacji szczebla centralnego, jak również będzie mogło stać się podmiotem prowadzącym własną strategię rozwoju, również w relacjach międzynarodowych.

Ponieważ jednak polityka regionalna musi być ściśle powiązana z polityką Państwa (stanowiąc jej istotny element), przeto nie jest wykluczone, że administracja wojewódzka będzie realizowała na swoim terenie także niektóre zadania ogólnopństwowe. Wówczas wojewoda byłby nie tylko organem wykonawczym rady wojewódzkiej (sejmiku), ale także przedstawicielem rządu w danym województwie. Ustawa musi zatem określać szczególnie tryb wyłaniania wojewody (uzgadniania pomiędzy rządem a radą wojewódzka).

10. Zadaniemi silnych, nowoczesnych województw, odpowiadających swoim znaczeniem regionom wykształconym w Europie Zachodniej, które w wielkim stopniu decydują o rozwoju swoich państw, będą :

- programowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i turystycznego,
- budowanie strategii rozwoju regionu,
- inicjowanie i koordynowanie wspólnych przedsięwzięć różnych sektorów, w ramach realizacji przyjętej strategii,
- tworzenie warunków dla rozwoju dziedzin uznanych w strategii za priorytetowe,
- współpraca międzyregionalna (w tym międzynarodowa),
- koordynowania przestrzennego zagospodarowania województwa,
- ochrony i kształtowania środowiska naturalnego,
- promocji gospodarczej, turystycznej i kulturalnej regionu,
- budowy i utrzymania dróg regionalnych,
- publicznego transportu zbiorowego o zasięgu regionalnym,
- specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- instytucji kultury i nauki o znaczeniu regionalnym,
- ochrony zabytków,
- bezpieczeństwa, porządku publicznego i obrony cywilnej.

11. Dokończenie reformy państwa zgodnie z zasadą pomocniczości przyniesie sporo oczekiwanych efektów. Problemy domu rodzinnego, sołectwa, osiedla, dzielnicy, gminy, miasta, powiatu będą rozwiązywane jak najbliżej obywateli, których bezpośrednio dotyczą czy interesują. To właśnie mieszkańcy tworzący te kolejne wspólnoty - od rodziny poczynając, będą mogli decydować o swoich sprawach:

- by administracja publiczna była ich i dla nich, a nie przeciwko nim,
- by publiczne środki finansowe określone systemowo (jako gwarantowany udział w dochodach Państwa) w wielkości odpowiadającej skali realizowanych zadań, były wykorzystane jak najefektywniej - zgodnie z lokalnymi potrzebami,
- by lokalne podatki i opłaty były dostosowane do lokalnych warunków,
- by sprzyjać gospodarce nieruchomościami, dającej szansę rozwoju - poprzez prowadzenie katastru i sprawną obsługę inwestorów,
- by majątek komunalny nie był rozdawany komunistycznej nomenklaturze lecz służył wszystkim mieszkańcom wspólnoty, by uwłaszczenie na tym majątku było rzeczywiście powszechne (np. uwłaszczenie działkowców),
- by odpowiednio do zaangażowania środków z budżetu Państwa i ulg podatkowych, wykorzystać zasoby lokalne dla zaspokajania potrzeb mieszkaniowych i modernizacji zdekapitalizowanej zabudowy,
- by usługi komunalne - zwłaszcza transportowe były sprawne i możliwie najtańsze, zaś drogi - przynajmniej nie dziurawe i oświetlone,
- by racjonalnie postępować z odpadami, chronić swoje środowisko przeciwdziałając zanieczyszczeniom wody, powietrza, gleby oraz zniszczeniom krajobrazu
- by przedsiębiorstwa energetyczne były służebne wobec obywateli i gospodarki,
- by efektywnie wykorzystywać środki na walkę z bezrobociem i pomoc rzeczywiście potrzebującym,
- by reforma systemu ochrony zdrowia realnie uwzględniała lokalne warunki i potrzeby,
- by lokalne siły porządkowe (straże gminne - policja powiatowa) mogły realnie wpływać na zwiększenie bezpieczeństwa i porządku,

- by rodzice mieli wpływ na to, w jakich warunkach, jak i czego uczy się ich dzieci w szkołach i placówkach oświaty,
- by wartości kultury lokalnej móc łączyć z największymi osiągnięciami kultury polskiej, europejskiej i światowej.

12. Żeby dokończyć reformę samorządową należy przede wszystkim:

- w przyszłej Konstytucji wskazać jednostki podziału terytorialnego kraju: gminy (miasta), powiaty (miasta wydzielone z powiatu), województwa, odpowiadające im komplementarne wobec siebie jednostki samorządu terytorialnego, z gwarancjami ich samodzielności w tym finansowej wraz z obowiązkiem konsultowania zmian prawnych obejmujących te jednostki z ich reprezentacjami, prawo inicjatywy ustawodawczej dla ogólnokrajowej reprezentacji samorządu terytorialnego, oraz zagwarantować pozycję samorządu gospodarczego,
- przeprowadzić przez Parlament ustawy o samorządzie powiatowym, wojewódzkim i gospodarczym wraz z ustawami wprowadzającymi,
- przygotować i przeprowadzić przez Parlament ustawę kompleksowo ujmującą finanse samorządu terytorialnego:
 - a) gmin i miast wydzielonych - z uwzględnieniem rekompensaty utraconych przez gminy (miasta) dochodów na skutek dotychczasowych niekorzystnych zmian prawnych oraz poziomu niedoszacowania kosztów nowoprzejętych zadań (oświata, zadania miejskie),
 - b) powiatów,
 - c) województw.

Efektom tych zmian powinno być zwiększenie udziału finansów samorządowych w finansach publicznych oraz dostosowanie prawa budżetowego do potrzeb samorządowych. Należy ponadto :

- uwzględnić w konstrukcji budżetu państwa środki umożliwiające realizację polityki regionalnej opartej na zasadzie zrównoważonego rozwoju,
- stworzyć mechanizm legislacyjny pozwalający na ustanawianie zespołów metropolitalnych sprzyjających rozwojowi ośrodków metropolitalnych, jako centrów dużych województw (polskich regionów),
- przeprowadzić przez Parlament kompleks ustaw dotyczących podatku katastralnego - jako wyłącznie gminnego, pozostawiając w gestii samorządu urzędy katastralne (obecne zasoby geodezyjne),
- w pracach nad reformą systemu ochrony zdrowia uwzględnić zmiany wynikające z reformy samorządowej,
- ustawy oświatowe skorygować w sposób gwarantujący odpowiedzialność samorządu w realizacji jego zadań własnych,
- w nowym Prawie energetycznym określić obowiązek finansowania przez przedsiębiorstwa energetyczne budowy i rozbudowy sieci energetycznej, zagwarantować niezależność Urzędu Regulacji Energetyki od administracji rządowej, poddać lokalnej kontroli mechanizm ustalania cen za energię przekazywaną w sieci odbiorcom detalicznym - gwarantującej ochronę przed wykorzystywaniem monopolistycznej pozycji przez przedsiębiorstwa energetyczne,
- w ustawach regulujących zasady polityki mieszkaniowej i budowlanej jednoznacznie wskazać zaangażowanie środków z budżetu państwa oraz preferencje podatkowe stwarzając realne szanse uruchomienia środków gminnych na te cele,

- w ustawie regulującej gospodarkę odpadami określić ulgi podatkowe sprzyjające wtórnemu wykorzystaniu odpadów (prowadzące do zmniejszenia ilości odpadów składowanych) wraz z jasną procedurą lokalizacji składowisk i urządzeń do utylizacji,
- ustawy regulujące działalność kulturalną i artystyczną w sposób gwarantujący samodzielność samorządu.

13. Zarządzanie Państwem przez administrację centralną ograniczy się do zadań strategiczno-funkcyjnych w ramach zreformowanego centrum administracyjnego rządu.

Tylko skojarzenie dwóch kierunków reformatorskich: od góry reforma centrum administracyjnego i kreowanie podmiotów polityki regionalnej, zaś od dołu reforma powiatowa, sprawi, że zracjonalizujemy administrację publiczną: ograniczając administracje specjalne, zmieniając Polskę resortową na Polskę samorządową - czyniąc struktury administracyjne Państwa niezależnymi od interesów partyjnych i gotowymi do współpracy ze strukturami europejskimi.

W nadrzędnym interesie Rzeczypospolitej należy zmierzać do budowy Jej ustroju na fundamencie samorządności i zagwarantowania podmiotowych praw obywateli poprzez gruntowną reformę całości struktur państwowych.

1997

Archiwum Partii Politycznych

POROZUMIENIE PRAWICY

nr inw.

Polska prawica przelamuje kryzys. Doświadczenia płynące z przegranych wyborów parlamentarnych w 1993 roku, samorządowych w 1994 roku i prezydenckich w 1995 roku wskazują jednoznacznie na to, że prawica nie wygra żadnych wyborów w rozproszeniu i walcząc pomiędzy sobą.

Prawicy konieczna jest jedność. U przeciętnego obywatela, którego wiedza polityczna ogranicza się do tego co zobaczy i usłyszy w telewizji i wyczyta w gazetach, istniał do niedawna oczywisty podział na zgodną, posiadającą program polityczny lewicę, uosobioną zwłaszcza przez SLD i skłóconą o wszystko i ze wszystkimi prawicę, rozciągającą się od części Unii Wolności i Konfederację Polski Niepodległej, poprzez ponad 200-cie partii, aż po stowarzyszenie typu Bezpartyjny Blok Wspierania Reform. Ten wizerunek, z jednej strony prawdziwej czy udawanej elegancji lewicy, a z drugiej strony rozszarpującej siebie prawicy, upubliczniany z lubością przez środki masowego przekazu w dość skrajnych formach, był najczęstszą motywacją opowiedzenia się przez dużą część społeczeństwa przeciwko prawicy.

Niestety, oznacza to w praktyce, że od wielu wartości, które powinny mieć pierwszeństwo przed tym, co reprezentuje w swoim programie i zachowaniu lewica, znaczna część obywateli ceni sobie bardziej właśnie zgodne i lojalne postępowanie wobec siebie w grupie politycznej, nie wnikając w to, czy ta zgoda i lojalność jest rzeczywista czy pozorowana.

Brak zgody na prawicy wynikał przede wszystkim z wzajemnych animozji liderów różnych ugrupowań prawicowych, a nie z różnic programowych.

W czasie kampanii wyborczej Lecha Wałęsy, sam Lech Wałęsa i jego polityczne otoczenie, bardzo mocno podkreślali konieczność porozumienia się liderów po to, aby wygrać najbliższe wybory parlamentarne. Mówiono o tym, że nie może skończyć się na słowach o potrzebie zgody na prawicy, ale że trzeba szybko pokazać społeczeństwu przykłady jedności prawicy i stworzyć taki układ prawicowy, który skupiając ludzi, cieszących się szacunkiem społecznym, byłby trwały i mógł skutecznie konkurować z dobrze zorganizowaną lewicą.

Tak też się stało. Zaistniała na polskiej scenie politycznej Akcja Wyborcza Solidarność, w której nie widać ambicjonalnej walki o przywództwo. Szefowie ugrupowań politycznych skupionych w Akcji pogrzebali - oby na trwałe - urazy, prezentując wzajemną lojalność.

Każda formacja polityczna postrzegana jest nie tylko poprzez jej nazwę i program. Wiarygodność ugrupowania zapewniają przede wszystkim ludzie, którzy go tworzą i reprezentują. Ugrupowanie polityczne nie może być bezimienne i bezideowe.

Blok polityczny złożony z wielu ugrupowań jakim jest Akcja Wyborcza Solidarność, będzie działał zgodnie i sprawnie wtedy, kiedy każde ugrupowanie będące jego członkiem zrezygnuje z części podmiotowości organizacyjnej i programowej na rzecz bloku i nie rozpocznie walki o prymat w sfederowanej strukturze.

Walka o władzę, która toczyła się nawet w małych, niewiele znaczących ugrupowaniach prawicowych oraz pomiędzy tymi ugrupowaniami, powodowała ogromne szkody dla polskiej prawicy.

Nie może być tak, że jeśli organizator spotkania potrafi wyjść poza zaścianek uprzedzeń zapraszając wszystkich liderów ugrupowań rzeczywiście postsolidarnościowych do wspólnej rozmowy o Polsce, to niektórzy czują się urażeni tym, że zostali zaproszeni do - ich zdaniem - nienajlepszego towarzystwa.

Nic nie wyszło z ogłoszonego kilka miesięcy temu pomysłu Jana Marii Rokity o utworzeniu krajowego komitetu opozycji ani z wysłanego mniej więcej w tym samym czasie przez Andrzeja Olechowskiego zaproszenia do szefów ugrupowań opozycyjnych na rozmowy z Wałęsą o przyszłości Polski. A pewnie te inicjatywy miałyby szansę realizacji.

Tylko, że Jan Maria Rokita powinien rozejrzeć się trochę szerzej po scenie politycznej i dostrzec, że prawicę tworzą przede wszystkim ludzie i ugrupowania spoza sojuszników Unii Wolności, a dzisiaj nowej partii pod nazwą Stronnictwo Konserwatywno - Ludowe.

Wznoszącemu się ponad podziałami Andrzejowi Olechowskiemu nie odmówiliby przyjscia na spotkanie z Lechem Wałęsą także ci wszyscy, którzy żywią osobiste urazy do byłego prezydenta lub uznają, iż nie jest on dostatecznie prawicowy, gdyby nie chciał uczynić z zaproponowanego spotkania elementu promocyjnego Ruchu Stu.

Wnioski z tych faktów są takie, iż nikomu nie wolno dokonywać kwalifikacji "prawicowości" według własnych kryteriów, ani też nie można myśleć o poważnym dialogu pomiędzy ugrupowaniami prawicowymi mając na uwadze przede wszystkim własny polityczny interes.

Niestety, wciąż są tacy politycy, którzy próbują manipulować oczywistymi faktami, na przykład upatrując w Lechu Wałęsie zagożenie dla procesu jednoczenia prawicy.

Tymczasem, bez Wałęsy nie można zbudować mocnej prawicy. Wałęsa dysponuje ogromną rzeszą ludzi, którzy są zdolni, bo już doświadczeni w jego prezydenckich wyborach, zagwarantować skuteczną kampanię wyborczą do parlamentu i prawidłowe liczenie głosów wyborczych. To przecież nikt inny jak ludzie ze sztabów wyborczych Lecha Wałęsy tworzący teraz trzon Porozumienia Prawicy a w jego ramach Ruch Solidarni w Wyborach, w dużej mierze spowodowali wzrost popularności Lecha Wałęsy i zaufania do jego osoby, zbliżając w czasie wyborów prezydenckich różne ugrupowania prawicowe. Z aktywności tych ludzi, prawica nie może zrezygnować. Łączy ich nie tylko wspólne doświadczenie z prezydenckiej kampanii wyborczej ale też jasno określone cele i wiedza o tym, że trzeba postawić do dyspozycji Akcji Wyborczej Solidarność i wybrać do parlamentu najlepszych ludzi, zdolnych do współpracy ze sobą i kompromisów. Tym niewątpliwie członkowie Porozumienia Prawicy górują nad działaczami związkowymi, często utożsamiającymi interesy państwa tylko z interesami związkowymi. Ci ludzie chcą działać teraz w Akcji Wyborczej Solidarność i nie mogą tam być spychani na margines.

Porozumienie Prawicy wie, że dalszy rozwój kraju oparty o gospodarkę rynkową, gwarantującą zaspokojenie uzasadnionych oczekiwań społecznych, może tylko przeprowadzić formacja polskiej patriotycznej i narodowej prawicy. Dlatego, konieczne jest zawarcie kontraktu politycznego NSZZ "Solidarność", w którym zostanie nakreślony propaństwowy nurt myślenia o interesach Polski i wszystkich Polaków i w którym jasno zostanie określony przeciwnik polityczny. Porozumienie Prawicy uważa, że rządy lewicy są szkodliwe dla Polski, gdyż te rządy dokonały reformy centrum w swoim a nie państwowym interesie, zawłaszczyły majątek narodowy i przyjęły projekt konstytucji nie odpowiadający całemu narodowi.

Ważne jest i to, aby nie dopuścić do próby zastosowania przez któregośkolwiek uczestnika Akcji Wyborczej Solidarność dyktatu progarmowego i personalnego wobec partnerów. Nikt też nie może powiedzieć, że Akcja Wyborcza Solidarność odniesie sukces na jaki liczy wówczas, gdy postawi Lecha Wałęsę obok siebie a nie umiejscowi go wśród siebie.

Ruch Solidarni w Wyborach zwracał na to uwagę od początku istnienia Akcji Wyborczej Solidarność, a teraz Porozumienie Prawicy przypomina, że zasada lojalności jest jedną z naczelných zasad polityki.

Porozumienie Prawicy nie jest marionetką, którą ktoś może kręcić według swojego upodobania. Porozumienie nie wymaga zewnętrznego przywództwa, jakiegokolwiek koalicji z przymusu, personalnej ani programowej dekomunizacji. Porozumienie Prawicy nie jest źródłem konfliktów ani nie poszukuje wrogów, mniej od innych mówi ale więcej czyni i respektując poglądy innych, wymaga szacunku i poważnego traktowania swoich racji.

Porozumienie Prawicy jest solidarne z każdym, kto niezmiennie pamięta pod jakim znakiem Polska jest Polską a Polak Polakiem.

Porozumienie Prawicy (w AWS), będzie trwałe, jeżeli nie pozwoli się rozbić różnym siłom, którym zagraża powstała w końcu mocna formacja prawicowa. Porozumienie to wpisuje się jako poważny podmiot polskiej sceny politycznej i silny partner NSZZ "Solidarność" w Akcji Wyborczej Solidarność.

Jeżeli prawdziwa jest teza, że ilość wypowiedzanych słów i podejmowanych inicjatyw przez ugrupowanie polityczne jest zależna od jego realnej siły, to trzeba się liczyć z tym, że Porozumienie Prawicy będzie widocznym uczestnikiem życia politycznego, a środki masowego przekazu nie powinny tego Porozumienia ignorować, jak czyniły to z rozdrobnionymi dotąd ugrupowaniami prawicy.

Jerzy Gwiżdż - poseł na Sejm RP, były szef Sztabu Wyborczego Lecha Wałęsy, prezes BBWR, lider Ruchu Solidarni w Wyborach.

Archiwum Partii Politycznej ISKPAN

1997

Archiwum Partii Politycznych

nr inw.

OŚWIADCZENIE

Komisja Konstytucyjna Zgromadzenia Narodowego kończy prace nad projektem nowej Konstytucji Rzeczypospolitej.

W ostatnich dniach pracy Komisji uwidoczniła się rzeczywista koalicja na rzecz uchwalenia konstytucji, którą tworzą SLD, PSL, UW i UP.

Stanowisko środowisk prawicowych dotyczące zasadniczych kwestii konstytucyjnych spotkało się z zupełną ignorancją ze strony przedstawicieli ww. ugrupowań. Uchwalany projekt konstytucji jest wynikiem uzgodnień wyłącznie pomiędzy „wielką czwórka” obecnego Parlamentu, a nie kompromisu narodowego.

Takim działaniem, w rzeczywistości, autorzy projektu konstytucji zmiierzają z pełną świadomością do konfrontacji z tymi wszystkimi obywatelami, których poglądy i głosy zlekceważyli.

Porozumienie Prawicy (w AWS) odrzuca projekt konstytucji opracowany przez SLD, PSL, UW i UP, gdyż jest to projekt konstytucji członków i sympatyków tych ugrupowań a nie Narodu Polskiego.

Za Porozumienie Prawicy:

Romuald Szeremietiew

Jerzy Gwizdz